

RAAD VOOR BETWISTINGEN INZAKE **STUDIEVOORTGANGSBESLISSINGEN**

UITSPRAKEN WERKJAAR 2016
STUDIEBETWISTINGEN DEEL 2

Inhoud

[Zitting van 11 februari 2016](#)

rolnummer 2015/590

rolnummer 2015/600

rolnummer 2015/630

rolnummer 2015/692

[Zitting van 25 februari 2016](#)

rolnummer 2016/004

rolnummer 2016/010

rolnummer 2016/012

[Zitting van 3 maart 2016](#)

rolnummer 2016/017

rolnummer 2016/022

[Zitting van 17 maart 2016](#)

rolnummer 2016/045

rolnummer 2016/046

rolnummer 2016/051

rolnummer 2016/055

[Zitting van 22 maart 2016](#)

rolnummer 2016/021

rolnummer 2016/048

rolnummer 2016/053

[Zitting van 24 maart 2016](#)

rolnummer 2015/246

rolnummer 2016/032

rolnummer 2016/039

rolnummer 2016/052

rolnummer 2016/056

rolnummer 2016/059

Zitting van 11 februari 2016

Arrest nr. 2.827 van 23 februari 2016 in de zaak 2015/590

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 19 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de examencommissie van 8 oktober 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 9 december 2015.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat [REDACTED] (*loco* advocaat [REDACTED]), die verschijnt voor de verzoekende partij, zijn gehoord.

Bij beschikking nr. 2015/II/001 van 24 december 2015 wordt verwerende partij om het verzoekschrift op intern beroep gevraagd. Zowel verzoekende als verwerende partij krijgen tevens de mogelijkheid een aanvullende nota in te dienen.

Na ontvangst van het verzoekschrift op intern beroep heeft verzoekende partij vervolgens een aanvullende nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 11 februari 2016.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat [REDACTED] (*loco* advocaat [REDACTED]), die verschijnt voor de verzoekende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Master in de Interieurarchitectuur”.

Voor het opleidingsonderdeel “Masterproef” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 14 september 2015 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 16 september 2015 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De beslissing op intern beroep werd aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 21 september 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 2.507 in dossier 2015/391 d.d. 20 oktober 2015 werd het beroep van verzoekende partij onontvankelijk verklaard bij gebrek aan voorwerp.

De interne beroepsinstantie had op 8 oktober 2015 immers reeds een nieuwe beslissing genomen, waarbij het intern beroep onontvankelijk, doch ongegrond wordt verklaard.

De interne beroepsinstantie, zijnde de examencommissie, geeft antwoord op de acht door de student op extern beroep aangevoerde argumenten. Ze stelt vooreerst dat de promotor er herhaaldelijk op heeft gewezen dat de thesis onderbouwd moest worden met vakliteratuur. Uit

de tijdslijn van verzoeker blijkt dat er belang werd gehecht aan een heldere onderzoeksvraag. Er werd hem ook geadviseerd te streven naar heldere definities. De examencommissie stelt dan ook dat er tijdens het proces wel degelijk aandacht werd besteed aan het academische gehalte en de methodologische aspecten van de thesis. Vervolgens merkt de examencommissie op dat de jury wel correct, zijnde conform de regels van het Masterproefreglement voor het academiejaar 2014-2015, werd samengesteld. Daarna benadrukt ze dat de student tijdens het onderzoeks- en schrijfproces slechts sporadisch contact opnam met de promotor en copromotor, waardoor hij heel wat kansen tot gerichte begeleiding en feedback miste. De examencommissie merkt ook op dat de student geen gebruik maakte van de periodieke contactmomenten voor thesisstudenten en van de feedbackmomenten na de examens. Verder stelt de examencommissie dat de verwachtingen en evaluatiecriteria expliciet gecommuniceerd werden via het Masterproefreglement van 2014-2015 en dat ook bij de begeleiding en de tussentijdse jury duidelijk werd gemaakt dat een thesis de nodige diepgang moet hebben.

De examencommissie benadrukt dat de student in september 2015 niet in aanmerking kwam voor deliberatie omdat hij niet voldeed aan de deliberatiecriteria uit het OER. Ze stelt bovendien dat een masterproef een vorm van geïntegreerde toetsing is, zodat wanneer een student een onvoldoende behaalt voor zijn masterproef, de examencommissie ervan uitgaat dat de eindcompetenties van de opleiding nog niet bereikt zijn. Vervolgens merkt de examencommissie op dat het werk in zijn totaliteit niet voldoet aan de vastgelegde evaluatiecriteria. Daarna stelt de examencommissie dat de verwachtingen van de student niet overeenkomen met het Masterproefreglement 2014-2015, waarnaar ze verwijst. Ten slotte wenst de examencommissie op te merken dat ze het betreurt dat de student geen contact heeft opgenomen met de promotor en copromotor, aangezien deze hem dan hadden kunnen verduidelijken hoe de evaluatie precies is verlopen. Ze benadrukt dat alle juryleden een individuele evaluatiefiche invulden en dat er een juryverslag is opgesteld van de verdediging. Deze documenten konden (en kunnen) volgens haar op eenvoudig verzoek ingekeken worden door de student.

De beslissing op intern beroep werd per brief van 13 oktober 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 19 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Verzoeker steunt zich in een enig middel op een schending van de artikelen 1.1 en 7.4 van het Facultair Masterproefreglement 2014-2015, van de motiveringsplicht, het zorgvuldigheidsbeginsel en de *fair play*-norm.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij merkt vooreerst op dat de bestreden beslissing een repliek vormt op de aangevoerde argumenten en bezwaren van verzoekende partij, zoals deze werden geformuleerd in het initiële verzoekschrift d.d. 21 september 2015 aan de Raad. Ze stelt dat een overheid een burger niet unfair mag behandelen en dat haar rechten van verdediging geschonden werden. Verder werpt verzoekende partij op dat de bestreden beslissing van 8 oktober 2015 na de in de Codex Hoger Onderwijs en in het OER voorgeschreven termijn van vijftien kalenderdagen is genomen en ter kennis is gebracht.

Verzoekende partij gaat vervolgens inhoudelijk in op de bestreden beslissing. Ze stelt dat, voor wat het eerste punt betreft, zij er inderdaad herhaaldelijk op gewezen werd dat de thesis onderbouwd moest zijn met vakliteratuur en dat ze dit gedaan heeft. Ze benadrukt ook dat de onderzoeksvraag wel degelijk voldoende helder werd geformuleerd en stelt niet in te zien waarom de thesis te weinig academisch zou zijn. Daarna merkt verzoekende partij op dat, wat punt 3 betreft, zij verschillende contactmomenten met de promotoren heeft gehad en dat tevens veel e-mails werden uitgewisseld. Ze meent ook dat van de promotor verwacht mag

worden dat er duidelijke richtlijnen worden aangegeven inzake de onderzoeksopzet en de methodiek. Vervolgens stelt verzoekende partij, inzake het vierde punt, dat verweerder opnieuw nalaat om aan te geven waarom zij niet voldaan zou hebben aan de verwachtingen en de evaluatiecriteria. Ze meent dat bezwaarlijk kan worden aangenomen dat verzoekende partij niet aan de doelstellingen, zoals vooropgesteld in artikel 1, eerste lid van het Facultair Masterproefreglement 2014-2015, voldoet en dat de bestreden beslissing niet eens motieven bevat waaruit blijkt dat aan deze doelstellingen aan de hand van de criteria in artikel 7 van voornoemd reglement werd getoetst en beoordeeld. Ze benadrukt dat met een thesis een op zichzelf staand werk wordt beoogd, waarin de student aantoont dat hij kritisch kan omgaan met informatie. Wat punt 6 van de bestreden beslissing betreft, merkt verzoekende partij op dat de noodzaak van een historisch luik wel degelijk in twijfel werd getrokken. Ze stelt ook dat verwerende partij niet staft waarom de thesis in zijn totaliteit niet voldoet aan de vastgestelde evaluatiecriteria. Verder merkt verzoekende partij op dat niet uit het masterproefreglement blijkt dat een thesis een toegevoegde waarde moet creëren voor het vakgebied. Ze stelt ook dat haar thesis niet minder origineel is geworden, hoewel het onderwerp eveneens gebruikt werd voor de “Masterproef Ontwerpen”. Ze benadrukt tevens dat de juryleden bij hun beoordeling dienen na te gaan of de toegevoegde waarde van het werk een meerwaarde biedt voor de doelgroep die door verzoeker beoogd werd. Ten slotte gaat verzoekende partij nog in op punt 8 van de bestreden beslissing. Ze benadrukt dat het intern beroep reeds ingediend moest worden voor het officiële feedbackmoment en dat de mogelijkheid tot inzage van het juryverslag niet aan haar ter kennis werd gebracht.

Verzoekende partij stelt daarna nog dat de beslissing van de examencommissie geenszins blijk geeft van een eigen redengeving of een eigen onderzoek waaruit blijkt waarom verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard. Volgens haar is de beslissing niet afdoende gemotiveerd. Ze meent ook dat het zorgvuldigheidsbeginsel geschonden is doordat verwerende partij de beslissing niet zorgvuldig heeft voorbereid en genomen.

In haar *antwoordnota* benadrukt verwerende partij dat haar moeilijk ten euvel kan geduid worden dat zij haar vergissing heeft ingezien en de foutieve beslissing heeft ingetrokken. Volgens haar heeft ze net in het voordeel van de student zo snel als mogelijk uitsluitel willen geven over de resultaten. Daarnaast stelt verwerende partij dat de termijn van 15 kalenderdagen, voorzien in art. II.284 Codex Hoger Onderwijs en in art. 25 OER, een

ordeterminen en geen vervalt termijn betreft en dat bij de overschrijding ervan geen sanctie voorzien is.

Vervolgens gaat verwerende partij in op de inhoudelijke argumenten. Ze stelt vooreerst dat de promotor er herhaaldelijk op heeft gewezen dat de thesis onderbouwd moest worden met vakliteratuur. Uit de tijdslijn van verzoeker blijkt dat er belang werd gehecht aan een heldere onderzoeksvraag. Er werd hem ook geadviseerd te streven naar heldere definities. Volgens verwerende partij werd tijdens het proces aldus wel degelijk aandacht besteed aan het academische gehalte en de methodologische aspecten van de thesis. Verder merkt verwerende partij op dat verzoeker heel wat kansen tot gerichte begeleiding en feedback miste, vermits hij slechts sporadisch contact opnam met de promotor en copromotor tijdens zijn onderzoeks- en schrijfproces. Ze benadrukt dat een promotor feedback geeft op een thesis als de student langskomt of een concepttekst voorlegt. Daarnaast stipt verwerende partij aan dat verzoeker reeds in november 2014 te horen kreeg dat hij zijn thesis beter moest onderbouwen met degelijke bronnen. Verwerende partij stelt ook dat de verwachtingen en evaluatiecriteria expliciet gecommuniceerd werden en dat verzoeker niet in aanmerking kwam voor deliberatie omdat hij niet voldeed aan de deliberatiecriteria in het OER. Ze merkt op dat de thesis op nagenoeg alle evaluatiecriteria onvoldoende scoort zodat niet het (ontbreken van het) historische luik de doorslag heeft gegeven bij het bepalen van het uiteindelijke cijfer. Verwerende partij stelt verder dat de verwachtingen van de student niet overeenkomen met het masterproefreglement, waaruit blijkt dat de masterproef een meerwaarde moet hebben en dat het werk beoordeeld wordt door lezers met een academische achtergrond en door externe deskundigen. Ze vindt het vreemd dat verzoeker niet geweten zou hebben dat hij het juryverslag mocht inzien, gelet op art. 13.6.10 van het OER. Ze benadrukt dat zelfs als verzoeker niet wist dat er een juryverslag was gemaakt, hij had kunnen langskomen op het feedbackmoment of een persoonlijke afspraak had kunnen maken met zijn promotor. Ten slotte wil verwerende partij nog opmerken dat het “juryverslag”, door verzoeker bij het extern beroep gevoegd, niet het officiële verslag is en dat het louter toevoegen van een bibliografie en voetnoten nog niet betekent dat de vakliteratuur geraadpleegd en verwerkt is. Ze benadrukt ook dat de jury de thesis moest beoordelen als academisch werkstuk en dat de doelgroep voor een thesis vastligt, met name: academici en deskundigen uit het vakgebied. Verwerende partij stipt ook nog aan dat het feedbackmoment viel op 11 september, wat niet na de deadline voor interne beroepen was.

In haar *wederantwoordnota* merkt verzoekende partij op dat ze uit de evaluatiefiches van de juryleden niet kan afleiden waarom ze niet geslaagd werd verklaard, noch dat de thesis in zijn totaliteit niet voldaan heeft aan de vastgestelde evaluatiecriteria. Ze meent dat het *a posteriori* overleggen van evaluatiefiches en een juryverslag het gebrek aan motieven in de bestreden beslissing niet meer kan rechtvaardigen. Verder stelt ze dat het door verwerende partij aangehaalde art. 13.6.10 OER niet het automatische recht inhoudt om een dergelijk document als een juryverslag in te kijken, vermits de bepaling stelt dat het inzagerecht van toepassing is voor eigen examenkopijen van schriftelijke examens. Volgens haar kan ze er niet zomaar van uitgaan dat deze bepaling eveneens van toepassing zou zijn op de inzage van een juryverslag, wat geen eigen examenkopie van de student is. Bovendien zou een persoonlijke afspraak met de promotor na de juryverdediging of het afwachten van het feedbackmoment de zeer korte termijn voor het intern beroep in het gedrang hebben gebracht. Vervolgens merkt verzoekende partij op dat verweerder in de antwoordnota beweert dat er iets zou schorten aan de kwaliteit van verwerking van de geraadpleegde bronnen en literatuur, wat een *a posteriori* motivering is. Ze meent ook dat verweerder toegeeft dat het masterproefreglement niet vereist dat een thesis een toegevoegde waarde moet creëren voor het vakgebied en merkt op dat geen enkel evaluatiecriterium vereist dat een thesis wordt beoordeeld op basis van hoeveel tijd een student nodig heeft gehad om de thesis te schrijven. Ten slotte merkt verzoekende partij nog op dat uit het document ‘begeleidingsproces’ blijkt dat zij reeds in augustus 2014 voor ogen had om met haar thesis een ‘toolbox voor de initiatiefnemer’ te voorzien, doch dat op geen enkel ogenblik aan verzoekende partij werd gesignaleerd dat haar piste niet tot een succesvol resultaat zou leiden.

In haar *aanvullende nota* stelt verzoekende partij dat op basis van het bijkomend stuk, zijnde het verzoekschrift op intern beroep, vastgesteld moet worden dat de argumenten van verzoekende partij, zoals deze ontwikkeld werden voor de Raad in de eerste en vervolgens in de huidige vernietigingsprocedure, reeds ontwikkeld werden t.a.v. verwerende partij in het verzoekschrift op intern beroep. Zij volhardt dan ook in haar standpunt.

Beoordeling

De betwisting voor de Raad heeft betrekking op het resultaat van verzoeker voor het opleidingsonderdeel “Masterproef” (8/20) in het kader van de opleiding “Master Interieurarchitectuur”.

De evaluatie gaf eerder aanleiding tot een beslissing van de Raad, gekend onder het arrest nr. 2.507 in het dossier met rolnummer 2015/391. De beslissing van de interne beroepsinstantie van 16 september 2015, waarbij het beroep van verzoeker onontvankelijk werd verklaard, was inmiddels reeds ingetrokken (5 oktober 2015).

Op 8 oktober 2015 nam de interne beroepsinstantie een nieuwe beslissing, waarbij het intern beroep ongegrond werd verklaard en de evaluatie voor het opleidingsonderdeel “Masterproef” gehandhaafd bleef. De Raad beoordeelt het extern beroep tegen deze laatste beslissing.

Vooreerst wijst verzoeker erop dat uit de voorgaanden in de aan de Raad voorgelegde zaak blijkt dat verweerder de fair play-norm heeft geschonden. Verzoeker acht zich verschalkt. Verzoeker formuleert het middel hieromtrent als volgt:

“Immers, hangende de vernietigingsprocedure nr. 2015/391 bij uw Raad, trok verwerende partij de initiële beslissing op intern beroep van 16 september 2015 in en nam de examencommissie een nieuwe beslissing op intern beroep, m.n. de thans bestreden beslissing.

Verzoekende partij kon tegen deze bestreden beslissing geen verweer laten gelden, aangezien deze ter kennis werd gegeven nadat verzoekende partij haar wederantwoordnota diende over te maken. Verzoekende partij werd door verwerende partij in de onmogelijkheid gesteld om schriftelijk standpunt in te nemen over deze nieuwe beslissing t.a.v. uw Raad en/of verwerende partij zelf. Verzoekende partij zag zich genoodzaakt om een aanvullende nota voor uw Raad in te dienen om haar essentiële rechten van verdediging gewaarborgd te zien.

De bestreden beslissing vormt een repliek op de aangevoerde argumenten en bezwaren van verzoekende partij, zoals deze werden geformuleerd in het initiële verzoekschrift van 21 september 2015 aan uw Raad in het kader van de vernietigingsprocedure nr. 2015/391. Ook hier wou de verwerende partij de verzoekende partij (én uw Raad) te snel af zijn door een nieuwe beslissing te nemen en reeds te reageren op de argumenten en bezwaren van verzoekende partij, buiten de procedure voor uw Raad om.”.

Ongeacht de ontkennend te beantwoorden vraag of het procedureverloop navolging verdient, kan de Raad, zelfs nu volgens verzoeker in de (in de huidige procedure) aangevochten beslissing is gereageerd op de in zaak 2015/391 voor de Raad door verzoeker ontwikkelde standpunten, geen oogmerk van verweerder ontwaren om verzoekende partij te verschalken. Zelfs zo het feit dat verweerder de initiële beslissing om het intern beroep onontvankelijk te verklaren onterecht mocht hebben genomen, kan worden betreurd, volgt uit het feit dat verweerder deze naar zijn oordeel onterechte beslissing uit het rechtsverkeer neemt – ook al gebeurt dit hangende een procedure voor de Raad die precies de nietigverklaring van deze beslissing tot voorwerp heeft – niet *ipso facto* dat verweerder de fair play norm heeft overtreden.

Tegen de nieuwe beslissing van de interne beroepsinstantie is immers extern beroep bij de Raad mogelijk, waar verzoeker alle middelen die hij hiertegen wenst op te werpen, kan aanhalen. Bovendien is het net die nieuwe beslissing van de interne beroepsinstantie die het voorwerp uitmaakt van het huidig beroep bij de Raad.

Dat verweerder op het ogenblik van het intrekken van de initiële beslissing op intern beroep kennis had van de middelen die verzoeker tegen deze beslissing extern ontwikkelde, en de wijze waarop zij zich verhouden tot de door verzoeker in de interne beroepsprocedure ontwikkelde middelen, voert niet tot een andere beslissing, nu de Raad in het verzoek geen elementen aantreft waaruit het oogmerk om verzoeker te verschalken blijkt. Doordat de interne beroepsinstantie zich bij het nemen van de nieuwe beslissing gebaseerd heeft op het extern beroepsschrift, heeft zij bovendien niet geantwoord op de – beperkt omschreven – argumenten ontwikkeld in het intern beroepsschrift, maar wel op de – uitgebreider geformuleerde – argumenten uit het extern beroepsschrift. De Raad is van oordeel dat de interne beroepsinstantie hierdoor net nog bijkomende informatie kon opnemen in haar beslissing en zo de student ten volle kon informeren.

Daarbij komt dat uit het in navolging van de beschikking van de Raad van 24 december 2015 aan de Raad overgemaakte intern beroepsschrift blijkt – hetgeen ter zitting wordt bevestigd – dat de door verzoekende partij in dit verzoekschrift ontwikkelde argumenten in essentie samenvallen met de argumenten die verzoekende partij in het eerste verzoekschrift voor de Raad ontplooipte. Bijgevolg is de op de door verwerende partij op intern beroep genomen beslissing, die de ingetrokken beslissing vervangt, niet louter als een antwoord op de in het

kader van het extern beroep door verzoekende partij ontplooid argumenten te beschouwen omwille van de inhoudelijke parallel met in het kader van de interne beroepsprocedure door verzoeker ontwikkelde middelen. Nu verwerende partij in de, na de intrekking van de initiële beslissing, op intern beroep genomen beslissing aldus een antwoord blijkt te hebben geformuleerd op de inhoud van het intern beroepsschrift, zelfs zo hierbij de structuur van de gelijklopende argumenten in het extern beroepsschrift mag zijn gevolgd, acht de Raad het vanuit dit oogpunt niet aannemelijk dat verwerende partij de verzoeker procedureel heeft willen verschalken.

Met verweerder dient te Raad te oordelen dat *in casu* evenmin sprake is van een verdragingsmanoeuvre.

De Raad ziet *in casu* niet dat verweerder zich van *onfatsoenlijke middelen heeft bediend om de verzoeker te verhinderen in het verkrijgen van zijn recht*.

Zelfs zo men de door verzoeker aangehaalde verhoogde waakzaamheid met betrekking tot de totstandkoming van beslissingen van examenjury's in acht neemt, is *in casu* volgens de Raad geen sprake van een schending van de fair play-norm, waarbij de rechten van verdediging van verzoekende partij – die, zoals zij deed, de nieuwe beslissing van de interne beroepsinstantie voor de Raad kon aanvechten – zijn geschonden. Daarbij komt dat het tijdsverloop als dusdanig niet toelaat te beslissen dat verwerende partij tot doel had de rechtsbescherming van verzoeker te bemoeilijken.

Wat de schending van artikel II.284 Codex Hoger Onderwijs (vergelijk: art. 25.4 OER verwerende partij (2014-2015)) – met name van de erin opgenomen termijn voor het ter kennis brengen van een beslissing op intern beroep aan de student – betreft, is de Raad, zoals verwerende partij beaamt, van oordeel dat de nieuwe beslissing van de examencommissie (genomen op 8 oktober 2015) buiten de in voormelde bepaling voorgeschreven termijn is genomen.

Hoewel deze laattijdigheid zich moeilijk verhoudt met de doelstelling van art. II.284 Codex Hoger Onderwijs, namelijk de student op korte termijn uitsluitel geven betreffende het lot van het in zijn intern beroepsschrift ontwikkeld bezwaar tegen de initiële studievoortgangsbepaling, is de Raad van oordeel dat de in deze bepaling voorziene termijn

een ordetermijn is en dat de Codex Hoger Onderwijs, en *in casu* bij uitbreiding het OER van verweerder, niet in een specifieke sanctie voorziet bij het overschrijden van deze termijn. Zo heeft de Raad reeds eerder geoordeeld dat het overschrijden van de termijn niet leidt tot nietigheid van de aangevochten beslissing. (RvStvb. nr. 2012/342)

In de marge van dit middel stipt verzoeker nogmaals aan dat verweerder door, in de bestreden beslissing van 8 oktober 2015, die het intern beroepsschrift niet langer onontvankelijk beschouwt maar de grond van de betwisting behandelt, in te gaan op de argumenten in het extern beroepsschrift van verzoeker, voor zijn beurt spreekt en verzoekende partij voor een voldongen feit probeert te stellen. Wat dit betreft, verwijst de Raad naar zijn hierboven ontwikkelde gedachtegang om verzoeker niet bij te treden.

Tevens beroept verzoeker zich op een schending van de motiveringsplicht en voert hij aan dat de aangevochten beslissing onzorgvuldig tot stand is gekomen, nu geen rekening is gehouden met alle relevante gegevens van de zaak. Verzoeker ontwikkelt voormeld middel door ieder punt van de bestreden beslissing aan te vechten. De bestreden beslissing volgt de structuur van de middelen uit het initiële verzoekschrift op extern beroep, die volgens de Raad in essentie samenvallen met middelen uit het intern beroepsschrift.

Bij de beoordeling hiervan herinnert de Raad vooreerst aan het kader waarbinnen zijn beoordeling plaatsvindt. De Raad toetst de regelmatigheid van de aangevochten evaluatie van de masterproef en gaat na of bij de evaluatie de grenzen van de redelijkheid niet kennelijk overschreden zijn. Tevens komt het de Raad niet toe de evaluatie van het werk over te doen en aldus in de plaats van de evaluatoren te treden.

Zoals verwerende partij is de Raad, aansluitend bij het verzoekschrift van verzoeker, van oordeel dat een praktijkgericht eindpunt geen beletsel hoeft te vormen voor een aan academische standaarden beantwoordende masterproef.

De Raad stelt evenwel vast dat de formulering van de onderzoeksvraag door een jurylid als “+/-” werd beoordeeld, door een jurylid tussen “+/-” en “-” en door een ander jurylid als “-”. Tevens stelt de Raad vast dat elk van de juryleden oordeelde dat de uitwerking telkens als “-” werd aangemerkt. Het globale verslag situeert de score voor deze evaluatiecriteria in de range “onvoldoende (9-8)”. Op het aspect “correcte verwerking en interpretatie van gegevens”

scoort verzoeker in dezelfde range (voor de masterthesis: de onderbouwing van het onderzoek waarbij duidelijk het verband tussen analyse en thesis zichtbaar wordt).

De Raad slaat hierbij ook acht op de omstandige verantwoording van de beoordeling, inzonderheid zoals gegeven door de juryleden [G.L.] en [I.P.]. De Raad leest hierin onder meer: “Er wordt in de eerste plaats geen voldoende scherpe definitie van ‘collectief wonen’ of ‘collectieve woonvorm’ naar voren geschoven; Een theoretisch kader waarin de voor- en nadelen van ruimte delen worden geduid, ontbreekt waardoor het vervolgens moeilijk wordt om duidelijke en objectieve onderzoeksvragen naar voren te schuiven; Collectieve woonvormen worden in de thesis vrij plots en ongenueanceerd naar voor geschoven als zaligmakende oplossing voor alle woonvraagstukken en zelfs meer.”.

De Raad ziet aldus in de evaluatieverslagen het gebrek aan de door verweerder geformuleerde aandacht voor “vakliteratuur”, “onderzoeksvraag” en aandacht voor “definities”.

Wat het bronnenmateriaal betreft, is de opmerking van verzoeker met betrekking tot de veelvuldige aanwezigheid van voetnoten en van een literatuurlijst van 2 pagina’s niet van aard de pertinentie van de opmerkingen met betrekking tot het bronnenmateriaal weg te nemen. De opmerkingen betreffen bijv. het beperkte karakter van het bronnenmateriaal en gebreken aan het referentie-apparaat (zie “kritische noten i.v.m. de thesis”) of het gebruik ervan (overnames uit “Wonen in Meervoud” en uit een cursus vennootschapsrecht), waarbij de Raad in de aangevochten beslissing leest dat niet enkel het ontbreken van literatuur het voornaamste euvel is, doch ook het gebruik en de keuze ervan (bijv. “De geraadpleegde literatuur is trouwens bijzonder arm (je baseren op krantenartikels en hieruit normatieve conclusies trekken stelt wederom de objectiviteit van de thesis in vraag)”.

De Raad kan het argument van verzoekende partij niet in te zien waarom de thesis, in het licht van de evaluatieverslagen en de “kritische noten i.v.m. de thesis”, niet voldoet, onder meer op grond van de er hierboven uit aangestipte elementen, niet bijtreden.

De Raad is van oordeel dat de opmerking van de promotor om projecten buiten de landsgrenzen te analyseren en aldus de thesis in een ruimer maatschappelijk kader in te bedden zich niet moeilijk verhoudt met de opmerking dat verzoeker geen van de aangehaalde binnenlandse projecten persoonlijk heeft bezocht. Beide opmerkingen betreffen de gebrekkige

ontwikkeling van een perspectief voor de behandeling van het thesisonderwerp. Dat de verzoeker door een analyse van buitenlandse projecten dit perspectief had kunnen vergroten belet niet dat een bezoek aan binnenlandse projecten niet tot dit perspectief had kunnen bijdragen en dat het ontbreken van dergelijk bezoek bijgevolg als een *manco* kan worden beschouwd.

Wat het door verzoeker m.b.t. “punt 3” ontwikkelde argument betreft, leest de Raad in de aangevochten beslissing dat in redelijkheid niet kan worden aangenomen dat verzoeker onvoldoende begeleiding heeft gekregen in het kader van het kwestieuze opleidingsonderdeel.

De Raad stipt dit aan tegen de achtergrond van zijn rechtspraak dat een door hem vastgestelde gebrekkige begeleiding, zo daar *in casu* reeds sprake mocht van zijn – hetgeen de Raad niet voorkomt –, in beginsel de regelmatigheid van de evaluatie, van de mate waarin de met het opleidingsonderdeel beoogde doelstellingen zijn bereikt, niet aantast.

Uit de dossierstukken waarover de Raad beschikt, blijkt dat verzoeker moeilijk hard kan maken dat hem onvoldoende mogelijkheid tot feedback is geboden, noch dat hij herhaaldelijk stappen zou hebben gezet met het oog op het krijgen van feedback. Verzoeker beperkt er zich wat dit betreft toe te stellen dat veel mails zijn uitgewisseld met de promotoren.

De Raad merkt op dat eventuele vergissingen in de chronologische weergave van het totstandkomingsproces van de masterproef hem niet tot een andere conclusie kunnen brengen.

In de uit het dossier blijkende constellatie acht de Raad het niet redelijk dat verzoeker, als masterstudent vertrouwd met de academische benadering van een probleemstelling, de promotor verwijt niet op eigen initiatief duidelijke richtlijnen te hebben gegeven inzake onderzoeksopzet en methodiek.

Evenmin kan de Raad het met betrekking tot “punt 4” van de aangevochten beslissing ontwikkelde argument honoreren. Dit punt 4 heeft betrekking op de in het masterproefreglement opgenomen evaluatiecriteria en de in de loop van de begeleiding aan verzoeker gegeven indicatie dat de thesis de nodige diepgang moet hebben. Verzoeker stipt aan dat verweerder nalaat aan te geven waarom hij niet aan de verwachtingen en evaluatiecriteria zou hebben voldaan, doch gaat hierbij voorbij aan de reeds hierboven door de

Raad aangehaalde beoordelingsverslagen, de evaluatiefiche en het document met opmerkingen bij de masterproef. De Raad wijst hierbij in het bijzonder op de beoordelingsdocumenten – die gemaakt zijn naar het model van de in art. 7, lid 4 van het Facultair Masterproefreglement vervatte criteria – en de erin door de evaluatoren verschaft toelichting.

Verzoeker, die stelt dat “bezwaarlijk [kan] worden aangenomen dat (de thesis van) verzoekende partij niet aan deze doelstellingen voldoet, laat staan correct aan deze criteria werd getoetst!”, gaat volgens de Raad, binnen zijn beoordelingsbevoegdheid, voorbij aan de reeds aangehaalde en tevens in de beslissing op intern beroep aangehaalde evaluatiedocumenten waarop de beoordeling is gebaseerd.

Wat het in “punt 6” aangehaalde historisch luik betreft, stelt de Raad, op basis van de evaluatiedocumenten – waarnaar de interne beroepsinstantie verwijst in haar beslissing – vast dat verzoeker op het merendeel van de evaluatiecriteria onvoldoende scoort in het overkoepelende evaluatieverslag alsook in de individuele evaluatieverslagen. In de evaluatiefiche van jurylid [E.D.V.] leest de Raad, anders dan in de door verzoeker gemaakte weerslag van de evaluaties, geen opmerking betreffende de historische analyse. Ook indien deze opmerking gemaakt mocht zijn, kan de Raad niet aannemen, op basis van het dossier waarover hij beschikt, dat zij bepalend is geweest voor het feit dat verzoeker niet geslaagd is.

Wat het met betrekking tot “punt 7” ontwikkelde argument betreft, ziet de Raad, rekening houdend met de omvang van zijn beoordelingsbevoegdheid, niet in hoe de evaluatie van de masterproef van verzoeker niet in overeenstemming is met het masterproefreglement (inzonderheid art. 1 en art. 7).

Hierbij dient, in het licht van de regelmatige jurysamenstelling, rekening te worden gehouden met de in het masterproefreglement omschreven doelstelling en evaluatiecriteria, waarvan verzoeker zich bewust was of diende te zijn. Naar het oordeel van verzoekende partij is onterecht op zoek gegaan naar “toegevoegde waarde voor het vakgebied”, werd de “originaliteit” van de masterproef verkeerd ingeschat en hielden de juryleden bij hun beoordeling onvoldoende rekening met de meerwaarde van het werk voor de door verzoeker gedefinieerde doelgroep.

Dat verzoeker een toolbox voor initiatiefnemers beoogde, neemt niet weg dat de masterproef waarbinnen deze tot stand komt voor de juryleden voldoende toegevoegde waarde moet vertonen, alsmede voldoende oorspronkelijk en creatief dient te zijn. Dat de toegevoegde waarde het vakgebied dient te betreffen, komt de Raad, rekening houdend met de finaliteit van het beoogde masterdiploma, niet onredelijk voor.

De Raad, acht slaand op de evaluatiecriteria, treedt het middel van verzoeker dan ook niet bij in zoverre het stelt dat verzoeker ruimschoots aan de doelstellingen van het masterproefreglement heeft voldaan. Ten overvloede stipt de Raad het totstandkomingsproces aan, dat verzoeker de gelegenheid bood zich over de draagwijdte van de doelstellingen te informeren.

De Raad kan verzoeker evenmin bijtreden in de visie dat het gebruik van het onderwerp voor de “Masterproef Ontwerpen” heeft geleid tot de visie dat de thesis van onvoldoende originaliteit blijkt geeft. Dat het thema waarop de masterproef betrekking heeft ook aan bod komt in een ander opleidingsonderdeel, vormt geen beletsel voor een van voldoende originaliteit getuigende ontwikkeling van het thema door verzoeker in het kader van zijn masterproefonderzoek en de rapportering erover.

Wat het m.b.t. “punt 8” ontwikkelde middel betreft, inzonderheid het verwijt dat verzoeker onvoldoende feedback is gegeven met betrekking tot de masterproef, stipt de Raad aan dat uit het dossier niet blijkt dat verzoeker heeft gepoogd feedback te krijgen naar aanleiding van het betwiste resultaat. De Raad slaat hierbij ook acht op de in het dossier aanwezige, omstandige, evaluatiedocumenten, waarvan verzoeker geen inzage heeft gevraagd, terwijl verweerder er omtrent aanvoert dat verzoeker hiervan overeenkomstig het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij, waarvan verzoeker als student aan deze instelling mag worden geacht voldoende kennis te (kunnen) hebben, kennis had kunnen nemen. Zelfs zo het inzagerecht, zoals verzoeker aanvoert, slechts betrekking heeft op het werkstuk van verzoeker zelf, kan de Raad geen elementen in het dossier aantreffen waaruit blijkt dat verzoekende partij in het kader van zijn recht op feedback, die hem eventueel toelichting bij en/of inzage van de beoordelingsdocumenten had kunnen verschaffen, dit heeft uitgeoefend.

De door verzoeker aangehaalde beroepstermijnen zijn decretaal vastgelegd, zodat zij verweerder niet ten kwade kunnen worden geduid. De Raad merkt op dat het feit dat

verzoeker beroep diende in te stellen voorafgaand aan het feedbackmoment – hetgeen verweerder in de antwoordnota trouwens betwist – hem niet belette van dit feedbackmoment gebruik te maken.

Ten slotte stipt verzoeker aan dat verweerder door middel van stijlformules en verwijzingen naar het OER zijn gebrek aan eigen onderzoek, waaruit moet blijken waarom verzoeker niet slaagde, maskeert. De Raad stelt echter vast dat verweerder in de beslissing op intern beroep antwoord biedt op de in het extern beroepsschrift aangehaalde argumenten en hun volgorde hanteert. Hierboven heeft de Raad reeds geoordeeld dat het beantwoorden van de argumenten, zoals deze aangehaald werden door verzoeker in het beroepsschrift op extern beroep in het kader van de eerste procedure bij de Raad, *in casu* geen probleem hoeft te zijn. Zij zijn immers in essentie terug te brengen tot de in het intern beroepsschrift aangevoerde elementen en kunnen tegen de achtergrond daarvan op een zinvolle wijze gelezen worden.

De Raad leest in de beslissing op intern beroep ook concrete elementen om de score te verantwoorden (zie bijv. inzake punt 1: “Een ondertitel als “toolbox voor de initiatiefnemer” is geen reden om de academische onderbouwing achterwege te laten. De jury had geen moeite met de ontwikkeling van een toolbox voor een ruimer publiek op zich. Waar de jury wel moeite mee had, was dat die toolbox niet stevig onderbouwd werd met degelijke vakliteratuur en onderzoek. M.a.w.: het concrete eindproduct mocht gerust een “toolbox voor de initiatiefnemer” zijn, d.w.z. een instrument waarmee leken zonder verdere training aan de slag kunnen, maar de thesis zelf is in de eerste plaats bedoeld voor een academisch publiek”).

Uit de betrokken formulering blijkt ook het belang van de, voor verzoeker beschikbare, jurydocumenten in de argumentatie van de interne beroepsinstantie n.a.v. het afpunten van de argumenten uit het beroepsschrift van verzoeker.

Daar komt bij dat de interne beroepsinstantie in de bespreking van “punt 6” uitdrukkelijk de uitvoerig toegelichte evaluatiedocumenten van de juryleden in haar beslissing betreft (“De examencommissie spreekt zich niet uit [over] de noodzaak van een historisch luik, maar stelt op basis van de evaluatiefiches van de juryleden en het officiële juryverslag vast dat het werk in zijn totaliteit niet voldoet aan de vastgelegde evaluatiecriteria.”).

Ook met betrekking tot “punt 8” wordt verwezen naar de evaluatiedocumenten die aan de grondslag van de beoordeling liggen en tot de transparantie van de beslissing moeten bijdragen.

Acht slaand op de beslissing van de interne beroepsinstantie, verwijzend naar de beschikbare juryverslagen, antwoordend op het extern beroepschrift, dat in essentie de in het intern beroepschrift vervatte argumenten bevat, kan de Raad niet aannemen dat de beslissing niet afdoende gemotiveerd is. Aldus sluit de Raad zich niet aan bij de opmerking van verzoeker dat de evaluatiefiches – die beschikbaar waren, doch waarom niet is verzocht – pas *a posteriori* zijn overgelegd en de niet-gestaafde insinuatie dat men zich de vraag kan stellen of de documenten al dan niet werden opgemaakt na het nemen van de bestreden beslissing.

Evenmin oordeelt de Raad dat de verweerder zich er *snel heeft vanaf willen maken* en er zich toe beperkt de kritieken van verzoekende partij – zoals geformuleerd in het verzoekschrift voor de Raad van 21 september 2015 – louter te weerleggen.

De beslissing op intern beroep, waarvan de sterke aanlijning op de (volgorde van de) punten van kritiek uit het extern beroepsschrift de leesbaarheid misschien niet ten goede komt, laat de Raad, rekening houdend met de integratie erin van de documenten die de examenbeslissing motiveren, niet toe te oordelen dat de beroepsinstantie bij de beoordeling van het intern beroep zijn discretionaire bevoegdheid onzorgvuldig uitoefende.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 23 februari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter

Jan Geens	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris
Melissa Thijs

De voorzitter
Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïntinventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.814 van 11 februari 2016 in de zaak 2015/600

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 26 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de beroepsinstantie van 9 oktober 2015 waarbij het intern beroep onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 11 februari 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in het voorbereidingsprogramma van de Master of science in Management, alsook in die masteropleiding van de faculteit Economische en Sociale Wetenschappen en de [REDACTED].

Artikel 64 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) bepaalt dat het inschrijvingsgeld is verschuldigd vanaf de ondertekening van het studiecontract of vanaf het akkoord gegeven in de ‘Self Service Studenten’.

Voor de 60 studiepunten waarvoor verzoekster zich initieel inschrijft, ontvangt verwerende partij het verschuldigde studiegeld.

Vervolgens schrijft verzoekster zich bijkomend in voor twee opleidingsonderdelen, ten belope van 18 studiepunten. Ook na rappels ter zake op 10 november 2014, 8 december 2014 en 12 januari 2015, blijft verzoekster in gebreke om het daaraan verbonden inschrijvingsgeld te voldoen.

Ten gevolge daarvan schorst verwerende partij vanaf 31 maart 2015 de inschrijving van verzoekster, waardoor haar deelname aan de examens niet rechtsgeldig is – een gevolg dat zich ook uitstrekt tot de reeds afgelegde examens van de januari-zittijd.

Op 15 mei 2015 deelt verwerende partij mee dat omwille van de niet-betaling, de resultaten van de eerste examenzittijd komen te vervallen. Er wordt tevens aan verzoekster meegedeeld dat zij aan de tweede zittijd kan deelnemen mits betaling van het verschuldigde studiegeld vóór 14 juli 2015. Er wordt evenwel geen betaling ontvangen.

De examencommissie stelt vast dat verzoekster voor geen enkel van de opgenomen opleidingsonderdelen een credit heeft behaald, en weigert bij beslissing van 10 september 2015 de herinschrijving van verzoekster voor het academiejaar 2015-2016. Dit werd aan verzoekster meegedeeld bij de proclamatie van 11 september 2015.

Tegen deze beslissing tekent verzoekster intern beroep aan op 25 september 2015.

De beroepsinstantie hoort verzoekster op 9 oktober 2015, en verklaart het intern beroep onontvankelijk wegens laattijdigheid.

Dit is de thans bestreden beslissing. Zij werd aan verzoekster ter kennis gebracht per e-mail van 22 oktober 2015.

IV. Ontvankelijkheid

In het arrest nr. 2.735 van 17 december 2015 heeft de Raad vastgesteld dat verzoekende partij haar verzoekschrift in het Engels heeft opgesteld, en geoordeeld dat zulks in strijd is met de taalregeling die op de procedure voor de Raad van toepassing is.

Aan verzoekende partij werd de mogelijkheid geboden om een Nederlandse vertaling van deze stukken neer te leggen.

Het beschikkend gedeelte van voormeld arrest luidt als volgt:

1. Verzoekende partij beschikt over een termijn tot uiterlijk 18 januari 2016 om een Nederlandse vertaling van haar verzoekschrift overeenkomstig de bovenstaande richtlijnen over te maken aan de Raad en aan verwerende partij.

2. Op voormelde datum wordt het thans ingediende Engelstalige procedurestuk van verzoekster (verzoekschrift) ambtshalve uit de debatten geweerd.

Verzoekster heeft tijdig een Nederlandstalige vertaling van haar verzoekschrift ingediend.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

Zoals de Raad reeds meermaals heeft overwogen (zie o.m. RvStvb. 6 augustus 2015, nr. 2.219), kan een beroep met betrekking tot een studievoortgangsbepaling bij de Raad slechts worden ingesteld nadat het intern beroep regelmatig werd ingesteld en uitgeput overeenkomstig de artikelen II.283 tot II.285 van de Codex Hoger Onderwijs.

Met uitzondering van de verplichting om het intern beroep in te stellen en de termijnen voor het instellen en de behandeling van het intern beroep, heeft de decreetgever het aan de autonomie van de hogeronderwijsinstelling overgelaten om de modaliteiten van het intern beroep te bepalen, met inbegrip van de vormvoorschriften – al dan niet op straffe van enige sanctie – die bij het instellen van het intern beroep moeten worden nageleefd.

In casu blijkt uit de voorgelegde stukken dat de examencommissie op 10 september 2015 de inschrijving van verzoekster heeft geweigerd en dat de proclamatie van de tweede

examenzittijd, waaruit blijkt dat verzoekster niet tot herinschrijving werd toegelaten en zij van het toekennen van examencijfers was uitgesloten, dateert van 11 september 2015.

Op grond van artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs dient een intern beroep tegen een studievoortgangsbeslissing te worden ingediend binnen een termijn van vijf kalenderdagen na de dag van de proclamatie wanneer het een examenbeslissing betreft. Voor andere studievoortgangsbeslissingen vangt de beroepstermijn aan de dag na deze waarop de student kennis heeft genomen van de beslissing.

Verzoekster heeft haar intern beroep ingesteld met een e-mail van 25 september 2015.

In de mate dat verzoekster de beslissing van 11 september 2015 bestrijdt wat de examencijfers betreft, met name het niet toekennen van enig examencijfer, werd het interne beroep laattijdig ingesteld.

In de Nederlandse vertaling van haar verzoekschrift voert verzoekster geen enkel argument aan op grond waarvan de laattijdigheid van het intern beroep verschoonbaar zou moeten worden geacht. De Raad stelt ook vast dat verzoekster niet tegenspreekt dat haar inschrijving rechtsgeldig werd geschorst in toepassing van artikel 108, §3 van het OER van verwerende partij.

Bij gebreke aan ontvankelijke uitputting van het interne beroep, dient het bij de Raad ingestelde beroep te worden afgewezen.

Wat verzoekster in haar Nederlandstalig verzoekschrift nog uiteenzet met betrekking tot haar inschrijving voor het academiejaar 2015-2016, valt buiten het voorwerp van het initieel bij de Raad ingestelde beroep en is derhalve onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 11 februari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bijzitter
Daniël Cuypers	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïntinventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.836 van 25 februari 2016 in de zaak 2015/630

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 3 november 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 9 oktober 2015 waarbij aan de verzoekende partij geen afwijking op de voortgangseisen van het opleidingsonderdeel “marb 42 masterproef” werd toegestaan en de beslissing van de vicerector studentenbeleid van 27 oktober 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 14 januari 2016.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en mevrouw [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Bij beschikking nr. 2016/II/001 van 22 januari 2016 wordt verwerende partij gevraagd om een kopie van het individueel studieprogramma van verzoekende partij voor de academiejaren 2014-2015 en 2015-2016 over te maken. Verder wordt verwerende partij gevraagd om de Raad te informeren over de invloed van de programmawijziging op het door verzoekende partij nog op te nemen aantal studiepunten in de master. Zowel verzoekende partij als verwerende partij krijgen de mogelijkheid om een aanvullende nota in te dienen met betrekking tot de door de Raad gestelde vraag om bijkomende informatie.

Verwerende partij heeft de gevraagde informatie overgemaakt. Zowel verzoekende partij als verwerende partij hebben een aanvullende nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 11 februari 2016.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding “Master in de architectuur”.

Op 9 oktober 2015 besliste de facultaire assessmentcommissie om verzoekende partij geen afwijking op de regels voor de samenstelling van haar individueel studieprogramma (afwijking op de “voortgangseisen”) toe te staan.

Verzoekende partij stelde op datum van 12 oktober 2015 een intern beroep in bij vicerector studentenbeleid van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de vicerector studentenbeleid op datum van 27 oktober 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie wijst op de ECTS-fiche van “marb 42 masterproef”, die vermeldt dat dit opleidingsonderdeel enkel mag opgenomen worden indien de student nog maximaal 66 studiepunten moet verwerven om het diploma te behalen. De masterproef kent deze voortgangseisen van 66 studiepunten sinds 2012-2013. Verzoekende partij is nog 70 studiepunten verwijderd van het masterdiploma.

De interne beroepsinstantie wijst erop dat het antwoord van de facultaire assessmentcommissie instructies bevat inzake een eventueel beroep. Ondanks het feit dat verzoekende partij deze melding over het hoofd heeft gezien, heeft ze tijdig beroep aangetekend. Haar rechten zijn dus in deze op geen enkele wijze geschonden.

Verzoekende partij betwist de geldigheid van de voortgangseisen bij “marb42 masterproef”, met verwijzing naar artikels van het OER 2015-2016. De zinsnede die

verzoekende partij aanhaalt wijst op het belang van het oordeelkundig omgaan met het instellen van de volgtijdelijkheidsrelaties tussen master en bachelor. Als dusdanig heeft de zin die zij citeert geen verband met de door verzoekende partij betwiste voortgangsvereiste voor marb42 masterproef. De volgtijdelijkheden in het curriculum in de master in de architectuur werden zoals voorzien vastgelegd door de permanente onderwijscommissie (POC). Verzoekende partij voldoet voor “marb42 masterproef” aan de in de ECTS-fiche vastgelegde volgtijdelijkheidsvoorwaarden. Ze voldoet echter niet aan de voortgangsvereiste. Zij moet aan alle voorwaarden tegelijk voldoen om “marb42 masterproef” te kunnen opnemen.

Verder verwijst de interne beroepsinstantie naar de regeling voor de samenstelling van het jaarprogramma voor de individuele student in het OER 2015-2016. In de regeling die gold tot 2014-2015 kon een student binnen een opleiding tot 66 studiepunten opnemen. Wanneer een student in die opleiding een cumulatieve studie-efficiëntie (CSE) van 70% haalde, kon hij het jaar erop onbeperkt studiepunten opnemen in zijn ISP (binnen die opleiding). In de regeling 2015-2016 geldt dat een student die nog geen academisch bachelordiploma behaalde maximaal 72 studiepunten mag opnemen over zijn verschillende inschrijvingen heen. Een student die eerder een academisch bachelordiploma behaalde, kan een onbeperkt aantal studiepunten opnemen. Verzoekende partij behaalde in 2013-2014 het bachelordiploma. Vorig academiejaar had ze binnen de master een CSE van 77%. Dit betekent dat verzoekende partij zowel onder de regeling van 2014-2015 als onder die van 2015-2016 onbeperkt studiepunten zou mogen opnemen in haar ISP. Deze aanpassing in het OER heeft dus geen effect op het studieprogramma van verzoekende partij. Het feit dat er geen maximum is gesteld, betekent niet dat een student een absoluut recht heeft om alle studiepunten op te nemen die men wenst op te nemen. Andere voorwaarden – zoals volgtijdelijkheden, diplomavereiste, voortgangsvereiste en het kunnen voldoen aan de examenvoorwaarden – bepalen welke opleidingsonderdelen kunnen worden opgenomen. Het vastleggen van voortgangsvereisten en volgtijdelijkheidsvoorwaarden is dus op geen enkele manier strijdig met artikel 22 OER. Voor verzoekende partij geldt dat zij alle studiepunten mag opnemen die ze ook kan opnemen. Sommige opleidingsonderdelen kan ze nog niet opnemen, omdat ze niet voldoet aan de voorwaarden (*in casu* de voortgangsvereiste).

De interne beroepsinstantie benadrukt vervolgens dat “Marb42 masterproef” in 2015-2016 30 studiepunten telt, en een jaaropleidingsonderdeel is. Tot 2014-2015 telde de masterproef 25 studiepunten en was het een semesteropleidingsonderdeel. De POC van een masteropleiding

kan binnen de krijtlijnen van de geldende regelgeving beslissen over de omvang en organisatie van de masterproef. De organisatie van de masterproef heeft een aantal inhoudelijke en organisatorische voordelen. De omvorming van de masterproef van een semestervak naar een jaarvak heeft geen effect op de volgtijdelijkheidsvoorwaarden of de voortgangsvereisten.

Daarna stelt de interne beroepsinstantie dat verzoekende partij in 2015-2016 twee opleidingsonderdelen ontwerpen (“marb14 conceptualize” en “marb14 traject”) opneemt in het eerste semester waarbij elk van deze opleidingsonderdelen 15 studiepunten weegt. Marb14 is hierbij een bisonderdeel. De studietrajectbegeleiders hebben verzoekende partij deze beslissing sterk afgeraden, omwille van de grote studiebelasting en de in de tijd parallel lopende piekbelastingen. Bovendien is in het verleden gebleken dat het parallel ontwikkelen van twee ontwerptrajecten bijzonder moeilijk is. Volgens de interne beroepsinstantie is de beslissing van verzoekende partij om het wel te doen ingegeven door financiële overwegingen, maar brengt zij geen stukken aan die deze financiële situatie concreet maken. De interne beroepsinstantie benadrukt dat de voortgangsvereiste van 66 studiepunten er mee voor zorgt dat de masterproef ook effectief het werkstuk is waarmee de masteropleiding wordt voltooid. De logische en voorziene volgorde om de opleidingsonderdelen op te nemen is in het eerste semester van 2015-2016 marb14 te hernemen, en dan in 2016-2017 marb34 en marb42 masterproef. De interne beroepsinstantie merkt hierbij op dat voortgangsvereiste wordt getoetst bij de inschrijving, bij aanvang van het academiejaar. Het al of niet slagen voor opleidingsonderdelen in het eerste semester verandert niets aan deze toetsing.

Verder stelt de interne beroepsinstantie dat de facultaire assessmentcommissie op basis van een gemotiveerde aanvraag een afwijking op de volgtijdelijkheidsregels en de voortgangsvereiste kan toestaan. Verzoekende partij verwijst bij naam naar twee studenten die een dergelijke afwijking op de voortgangsvereiste hebben gekregen. De interne beroepsinstantie benadrukt dat ze niet kan ingaan op de details van andere aanvragen en beslissingen. Ze dient wel te toetsen of het gelijkheidsbeginsel niet is geschonden. Dit houdt in dat een student in gelijke omstandigheden gelijk dient te worden behandeld. Zowel de andere twee studenten als verzoekende partij waren bij het begin van het academiejaar 2015-2016 70 studiepunten verwijderd van het masterdiploma. Verzoekende partij heeft geen afwijking op de voortgangsvereiste gekregen, de twee andere studenten wel. De 70 nog op te nemen studiepunten van verzoekende partij zijn samengesteld uit 15 te hernemen

studiepunten van de eerste fase (marb 14) en 15 studiepunten uit de tweede fase. Marb14 is een plichtopleidingsonderdeel uit de leerlijn “Ontwerpen”. In die zin bereidt het rechtstreeks voor op de masterproef. Deze situatie is anders dan de situatie van de andere twee studenten. Hun te grote pakket studiepunten is het gevolg van het niet eerder opnemen van keuzeopleidingsonderdelen. Deze zijn niet op dezelfde manier noodzakelijk om de masterproef tot een goed einde te brengen. Aangezien de twee studiesituaties merkkelijk van elkaar verschillen, is een verschillende beslissing volgens de interne beroepsinstantie hier niet onredelijk en wijst het niet op een schending van het gelijkheidsbeginsel.

Tenslotte schrijft verzoekende partij het volgende: *“Gelieve bovenstaande argumentatie toe te voegen aan de redenen opgenomen in mijn vraag dd. 09/10/2015”*. Verzoekende partij brengt echter geen elementen aan (buiten de hierboven behandelde) om de beslissing van de assessmentcommissie te bestrijden of haar vraag verder te onderbouwen. De facultaire assessmentcommissie antwoordde op de vraag van verzoekende partij en gaat in haar antwoord in op de verschillende elementen die verzoekende partij in haar aanvraag vermeldde. De assessmentcommissie wijst terecht op de belangrijke rol van de masterproef, op de opbouw van het curriculum, op het belangrijke tekort van verzoekende partij (9/20 op een opleidingsonderdeel van 15 studiepunten), op de rol van de volgtijdelijkheidsvoorwaarden en de voortgangseisen in de opbouw van het curriculum en op de relatie tussen studieprogramma en financiering.

Op basis van deze informatie bevestigt de interne beroepsinstantie de beslissing om verzoekende partij geen afwijking op de voortgangseisen bij het opleidingsonderdeel “marb42 masterproef” toe te staan. Verzoekende partij kan “marb42 masterproef” in 2015-2016 nog niet in haar individueel studieprogramma opnemen.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 27 oktober 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 3 november 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

A. Tijdigheid van het ingestelde beroep bij de Raad

De Raad gaat, desgevallend ambtshalve, na of een verzoekschrift tijdig binnen de beroepstermijn van vijf kalenderdagen is ingediend. Verzoekende partij diende een verzoekschrift in bij de Raad bij aangetekend schrijven van 3 november 2015 tegen de beslissing op intern beroep van 27 oktober 2015. Laatstgenoemde beslissing werd per e-mail van 27 oktober 2015 verstuurd aan de verzoekende partij. Aangezien verzoekende partij zelf aangeeft dat haar termijn voor het instellen van een extern beroep op 1 november 2015 is verstreken kan de Raad er, niettegenstaande verwerende partij de aangevochten beslissing blijkens de dossierstukken slechts bij e-mail aan verzoekende partij heeft bezorgd en bijgevolg geen bewijs van kennisname voorligt, van uitgaan dat verzoekende partij niet later dan op 27 oktober 2015 effectief van de aangevochten beslissing kennis heeft genomen. Verzoekende partij stuurt op 2 november 2015 een e-mail naar de Raad (met de decaan van de faculteit Architectuur van verwerende partij in kopie) met de melding dat zij de Raad op deze datum reeds “digitaal” in kennis wil stellen van haar beroep. Meer bepaald stelt verzoekende partij in haar e-mail het volgende:

*“Geachte Leden van de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbepalingen,
Geachte Decaan*

Ik zou u reeds digitaal in kennis willen stellen van de aantekening van mijn beroep inzake de beslissing van de Facultaire Assessmentcommissie en het daarop volgend interne beroep.

Mijn termijn van 5 kalenderdagen voor het instellen hiervan is zondag 1/11/2015 verstreken. Daar dit én een zondag én een wettelijke feestdag is waren de postdiensten die dag niet geopend en is de termijn verlengd tot maandag 2/11/2015. Ik heb op maandag 2/11/2015 meerdere malen geprobeerd een geopend postkantoor te vinden, maar zelfs het postkantoor in Mechelen (station) was niet geopend. In bijlage vindt u een foto van de mededeling die geafficheerd was in het postkantoor van Boortmeerbeek. Hierdoor was ik dus niet in staat om mijn beroep aangetekend te verzenden op maandag 2/11/2015. Deze aangetekende zending zal ik op dinsdag 3/11/2015 uitvoeren.

Ik hoop dat, wegens de sluiting van de postkantoren, mijn beroep nog binnen de vervaltermijn kan worden gerekend.”.

Als bijlage voegt verzoekende partij een pdf-bestand van haar verzoekschrift voor de Raad met acht bijlagen toe, alsook twee foto's met klaarblijkelijk een mededeling van het postkantoor waaruit blijkt dat dit op maandag 2 november 2015 gesloten was en op dinsdag 3 november opnieuw zou openen.

Op 5 november 2015 stuurt verzoekende partij de Raad en de decaan nog een e-mail in dit verband, waarin ze het volgende opmerkt:

*“Geachte Leden van de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbepalingen,
Geachte Decaan*

In mijn voorgaande bericht meldde ik u dat de postkantoren van Bpost niet geopend waren op maandag 2/11/2015, waardoor ik dus ook niet de mogelijkheid had om mijn beroep aangetekend te verzenden.

U vindt in bijlage een geschrift waarop vermeld staat dat het postkantoor te Boortmeerbeek niet geopend was en onder dit bericht vindt u ook een digitale bevestiging van de sluiting van alle postkantoren van Bpost op maandag 2/11/2015, van de klantendienst van Bpost.”.

Verzoekende partij voegt onderaan haar e-mail volgende e-mail van de klantendienst van Bpost d.d. 5 november 2015 toe:

“Beste klant,

Op 02/11/2015 meldde u ons een vraag in verband met de openingsuren van de postkantoren op 02/11/2015.

U wou een aangetekende zending afgeven maar de postkantoren waren niet open.

*Op maandag 2 november was er inderdaad een aangepaste dienstregeling. De postbedeling verliep normaal zoals op een gewone werkdag. Onze postkantoren waren gesloten en het Contact Center (022/012345) was niet bereikbaar.
(...)”*

Tevens voegt verzoekende partij haar bewijs van aangetekende zending dd. 03/11/2015 vanuit Boortmeerbeek toe, waarop te lezen staat: “*Maandag 2/11/15 Allerzielen was Bpost kantoor te Boortmeerbeek gesloten*”.

De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname van de beslissing op intern beroep, *in casu* vanaf 28 oktober 2015, om te verstrijken op zondag 1 november 2015. Indien de beroepstermijn echter afloopt op een zaterdag, een zondag of een wettelijke feestdag, dan is er een verlenging van de termijn tot de eerstvolgende werkdag. Gezien 1 november 2015 een zondag en bovendien een wettelijke feestdag (Allerheiligen) is, wordt de uiterste datum voor de indiening van het beroep verschoven naar maandag 2 november 2015. Dit is weliswaar Allerzielen, maar – in tegenstelling tot 1 november – géén wettelijke feestdag. De Raad stelt evenwel vast dat op 2 november 2015 alle postkantoren gesloten waren. Niettegenstaande verzoekende partij, geconfronteerd met de sluiting van het lokale postkantoor in haar gemeente, het verzoekschrift misschien alsnog had kunnen verzenden via een Postpunt (waarvan de openingstijd afhankelijk is van de instelling, bijvoorbeeld een warenhuis, waarin het gevestigd is), herinnert de Raad aan artikel II.294, §1, vierde lid Codex Hoger Onderwijs. De bepaling luidt als volgt:

*“Indien de vijfde of dertigste dag van de in het eerste lid respectievelijk tweede lid bedoelde termijn een zaterdag, zondag of wettelijke feestdag is, wordt de termijn verlengd tot de **eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open zijn.**”* (eigen nadruk)

Aangezien de *postkantoren* op 2 november 2015 gesloten waren, was 3 november 2015 de eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open waren. De verzending van de aangetekende brief op 3 november 2015 beschouwt de Raad bijgevolg als een tijdige instelling van het extern beroep tegen de aangevochten beslissing op intern beroep.

B. Voorwerp van het beroep bij de Raad

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep. Verzoekster tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbepaling van 9 oktober 2015 waarbij verzoekster geen afwijking op de voortgangseisen voor het opleidingsonderdeel ‘marb 42 masterproef’ werd toegestaan (eerste bestreden beslissing) en tegen de beslissing van de vicerector studentenbeleid van 27 oktober 2015 (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de facultaire assessmentcommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de facultaire assessmentcommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoeksters beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoekster onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het Onderwijs- en Examenreglement (OER) en een schending van het gelijkheidsbeginsel en de beginselen van behoorlijk bestuur.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat het OER 2015-2016 fundamentele wijzigingen bevat ten aanzien van vorige academiejaren. Eén van de opvallende wijzigingen in het OER 2015-2016 is de verhoging van het in een academiejaar maximaal op te nemen aantal studiepunten, namelijk van 66 naar 72 (voor bachelorstudenten; geen beperking voor masterstudenten). In de facultaire aanvulling is hierop geen afwijking vastgelegd. Dat kan ook niet, aangezien aanvullingen alleen maar kunnen voor zover ze niet strijdig zijn met het OER.

De voortgangsvereiste op de ECTS-fiche voor de Masterproef, zijnde “*Je mag dit opleidingsonderdeel enkel opnemen als je nog maximaal 66 studiepunten moet verwerven om het diploma te behalen*”, is volgens verzoekende partij dan ook strijdig met het OER 2015-2016. De vermeldingen op de ECTS-fiche bevatten weliswaar belangrijke informatie, maar het gaat volgens verzoekende partij – indien ze niet expliciet in het OER voorzien zijn – enkel om adviezen, niet om afdwingbare volgtijdelijkheidsvoorwaarden of voortgangsvereisten.

Verzoekende partij geeft aan dat bij iedere faculteit van verwerende partij die een voortgangsvereiste voor de Masterproef oplegt, het maximaal nog te behalen aantal studiepunten is vastgelegd op 72 of hoger. Alle andere opleidingen bij verwerende partij beperken de reeks van volgtijdelijkheidsvoorwaarden uitsluitend tot de voortgangsvereiste. Nergens bij verwerende partij omvatten de volgtijdelijkheidsvoorwaarden én uiterst beperkende voortgangsvereisten én uitgebreide volgtijdelijkheden (die bovendien niet ‘combineerbaar’ zijn). Dit vormt volgens verzoekende partij een inbreuk op het gelijkheidsbeginsel, waardoor studenten van de faculteit Architectuur in belangrijke mate gediscrimineerd worden t.o.v. studenten aan de overige faculteiten van verwerende partij.

De huidige ECTS-fiche voor de Masterproef werd volgens verzoekende partij letterlijk gekopieerd van de fiche van vorige jaren. Deze is evenwel niet afgetoetst aan de nieuwe bepalingen van het OER, die voor de volledige universiteit van toepassing zijn. Volgens verzoekende partij is de ECTS-fiche bovendien nog behept met andere “schoonheidsfoutjes”. De verlenging met een volledig academiejaar voor een student met een onvoldoende voor een als “ontwerpvak” aangeduid opleidingsonderdeel (waarvoor bovendien geen tweede examenkans in hetzelfde academiejaar wordt ingericht), is volgens verzoekende partij kennelijk onredelijk.

De voortgangseisen “maximaal 66 studiepunten” op de ECTS-fiche voor de Masterproef 2015-2016 is volgens verzoekende partij strijdig met bindende bepalingen van het OER, ze is niet opgenomen in de door de vice-rector goedgekeurde Facultaire Aanvullingen en is bijgevolg nietig.

Het onoordeelkundig toepassen van talrijke volgtijdelijkheidsvoorwaarden, het bewust negeren van bepalingen uit het OER, het onvoldoende aftoetsen van de gevolgen van “programma-wijzigingen”, de zelfgenoegzaamheid waarmee verzoeken of beroepen worden behandeld zonder terdege rekening te houden met het studieparcours van de individuele student en de impact op studie-efficiëntie zijn volgens verzoekende partij een aanfluiting van de beginselen van behoorlijk bestuur. Ze leiden tot een onredelijke situatie voor de student.

Verder voert verzoekende partij aan dat er sprake is van een schending van artikel 20 OER 2015-2016. Ingevolge artikel 20 OER is verwerende partij/de faculteit er bij een programmawijziging toe gehouden passende overgangsbepalingen te voorzien. In het academiejaar 2015-2016 wordt de Masterproef voor het eerst én uitgebreid van 25 naar 30 studiepunten, én omgevormd naar een enig opleidingsonderdeel gespreid over 2 semesters, m.a.w. naar een jaaropleidingsonderdeel. Deze wijziging van de Masterproef zoals ze in academiejaar 2015-2016 is doorgevoerd, is in dat opzicht belangrijk en eigenlijk een viervoudige programmawijziging: geen beoordeling per semester, verstrengde voortgangseisen, nieuwe voortgangsvoorwaarde en geen mogelijkheid tot aanpassing ISP in januari. Gepaste overgangsmaatregelen dringen zich volgens verzoekende partij bijgevolg op, overeenkomstig artikel 20 van het OER 2015-2016. Verzoekende partij geeft aan dat de halsstarrigheid van de faculteit tevens haar slaagkansen in het huidig academiejaar sterk hypothekeert.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoekende partij de geldigheid van de voortgangseisen van 66 studiepunten bij marb42 masterproef betwist, met verwijzing naar het OER 2015-2016. De zinsnede die verzoekende partij aanhaalt wijst op het belang van oordeelkundig om te gaan met het instellen van de volgtijdelijkheidsrelaties tussen master en bachelor. Als dusdanig heeft de zin die zij citeert geen verband met de door verzoekende partij betwiste voortgangseisen voor marb42 masterproef. De volgtijdelijkheden in het curriculum in de master in de architectuur werden zoals voorzien vastgelegd door de permanente onderwijscommissie (POC). Verzoekende partij voldoet voor “marb42

masterproef” aan de in de ECTS-fiche vastgelegde volgtijdelijkheidsvoorwaarden. Ze voldoet echter niet aan de voortgangsvereiste. Zij moet aan alle voorwaarden tegelijk voldoen om “marb42 masterproef” te kunnen opnemen. In haar beroep haalt verzoekende partij geen argumenten aan die dit bestrijden. Verwerende partij stelt tevens dat hetgeen verzoekende partij poneert omtrent de ECTS-fiche, niet correct is. Met verwijzing naar ‘Titel 0. Vooraf’ van het OER 2015-2016 voert verwerende partij aan dat de ECTS-beschrijving (voortgangsvereisten, volgtijdelijkheden, toelatingsvoorwaarden, inhoud, examenvorm...) van een opleidingsonderdeel bindend is.

Verder verwijst verzoekende partij naar een tweede wijziging in het OER 2015-2016. Er is een nieuwe regeling over het maximaal aantal op te nemen studiepunten gedurende één academiejaar. Verzoekende partij geeft aan dat i.p.v. 66 studiepunten tot vorig academiejaar, een student vanaf 2015-2016 72 studiepunten mag opnemen in zijn ISP. In de regeling die gold tot 2014-2015 kon een student binnen een opleiding tot 66 studiepunten opnemen. Wanneer een student in die opleiding een cumulatieve studie-efficiëntie (CSE) van 70% haalde, kon hij het jaar erop onbeperkt studiepunten opnemen in zijn ISP (binnen die opleiding). In de regeling 2015-2016 geldt dat een student die nog geen academische bachelordiploma behaalde maximaal 72 studiepunten mag opnemen over zijn verschillende inschrijvingen heen. Een student die eerder een academisch bachelordiploma behaalde, kan een onbeperkt aantal studiepunten opnemen. Verzoekende partij behaalde in 2013-2014 het bachelordiploma. Vorig academiejaar had ze binnen de master een CSE van 77%. Volgens verwerende partij betekent dit dat verzoekende partij zowel onder de regeling van 2014-2015 als onder die van 2015-2016 onbeperkt studiepunten zou mogen opnemen in haar ISP. Deze aanpassing in het OER heeft, volgens verweerder, dus geen belemmerend effect op het studieprogramma van verzoekende partij. Het OER 2015-2016 voorziet dan ook geen overgangsmaatregelen. De nieuwe regeling werd in de nieuwsbrief van februari 2014 breed gecommuniceerd. Verwerende partij benadrukt dat het feit dat er geen maximum is gesteld, niet betekent dat een student een absoluut recht heeft om alle studiepunten op te nemen die men wenst op te nemen. Andere voorwaarden – zoals volgtijdelijkheden, diplomavereiste, voortgangsvereiste en het kunnen voldoen aan de examenvoorwaarden – bepalen welke opleidingsonderdelen kunnen worden opgenomen. Verwerende partij merkt op dat het vastleggen van voortgangsvereisten en volgtijdelijkheidsvoorwaarden dus op geen enkele manier strijdig is met artikel 22 OER. Voor verzoekende partij geldt dat zij alle studiepunten mag opnemen die ze ook kan opnemen. Sommige opleidingsonderdelen kan ze nog niet

opnemen, omdat ze niet voldoet aan de voorwaarden (*in casu* de voortgangsvereiste). Het vastleggen van de voortgangsvereiste is een beslissing van de POC die rekening houdt met het reglementair kader. Er bestaat evenwel geen directe koppeling tussen de studiepuntgrenzen en de voortgangsvereiste.

Inzake de omvorming van de masterproef van een semester- naar een jaaropleidingsonderdeel, stelt verwerende partij dat “Marb42 masterproef” in 2015-2016 30 studiepunten telt en een jaaropleidingsonderdeel is. Tot 2014-2015 telde de masterproef 25 studiepunten en was het een semesteropleidingsonderdeel. De omvorming van de masterproef is in verschillende stappen op de POC Architectuur besproken. De ECTS-fiche werd op 15/07/2015 gepubliceerd. De informatie over de curriculumaanpassingen was dus voor aanvang van het academiejaar voor de studenten beschikbaar. De POC van een masteropleiding kan binnen de klijtlijnen van de geldende regelgeving beslissen over de omvang en organisatie van de masterproef. De nieuwe organisatie van de masterproef heeft een aantal inhoudelijke en organisatorische voordelen. Volgens verwerende partij heeft de omvorming van de masterproef van een semester- naar een jaarvak geen effect op de voortgangsvereiste. Een student dient immers aan deze voorwaarde te voldoen bij inschrijving aan het begin van het academiejaar.

Verwerende partij merkt op dat samen met de programmawijziging ook de volgtijdelijkheidsvoorwaarden zijn aangepast. In het curriculum 2015-2016 zijn er geen volgtijdelijkheidsvoorwaarden opgenomen tussen de drie ontwerpvakken (marb14 Conceptualize, marb24 Materialize en marb35 traject). De masterproef is wel in strenge volgtijdelijkheid gebonden aan marb24 en in gelijktijdigheid met marb 14 en marb 34. Deze aanpassing van het curriculum heeft tot doel het mogelijk te maken dat marb14 en marb34 in omgekeerde volgorde worden opgenomen. De voortgangsvereiste van 66 studiepunten op de masterproef moet daarbij voorkomen dat marb14, marb34 én marb42 overlappend worden opgenomen, dat m.a.w. de masterproef wordt aangevat vooraleer een groot deel van de mastercompetenties werden verworven. In het curriculum 2014-2015 werd dit ook bewaakt door de strenge volgtijdelijkheid tussen marb14 en marb34. Het opnemen van de opleidingsonderdelen is dus ten opzichte van 2015-2016 soepeler geworden, maar de eis dat een groot deel van de master – en dan in het bijzonder van de ontwerpvakken – moet verworven zijn vooraleer de masterproef kan aangevat worden, blijft daarbij constant.

Verzoekende partij wijst erop dat er voor deze curriculumwijzigingen geen overgangsmaatregelen voorzien zijn. Verwerende partij geeft aan dat het al of niet voldoen aan de voortgangsvereiste onafhankelijk is van het moment waarop het opleidingsonderdeel wordt opgenomen. Het verwerven van opleidingsonderdelen tijdens het eerste semester heeft geen effect op het aantal studiepunten dat voor de toetsing van de voortgangsvereiste in rekening wordt gebracht. De overgang van semester- naar jaaropleidingsonderdeel heeft dus geen effect op de toepassing van de voortgangsvereiste. Er hoeven in deze dus ook geen overgangsmaatregelen te worden voorzien. De masterproef kent verder een strenge volgtijdelijkheid t.a.v. marb24 en gelijktijdigheid t.a.v. marb14 en marb34. Het opleidingsonderdeel marb24 is een opleidingsonderdeel uit het tweede semester. De student dient ten laatste in het voorgaande academiejaar geslaagd te zijn om de masterproef te kunnen opnemen. Aangezien het opleidingsonderdeel enkel in het tweede semester wordt aangeboden kan een student die bij aanvang van het academiejaar niet aan deze voorwaarde voldoet, niet toch aan de voorwaarde voldoen bij aanvang van het tweede semester. De overgang van semester- naar jaaropleidingsonderdeel heeft in deze geen invloed op het al of niet kunnen opnemen van de masterproef. In deze zijn dus ook geen overgangsmaatregelen te voorzien. Om de masterproef te kunnen opnemen dient de student ten minste gelijktijdig de opleidingsonderdelen marb14 en marb34 op te nemen. Volgens verweerder wordt ook het al of niet voldoen aan deze voorwaarde niet beïnvloed door de curriculumwijziging. Wanneer een student bij aanvang van het academiejaar marb42 masterproef niet kan opnemen omdat hij niet gelijktijdig ook marb14 en marb34 opneemt, dan zal hij ook bij aanvang van het tweede semester de masterproef niet kunnen opnemen. Ook hier heeft de curriculumwijziging geen effect op de mogelijkheden van de student om de masterproef op te nemen.

De wijziging van marb42 masterproef heeft volgens verwerende partij geen onredelijk of systematische verstrenging van de voorwaarden voor het opnemen van de masterproef veroorzaakt. Integendeel, de aanpassing van de volgtijdelijkheidsvoorwaarden tussen marb14 en mar34 heeft er toe geleid dat de student beide opleidingsonderdelen tegelijk kon opnemen. Het opleidingsonderdeel “marb24 Materialize” wordt in 2015-2016 voor het eerst ingericht. Verzoekende partij stelt dat daardoor geen enkele student aan de strenge volgtijdelijkheidsvoorwaarde kan voldoen. Verwerende partij merkt op dat Marb24 Materialize (15 studiepunten) in deze equivalent wordt beschouwd aan het opleidingsonderdeel “marb24 traject”, dat tot 2014-2015 dezelfde plaats bekleedde in het curriculum.

Verder verwijst verzoekende partij naar de onderwijsorganisatie en het curriculum van andere opleidingen aan andere faculteiten om aan te tonen dat het gelijkheidsbeginsel geschonden zou zijn. Verwerende partij stelt dat de faculteiten hun opleidingen binnen de vigerende regelgeving organiseren. Zij kunnen daarbij andere keuzes maken. Dit op zichzelf houdt geen schending van het gelijkheidsbeginsel in.

Verzoekende partij verwijst tenslotte naar artikel 3 OER 2015-2016 (toelatingsvoorwaarden voor een creditcontract of creditexamencontract). Dit artikel heeft volgens verwerende partij geen uitstaans met de situatie van verzoekende partij. De facultaire assessmentcommissie en de interne beroepsinstantie wezen in hun antwoorden terecht op de belangrijke rol van de masterproef, op de opbouw van het curriculum, op het belangrijke tekort van verzoekster (9/20 op een opleidingsonderdeel ontwerpen van 15 studiepunten), op de rol van volgtijdelijkheidsvoorwaarden en de voorgangsvereiste in de opbouw van het curriculum en op de relatie tussen studieprogramma en financiering. De initiële aanvraag, noch de latere beroepen bevatten volgens verwerende partij zwaarwichtige redenen die een afwijking op de regels voor de samenstelling van het ISP verantwoorden. Noch de programmawijziging, noch de wijziging van de studiepuntgrenzen hebben enig belemmerend effect gehad op de samenstelling van het ISP van verzoekende partij. Verwerende partij benadrukt dat de studieduurverlenging van verzoekende partij het gevolg is van het niet slagen voor een opleidingsonderdeel ontwerpen van 15 studiepunten. Deze onvoldoende leidt zowel onder de regeling van 2014-2015 als onder de regeling van 2015-2016 tot een studieduurverlenging. Volgens haar is het niet onredelijk dat een onvoldoende voor een opleidingsonderdeel van die omvang leidt tot een studieduurverlenging. De logische samenstelling van het ISP van verzoekende partij had erin bestaan in 2015-2016 marb14 (eerste semester) te hernemen en dan in 2016-2017 marb34 (eerste semester) en mar42 masterproef (jaaropleidingsonderdeel). Verzoekster heeft ervoor gekozen haar programma niet op die manier te spreiden. Verzoekende partij wenst marb42 masterproef nu nog in haar ISP op te nemen. De marb42 masterproef 2015-2016 is echter een jaaropleidingsonderdeel, zodat de verdeling van de groepen voor groepswerk en de keuze van de mentoren reeds is gebeurd. Het groepswerk en de ontwikkeling van de individuele standpuntbepaling is bezig. De eerste tussentijdse presentatie is achter de rug.

In haar *wederantwoordnota* merkt verzoekende partij op dat er een aantal POC-verslagen ontbreken in de stukken zoals overgemaakt door verwerende partij. Bovendien worden de beweringen van verwerende partij niet aannemelijk gemaakt in de stukken. Daarnaast komt, volgens haar, het opnemen van specifieke toegangsbepalingen die sterk afwijken van het OER (en hierin niet expliciet worden vermeld) voor als misbruik van vertrouwen.

In de *bijkomende informatie* die verwerende partij naar aanleiding van beschikking 2016/II/001 aanreikt, verduidelijkt ze dat het programma 2014-15 bepaalde dat een student ten minste 20 studiepunten aan keuzeopleidingsonderdelen (4 opleidingsonderdelen) diende te volgen. Ze benadrukt dat de programmahervorming waardoor de masterproef in 2015-16 een jaaropleidingsonderdeel werd en werd uitgebreid van 25 naar 30 studiepunten, tot gevolg had dat het aantal keuzeopleidingsonderdelen in het programma 2015-16 beperkt werd tot drie. Verwerende partij merkt op dat verzoekende partij tijdens het academiejaar 2014-15 een credit behaalde voor drie opleidingsonderdelen uit de lijst met “electives”, zodat ze reeds voldaan heeft aan de voorwaarde met betrekking tot de “electives” in het programma 2015-16.

Verder verduidelijkt verwerende partij dat verzoekster tijdens het academiejaar 2014-15 was ingeschreven voor 65 studiepunten. Ze slaagde voor 50 studiepunten. Verwerende partij stelt dat verzoekster tijdens het academiejaar 2015-16 is ingeschreven voor 30 studiepunten en dat ze na het academiejaar 2015-16 nog moet slagen voor 40 studiepunten. Dit betekent dat verzoekster zal afstuderen via een masterstudieprogramma van 120 studiepunten. Verwerende partij benadrukt dat het dus niet zo is dat er bepaalde opleidingsonderdelen waarvoor de student geslaagd was uit het programma verdwenen zouden zijn.

Ten slotte verduidelijkt verwerende partij nog dat de omvorming van de masterproef van een semestervak naar een jaarvak geen effect heeft gehad op de voortgangseisen. Ze benadrukt dat de betwiste beslissing om verzoekster niet toe te laten om tijdens 2015-16 reeds te starten met de masterproef gebaseerd is op de vereiste dat enkel studenten die nog maximaal 66 studiepunten moesten verwerven om het diploma te behalen dit opleidingsonderdeel konden opnemen. Verwerende partij merkt op dat deze voortgangseisen in de ECTS-fiche vermeld stond, zowel in de versie 2014-15 als in de versie 2015-16. Ze stipt aan dat een student aan deze voorwaarde dient te voldoen bij inschrijving aan het begin van het academiejaar.

In haar *aanvullende nota* stelt verzoekende partij dat de programmawijziging van de masterproef van een semestervak naar een jaarvak wel een impact heeft op het studietraject van studenten. Ze verwijst hiervoor naar een concreet voorbeeld. Verder merkt ze op dat door het aantal studiepunten van de masterproef te verhogen van 25 naar 30, de voortgangseisen verstrengd wordt, vermits vanaf dit academiejaar de 66 stp. voor 30 stp. door de masterproef worden ingevuld. Daarnaast stelt verzoekende partij dat ze beantwoordt aan de volgtijdelijkheidsvoorwaarde voor het opleidingsonderdeel marb14 (gelijktijdigheid), vermits ze dit vak vorig academiejaar reeds gevolgd heeft (met als score 9/20). Ze is er bovendien sterk van overtuigd dat ze de credit hiervoor wel behaald heeft (tijdens het eerste semester van academiejaar 2015-2016), zodat de argumentatie van hiaten in haar kennis om aan de masterproef te mogen deelnemen weerlegd is. Daarnaast bevestigt verzoekende partij dat ze tijdens het academiejaar 2014-2015 drie “electives” (keuzevakken) heeft opgenomen. Ze ziet ook niet in waarom twee andere studenten wel een uitzondering hebben gekregen en zij niet. Ten slotte benadrukt verzoekende partij dat haar hoge motivatie, doorzetting en wilskracht nog steeds sterk aanwezig zijn.

Verwerende partij merkt in haar *aanvullende nota* op dat het haar niet duidelijk is wat verzoekster met de tabellen in haar nota probeert aan te tonen. Ze stelt dat dit niet het programma is dat zijzelf volgde in het kader van haar opleiding Master in de architectuur. Volgens haar kan verzoekster, omwille van het niet-slagen voor het opleidingsonderdeel “marb14 Traject aAD”, niet afstuderen in 2015-16, niet in het oude curriculum en evenmin in het nieuwe curriculum. Ze benadrukt dat de voorwaarden om het opleidingsonderdeel “marb42 masterproef” te kunnen opnemen, zowel in 2014-15 als in 2015-16 inhielden dat zowel voldaan moest zijn aan de volgtijdelijkheidsvoorwaarde als aan de voortgangseisen. Volgens haar is het feit dat omwille van de curriculumhervorming een groter deel van de 66 studiepunten van de voortgangseisen ingenomen wordt door de masterproef irrelevant in functie van de werkbelasting. Verwerende partij stipt verder aan dat het opleidingsonderdeel waarvoor verzoekster een onvoldoende behaalde een opleidingsonderdeel is uit de leerlijn “ontwerpen”, dat bijgevolg rechtstreeks voorbereidt op de masterproef. Ze bevond zich aldus niet in een identieke situatie in vergelijking met de twee andere studenten die wel een afwijkende toelating hebben verkregen. Daarnaast verwijst verzoekster nog naar de mogelijkheid om “bepaalde modules van op afstand te kunnen volgen”, doch dit is een regeling voor Erasmusstudenten. Ten slotte wijst verweerder nog op de argumentatie zoals aangehaald in de antwoordnota.

Beoordeling

De Raad wil vooreerst opmerken dat uit de stukken van het dossier blijkt dat de studenten waarnaar verzoeker verwijst en waarvoor een afwijking van de voortgangsvereiste is toegestaan zich niet in een situatie bevonden die dermate vergelijkbaar is met deze waarin verzoekende partij zich bevindt om te concluderen dat de niet-afwijking van de voortgangsvereiste t.b.v. verzoekende partij als een schending van het gelijkheidsbeginsel zou kunnen worden aangemerkt. Het te grote studiepakket van deze studenten houdt verband met de niet opname van *electives*, terwijl het bij verzoekende partij specifiek ontwerp-opleidingsonderdelen, met een onmiskenbaar belang voor de masterproef, betreffen.

De aangevochten beslissing van de interne beroepsinstantie stipt aan dat verzoekende partij de masterproef (marb42) wenst op te nemen in het academiejaar 2015-2016.

Verzoekende partij moet nog 70 studiepunten verwerven om het masterdiploma te behalen. De ECTS-fiche van de masterproef bevat, volgens de interne beroepsinstantie sinds het academiejaar 2012-2013, een voortgangsvereiste. Zij bestaat erin dat de masterproef door een student slechts mag worden opgenomen indien deze nog maximaal 66 studiepunten moet verwerven om het diploma te behalen.

Naar het oordeel van verzoekster is deze laatste grens strijdig met het OER 2015-2016 van verwerende partij. Het OER bevat volgens verzoekster immers geen grens ten aanzien van het aantal op te nemen studiepunten voor masterstudenten.

Wat dit betreft, brengt de Raad artikel 22, § 3 OER ('Aantal studiepunten: maximumgrens') in herinnering. Overeenkomstig deze bepaling nemen studenten voor alle opleidingen en contracttypes waarvoor ze zijn ingeschreven samengeteld ten hoogste 72 studiepunten op, tenzij ze in het bezit zijn van een academisch bachelordiploma of getuigschrift van een schakelprogramma.

De Raad stelt vast dat de in de ECTS-fiche opgenomen voortgangsvereiste dient te worden onderscheiden van de in art. 22, § 3 OER opgenomen maximumgrens. Deze laatste bepaalt het aantal studiepunten dat een student samengeteld, voor alle opleidingen en contracttypes

waarvoor hij is ingeschreven, kan opnemen. De Raad stelt overigens vast dat verzoekster in academiejaar 2013-2014 haar bachelordiploma behaalde, zodat de opgenomen maximumgrens van 72 stp. op basis van art. 22, § 3 OER helemaal niet van toepassing is op verzoekster.

De Raad is van oordeel dat de voortgangsvereiste betrekking heeft op het ogenblik in het traject waarop de masterproef in het curriculum van de student kan worden geïntegreerd. Zij wordt beheerst door het aantal studiepunten dat de student van zijn diploma verwijderd is. Ook een student die niet tegen de in art. 22, § 3 OER bedoelde maximumgrens aanloopt, kan onvoldoende ver staan in zijn opleiding, of nog een te groot aantal studiepunten van zijn diploma verwijderd zijn, om de masterproef te kunnen opnemen.

Aldus is art. 22, § 3 OER niet in tegenspraak met de in de ECTS-fiche voor de masterproef opgenomen vereiste, daar deze laatste vereiste geen betrekking heeft op het aantal studiepunten dat de student mag opnemen in een academiejaar. De in de ECTS-fiche bepaalde voortgangsvereiste betreft de opleidingsonderdelen die hij binnen dit pakket aan studiepunten mag volgen. De niet-toelating de masterproef op te nemen vloeit niet voort uit een maximumgrens die het aantal op te nemen studiepunten betreft, maar wel uit het ogenblik waarop de student het opleidingsonderdeel in het traject wil opnemen in functie van de in dit traject gerealiseerde voortgang.

De omstandigheid dat in het academiejaar 2012-2013 - waaruit de voortgangsvereiste dateert - zowel de voortgangsvereiste als het in beginsel maximum aantal op te nemen studiepunten per academiejaar in het kader van een ISP op eenzelfde hoogte werd bepaald, doet geen afbreuk aan het intussen ontstane en hierboven toegelichte verschil. Dit verschil vloeit voort uit de onderscheiden finaliteit van beide voorwaarden.

Naar het oordeel van de Raad is de formulering van de ECTS-fiche van de masterproef dan ook niet strijdig met het OER 2015-2016 en de facultaire aanvullingen/afwijkingen. De wijzigingen aan de maximumgrens met betrekking tot het aantal op te nemen studiepunten (verhoging naar 72 stp.), zoals aangehaald door verzoekster, brengt de Raad niet tot een ander besluit. De Raad merkt trouwens op dat deze grenzen, ongeacht of men acht slaat op hun formulering in het academiejaar 2014-2015 of het academiejaar 2015-2016, geen

belemmering voor verzoekster vormen. De maximumgrens van 72 stp. is *in casu* trouwens ook niet van toepassing.

In zoverre de verzoekster bij het aanvechten van de voortgangseisen de volgtijdelijkheidsproblematiek betreft, wijst de Raad erop dat volgtijdelijkheidsvoorwaarden, waar de verzoekster volgens verweerder *in casu* aan voldoet, zoals aangegeven in de beslissing van de assessmentcommissie, onderscheiden dienen te worden van een voortgangseis.

Wat de in de ECTS-fiche bepaalde voortgangseis betreft, kan de Raad verzoekster niet bijtreden in de visie dat indien de vermeldingen niet expliciet voorzien zijn in het OER enkel sprake is van adviezen. Aldus kan de Raad niet met verzoekster besluiten dat geen sprake is van afdwingbare volgtijdelijkheidsvoorwaarden of voortgangseisen.

De Raad herinnert hierbij aan art. 22, § 1 OER 2015-2016 van verwerende partij. Overeenkomstig deze bepaling houden studenten bij het samenstellen van het individueel jaarprogramma rekening met de vastgelegde volgtijdelijkheidsvoorwaarden en voortgangseisen. De Raad dient dan ook te besluiten dat het feit dat art. 22, § 3 OER *in casu* voor verzoekster niet tot een bovengrens voor het aantal op te nemen studiepunten in haar jaarprogramma voert, er niet zonder meer toe leidt dat *in casu* een voortgangseis waarbij zij bij de concrete invulling van haar individueel jaarprogramma rekening dient te houden, onrechtmatig zou zijn.

Wat de regelgevende betekenis van een passage uit de ECTS-fiche, in voorliggend geval de voortgangseis die centraal staat in de betwisting voor de Raad, betreft, zij tenslotte gewezen op “Titel O. Vooraf – Toepassingsgebied van dit reglement” van het OER 2015-2016 van verwerende partij.

De bepaling luidt immers als volgt:

“Dit reglement geldt volledig voor studenten die met een diploma-, credit- of examencontract zijn ingeschreven in een bachelor, initiële master-, master-na-master- of postgraduaatopleiding, een specifieke lerarenopleiding of een schakel- of

voorbereidingsprogramma. Voor studenten met een andere registratie aan de universiteit geldt dit reglement voor zover het op hun situatie van toepassing is.

Dit onderwijs- en examenreglement is ondergeschikt aan de decretale bepalingen in verband met het hoger onderwijs en hun uitvoeringsbepalingen. De belangrijkste teksten kunnen teruggevonden worden op [...]. De beschrijving van het onderwijsaanbod van [verwerende partij] zoals op het internet gepubliceerd, maakt integraal deel uit van dit onderwijs- en examenreglement. Het onderwijsaanbod (ook programmagids genoemd) omvat een volledig overzicht van de specifieke opleidingsinformatie en alle ECTS-fiches, en is raadpleegbaar op [...].”.

De Raad stelt vast dat de verwerende partij aanstipt dat het feit dat er geen maximum is gesteld niet betekent dat de student een absoluut recht heeft om alle studiepunten op te nemen die hij wenst op te nemen. Tevens merkt de verwerende partij op dat het vastleggen van de voortgangsvereiste een beslissing is van de permanente onderwijscommissie (POC) architectuur. Zij houdt, zo voert de verwerende partij aan, zonder hieromtrent overtuigend te worden tegengesproken door de verzoekende partij, rekening met het reglementair kader.

Verzoekende partij merkt op dat de studiepuntgrenzen uit art. 22, § 3 OER 2015-2016 van verwerende partij – die weliswaar niet gelden ten aanzien van verzoekende partij die haar bachelordiploma reeds behaalde – verschillen van deze waarrond de voortgangsvereiste in de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel masterproef is gebouwd.

Verweerder verduidelijkt dat er geen directe koppeling bestaat tussen de studiepuntgrenzen en de voortgangsvereiste. Verwerende partij verwijst hierbij naar art. 22, § 1 OER, dat expliciet voorziet dat de samenstelling van het individueel studieprogramma (ISP) wordt gestuurd door de voortgangsvereisten en volgtijdelijkheidsvereisten.

De voortgangsvereiste, die voorschrijft dat het opleidingsonderdeel “marb42 masterproef” enkel mag worden opgenomen als de student nog maximaal 66 studiepunten moet verwerven om het diploma te behalen is niet nieuw, maar dateert uit het academiejaar 2012-2013. Aldus verrast hij de verzoekster, die in het academiejaar 2014-2015 niet slaagde voor “marb14 Traject aAD” en bij het begin van het academiejaar 2015-2016 nog 70 studiepunten van het masterdiploma verwijderd was, niet. Dat de studievoortgangsvereiste niet, analoog aan de studiepuntgrenzen, is verhoogd tot 72 maakt deze niet onregelmatig en de vaststelling dat

andere opleidingen de studievoortgangseisen wel op 72 studiepunten hebben bepaald – desgevallend aansluiting zoekend bij studiepuntgrenzen – maakt de beslissing van de opleiding niet *per se* discriminatoir.

De vaststelling dat verzoekende partij zowel in het academiejaar 2014-2015 als in het academiejaar 2015-2016 een onbeperkt aantal studiepunten kon/kan opnemen, tast de rechtmatigheid van de in de ECTS-fiche voor het opleidingsonderdeel vervatte grens niet *ipso facto* aan. Verzoekster wijst terzake op de wijziging van de maximumgrens van 66 studiepunten naar 72 studiepunten voor alle studenten. Dat niet tegelijk het aantal studiepunten in de voortgangseisen uit de studiefiche voor de masterproef is opgetrokken naar 72 studiepunten, maakt deze voortgangseisen naar het oordeel van de Raad evenmin als dusdanig onredelijk. De Raad merkt hierbij op dat verzoekster het argument ontwikkelt dat het maximumaantal studiepunten in art. 22 OER 2015-2016 van verwerende partij niet gelijk is aan het maximumaantal studiepunten dat de student die de masterproef wenst op te nemen van zijn masterdiploma verwijderd mag zijn, maar zelf, nu zij reeds over een bachelordiploma beschikt, niet aan eerstgenoemde grens onderworpen is, doch althans in beginsel een onbeperkt aantal studiepunten mag opnemen. Rekening houdend met deze principiële onbeperktetheit en in acht genomen de verschillende finaliteit van de voortgangseisen die geldt ten aanzien van de masterproef en de grenzen vervat in art. 22, § 3 OER 2015-2016 van verwerende partij, kan de Raad de voortgangseisen niet *ipso facto* als onredelijk aanmerken en evenmin het door verzoekende partij ontwikkelde standpunt dat de voortgangseisen strijdig is met voormeld OER bijtreden.

Bij de beoordeling van de toepassing van de voortgangseisen slaat de Raad tevens acht op de toename van het aantal studiepunten van de masterproef van 25 naar 30. Tevens merkt de Raad op dat de masterproef een jaaropleidingsonderdeel is geworden. Beide wijzigingen zijn in het academiejaar 2015-2016 ingegaan.

Hoewel de Raad nog kan aannemen dat deze wijziging, en de implementatie ervan, niet op de meest elegante wijze heeft plaatsgevonden, vindt hij geen overtuigende argumenten om, tegen de achtergrond van de ruimte waarover de verwerende partij beschikt om keuzes te maken betreffende het onderwijs dat zij aanbiedt, te besluiten dat deze programmawijziging niet in lijn met het regelgevend kader is tot stand gekomen of blijkt geeft van een schending van de beginselen van behoorlijk bestuur.

Terzake zijn, zoals verwerende partij in de antwoordnota, inzonderheid wat de wijziging van het opleidingsonderdeel “marb42 masterproef” naar jaarvak betreft, toelicht, geen overgangsmaatregelen voorzien.

De Raad merkt op dat verwerende partij terzake het volgende meegeeft in de antwoordnota:

“De student wijst erop dat er voor deze curriculumwijzigingen geen overgangsmaatregelen voorzien zijn.

Zoals hierboven aangegeven is het al of niet voldoen aan de voortgangseisen onafhankelijk van het moment waarop het opleidingsonderdeel wordt opgenomen. Het verwerven van opleidingsonderdelen tijdens het eerste semester heeft geen effect op het aantal studiepunten dat voor de toetsing van de voortgangseisen wordt in rekening gebracht.

De overgang van semester- naar jaaropleidingsonderdeel heeft dus geen effect op de toepassing van de voortgangseisen. Er hoeven in deze dus ook geen overgangsmaatregelen te worden voorzien.”.

De Raad moet met verwerende partij vaststellen dat bij het begin van het academiejaar 2015-2016 verzoekende partij niet voldeed aan de voortgangseisen om de masterproef te kunnen opnemen. Dat verzoekende partij na de eerste examenperiode voldoende voortgang in de masteropleiding zou hebben gemaakt om alsnog toegelaten te worden tot de masterproef is met het oog op de toelating niet relevant. Ongeacht of de masterproef een jaarvak is, dan wel als een tweede semestervak aangeboden zou zijn gebleven, kon de verzoekende partij aan het begin van het academiejaar – het ijkpunt voor de bepaling van de toelating in het licht van de behaalde studievoortgang – onvoldoende voortgang aantonen om toegelaten te worden tot de masterproef. Wat dit betreft, heeft de omvorming van de masterproef tot jaarvak naar het oordeel van de Raad geen negatieve invloed op de situatie van de verzoekster, waarvoor een overgangsmaatregel een tegemoetkoming zou vormen.

De Raad moet, inzonderheid op basis van de naar aanleiding van zijn beschikking bijgebrachte informatie, eveneens vaststellen dat de programmahervorming er niet toe heeft geleid dat verzoekende partij in het academiejaar 2015-2016 meer dan 66 studiepunten van haar masterdiploma verwijderd was, terwijl zij – bijvoorbeeld door opname van ‘electives’ waarvoor de ruimte in het studieprogramma als gevolg van de programmahervorming is

afgenomen – (*de facto*) nog slechts minder dan 66 studiepunten verwijderd mocht zijn van het masterdiploma, indien het masterprogramma niet gewijzigd mocht zijn.

De Raad stelt vast dat de programmawijziging, die erin bestaat het aantal studiepunten van de masterproef te verhogen van 25 naar 30 en deze om te vormen tot een jaarvak, in hoofde van verzoekende partij geen effect heeft op de toepassing van de voortgangseisen.

Ook zonder de programmawijziging zou verzoekster bij het begin van het academiejaar 2015-2016 nog meer dan 66 studiepunten van haar masterdiploma verwijderd zijn geweest.

De Raad moet vooreerst vaststellen dat de interne beroepsinstantie, met toepassing van de door de programmawijziging versoepelde volgtijdelijkheidsvoorwaarden, verzoekster niet op basis van volgtijdelijkheidseisen verhindert de masterproef op te nemen.

Zoals hierboven is gebleken handelde de interne beroepsinstantie *in casu*, en in het licht van de in de aangevochten beslissing opgenomen motieven, door bij de beoordeling van het verzoek om af te wijken van de 66 studiepunten-grens – tegen de achtergrond van art. 20 OER 2015-2016 – geen rekening te houden met de gevolgen van de toename van de omvang van de masterproef voor verzoekende partij, die reeds de masteropleiding heeft aangevat, niet onrechtmatig. Bij gebrek aan overgangsregeling voor de verzoekende partij neemt haar studieduur, ten opzichte van de studieduur waarbinnen zij anders potentieel haar masterdiploma zou kunnen behalen niet *ipso facto* met een academiejaar toe.

De Raad kan verzoekster evenmin bijtreden waar zij stelt dat de onbegrijpelijke halsstarrigheid van de faculteit tot gevolg heeft dat haar slaagkansen voor het huidig academiejaar sterk worden gehypothekeerd. Dat het gelijktijdig opnemen van twee ontwerpvakken moeilijk is, zoals ook de interne beroepsinstantie aangeeft, betekent niet dat het aan verwerende partij toe te schrijven is dat verzoekster twee ontwerpvakken opneemt in één semester om slechts één jaar studieovergang op te lopen, noch dat het handhaven van de studieovergangseisen ten aanzien van verzoekende partij een van verwerende partij uitgaande, haar euvel te duiden, verplichting is.

De Raad begrijpt dat verzoekende partij slechts een beperkt aantal studiepunten zal kunnen opnemen in de komende semesters, doch kan hieruit de onredelijkheid van de toepassing van de voortgangseisen niet afleiden.

Alle middelen van verzoekende partij in acht genomen, kan de Raad niet beslissen dat verzoekende partij op onrechtmatige, *c.q.* onredelijke wijze, niet is toegestaan het opleidingsonderdeel masterproef in haar studieprogramma op te nemen.

Dat de voortgangseisen tot doel heeft studenten zo spoedig mogelijk een diploma te laten behalen, maakt de toepassing ervan tenslotte niet onrechtmatig nu zij er bij verzoekende partij toe leidt dat de minimaal vereiste tijd waarbinnen zij haar diploma zou kunnen behalen, door de combinatie met de hervorming van de masterproef, verlengd wordt.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 25 februari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
-------------------	-----------------

Piet Versweyvelt	bijzitter
------------------	-----------

Jan Geens	bijzitter
-----------	-----------

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd

een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.816 van 11 februari 2016 in de zaak 2015/692

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 21 december 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 8 december 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 11 februari 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat [REDACTED] (*loco* advocaat [REDACTED]), die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor logistiek management’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ behaalde verzoeker geen examencijfer, omdat hij geen toelating had gevraagd voor een laptopexamen.

Op 8 december 2015 tekent verzoeker tegen deze beslissing intern beroep aan. Verzoeker voert in dat beroep het volgende aan:

“(…)

De reden waarom ik deze brief schrijf ik omdat ik de vorige examenperiode mijn punten voor [REDACTED] niet toegekend heb gekregen. Het is eigenlijk een samenloop van allerlei misverstanden die ik hier zo duidelijk mogelijk zal neerschrijven, want ik voel me wel zeer benadeeld. Als eerste wil ik mededelen dat ik ook profvoetballer ben bij [ploeg]. Waardoor ik tijdens de lesperiode zeker niet altijd aanwezig kan zijn in de lessen, doordat ik elke dag moet trainen en weinig tijd heb. Ik moet daardoor dus zeer veel aan zelfstudie doen en heb zeker niet elke dag tijd om al de nieuwsmeldingen op de schoolwebsite [...] in het oog te houden. Ik heb daarvoor een topsportstatuut ter [] beschikking.

De vorige examenperiode had ik 2 examens, met name ‘[REDACTED]’ en ‘[REDACTED]’. Voor elke examenperiode dien je een toelating te doen als je een laptopexamen hebt. Omdat ik normaal geen laptopexamen had heb ik deze toelating niet gedaan. Wanneer de periode voor de toelating af te leggen voorbij was, kwamen studenten mij vertellen dat ik had gezien dat het examen van [REDACTED] was verander[d] van een schriftelijk naar een laptopexamen. Doordat ik druk bezig was met het trainen en een drukke periode voor de boeg had kon ik mijn examenrooster dus niet nakijken. Ik heb dus niet zien staan dat het over een laptopexamen ging. Veel studenten waren er ook van overtuigd dat [REDACTED] een schriftelijk examen was. Maar doordat zij nog een ander examen moesten doen, met name ‘[REDACTED]’ dat ook een laptopexamen was moesten zij deze toelating zeker doen.

Nadat de periode voor de toelating te doen voorbij was, ben ik de dag erna direct naar ‘de stip’ gegaan om te vragen of het probleem nog op te lossen was omdat ik geen toelating had afgelegd. Ik heb mails geschreven en er alles aan gedaan om toch een toelating te krijgen, maar ze konden mij niet helpen, er was niets meer aan te doen.

Ik was natuurlijk zeer slecht gezind en vond het niet eerlijk dat ik niet mocht meedoen aan een examen omdat ik ‘vergeten’ was een toelating uit te voeren. Het examen vond plaats over 1 week. Ik heb mij er dan bij neergelegd dat ik het examen niet kon meedoen. Maar dan kwam ik een medestudent tegen en legde mijn situatie uit. Hij vertelde mij dat hij die toelating al een paar keer niet had uitgevoerd voor een examen. Hij vertelde mij dat je het examen gewoon kunt meedoen met een andere student zijn computer die wel een toelating heeft gedaan. Ik heb het dan ook geprobeerd, ik heb de computer van een medestudent geleend die die dag geen examen had. Voor je het examen kunt starten moet je je gegevens invullen en allerlei zaken doen dat de school kan controleren dat je geen plagiaat pleegt. Deze stappen heb ik dan ook allemaal uitgevoerd met mijn gegevens. Er bleek geen probleem te zijn en ik heb het examen dan ook onder problemen kunnen afleggen.

Een week later kreeg ik telefoon van iemand van de school, die vertelde mij dat ik het examen toch had meegedaan terwijl dat eigenlijk niet mocht en dat ik mijn punten niet zal krijgen. Ik verstond er niets van, ik heb het examen eerlijk en

zonder iemand tot last te zijn afgelegd. Ik zou mijn punten niet krijgen omdat ik 1 kleine toelating niet gedaan zou hebben, dat zelfs niets met het examen zelf te maken zou hebben.”

De interne beroepsinstantie behandelt verzoekers beroep op 10 december 2015, en verklaart het onontvankelijk omdat het verzoekschrift door verzoeker niet werd ondertekend.

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij stelt dat het beroep onontvankelijk is omdat het niet is gericht tegen een beslissing die werd genomen in het kader van het intern beroep en omdat verzoekers beroep geen middelen bevat tegen de beslissing op intern beroep.

Het beroep van verzoeker is vormelijk ontvankelijk. De uiteenzetting van verzoeker dat hij intern beroep heeft ingesteld, maar dat dit onontvankelijk werd verklaard omdat hij zijn handtekening niet onderaan de brief had geplaatst zodat hij nu extern beroep instelt, maakt het voor de Raad voldoende duidelijk dat de beslissing op intern beroep het voorwerp uitmaakt van huidige procedure.

Of verzoeker ontvankelijke *c.q.* gegronde middelen opwerpt en of de bestreden beslissing het intern beroep al dan niet terecht onontvankelijk heeft verklaard, wordt hierna onderzocht.

Het beroep is ontvankelijk.

IV. De middelen

Zoals de Raad reeds meermaals heeft overwogen (zie o.m. RvStvb. 6 augustus 2015, nr. 2.219), kan een beroep met betrekking tot een studievoortgangsbepaling bij de Raad slechts worden ingesteld nadat het intern beroep regelmatig werd ingesteld en uitgeput overeenkomstig de artikelen II.283 tot II.285 van de Codex Hoger Onderwijs.

Met uitzondering van de verplichting om het intern beroep in te stellen en de termijnen voor het instellen en de behandeling van het intern beroep, heeft de decreetgever het aan de autonomie van de hogeronderwijsinstelling overgelaten om de modaliteiten van het intern beroep te bepalen, met inbegrip van de vormvoorschriften – al dan niet op straffe van enige sanctie – die bij het instellen van het intern beroep moeten worden nageleefd.

In casu bepaalt artikel 4.4.4.1 van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij het volgende:

“4.4.4.1. Intern beroep

Indien de student niet akkoord gaat met een studievoorgangsbeslissing van de hogeschool contacteert hij de ombuds.

Wil de student beroep aantekenen?

- De student vraagt de [bevoegde instantie] een heroverweging van de beslissing via een brief. Hij verstuurt de brief aangetekend per post of geeft hem af tegen ontvangstbewijs [adresgegevens] op straffe van onontvankelijkheid. Hij stuurt een kopie van deze brief via mail aan [e-mailadres]
- Bij een examenbeslissing doet hij dit binnen de vijf kalenderdagen na de bekendmaking van de punten via e-studentservice. In een ander geval doet hij dit binnen de vijf kalenderdagen nadat hij de beslissing heeft ontvangen.
- Het beroep moet een handtekening bevatten van de student of van zijn raadsman. Is die raadsman niet ingeschreven als advocaat(-stagiair)? Dan voegt de student een schriftelijke machtiging toe.
- Daarnaast vermeldt de student minstens: zijn identiteit, de bestreden studievoorgangsbeslissing en de feitelijke bezwaren die hij inroept.

Ontvankelijkheidsprocedure

Bevat de aangetekende of persoonlijk overhandigde brief deze elementen niet? Of verstuurde of overhandigde de student de brief pas na de termijn van vijf kalenderdagen? Dan verklaart de directeur Onderwijs- en Studentenbeleid, het beroep onontvankelijk.”

Uit deze bepaling blijkt dat het intern beroep de handtekening moet bevatten van de student of van zijn raadsman, en dat wanneer de brief “deze elementen” – waaronder dus de handtekening – niet bevat, het beroep onontvankelijk wordt verklaard.

De Raad is van oordeel dat een dergelijke op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvereiste inzake de ondertekening, niet in strijd is met enige rechtsregel.

Verzoeker betwist niet dat hij zijn verzoek tot intern beroep niet heeft ondertekend.

Evenmin voert verzoeker in zijn beroep bij de Raad enig argument aan op grond waarvan het gemis aan ondertekening van het intern beroep verschoonbaar zou moeten worden geacht. Verzoeker lijkt er integendeel vanuit te gaan dat de onontvankelijkheid van het intern beroep kan worden ondervangen door in het extern beroep bij de Raad niet dezelfde vormfout te maken. Zulks is niet het geval.

Aangezien verzoeker het intern beroep niet op ontvankelijke wijze heeft uitgeput, dient huidig beroep te worden verworpen.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 11 februari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	Voorzitter van de Raad
Jan Geens	bijzitter
Daniël Cuypers	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 25 februari 2016

Arrest nr. 2.872 van 24 maart 2016 in de zaak 2016/004

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing van Naric-Vlaanderen waarbij het diploma “Titulo de Cirurgiã-Dentista Odontologia” niet als volledig gelijkwaardig werd erkend met de Vlaamse graad van “Master of Science in de tandheelkunde”.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 februari 2016.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verzoekende partij, en de heer [REDACTED] en mevrouw [REDACTED], die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij behaalde in 1999 in Brazilië het diploma van “Titulo de Cirurgiã-Dentista Odontologia”.

Het beroep betreft de volledige gelijkwaardigheid van het diploma van “Titulo de Cirurgiã-Dentista Odontologia” met het Vlaams diploma van “Master of Science in de tandheelkunde”.

Bij beslissing van Naric-Vlaanderen op datum van 28 april 2015 werd beslist dat het Braziliaans diploma niet volledig gelijkwaardig werd verklaard.

De definitieve erkenningsbeslissing stelde dat er een substantieel verschil met de master in de tandheelkunde bestaat omdat uit de resultaten van de theoretische en praktische proef, georganiseerd door de ██████ in het kader van een door Naric-Vlaanderen verzocht advies, blijkt dat verzoeker niet geslaagd is.

De beslissing werd meegedeeld via een schrijven op datum van 28 april 2015.

Bij aangetekend schrijven van 28 mei 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 2.202 van 23 juli 2015 in de zaak 2015/100 vernietigde de Raad de bestreden beslissing op grond van volgende overwegingen:

“Het derde middel betreft de kennelijke onredelijkheid van de beslissing. Verzoekende partij stelt dat de beslissing om haar diploma niet als volledig gelijkwaardig met het Vlaamse tandartsendiploma te erkennen omwille van een substantieel verschil tussen laatstvermeld diploma en het ter erkenning aangeboden diploma kennelijk onredelijk is. De verzoekende partij is van oordeel dat haar curriculum vitae duidelijk aantoonde dat zij de leerresultaten, bedoeld in art. 5, § 2 van het Besluit van 14 juni 2013, heeft bereikt, zodat, zo nodig mede rekening gehouden met het in art. 7 van het Besluit vervatte compensatiemechanisme, het substantieel verschil dat de erkenning in de weg staat niet aanwezig is.

De erkenningsinstantie is van oordeel dat uit de resultaten van de, aan het advies van de ██████ ten grondslag liggende, proeven blijkt dat de leerresultaten van de Vlaamse Master in de Tandheelkunde onvoldoende zijn bereikt en dat bijkomende ervaring en opleidingen niet kunnen aantonen dat de betrokken leerresultaten alsnog bereikt zijn.

Het komt de Raad niet toe in de plaats van de erkenningsinstantie te beslissen of het diploma van de verzoekende partij volledig gelijkwaardig verklaard moet worden met het Vlaamse diploma van Master in de tandheelkunde. De Raad beoordeelt enkel de regelmatigheid van de totstandkoming van de beslissing en of de beslissing de grenzen van de redelijkheid niet kennelijk te buiten gaat.

De Raad stelt vast dat uit de aangevochten beslissing niet blijkt in hoeverre de erkennende instantie bij de vaststelling van het ‘substantieel verschil’ behalve met het op ‘proeven’ gebaseerde advies van de ██████, onder meer in het licht van het reeds vermelde art. 7 van het Besluit van 14 juni 2013, ook met andere elementen uit het dossier rekening heeft gehouden.

De beslissing van 28 april 2015 luidt ter zake als volgt:

“Dat substantiële verschil is als volgt gemotiveerd, met toepassing van de elementen die zijn opgenomen in artikel 4 en 5 van het hierboven vermelde besluit:

§ 2. **De leerresultaten:** uit de resultaten van de theoretische en praktische proef blijkt dat u niet bent geslaagd.”

Vervolgens bevat de beslissing de tabel met de resultaten voor het ‘verkennend gesprek’ voor theoretische en praktische kennis, en het algemeen totaal, dat het gemiddelde vormt van de resultaten voor theoretische en praktische kennis.

Van andere overwegingen bij de totstandkoming van de beslissing geeft de beslissing van 28 april 2015 absoluut geen blijk.

Tegen de achtergrond van de summiere motivering van de beslissing – alsmede, zoals ter zitting toegelicht door verwerende partij, van het advies van de ██████ en van het ontbreken van enige bijkomende informatie betreffende de proeven (bijvoorbeeld met betrekking tot de organisatie, de vragen, de motivering van het resultaat, de ter zitting beweerde verwisseling van werkstukken, ...) waarop het advies is gebaseerd - komt de Raad, in het licht van de bijzondere omstandigheden van het dossier en hun eventuele betekenis voor de toepassing van art. 7 van het Besluit van 14 juni 2013, tot de conclusie dat de beslissing dat een substantieel verschil de erkenning van het diploma van de verzoekende partij als volledig gelijkwaardig met de Vlaamse graad van ‘Master of Science in de Tandheelkunde’ uitsluit, kennelijk de grenzen van de redelijkheid te buiten gaat. In de beslissing en haar motieven zijn immers geen elementen te vinden waaruit zou kunnen blijken dat de adviesverlenende instantie, in zoverre de verwerende partij haar overwegingen tot de zijne heeft gemaakt, en de erkenningsinstantie de voor de

beoordeling van de vraag om erkenning van haar diploma relevante elementen in het dossier met voldoende zorg naast de resultaten van de praktische (46 %) en theoretische proef (49 %) hebben gelegd. Zo vindt de Raad in de aangevochten beslissing geen elementen die erop wijzen dat onder meer de werkervaring, de door verzoekende partij in Brazilië gevolgde bijkomende opleidingen en specialisatie, de door verzoekende partij aan de ████████ behaalde master- en doctoraatsdiploma's, haar onderzoeksactiviteiten en de ermee gepaard gaande publicaties, in de beslissing zijn betrokken.

Het middel is gegrond.”

In opvolging van het vernietigingsarrest 2.202 d.d. 23 juli 2015 in de zaak 2015/100 heeft Naric-Vlaanderen op 1 september 2015 een nieuwe beslissing genomen.

De definitieve erkenningsbeslissing stelde dat er een substantieel verschil met de Master in de tandheelkunde bestaat omdat uit de resultaten van de theoretische en praktische proef, georganiseerd door de ████████ in het kader van een door Naric-Vlaanderen verzocht advies, blijkt dat verzoeker niet geslaagd is. Verder blijkt uit onderzoek dat de na de basisopleiding behaalde onderwijs- en beroepservaring de vastgestelde tekorten niet kan compenseren. Zo is de gevolgde bacheloropleiding beperkt tot een 4-jarige opleiding, terwijl de Vlaamse Master in de Tandheelkunde een 5-jarige opleiding is. Daarnaast kan de geclaimde ervaring, opgedaan tussen 1999 en 2006 in Brazilië, enkel objectief geëvalueerd worden aan de hand van een test, waarvan de resultaten worden weergegeven en duidelijk zijn. Ten slotte staan de behaalde Master in Medical Imaging (2006-2007) en het doctoraat in de Biomedische Wetenschappen los van de klinische praktijk als tandarts. Beide diploma's zijn immers uitsluitend gericht op onderzoek en houden geen klinisch handelen als basistandarts in. De beslissing benadrukt dat orale beeldvorming uiteraard, doch niet exclusief, tot de basiscompetenties van de tandarts behoort, maar slechts één van de vele noodzakelijke basiscompetenties uitmaakt.

De beslissing werd meegedeeld via een schrijven op datum van 1 september 2015.

Bij aangetekend schrijven van 30 september 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 2.579 van 10 november 2015 in de zaak 2015/459 vernietigde de Raad de bestreden beslissing op grond van volgende overwegingen:

“Bij lezing van de beslissing van Naric-Vlaanderen van 1 september 2015 kan de Raad de stelling van de verzoeker dat de erkenningsinstantie het oordeel betreffende de al dan niet aanwezigheid van een substantieel verschil in de leerresultaten uitsluitend baseerde op de resultaten van de theoretische en praktische proef, georganiseerd door de [REDACTED] bijtreden.

De Raad leest immers: “Die negatieve beslissing is gebaseerd op een substantieel verschil in de toepassing van de elementen, vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juni 2013 betreffende de voorwaarden en de procedure tot de erkenning van buitenlandse studiebewijzen uitgereikt in het hoger onderwijs. Dat substantiële verschil is als volgt gemotiveerd, met toepassing van de elementen die zijn opgenomen in artikel 4 en 5 van het hierboven vermelde besluit :

§ 2. De leerresultaten : uit de resultaten van de theoretische en praktische proef waarin gepeild wordt naar het behalen van de leerresultaten van de Vlaamse Master of Science in de tandheelkunde blijkt dat u niet bent geslaagd.”

Hierna geeft de erkenningsinstantie de behaalde resultaten in tabelvorm weer (49% voor theoretische kennis en 46% voor praktische kennis, hetgeen leidt tot een algemeen totaal van 47,5%).

De aangevochten beslissing verwijst met betrekking tot de “leerresultaten” naar de proeven van 3 februari 2015.

De door verzoeker aangehaalde beroepservaring, waaromtrent de verwerende partij stelt dat deze enkel objectief geëvalueerd kan worden aan de hand van een test en hierbij verwijst naar de resultaten van de aan de ████████ georganiseerde theoretische en praktische proef, betreft de erkenningsinstantie in haar beslissing in het kader van art. 7 van het Besluit van de Vlaamse regering betreffende de voorwaarden en de procedure tot de erkenning van buitenlandse studiebewijzen uitgereikt in het hoger onderwijs van 14 juni 2013. Laatstvermeld artikel bepaalt dat de erkenningsautoriteit bij de vaststelling van een substantieel verschil de relevante beroepservaring en andere relevante ondewijservaring van de houder van het buitenlands studiebewijs als compensatiemaatregel kan aanvaarden en het buitenlands studiebewijs erkennen.

Daarnaast haalt de erkenningsinstantie de duur van de gevolgde bacheloropleiding aan en vergelijkt deze met de duur van de Vlaamse masteropleiding in de tandheelkunde. Deze overweging houdt verband met de studieomvang als één van de in art. 5, § 1 opgesomde elementen waarop het door de erkenningsautoriteit aan te tonen substantieel verschil betrekking kan hebben. De Raad brengt hierbij in herinnering dat art. 5, § 1 van het Besluit van 14 juni 2013 als volgt leest: “Het substantieel verschil kan uitsluitend betrekking hebben op vier elementen. Die vier elementen zijn het niveau van het buitenlands studiebewijs, de leerresultaten, de studieomvang en de kwaliteit van de opleiding leidende tot het buitenlands studiebewijs”. Overeenkomstig art. 5, § 4 wordt met studieomvang de studieduur van de opleiding bedoeld. De studieduur omvat de eenheden van de ondewijs-, leer- en evaluatieactiviteiten waarmee de studieomvang wordt uitgedrukt.

Tevens, weliswaar in de context van het reeds aangehaalde art. 7 van voormeld Besluit, betreft verwerende partij in haar beslissing de door verzoeker behaalde master en het door verzoeker behaalde doctoraat en stelt hieromtrent dat beide opleidingen uitsluitend op onderzoek gericht zijn en geen klinisch handelen als basistandarts betreffen. De erkenningsinstantie haalt tevens aan dat orale beeldvorming slechts één van de basiscompetenties van een tandarts betreft.

Uit al het voorgaande dient de Raad af te leiden dat verweerder zijn beslissing tot de aanwezigheid van een in het Besluit van 14 juni 2013 bedoeld “substantieel verschil” met betrekking tot het element “leerresultaten” aan de resultaten van de theoretische en praktische proef van 3 februari 2015 heeft opgehangen. Verweerder haalt hierbij aan dat

verzoeker niet geslaagd is voor de proeven waarin naar het behalen van de leerresultaten van de Vlaamse Master of Science in de tandheelkunde wordt gepeild.

Bij de vergelijking van de leerresultaten is het niet uitgesloten dat de adviesverlenende instantie haar beoordeling, die de erkenningsinstantie tot de hare kan maken, baseert op een theoretische en praktische proef. Terwijl verzoeker oordeelt dat in de beslissing van de erkenningsinstantie en het eraan ten grondslag liggende advies geen vergelijking van de leerresultaten heeft plaatsgevonden, als bedoeld in art. 5, § 2 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 14 juni 2013, oordeelt de verwerende partij dat leerresultaten beoogd met het Vlaamse tandartsdiploma de standaard vormden van de proef waaraan de adviesverlenende instantie de verzoeker heeft onderworpen.

Uit de aangevochten beslissing van de erkenningsinstantie kan de Raad niet afleiden hoe de proeven, waarvan zij de resultaten tot de hare maakt om te besluiten dat sprake is van een substantieel verschil in leerresultaten, passen in art. 5, § 2 van het Besluit van 14 juni 2013. Hoewel niet *ipso facto* kan worden uitgesloten dat de resultaten van de proeven een substantieel verschil in leerresultaten aan het licht brengen, ziet de Raad in de loutere weergave van de resultaten van de proeven niet de vergelijking van de leerresultaten van de door verzoeker gevolgde opleiding, waarvan het diploma ter erkenning wordt aangeboden, met de Vlaamse tandartsenopleiding waarmee een substantieel verschil wat deze leerresultaten betreft zou bestaan, dat de erkenning belet.

De Raad herinnert bij de vergelijking inzake leerresultaten aan art. 5, § 2 van het Besluit van 14 juni 2013 dat als volgt leest:

“Met leerresultaten worden bedoeld de leerresultaten van de opleiding leidende tot het buitenlands studiebewijs. Die leerresultaten worden vergeleken met de leerresultaten van de opleiding leidende tot het Vlaams hogeronderwijsdiploma.

Bij ontstentenis van onderwijskwalificaties worden de opleidingsprofielen bepaald krachtens het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs als referentiekader gebruikt. Bij ontstentenis van de domeinspecifieke leerresultaten worden de referentiekaders van de visitatierapporten als bedoeld in [artikel 51](#) van hetzelfde decreet als referentiekader gebruikt.

Bij ontstentenis van de leerresultaten van de opleiding leidende tot het buitenlands studiebewijs wordt de inhoud van het opleidingsprogramma of van de essentiële opleidingsonderdelen die

leiden tot het buitenlands studiebewijs vergeleken met de inhoud van het opleidingsprogramma of met de essentiële opleidingsonderdelen die leiden tot het Vlaams hogeronderwijsdiploma”.

Uit de lectuur van het erkenningsbesluit en bij afwezigheid van enige bijkomende informatie betreffende de proeven – behalve het behaalde resultaat en het feit dat het om een deel met betrekking tot praktische kennis en een deel met betrekking tot theoretische kennis handelde – tast de Raad in het duister betreffende de vraag of deze proeven, hoewel de Raad niet uitsluit dat zij dienstig kunnen zijn met het oog op de in art. 5, § 2 beoogde vergelijking, de in art. 5, § 2 bedoelde vergelijking insluiten en volstaan voor het aantonen van een substantieel verschil en zodoende nadere elementen bij de vergelijking van de leerresultaten overbodig maken. Bij de onmogelijkheid vast te stellen dat de proef en de erop behaalde resultaten de vergelijking in zich dragen is ook de reeds in de beslissing van de Raad van 23 juli 2015 gedane vaststelling dat elke bijkomende informatie over de proef ontbreekt, relevant. Tenslotte overweegt de Raad in de beoordeling van het derde middel in de beslissing van 23 juli 2015, dat art. 7 van het Besluit van 14 juni 2013 betreft, niet dat de ‘proeven’ zonder meer – en in het bijzonder *in casu* bij gebrek aan informatie over de proeven - volstaan om het aangevoerde substantieel verschil te dragen.

Het middel is gegrond.”.

In opvolging van het vernietigingsarrest 2.579 d.d. 10 november 2015 in de zaak 2015/459 heeft Naric-Vlaanderen op 1 december 2015 een nieuwe beslissing genomen.

De definitieve erkenningsbeslissing stelde dat er een substantieel verschil bestaat in de toepassing van de elementen, vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juni 2013 betreffende de voorwaarden en de procedure tot de erkenning van buitenlandse studiebewijzen uitgereikt in het hoger onderwijs.

Wat de leerresultaten betreft, is er volgens de beslissing onvoldoende informatie beschikbaar betreffende de doelstellingen en leerresultaten van de Braziliaanse opleiding. Ze benadrukt dat bij ontstentenis van de leerresultaten van de opleiding leidende tot het buitenlands studiebewijs de inhoud van het opleidingsprogramma of van de essentiële opleidingsonderdelen die leiden tot het buitenlands studiebewijs vergeleken worden met de inhoud van het opleidingsprogramma of met de essentiële opleidingsonderdelen die leiden tot het Vlaams hogeronderwijsdiploma. De erkenningsinstantie stelt dat er slechts een gedeeltelijke overeenstemming is. Zo ontbreken de – voor de Vlaamse Master of Science in de tandheelkunde

essentiële – opleidingsonderdelen in de buitenlandse opleiding: ‘masterproef’, ‘dermatologie’ en ‘neus-, keel- en oorheelkunde’. Daarnaast is volgens de erkenningsinstantie de inhoud van vijf opleidingsonderdelen van de buitenlandse opleiding minder uitgebreid en diepgaand dan wat in de Vlaamse Master of Science in de tandheelkunde wordt aangeboden. Ze merkt op dat vier van deze vijf opleidingsonderdelen (deels) gecompenseerd kunnen worden omwille van de relevante onderwijservaring. Wat de overige vastgestelde tekorten in essentiële opleidingsonderdelen betreft, is er volgens de erkenningsinstantie geen sprake van relevante onderwijs- of beroepservaring. Daarnaast stipt de erkenningsbeslissing nog aan dat de resultaten van de praktische en theoretische proef tandheelkunde, afgelegd op 03/02/2015, de vastgestelde tekorten binnen het element leerresultaten bevestigen.

Wat de kwaliteit betreft, stelt de erkenningsinstantie dat er geen informatie is opgenomen in het dossier over de wijze van evalueren in de Braziliaanse opleiding. Ze merkt op dat op de diplomasupplementen per opleidingsonderdeel een algemene score toegekend wordt, nl. geslaagd, zodat niet te achterhalen is hoe de score per opleidingsonderdeel tot stand komt, welk type evaluatie er wordt toegepast, welke de evaluatievorm en vraagvormen zijn, etc. Hierdoor valt de wijze van evalueren en de kwaliteit van de klinische stages ook niet te beoordelen. Vervolgens stipt de erkenningsinstantie aan dat een Vlaamse masteropleiding verplicht wordt afgesloten met een masterproef. Ze benadrukt dat een masterproef zoals in de Vlaamse Master in de Tandheelkunde - bestaande uit drie onderdelen *capita selecta*, *de eindproef geïntegreerde patiëntenzorg* en *de stationsproef* - ontbreekt in de Braziliaanse opleiding. De erkenningsinstantie stelt dat de verschillende scripties die geschreven werden kunnen gelden als compensatiemaatregel voor het onderdeel *capita selecta*. Daarnaast zou de eindproef geïntegreerde patiëntenzorg gecompenseerd kunnen worden via de bijkomende klinische ervaringen over de jaren heen. De erkenningsinstantie besluit dat er sprake is van een substantieel verschil binnen het element kwaliteit vermits een masterproef, zoals deze in de Vlaamse Master in de Tandheelkunde opgenomen is, ontbreekt.

De beslissing werd meegedeeld via een schrijven op datum van 1 december 2015.

Bij aangetekend schrijven van 31 december 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Verzoeker steunt zich in een enig middel op een schending van artikel 5 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 14 juni 2013 betreffende de voorwaarden en de procedure tot erkenning van buitenlandse studiebewijzen uitgereikt in het hoger onderwijs (hierna: het Besluit) en van de beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder van het motiverings-, het zorgvuldigheids- en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij merkt op dat Naric-Vlaanderen de gelijkwaardigheidsverklaring heeft geweigerd omdat zij van oordeel is dat er een substantieel verschil is in zowel de *leerresultaten* als de *kwaliteit van de opleiding*. Volgens haar heeft Naric-Vlaanderen niet de leerresultaten, maar wel *‘de inhoud van het opleidingsprogramma of van de essentiële opleidingsonderdelen die leiden tot het buitenlands studiebewijs’* vergeleken, zodat zij toepassing gemaakt heeft van artikel 5, §2, 4° van het Besluit. Volgens verzoekende partij toont Naric-Vlaanderen nochtans niet aan dat het niet mogelijk is om de leerresultaten te vergelijken. Bovendien had Naric-Vlaanderen, indien zij de noodzakelijke informatie werkelijk niet kon vinden, deze bij verzoekster moeten opvragen.

Vervolgens merkt verzoekende partij op dat Naric-Vlaanderen er overigens niet in slaagt om te bewijzen dat er werkelijk een substantieel verschil bestaat tussen haar buitenlands studiebewijs en de Vlaamse Master of Science in de tandheelkunde door de vergelijking van de respectieve opleidingsprogramma's en essentiële opleidingsonderdelen. Zo legt Naric-Vlaanderen vooreerst niet uit op basis van welke informatie zij deze vergelijking gemaakt heeft, zodat het voor verzoekster onmogelijk is om na te gaan waarop Naric-Vlaanderen zich baseert om te besluiten dat bepaalde essentiële opleidingsonderdelen ontbreken en andere minder uitgebreid en diepgaand zijn.

Volgens verzoekster is de bestreden beslissing tevens onvoldoende gemotiveerd en kennelijk onredelijk omdat zij lijkt te steunen op de vaststelling dat in de buitenlandse opleiding de *‘masterproef’*, *‘dermatologie’* en *‘neus-, keel- en oorheelkunde’* ontbreken en de inhoud van

'kindertandheelkunde en bijzondere tandheelkunde' minder uitgebreid en diepgaand is. Verzoekster benadrukt dat Naric-Vlaanderen, wat de masterproef betreft, bij het onderzoek naar de kwaliteit van het opleidingsprogramma zelf tot de conclusie komt dat er hoogstens met het onderdeel *'stationsproef'* een probleem is. Volgens verzoekster moet de student bij een dergelijke proef een reeks praktische tests afleggen binnen een bepaalde tijdslimiet om zijn kennis en vaardigheden op een gestandaardiseerde en objectieve manier te meten. Ze merkt op dat de kennis en vaardigheden van een student echter ook op andere manieren getest worden. Volgens haar toont Naric-Vlaanderen niet aan dat dit niet gebeurd is binnen de opleiding tandheelkunde die zij met succes gevolgd heeft in Brazilië. Verzoekende partij stelt dat het kennelijk onredelijk is om te oordelen dat er een substantieel verschil is, louter en alleen door het ontbreken van een stationsproef.

Verder stelt verzoekende partij dat het ook kennelijk onredelijk is om de aangetoonde beroeps- en onderrichtservaring van verzoekster niet te aanvaarden als compensatieregeling voor het beweerdelijk ontbreken (of in mindere mate aanwezig zijn) van de andere in de bestreden beslissing vermelde opleidingsonderdelen.

Ten slotte merkt verzoekende partij nog op dat geen rekening gehouden kan worden met de resultaten van de test van 3 februari 2015 omdat deze niet deugdelijk was. Hiervoor verwijst ze naar het relaas dat zij na het inkijken van haar resultaten heeft neergeschreven.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij vooreerst op dat voor de Braziliaanse opleiding die verzoekster gevolgd heeft geen leerresultaten bestaan. Daarom werd volgens haar correct toepassing gemaakt van artikel 5, §2 van het Besluit. Ze benadrukt dat het geen zin had om deze (niet bestaande) informatie op te vragen bij verzoekster.

Verder stipt verwerende partij aan dat het dossier dat bij haar werd ingediend op 3 september 2014 alle, krachtens het aanvraagformulier, verplicht in te dienen documenten en informatie omvatte. Zij vindt het dan ook vreemd dat het voor verzoekende partij onduidelijk zou zijn op basis van welke informatie de vergelijking gemaakt is.

Vervolgens stipt verwerende partij aan dat bij de vergelijking van de inhoud van het opleidingsprogramma of van de essentiële opleidingsonderdelen een aantal verschillen werden vastgesteld die maken dat er sprake is van een substantieel verschil wat de leerresultaten betreft.

Volgens haar zou een aantal van deze verschillen/tekorten gecompenseerd kunnen worden door de beroeps- en onderwijservaring van verzoekende partij, wat ook in de beslissing werd opgenomen. Ze stelt dat een aantal opleidingsonderdelen ontbreken en dat de inhoud van het opleidingsonderdeel ‘kindertandheelkunde en bijzondere tandheelkunde’ minder uitgebreid en diepgaand is dan wat in de Vlaamse Master of Science in de tandheelkunde wordt aangeboden, zodat de stelling dat Naric-Vlaanderen oordeelt dat er een substantieel verschil is louter en alleen door het ontbreken van een stationsproef volgens haar dan ook moeilijk gevolgd kan worden.

Tenslotte benadrukt verwerende partij dat vastgestelde substantiële verschillen gecompenseerd kunnen worden door relevante beroeps- en onderwijservaring. Ze merkt op dat deze ervaring specifiek moet kunnen compenseren voor de vastgestelde tekorten. Volgens haar is in de beslissing ook duidelijk opgenomen dat een aantal van de vastgestelde tekorten binnen het element leerresultaten door de beroeps- en onderwijservaring gecompenseerd kunnen worden. Verwerende partij benadrukt dat voor de opleidingsonderdelen ‘dermatologie’, ‘neus-, keel- en oorheelkunde’ en ‘masterproef’ geen relevante beroeps- of onderwijservaring was terug te vinden in het dossier, wat niet betwist wordt door verzoekster.

Verzoekende partij merkt in haar *wederantwoordnota* op dat stellen dat er *geen* leerresultaten zouden bestaan, iets anders is dan wat in de bestreden beslissing vermeld wordt, met name dat er *‘onvoldoende informatie beschikbaar is’*. Volgens haar moet verwerende partij minstens aantonen dat zij naar de leerresultaten heeft gezocht, op welke manier en wat de uitkomst van haar onderzoek was. Daarnaast stipt ze aan dat in het advies van de [REDACTED] van 24 augustus 2015 aan Naric-Vlaanderen te lezen staat dat zij zich enkel gebaseerd heeft op de website van de universiteit en de documenten die verzoekster bij haar aanvraag heeft gevoegd. Volgens haar is het uitgangspunt van Naric-Vlaanderen dat ze *‘voldoende expertise heeft om te weten’* dat er geen leerresultaten bestaan volledig arbitrair en in strijd met de principes van behoorlijk bestuur.

Verder stelt verzoekende partij dat Naric-Vlaanderen de summiere toelichting over de vergelijking die zij in haar antwoordnota heeft verschaft, had moeten opnemen in de bestreden beslissing. Volgens haar moest verwerende partij ook duidelijk aangeven met welk curriculum zij het programma van het Braziliaanse diploma heeft vergeleken. Daarnaast is het voor haar niet duidelijk op welke stukken van het aanvraagdossier Naric-Vlaanderen (en de [REDACTED]) zich

heeft gebaseerd voor de vergelijking van de studieprogramma's, enkel de (Nederlandse) samenvatting of het volledige en officiële programma (dat in het Portugees is opgesteld). Ze benadrukt dat indien het volledige en officiële curriculum van de Braziliaanse opleiding werd vergeleken met dat van de Vlaamse opleiding, Naric-Vlaanderen tot het besluit had moeten komen dat de opleidingen gelijkwaardig zijn. Vervolgens merkt verzoekende partij op dat de inhoud van de vakken 'dermatologie' en 'neus-, keel- en oorheelkunde' aan bod kwamen in andere vakken die zij gevolgd heeft.

Ten slotte merkt verzoekende partij op dat de verplichting van een masterproef voor het behalen van het diploma van master pas ingevoerd werd bij decreet van 2003. Volgens haar dient Naric-Vlaanderen, wanneer zij de gelijkwaardigheid van het diploma van verzoekster onderzoekt, rekening te houden met de Vlaamse diplomavereisten zoals die golden *anno* 1999, zijnde het jaar waarbinnen verzoekster haar diploma heeft behaald. Verder stipt ze aan dat de 'stationsproef' een onderdeel is van de masterproef dat specifiek is voor de [REDACTED], en niet decretaal is voorgeschreven. Ze verwijst naar de masterproef bij de Universiteit Gent, waar dat een 'werkstuk' is dat drie basisvormen kan aannemen: een literatuurstudie, een empirisch onderzoek of een wetenschappelijk onderbouwde uitdieping van een klinische topic of een onderwerp rond patiëntenbehandelingen. Verzoekster benadrukt dat van een praktische test in het kader van de masterproef aldus geen sprake is. Volgens haar is het advies van de [REDACTED] van 24 augustus 2015 dan ook niet correct aangezien het als uitgangspunt hanteert dat, om kwalitatief evenwaardig te zijn, de masterproef verplicht een stationsproef moet omvatten.

Beoordeling

De aangevochten beslissing motiveert de beslissing om het ter erkenning aangeboden studiebewijs van verzoekende partij niet als volledig gelijkwaardig te erkennen met de Vlaamse graad van "Master of Science in de tandheelkunde" door te verwijzen naar een substantieel verschil dat voortvloeit uit de leerresultaten en de kwaliteit van de opleiding.

De erkennende instantie heeft hiertoe de inhoud van het opleidingsprogramma – of *in casu* meer in het bijzonder de inhoud van door haar als essentieel aangemerkte opleidingsonderdelen – vergeleken. Dit impliceert dat de leerresultaten van de opleiding die tot het buitenlands studiebewijs leiden, volgens verwerende partij, die nalaat hieromtrent verder toelichting te verschaffen en zich beperkt tot de stelling dat over de leerresultaten van de Braziliaanse opleiding onvoldoende informatie beschikbaar is, ontbreken. De vergelijking op basis van

opleidingsprogramma/opleidingsonderdelen vindt immers plaats “bij ontstentenis” van laatstvermelde leerresultaten. Ter zake moet de Raad tevens vaststellen dat noch de beslissing, noch het advies waarop de aangevochten beslissing is gebaseerd voldoende zorgvuldigheid bij het vaststellen van de leerresultaten van de buitenlandse opleiding aannemelijk kunnen maken. Hoewel de erkennende instantie verzoekende partij niet om bijkomende informatie met betrekking tot het ter erkenning aangeboden studiebewijs heeft verzocht – aangezien zij stelt over voldoende deskundigheid te beschikken om te weten dat de leerresultaten niet bestaan – beperkt zij zich in de aangevochten beslissing tot deze stelling. De Raad moet dan ook vaststellen dat elementen die tot deze conclusie leiden onvoldoende tot uitdrukking komen in de aangevochten beslissing.

Wat de vergelijking met betrekking tot de opleidingsonderdelen betreft – waarbij de Raad dient op te merken in de aangevochten beslissing niet ingelicht te worden over de feitelijke elementen uit het dossier op basis waarvan de vergelijking heeft plaatsgevonden – wijst de erkennende instantie vooreerst op een aantal voor de Vlaamse Master of Science in de Tandheelkunde essentiële opleidingsonderdelen die ontbreken in de buitenlandse opleiding. Zij verwijst naar “masterproef”, “dermatologie” en “neus-, keel- en oorheelkunde”.

Tevens wijst zij op een aantal opleidingsonderdelen waarvan de inhoud in de buitenlandse opleiding minder uitgebreid en diepgaand is dan wat in de Vlaamse Master of Science in de Tandheelkunde wordt aangeboden. De erkennende instantie haalt hierbij volgende opleidingsonderdelen aan: “cardiologie”, “indirecte restauratieve biomaterialen”, “gerodontologie en maatschappelijke relevantie”, “kindertandheelkunde en bijzondere tandheelkunde” en tenslotte “geïntegreerde en gespecialiseerde klinische stages”.

De Raad kan in de aangevochten beslissing geen elementen terugvinden waaruit het essentiële karakter blijkt van de betrokken, volgens de erkennende instantie ontbrekende, opleidingsonderdelen. Het is evenmin duidelijk in hoeverre het beweerde essentiële karakter voortvloeit uit de vergelijking met de door de adviesverlenende instantie aangeboden opleiding, dan wel het resultaat is van een vergelijking met een breder perspectief. Evenmin verduidelijkt verwerende partij het ontbreken van deze opleidingsonderdelen of een equivalent (desgevallend geïntegreerd in andersluidende opleidingsonderdelen) in de door verzoekende partij in het buitenland gevolgde opleiding, noch, hetgeen de Raad in het licht van de door verzoekende

partij aangehaalde beroepservaring en bijkomende studies relevant lijkt, het ontbreken van een compensatie van de aangehaalde lacunes.

Voormelde compensatie behandelt de verwerende partij wel onder het aspect “kwaliteit” van de opleiding. Onder verwijzing naar art. II 58, § 6 van de Codex Hoger Onderwijs, bepaalt de erkennende instantie dat een Vlaamse masteropleiding verplicht wordt afgesloten met een masterproef. De masterproef in de Vlaamse tandheelkundeopleiding bestaat volgens de aangevochten beslissing uit “capita selecta”, een “eindproef geïntegreerde patiëntenzorg” en een “stationsproef”. Terwijl de eerste twee naar het oordeel van de erkennende instantie gecompenseerd kunnen worden door elementen uit het curriculum van verzoekende partij, geeft verwerende partij niet aan waarom de ervaring van verzoekende partij er niet toe zou kunnen leiden ook de “stationsproef” als gecompenseerd te beschouwen. Evenmin verduidelijkt verwerende partij waarom elk van de drie aangehaalde elementen aanwezig moeten zijn om niet automatisch te concluderen dat sprake is van een substantieel verschil wat de masterproef betreft. De Raad stipt hierbij aan dat de aangevochten beslissing niet duidt in hoeverre een “stationsproef” tot de essentie van een masterproef in de Vlaamse Master of Science in de Tandheelkunde behoort en waarom het ontbreken ervan in de buitenlandse opleiding *in concreto* de gelijkwaardigheid in het gedrang brengt. De vaststelling dat dit masterproefonderdeel niet decretaal is voorgeschreven en kenmerkend is voor de opleiding aan de hoger onderwijsinstelling die het advies in het kader van de erkenningsprocedure heeft geschreven, verleent deze laatste vaststelling naar het oordeel van de Raad extra betekenis.

De verwerende partij geeft aan dat de door verzoekende partij geschreven scripties het ontbreken van het onderdeel “capita selecta” kunnen compenseren en dat bijkomende klinische ervaring over de jaren heen het ontbreken van een “eindproef geïntegreerde patiëntenzorg” in de ter erkenning aangeboden opleiding kan compenseren, doch ziet, zonder hieromtrent toelichting te verschaffen, geen mogelijkheid tot compensatie voor het ontbreken van de “stationsproef”. Het ontbreken van verduidelijking hieromtrent in de motivering van de aangevochten beslissing van verwerende partij is des te opmerkelijker nu verwerende partij zelf de klinische ervaring van verzoekende partij (“bijkomende klinische ervaring door de jaren heen”) aanhaalt om het ontbreken van het onderdeel “geïntegreerde patiëntenzorg” als gecompenseerd te beschouwen.

Wat de overige opmerkingen van de verwerende partij betreffende de “kwaliteit” van de buitenlandse opleiding betreft, laat de aangevochten beslissing de Raad in het ongewisse over de mate waarin de dossierelementen toelaten hier op aannemelijke wijze tot te concluderen.

De Raad is tevens van oordeel dat de verweerder, bij gebrek aan verdere toelichting bij de op 3 februari 2015 door verzoekende partij afgelegde theoretische en praktische proef, de resultaten ervan niet in redelijkheid als bevestiging van de door verwerende partij aangevoerde tekorten binnen het element “leerresultaten” kan inroepen. De Raad overweegt dit tegen de achtergrond van de reeds in het kader van eerdere tussen partijen voor de Raad gevoerde procedures geformuleerde opmerkingen met betrekking tot het “verkennend gesprek” dat verzoekende partij heeft gehad op de [REDACTED], wat meer precies een praktische en theoretische proef tandheelkunde was. Tevens houdt de Raad rekening met de door verzoekster behaalde score – met name een algemeen totaal van 47,5% en het gebrek aan meer gedetailleerde informatie hieromtrent. Het gebrek aan een antwoord op de ten aanzien van de test geformuleerde opmerkingen leidt er dan ook toe dat de resultaten van de praktische en theoretische proef tandheelkunde niet als dragend element van de erkenningsbeslissing kunnen worden aangewend.

De Raad moet ook vaststellen dat verwerende partij niet gemotiveerd verduidelijkt in hoeverre de opleidingsonderdelen die zij *niet* als essentieel blijkt aan te merken *toch* relevante inhoudelijke onderdelen van het opleidingsprogramma zijn om te besluiten tot de aanwezigheid van een ‘substantieel verschil’. Dit is onder meer het geval voor “kindertandheelkunde en bijzondere tandheelkunde”. Voor de overige aangehaalde opleidingsonderdelen die in de buitenlandse opleiding zijn aangeboden, maar waarvan de inhoud minder uitgebreid en diepgaand is dan wat in de Vlaamse Master of Science in de Tandheelkunde wordt aangeboden, geeft verwerende partij wel aan dat zij deels gecompenseerd kunnen worden, doch zonder te duiden waarom het een gedeeltelijke compensatie betreft. De Raad kan uit de formulering van verwerende partij, verwijzend naar de relevante onderwijservaring en waarbij het begrip “deels” tussen haakjes is geplaatst, afleiden dat de verwerende instantie veeleer oordeelt dat de betrokken opleidingsonderdelen als gecompenseerd kunnen worden beschouwd. Mocht de compensatie niet volledig zijn dan duidt verwerende partij, zo stelt de Raad vast, niet de relevantie van de niet-gecompenseerde delen voor het besluit tot de aanwezigheid van een substantieel verschil. Desgevallend verklaart verwerende partij evenmin welke in de betrokken opleidingsonderdelen behandelde delen niet gecompenseerd zijn en waarom.

De Raad brengt hierbij de volgende overweging uit de beslissing van de erkennende instantie in herinnering:

- “- ‘indirecte restauratieve biomaterialen’: tijdens de specialisatie-opleiding Prothese zijn zeker en aantal facetten van dit opleidingsonderdeel aan bod gekomen (bv. tandporselein, klinische gedragingen van tandmaterialen, procedures van gietingen)*
- ‘cariologie’: dit vak is niet letterlijk aan bod gekomen maar er zou eventueel aanvulling kunnen zijn via het vak ‘orale microbiologie’*
- ‘gerodontologie’: er lijkt aanvulling te zijn via ‘Prothese bij geriatrische patiënten’ hoewel de exacte vakinhoud ontbreekt*
- geïntegreerde en gespecialiseerde klinische stages: er lijkt aanvulling te zijn via ‘Integrated Clinic 1’ en ‘Geïntegreerde Kliniek Prothese BAP5749-2’ hoewel de exacte vakinhoud ontbreekt”*

Uit de formulering van de beslissing van de erkennende instantie meent de Raad te kunnen afleiden dat, behoudens wat het opleidingsonderdeel “kindertandheelkunde en bijzondere tandheelkunde” betreft, sprake is van compensatie voor wat de inhoud van de vakken “indirecte restauratieve biomaterialen”, “cardiologie”, “gerodontologie” en “geïntegreerde gespecialiseerde klinische stages” betreft.

Voor ‘kindertandheelkunde en bijzondere tandheelkunde’ ontbreekt, zoals reeds aangegeven, iedere duiding omtrent de onmogelijkheid tot compensatie en de mate waarin het bijdraagt tot de conclusie dat van een ‘substantieel verschil’ sprake is.

De Raad merkt ook op dat de verwerende partij stelt dat wat de overige vastgestelde tekorten in essentiële opleidingsonderdelen betreft, er geen sprake is van relevante onderwijs- en/of beroepservaring in de zin van art. 7 van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juni 2013. Uit de lectuur van de aangevochten beslissing blijkt dat de opmerking betrekking heeft op de “masterproef”, inzonderheid het deel “stationsproef”, “dermatologie” en “neus-, keel- en oorheelkunde”. Wat de twee laatste opleidingsonderdelen betreft, leest de Raad in de aangevochten beslissing niet of in het aanvraagdossier is gezocht naar andere elementen waarmee de met deze opleidingsonderdelen beoogde competenties kunnen bereikt worden en zo ja, in welke mate en waarom deze elementen niet toelaten te besluiten dat lacunes zijn gecompenseerd.

Samengelezen met het niet-gecompenseerde tekort als gevolg van het ontbreken van “kindertandheelkunde en bijzondere tandheelkunde”, rijst bij de Raad de vraag hoe uit de aangevochten beslissing kan worden afgeleid in hoeverre de op 3 februari 2015 afgenomen proef de vastgestelde tekorten binnen het element leerresultaten, door verwerende partij toegespitst op ‘kindertandheelkunde en bijzondere tandheelkunde’, ‘masterproef’, ‘dermatologie’ en ‘neus-, keel- en oorheelkunde’ bevestigt, zoals verwerende partij nochtans lijkt aan te voeren. Bij deze overweging herinnert de Raad nogmaals aan de lacunes in de proef, die het gebruik ervan bij de erkenningsbeslissing hypothekeren en waarop verwerende partij geen adequaat antwoord geeft. Zo maakt het nalaten de verzoekende partij er vooraf over te verwittigen, het gebrek aan transparantie over de gehele organisatie ervan en het ontbreken van een motivering bij het resultaat, ieder gebruik ervan naar het oordeel van de Raad onmogelijk.

Rekening houdend met de voorgaande overwegingen kan de aangevochten beslissing niet stand houden, onder meer wat de motivering van het ontbreken van leerresultaten als vergelijkingspunt en het op de opleidingsonderdelen “dermatologie”, “neus-, keel- en oorheelkunde”, “masterproef” en “kindertandheelkunde en bijzondere tandheelkunde” gebaseerde “substantiële verschil” betreffende de “leerresultaten” en “kwaliteit” betreft. Hetzelfde geldt voor de onmogelijkheid tot compensatie en de bevestiging van de lacunes in de door verzoekende partij afgelegde theoretische en praktische proef.

Het middel is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van 1 december 2015.

2. Verwerende partij zal uiterlijk op 20 april 2016 een nieuwe beslissing nemen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 24 maart 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
Henri Verhaaren	bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs

secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.848 van 14 maart 2016 in de zaak 2016/010

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 11 januari 2016, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 17 december 2015 waarbij aan de verzoeker een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Economie en communicatie’ en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 6 januari 2016 waarbij het intern beroep van verzoeker onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 februari 2016.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en de heer [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2013-2014 ingeschreven in de opleiding “Bachelor in de Industriële Ingenieurswetenschappen”.

Voor het opleidingsonderdeel “[REDACTED]” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20 en voor het opleidingsonderdeel “[REDACTED]” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 7/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 16 september 2014 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling tegen de examenbeslissing inzake het opleidingsonderdeel “”.

Bij besluit nr. 2014/391 d.d. 30 januari 2015 vernietigde de Raad de examenbeslissing van 12 september 2014 en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 1 oktober 2014.

In opvolging van dit vernietigingsbesluit heeft de interne beroepsinstantie op 10 februari 2015 een nieuwe beslissing genomen.

Bij besluit nr. 2015/023 d.d. 16 april 2015 vernietigde de Raad deze beslissing van de interne beroepsinstantie.

In opvolging van dit vernietigingsbesluit heeft de examencommissie op 24 april 2015 een nieuwe beslissing genomen.

Bij besluit nr. 2015/086 d.d. 16 juli 2015 vernietigde de Raad deze beslissing van de examencommissie.

In opvolging van dit vernietigingsbesluit heeft de examencommissie op 17 augustus 2015 een nieuwe beslissing genomen.

Bij arrest nr. 2.356 in de zaak 2015/219

d.d. 28 september 2015 vernietigde de Raad de beslissing van de examencommissie van 17 augustus 2015. Het bevoegde orgaan diende een beslissing te nemen houdende een nieuwe examenkans en de modaliteiten ervan betreffende dit opleidingsonderdeel. Dit gebeurde op 13 oktober 2015.

Op 23 november 2015 diende verzoekende partij een nieuw in.

Op 17 december 2015 werd de beslissing van de examencommissie bekendgemaakt. Verzoeker behaalde een examencijfer van 11/20 voor het opleidingsonderdeel “”. In deze resultatenlijst is tevens het opleidingsonderdeel “” (9/20) opgenomen.

Verzoekende partij stelde op datum van 22 december 2015 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling betreffende de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel “[REDACTED]”.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 6 januari 2016 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde het volgende:

“Op 22 december 2015 ontvingen wij het beroep dat u instelde tegen het examenresultaat voor het opleidingsonderdeel “[REDACTED]”. Dit examenresultaat werd reeds op 3 juli 2014 bekend gemaakt, als onderdeel van de examens die u aflegde tijdens de tweede examenperiode van het academiejaar 2013-2014. Bij de bekendmaking van uw examenresultaten in uw studievoortgangsdossier op deze datum werd expliciet verwezen naar de beroepsmogelijkheid en werd verduidelijkt dat een beroep binnen een termijn van 5 kalenderdagen na de bekendmaking van het examenresultaat diende te worden ingesteld. Tevens werd in dit studievoortgangsdossier verwezen naar art. 88 en 89 van het Onderwijs- en examenreglement 2013-2014. Deze artikels bevatten volgende bepaling:

“...Het beroep moet worden ingesteld binnen een vervaltermijn van vijf kalenderdagen die ingaat de dag na de schriftelijke mededeling van de beslissing...”

Aangezien uw beroep buiten deze voorziene beroepstermijn werd ingediend, kunnen wij niet anders dan deze aanvraag als onontvankelijk te beschouwen. Een andere beslissing zou ingaan zowel tegen de regelgeving van de Vlaamse Regering als van [verwerende partij].”.

De beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 6 januari 2016 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 11 januari 2016 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Voorwerp van het beroep

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoeker tekent beroep aan tegen de examenbeslissing waarbij aan de verzoeker een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ (eerste bestreden beslissing) en tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie van 6 januari 2016 (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep ingesteld en uitgeput.

Of de interne beroepscommissie dit beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard, wordt hierna bij de grond van de zaak onderzocht.

V. De middelen

A. Eerste middel

De verwerende partij heeft bij beslissing van 6 januari 2016 het intern beroep onontvankelijk verklaard wegens laattijdigheid. De Raad dient na te gaan of de beslissing van 6 januari 2016 terecht het intern beroep als onontvankelijk heeft verklaard.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat de beslissing van de examencommissie van 17 december 2015 om het resultaat van de examenonderdelen, die opnieuw werden ingericht in navolging van een arrest van de Raad, mee te delen via een algemene puntentabel op basis van het actualiseren van het studievoortgangsdossier m.b.t. academiejaar 2013-2014 aanleiding geeft tot een nieuwe termijn van beroep. De beslissing is immers opgenomen als een mededeling van een nieuwe algemene puntentabel.

Verwerende partij merkt in haar *antwoordnota* op dat de resultaten van de eerdere examenperiodes door de examencommissie reeds eerder zijn vastgesteld. Ze benadrukt dat er daarover geen nieuw examen is geweest, noch enige nieuwe beoordeling. Verwerende partij stelt dat de beslissing met betrekking tot het organiseren van een nieuwe examenkans voor het opleidingsonderdeel “**.....**” geen enkele consequentie had voor het examencijfer voor het opleidingsonderdeel “**.....**”. Volgens haar moet de student binnen de door de Codex vastgestelde periode van de eerste mededeling van de resultaten beroep instellen, zodat het feit dat de resultaten voor de goede orde opnieuw zijn hernomen en dus opnieuw zijn meegedeeld, geen nieuwe beroepsmogelijkheid tegen die examenresultaten opent. Ze benadrukt dat alleen voor het nieuwe examenresultaat voor het ene opleidingsonderdeel Industrieel project nog een beroep ingesteld kan worden.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat het examencijfer van 9/20 voor het opleidingsonderdeel “**.....**” voor het eerst bekendgemaakt werd na de tweede examenperiode van het academiejaar 2013-2014, en meer bepaald op 3 juli 2014. Verzoeker nam niet deel aan het examen voor dit opleidingsonderdeel in de derde zitting van dit academiejaar, zodat bij de bekendmaking van de studieresultaten na de derde zitting het examencijfer van 9/20 als beste resultaat behouden bleef. Op 17 december 2015 werd het examenresultaat voor het opleidingsonderdeel “**.....**”, dat behaald werd in de derde zitting van academiejaar 2013-2014, wel aangepast naar 11/20. Dit gebeurde nadat hiervoor een nieuwe examenkans werd georganiseerd naar aanleiding van arrest

nr. 2.356 van 18 september 2015 van de Raad. Het examencijfer voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ bleef ongewijzigd. Ten aanzien van dit opleidingsonderdeel, en meer in het bijzonder de beoordeling van de mate waarin de ermee beoogde competenties door verzoekende partij zijn bereikt, werd naar het oordeel van de Raad geen nieuwe beslissing genomen.

De Raad is van oordeel dat enkel het aangepaste studieresultaat – met name voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ – een nieuwe studievoortgangsbepaling betreft, vermits op dat moment het examencijfer hiervoor definitief wordt vastgelegd. De Raad heeft overigens reeds eerder in deze zin geoordeeld (zie arrest nr. 2.315 van 8 september 2015 in de zaak 2015/182). Dit betekent dat, zoals verwerende partij voorhoudt, enkel tegen deze examenbeslissing intern beroep mogelijk is.

De Raad stelt aldus vast dat het intern beroep, dat ingesteld werd door verzoeker op 22 december 2015 tegen het examenresultaat voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ (9/20), niet binnen de decretaal bepaalde termijn van vijf kalenderdagen is ingediend. Het intern beroep ten aanzien van het resultaat voor ‘[REDACTED]’ - bekendgemaakt na de actualisatie van het studievoortgangsdossier die evenwel het betrokken onderdeel niet raakte doch voortvloeide uit een nieuwe quotering voor “[REDACTED]” - werd terecht onontvankelijk verklaard wegens laattijdigheid.

Ten overvloede merkt de Raad op dat verzoekende partij ter zitting bevestigt dat het bij de Raad ingestelde beroep de methode waarmee het examenresultaat is vastgesteld betreft en niet een fout in de aanwending ervan, zodat het beroep als een beroep tegen een studievoortgangsbepaling dient te worden beschouwd en niet de rechtzetting van een in het nadeel van verzoekende partij gemaakte materiële vergissing beoogt. Veeleer merkt de Raad op dat er een in het voordeel van de student gemaakte materiële vergissing in het spel kan zijn, waaromtrent de verwerende partij terecht aangeeft dat zij niet meer aanpasbaar is.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 14 maart 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
Henri Verhaaren	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïntinventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.847 van 10 maart 2016 in de zaak 2016/012

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 13 januari 2016, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 8 januari 2016 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 februari 2016.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verzoekende partij, en de heer [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Master in de revalidatiewetenschappen en kinesithérapie”.

Voor het opleidingsonderdeel “Masterproef” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9,3/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 15 september 2015 een intern beroep in bij de vicerector studentenbeleid van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de vicerector studentenbeleid op datum van 8 oktober 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie benadrukt dat de interne beroepsprocedure het eindresultaat van de masterproef van verzoeker tot voorwerp heeft, en niet het begeleidingsproces. De beroepsinstantie kan zich ook niet in de plaats stellen van de beoordelingscommissie. De inhoudelijke beoordeling van de mate waarin de masterproef van verzoeker beantwoordde aan de vooropgestelde criteria is en blijft de verantwoordelijkheid van de leden van de beoordelingscommissie. In het kader van de interne beroepsprocedure kan de beroepsinstantie enkel de objectiviteit van de beoordeling nagaan. Om dit na te gaan heeft de interne beroepsinstantie bijkomende informatie opgevraagd bij de voorzitter van de beoordelingscommissie en bij de promotor van verzoeker. De beroepsinstantie heeft tevens beide critici aangeschreven.

De voorzitter van de beoordelingscommissie lichtte toe dat de masterproef van verzoeker geen duidelijke inhoudelijke verbetering vertoonde ten opzichte van de eerste examenperiode. Tijdens zijn verdediging kon verzoeker meerdere vragen niet beantwoorden en deed hij weinig moeite om met de criticus mee na te denken. Verzoeker schreef in zijn tekst dat hij een bepaalde databank had doorzocht, maar kon daar op de verdediging geen toelichting over geven. Meerdere referenties op zijn verdediging kwamen niet overeen met de inhoudelijke verwijzing. De voorzitter van de beoordelingscommissie beoordeelde de masterproef van verzoeker met 9/20.

De promotor van verzoeker gaf aan dat zij inderdaad in het buitenland verbleef op het ogenblik van de verdediging. Zij stelde dat zij en de copromotor verzoeker te zelden hadden gezien tijdens het academiejaar, ondanks herhaaldelijke uitnodigingen door de copromotor per e-mail. De copromotor ontving de laatste versie van verzoeker een dag voor de indiendatum, wat te laat was om nog feedback te kunnen geven om de kwaliteit van het werk te verbeteren. Op basis van de opmerkingen op de vorige verdediging had verzoeker kleine aanpassingen aangebracht, waardoor zijn promotor en copromotor de masterproef ditmaal een 10/20 waard achtten, maar zeker niet meer. De meest recente artikels uit de literatuur ontbraken en de kritische bespreking van verzoeker was te beperkt, net als de gehele omvang van zijn masterproef.

Verder informeerden beide critici de interne beroepsinstantie dat de masterproef van verzoeker slechts tien pagina's besloeg. Verzoeker volgt de vormelijke richtlijnen van de faculteit niet en evenmin die van het voorgestelde tijdschrift. De referentielijst is slordig opgesteld: veel referenties worden onvolledig weergegeven en het format is niet consequent toegepast. Belangrijke referenties van eerder uitgevoerde meta-analyses, systematic reviews en internationale tijdschriften ontbreken. Ten tweede heeft de masterproef van verzoeker het karakter van een narrative review met willekeurig gekozen referenties. Ten derde lichtten beide critici toe dat de inleiding bijna de helft van de masterproef beslaat (4 pagina's). Ten vierde informeerden beide critici de beroepsinstantie dat verzoeker rapporteert dat hij drie onderzoeksdatabanken heeft gebruikt. Hij specificeert zijn zoekstrategie echter niet en het is niet duidelijk hoeveel unieke referenties uit elk van de drie databanken komen. Ten vijfde gaven de critici toelichting bij de bespreking van de resultaten van verzoeker in zijn masterproef. Verzoeker geeft een aantal resultaten narratief weer. Tabellen, figuren en een systematiek ontbreken. Samengevat schiet de masterproef van verzoeker volgens beide critici tekort in alle opzichten van een systematische literatuurstudie.

Beide critici besloten onafhankelijk van elkaar en voorafgaand aan de verdediging om verzoeker een 9/20 te geven, om hem de mogelijkheid te bieden tijdens de verdediging nog een beter resultaat te behalen. Tijdens de verdediging kwamen beide critici echter tot hetzelfde besluit. Verzoeker verdedigt zijn werk onvoldoende. Verzoeker blijkt onvoldoende theoretische, praktische en inzichtelijke kennis te hebben over het thema en bovendien is er een zweem van 'scientific misconduct' of toch minstens onzorgvuldige rapportage. De score van 9/20 werd dus door de twee critici behouden.

Op basis van deze informatie stelt de interne beroepsinstantie vast dat de voorzitter van de beoordelingscommissie, de promotor van verzoeker en beide critici in voldoende mate het door verzoeker behaalde examenpunt motiveren. Dit examenpunt werd volgens de interne beroepsinstantie correct vastgesteld en wordt dan ook niet meer gewijzigd.

De beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 8 oktober 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 13 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 2.743 van 22 december 2015 in de zaak 2015/554 vernietigde de Raad de bestreden beslissing op grond van volgende overwegingen:

“De Raad leest in de aangevochten beslissing van de interne beroepsinstantie van verwerende partij het volgende:

“Ik wil op de eerste plaats benadrukken dat deze beroepsprocedure het eindresultaat van uw masterproef tot voorwerp heeft en niet het begeleidingsproces. Als beroepsinstantie kan ik me ook niet in de plaats stellen van de beoordelingscommissie. De inhoudelijke beoordeling van de mate waarin uw masterproef beantwoordde aan de vooropgestelde criteria is en blijft de verantwoordelijkheid van de leden van deze beoordelingscommissie. In het kader van deze beroepsprocedure kan ik enkel de objectiviteit van deze beoordeling nagaan”.

Om deze objectiviteit na te gaan heeft de interne beroepsinstantie bijkomende informatie opgevraagd bij de beoordelingscommissie van de masterproef van verzoekende partij.

Op basis daarvan formuleert de interne beroepsinstantie in de voor de Raad aangevochten beslissing uitvoerig overwegingen ter ondersteuning van de evaluatie van de masterproef van verzoekende partij.

De Raad stelt evenwel vast dat de aangevochten beslissing, zoals ook blijkt uit voorgaand citaat, geen antwoord biedt op de elementen die verzoeker aanhaalt met betrekking tot beweerde tekortkomingen in het academiejaar 2014-2015 en daarvoor, in de begeleiding van verzoeker bij het schrijven van zijn masterproef.

In het intern beroepsschrift schrijft verzoekende partij hierover het volgende: *“Gedurende de realisatie van zijn masterproef heeft verzoeker onvoldoende feedback gekregen en werd er vaak laattijdig gecommuniceerd. Dit heeft een negatieve invloed gehad op de realisatie van de masterproef en hem verhinderd om een slaagcijfer te halen.”*

In de aangevochten beslissing treft de Raad geen antwoord ten aanzien van dit middel aan.

De Raad is zich bewust van de in de door verzoekende partij aangehaalde en met rechtspraak geïllustreerde context waarin een gebrekkige begeleiding de regelmatigheid van de beoordeling kan aantasten. Uit de aangevochten beslissing blijkt (voormeld citaat niet te na gesproken) niet in hoeverre de door verzoekende partij gemaakte opmerkingen inzake begeleiding, ongeacht hun gegrondheid en de invloed die zij desgevallend al dan niet kunnen hebben op de evaluatie van de masterproef van verzoekende partij, bij de beoordeling van het intern beroep zijn aangesproken en tegen deze context afgezet.

In de mate waarin de voor de Raad aangevochten beslissing het standpunt van de interne beroepsinstantie met betrekking tot de aangevoerde tekortkoming inzake begeleiding niet verduidelijkt, is het, in het licht van de voorhanden zijnde motivering, voor de Raad niet mogelijk de regelmatigheid en redelijkheid van de evaluatie op dit punt te beoordelen.

De Raad stelt vast dat verwerende partij in de antwoordnota stilstaat bij het argument van verzoeker dat zijn mails vaak onbeantwoord bleven en dat hij te weinig tussentijdse feedback kreeg. Voornamelijk toegespitst op het academiejaar 2014-2015 stipt de verwerende partij, op basis van bij de faculteit ingewonnen gegevens, aan dat verzoeker in het academiejaar 2014-2015 zelf nauwelijks initiatief heeft genomen om informatie of formatieve feedback te krijgen en dat hij zelf niet reageerde op elk bericht dat hij kreeg.

De Raad moet vaststellen dat deze toelichting in de antwoordnota, hoe uitvoerig zij ook moge wezen, niet bij machte is de tekortkoming te verhelpen, inzake de motiveringsverplichting, die aan de voor de Raad aangevochten beslissing wordt toegeschreven. Tevens formuleert verzoekende partij vragen bij de juistheid van sommige elementen – met name de indiening van de masterproef in de tweede examenperiode en het nog niet gevraagd hebben om begeleiding voor het academiejaar 2015-2016 na de tweede examenkans van het academiejaar 2014-2015. Genoemde toelichting vermag dan ook niet de gegrondheid van het gebrek aan motivering van de aangevochten beslissing, waardoor het evenmin mogelijk is het door de interne beroepsinstantie aan de beweerde gebrekkige begeleiding verleende gevolg te beoordelen, weg te nemen.

Het middel is gegrond.”.

In opvolging van het vernietigingsarrest 2.743 d.d. 22 december 2015 in de zaak 2015/554 heeft de interne beroepsinstantie op 8 januari 2016 een nieuwe beslissing genomen.

De interne beroepsbeslissing herhaalt eerst de motivering zoals deze ook reeds gegeven werd in de interne beroepsbeslissing van 8 oktober 2015. Daarna gaat de interne beroepsinstantie in op de mate waarin de student, al dan niet, voldoende begeleiding heeft gekregen bij de masterproef. Ze merkt op dat uit de gegevens van de faculteit blijkt dat hij in het academiejaar 2013-2014 op 20 oktober 2013 instructies kreeg van zijn copromotor, met de uitnodiging af te spreken op 15 november 2013, of eventueel al eerder via Skype. Verder stelt ze dat de copromotor de student op 17 januari 2014 uitnodigde voor een gesprek en hem op 30 januari een planning voor het afwerken van de thesis doorstuurde. De interne beroepsinstantie vervolgt met het feit dat de copromotor op 19 maart 2014 commentaren bij de halve pagina ‘inleiding’, die op 10 maart 2014 werd bezorgd, doorstuurde aan de student. Vervolgens reageerde de student hier niet meer op, maar op 12 augustus 2014 stuurde hij plots een hele masterproef door aan de copromotor, met het excuus dat hij al eerder contact had opgenomen maar ‘blijkbaar een verkeerd e-mailadres gebruikt had’. De interne beroepsinstantie benadrukt dat de copromotor onmiddellijk reageerde en duidelijk maakte dat de doorgestuurde masterproef nog grote gebreken vertoonde.

Wat het voorbije academiejaar 2014-2015 betreft, merkt de interne beroepsinstantie op dat de student nauwelijks initiatief genomen heeft om informatie of formatieve feedback te krijgen. Volgens haar reageerde de student zelf niet op elk bericht dat hij kreeg. Zo kreeg de student inderdaad pas na een maand na het negatieve examenresultaat in september 2014 een afspraak met de copromotor, maar dat kwam omdat de student zelf zijn masterproef onverwacht, en te laat om nog feedback te krijgen, pas ingediend had op 12 augustus 2014. Verder stelt de interne beroepsinstantie dat als de feedback op het resultaat van september 2014 voornamelijk vormelijke elementen betrof, de student dit zonder veel moeite had kunnen aanpassen, maar volgens haar diende hij weerom op het laatste moment een herwerkte versie van de masterproef in voor een beoordeling in januari 2015. Vervolgens stipt de interne beroepsinstantie aan dat de student na de eerste examenkans voor de masterproef in januari 2015 niet spontaan contact opnam met de promotor of copromotor, en dat de voorzitter van de examencommissie de ombuds gevraagd heeft om hem uit te nodigen om de voortgang van de masterproef met haar

te komen bespreken, waarna de student doorverwezen werd naar de voorzitter van de examencommissie, naar de copromotor en naar de criticus op de verdediging. Hierna liet de student op 10 maart 2015 aan de ombuds weten dat hij nuttige tips had gekregen van de voorzitter van de examencommissie en dat hij goede afspraken had kunnen maken met de copromotor. Er werd afgesproken dat de student rond 20 april opnieuw contact zou opnemen met de voorzitter van de examencommissie en de ombuds, doch de student nam geen contact meer op met hen. In de brief en het gesprek voor de interne beroepsprocedure stelde de student dat hij nooit een antwoord heeft gekregen op zijn vraag aan de criticus in maart 2015 om tips. De interne beroepsinstantie stelt dat de criticus had laten weten dat hij de vraag van de student niet in overeenstemming achtte met zijn rol als niet-begeleidende beoordelaar en dat hij zowel op de verdediging van september 2014 als januari 2015 genoeg te kennen gegeven had wat er aan de masterproef kon worden verbeterd. De interne beroepsinstantie merkt bovendien op dat de student nooit aan de ombuds en de voorzitter van de examencommissie had gemeld dat hij van de criticus geen antwoord kreeg. De interne beroepsinstantie benadrukt tevens dat de student nooit zelf antwoordde op het spontane contact dat de copromotor met hem zocht in een e-mail van 9 april 2015. Ook op de uitnodiging van de ombuds om opnieuw bij haar op gesprek te komen betreffende de mogelijkheid om vervroegd herexamen af te leggen over de masterproef werd niet gereageerd. De interne beroepsinstantie werpt op dat de student pas op 10 augustus antwoordde op de e-mail van de copromotor van 9 april en dat hij de masterproef ook nu weer onverwacht voor promotor en copromotor indiende, zonder de mogelijkheid om nog formatieve feedback te krijgen.

Ten slotte benadrukt de interne beroepsinstantie dat ze op basis van deze informatie vaststelt dat het behaalde examenpunt voldoende gemotiveerd is en dat de student wel degelijk feedback heeft gekregen na de examenperiodes van september 2014 en januari 2015 waardoor hij in de mogelijkheid was de masterproef aan te passen en te verbeteren.

De beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 8 januari 2016 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 13 januari 2016 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Verzoeker steunt zich in een enig middel op een schending van de motiveringsplicht, het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt vooreerst dat er heel wat misgelopen is bij de begeleiding door de promotoren. Volgens haar komt de ombudsdienst immers niet zomaar tussen. Daarnaast werpt ze op dat de bestreden beslissing voorbijgaat aan de essentie van de zaak, vermits de nodige feedback – meer in het bijzonder deze van de critici – pas lopende de interne beroepsprocedure is geproduceerd. Ze benadrukt dat ze de feedback van de promotor, die vooral de lay-out betrof, verwerkt heeft, en dat ze de mening van de critici nooit gekend heeft. Volgens haar dateren de documenten van de critici houdende de feedback van na het intern beroep en zijn ze *post factum* opgesteld. Verzoekende partij werpt op dat niet betwist wordt dat ze deze feedback nochtans veel vroeger en duidelijk heeft gevraagd, maar dat ze deze nooit heeft verkregen. Volgens verzoekende partij staat het bovendien vast dat ze hulp gezocht heeft naar aanleiding van de falende begeleiding (door de promotor) en dat ze ook effectief aan de slag is gegaan met de suggesties van de ombuds en de voorzitter van de examencommissie (zoals bv. het contacteren van de criticus). Verzoekende partij stelt dat haar niet kan worden verweten dat de promotor niets doet met haar melding omtrent het stilzwijgen van de criticus, noch dat zij – na talloze onbeantwoorde mails aan het adres van de promotor – zelf ook niet steeds onmiddellijk reageerde of de masterproef indiende zonder de hoop dat de promotor nog een verbeterende suggestie hieromtrent zou formuleren. Verder merkt verzoekende partij op dat verweerder niet aantoon op welke manier de promotor het werk nog anders zou beoordelen dan reeds gebeurd was. Ze benadrukt dat *in casu* niet de beoordeling door de promotor het probleem is. Bovendien waren, volgens haar, beide promotoren ook niet op de hoogte van de visie van de critici, zodat bijkomend contact met de promotoren *in casu* geen relevante rol kon spelen, vermits ze zelf geen nuttige feedback gaven.

Vervolgens merkt verzoekende partij op dat indien de falende begeleiding een dermate impact heeft gehad, zoals *in casu*, de interne beroepsinstantie met dit element rekening moet houden. Ze benadrukt dat haar de kans ontnomen werd om te slagen, vermits ze nooit feedback heeft gekregen (en met name de cruciale feedback van de critici nooit heeft gekend). Volgens haar heeft ze geen antwoorden gekregen op haar concrete vragen aan de critici en was de begeleiding door de promotoren onbestaande, wat blijkt uit de verschillende onbeantwoorde mails. Verzoekende partij stelt dan ook dat ze niet kon weten wat er van haar werd verwacht of hoe ze kon bijsturen enerzijds, en dat de uitdrukkelijk aangevraagde begeleiding onbeantwoord bleef anderzijds. Ze merkt op dat het feit dat ze haar masterproef inzond op een tijdstip waarop het volgens verwerende partij niet meer mogelijk was voor de promotor om nog feedback te geven irrelevant is, aangezien verzoekende partij al twee jaar tevergeefs probeerde om feedback te verkrijgen bij de promotor.

Ten slotte stelt verzoekende partij dat de opmerking in de bestreden beslissing dat verzoekende partij nauwelijks initiatief heeft genomen om informatie of feedback te krijgen flagrant wordt tegengesproken door de stukken, alsook door het feit dat ze beroep heeft gedaan op de ombuds om nuttige feedback te verkrijgen. Daarnaast benadrukt verzoekende partij nog dat de bestreden beslissing ten onrechte stelt dat ze de vormelijke elementen, die als feedback werden meegegeven, niet zou verwerkt hebben, wat bovendien wordt tegengesproken door de promotoren zelf.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij vooreerst op dat verzoekende partij de slechte kwaliteit van de masterproef niet betwist. Ze benadrukt dat de ombuds verzoeker bij zich riep en hem aanspoorde om zich te herpakken, om feedback te gaan vragen en om duidelijke afspraken met de promotor te maken. Hierna nam verzoeker contact op met de copromotor en legde hij een gesprek vast, waarin goede afspraken gemaakt werden. Verwerende partij werpt op dat verzoeker zich niet aan deze afspraken hield en pas in augustus 2015, weerom onverwacht, een herwerkte versie van de masterproef indiende.

Vervolgens benadrukt verwerende partij dat zowel op de thesisverdediging van september 2014, januari 2015 als september 2015 verzoeker de bemerkingen van beide critici te weten kwam. Volgens haar spoorden deze commentaren bovendien met wat de copromotor in januari en maart 2014 al als instructies voor de hele masterproef en feedback op de ‘inleiding’ had gegeven. Ze merkt op dat deze bedenkingen eveneens betrekking hebben op leerresultaten uit

de masterproef deel 1, op doelstellingen van de masterproef en op de vormvoorschriften van de faculteit. Verwerende partij benadrukt dat uit de commentaar op de vormelijke elementen blijkt dat de student in zijn laatste versie zeker niet alle formele elementen in orde had gebracht.

Daarnaast gaat verwerende partij in op de opmerking van verzoekende partij dat ‘tallose mails’ onbeantwoord bleven. Ze stipt aan dat de criticus inderdaad niet reageerde op de vage vraag van verzoeker om ‘wat tips’, maar dat verzoeker wel degelijk reactie kreeg van zijn copromotor op de inleiding en dat hij na de bekendmaking van de examenresultaten feedback kreeg op de definitieve versies die hij in augustus 2014 en januari 2015 indiende. Volgens verwerende partij is er eveneens reactie gekomen toen verzoeker in maart 2015 een afspraak vroeg met zijn copromotor, net zoals op de niet-nagekomen belofte van verzoeker om later in maart een eerste herwerking van de thesis door te sturen. Voor verwerende partij is het aldus niet duidelijk welke ‘tallose’ mails nooit een antwoord zouden gekregen hebben. Ze benadrukt dat verzoeker een gebrek aan initiatief en communicatie vertoonde. Zo liet hij tussen maart 2014 en augustus 2014 niets van zich horen, net zoals tussen september 2014 en maart 2015, en tussen maart 2015 en augustus 2015.

Vervolgens stelt verwerende partij dat uit de bijlagen bij het verzoekschrift niet blijkt dat verzoeker ‘veelvuldig om input’ heeft gevraagd, noch dat hij ‘nooit’ enige feedback kreeg. Ze benadrukt dat verzoeker in maart 2014 commentaar vroeg aan de copromotor op zijn inleiding en dat hij vroeg hoe hij de thesis moest aanpakken, waarop de copromotor in concrete bewoordingen antwoordde. Verwerende partij merkt op dat verzoeker nadien enkel nog feedback vroeg – en kreeg – op het examenresultaat voor elke definitief ingestuurde versie van zijn masterproef. Ze benadrukt dat van masterstudenten de nodige zelfstandigheid, zin voor organisatie en initiatief wordt verwacht en dat masterproef deel 1 een adequate voorbereiding op de doelstellingen vormt. Volgens haar dient de promotor uiteraard het onderzoeks- en schrijfproces te ondersteunen, maar blijkt nergens dat de copromotor dat zou hebben nagelaten. Ze stipt aan dat verzoeker maar aarzelend en traag aan de slag ging met de instructies van de copromotor, dat hij nooit concrete vragen stelde over zaken waar hij inhoudelijk of onderzoeksmatig op vastliep en dat hij – behalve de inleiding in maart 2014 – nooit enig materiaal voor tussentijdse feedback aanleverde.

Ten slotte wenst verwerende partij nog te wijzen op twee feitelijke onjuistheden in het verzoekschrift. Volgens haar wordt in de beroepsbeslissing van 8 januari 2016 nergens met

stelligheid beweerd dat verzoeker zijn masterproef in de tweede examenperiode al trachtte in te dienen. Daarnaast wordt er evenmin in vermeld dat verzoeker in 2015-2016 nog geen enkele begeleiding zou hebben gezocht. Hij heeft immers in september inderdaad feedback op zijn examenresultaat gevraagd.

Beoordeling

De Raad herinnert eraan dat hij zijn appreciatie niet in de plaats mag stellen van de bevoegde instanties van verwerende partij. De Raad mag enkel nagaan of de beslissing op een wettige wijze is tot stand gekomen en de bevoegde instanties, binnen de grenzen van hun beoordelingsbevoegdheid, niet kennelijk onredelijk hebben gehandeld.

Daarnaast herinnert de Raad er ook aan dat, behoudens zeer uitzonderlijke omstandigheden, een negatieve evaluatie niet onrechtmatig wordt wegens een gebrekkige begeleiding van de student. Voormelde uitzonderlijke omstandigheden doen zich voor indien een directe impact van de gebrekkige begeleiding van de student op de negatieve evaluatie duidelijk is. Het zijn situaties waarin het gebrek aan begeleiding manifest tot gevolg heeft dat de in het kader van de beoordeling van de student gemeten competenties duidelijk afwijken van de competenties die de student in normale omstandigheden in het kader van hetzelfde opleidingsonderdeel zou hebben bereikt.

Verzoeker klaagt zich er in essentie over dat hij onvoldoende begeleid was.

De Raad stelt vast dat uit het dossier blijkt dat verzoeker reeds in het academiejaar 2013-2014 ingeschreven was voor de masterproef. Vermits hij niet slaagde, hernam hij de masterproef in het academiejaar 2014-2015. De Raad merkt vooreerst op dat de gebeurtenissen tijdens het academiejaar 2013-2014 niet rechtstreeks relevant zijn voor het examencijfer dat het voorwerp uitmaakt van het huidig beroep, met name de score behaald voor de masterproef tijdens de septemberzitting van academiejaar 2014-2015. Het is immers perfect mogelijk, zonder dat de Raad zich hierover *in concreto* uitspreekt, dat er wel sprake was van problemen met de begeleiding in academiejaar 2013-2014, maar dat eraan verholpen is in academiejaar 2014-2015, zijne het academiejaar waarin de score die het voorwerp uitmaakt van huidig beroep behaald werd.

De Raad stelt vast dat verzoeker op 13 september 2014, nadat hij vernomen had dat hij niet geslaagd was voor zijn masterproef, contact opnam met zijn copromotor met het oog op een afspraak en met de vraag of hij zijn masterproef in januari 2015 mocht indienen om dan te kunnen afstuderen. Uit het mailverkeer blijkt dat verzoeker toestemming krijgt van zijn copromotor om zijn masterproef in januari in te dienen en dat er een afspraak vastgelegd wordt op 16 oktober 2014.

Uit het dossier blijkt vervolgens dat verzoeker zijn masterproef in de januarizittijd van 2015 heeft ingediend, doch hij was weerom niet geslaagd. De Raad stelt vast dat geen stukken werden toegevoegd aan het dossier waaruit zou blijken dat verzoeker en zijn (co)promotor nog contact hebben gehad tussen 16 oktober 2014 en maart 2015.

Naar aanleiding van zijn negatief resultaat tijdens de januarizittijd heeft de ombudsdienst verzoeker gecontacteerd, en niet omgekeerd, zoals verzoeker voorhoudt, om de situatie te bespreken.

De Raad treft in het dossier een mail van 9 februari 2015 (17u02) aan waarin de facultaire ombudspersoon, mede in naam van de voorzitter van de examencommissie, aan verzoeker schrijft hem graag te spreken i.v.m. zijn masterproef en peilt naar voor verzoeker mogelijk tijdstippen. Op 3 maart 2015 (10u34), daags na het gesprek van verzoeker met de ombudspersoon, schrijft de ombudspersoon aan verzoeker op 2 maart 2015 met de voorzitter van de examencommissie te hebben gesproken en biedt de ombudspersoon verzoeker aan met de voorzitter van de examencommissie een afspraak te maken omdat deze hem graag zou spreken en op weg helpen. In de mail geeft de ombudspersoon aan dat de promotor en copromotor van het initiatief op de hoogte zijn.

Daarna heeft verzoeker een afspraak gemaakt met zijn co-promotor, alsook met de voorzitter van de examencommissie. Dit was begin maart 2015. Uit de communicatie van verzoeker met de ombuds blijkt dat hij ‘goede afspraken heeft kunnen maken’ met zijn co-promotor. Daarenboven heeft verzoeker blijkens het dossier ‘enkele handige tips’ gekregen tijdens een afspraak op 9 maart 2015 – die er gekomen is naar aanleiding van het contact met de ombuds – met de voorzitter van de examencommissie.

De Raad slaat hierbij acht op mails die op 4 maart 2015 zijn uitgewisseld tussen verzoeker en de co-promotor van de thesis. De Raad merkt op dat hieruit tevens blijkt dat de thesis ook in de aanloop naar de eerste examenkans te laat aan de co-promotor werd bezorgd om op nuttige wijze feedback te kunnen geven. Tegelijk merkt de Raad een blijvende bereidheid van de co-promotor tot begeleiding van verzoeker op. De Raad leest immers in de mail van verzoeker het volgende: *“Maandag heb ik met de ombuds samen gezeten om te bekijken hoe het nu verder moet i.v.m. mijn masterproef. Eventueel bestaat de mogelijkheid om in juni te verdedigen. Hierover probeer ik een afspraak te maken bij prof. [D]. Hopelijk kan ik volgende week maandag of donderdag bij hem terecht. Voor mij zou het makkelijk zijn om die afspraak te koppelen aan een afspraak met jou vermits ik meer dan een uur onderweg ben naar Leuven. Van zodra ik dag en uur weet laat ik dit ook aan jou weten en dan bekijk je maar of dit mogelijk is voor jou. In bijlage vindt je mij laatste versie zodat je via deze weg eventueel al wat feedback kan geven. Mijn excuses voor het late doorsturen in december. Ik besef dat dit voor jou te kort dag was om nog opmerkingen te kunnen geven.”* De co-promotor antwoordt hierop als volgt: *“Ja, ik moet zeggen dat ik het ook niet leuk vind dat dit zo heeft moeten verlopen. Maar ik heb er een goed gevoel bij dat je dit in juni tot een goed eind gaat brengen. Ok, laat maar weten voor de afspraak.”*

Daarnaast blijkt uit het dossier tevens dat verzoeker “de criticus” gecontacteerd heeft via mail (op 9 maart 2015), doch deze heeft niet gereageerd. Vervolgens stuurt verzoeker op 19 maart 2015 een e-mail aan zijn co-promotor waarin hij het volgende aangeeft: *“Ten laatste maandag stuur ik je een verbeterde versie van mijn masterproef door.”* In deze mail schrijft de verzoeker tevens dat hij contact heeft proberen te zoeken met prof. [T.], maar van hem geen antwoord krijgt. De Raad stelt vast dat de co-promotor op 9 april 2015 op deze mail antwoordt met de melding dat hij nog niets ontvangen heeft. Het eerste daaropvolgende contact tussen de verzoeker en de co-promotor betreft een mail van 10 augustus 2015, waarin verzoeker het volgende schrijft: *“Bij deze de verbeterde versie van mijn masterproef. Ik besef dat het veel te laat is dat ik deze doorstuur. Hiervoor wil ik je mijn oprechte excuses aanbieden. Er zijn een aantal redenen voor waar ik het niet over wil hebben omdat het er uiteindelijk toch niet toe doet.”*

Dat de criticus niet antwoordde op de mails van 9 en 12 maart 2015 laat de Raad in de concrete omstandigheden van het dossier niet toe te concluderen dat er sprake is van een gebrekkige, laat staan manifest gebrekkige begeleiding. De Raad houdt hierbij rekening met de specifieke, van

deze van de promotor/co-promotor, onderscheiden rol van de “criticus” bij de masterproef, de van een masterstudent te verwachten zelfstandigheid bij het masterproefonderzoek, de door de criticus op de verdediging gegeven opmerkingen en het naar het oordeel van de Raad eerder brede karakter van de vraag aan “de criticus” – samengelezen met de reeds vermelde specificiteit van zijn rol. De Raad stelt hierbij vast dat verzoeker zijn vraag als volgt formuleert: *“U was criticus op de verdediging van mijn masterproef (Invloed van uithoudingstraining op levenskwaliteit bij COPD) in januari. Ik had hiervoor een onvoldoende. Zou u mij enkele tips kunnen geven zodat ik volgende keer een beter, vollediger, ...werk kan voorleggen?”*.

Verweerder merkt op dat tussen maart 2015 en augustus 2015 weerom een maandenlange stilte volgde. De Raad kan, op basis van het dossier (zie hierboven), niet anders dan verweerder hierin bijtreden, vermits geen van de partijen stukken heeft toegevoegd die het tegendeel aantonen. Bovendien stelt de Raad vast dat verzoeker dit ook niet tegenspreekt. Daarnaast blijkt uit het dossier dat verzoeker de mail van zijn co-promotor van 9 april 2015 met de vraag naar de verbeterde versie van zijn masterproef, pas beantwoordt op 10 augustus 2015.

Uit het bovenstaande blijkt dat verzoeker tussen 16 oktober 2014 en begin maart 2015 enerzijds, en tussen maart 2015 en augustus 2015 anderzijds, zoals verweerder voorhoudt, geen contact opnam met zijn co-promotor, noch met zijn promotor. De Raad wijst op zijn eerdere rechtspraak in verband met masterproeven, en met name op het feit dat er een zekere mate van zelfstandige aansturing vanwege de student zelf mag worden verwacht (zie arrest nr. 2.745 van 22 december 2015 in de zaak 2015/575).

Er ligt aldus een zekere verantwoordelijkheid bij de student zelf, onder meer inzake het ontvangen van tussentijdse feedback op het werkstuk van zijn (co)promotor. Dit wordt tevens aangegeven in het document “Concept van de masterproef”. Op p. 8 leest men immers het volgende:

“De student is de eindverantwoordelijke voor het uitwerken van zijn/haar masterproef. (...) In het kader van de masterproef wordt van de student het volgende verwacht:

- (...)
- *De student zoekt actief contact met zijn promotor en eventuele begeleiders om de stand van zaken m.b.t. zijn masterproef te bespreken.*
- (...)

- *De student dient de (onderdelen van de) masterproef tijdig en volgens afspraak met de promotor in, zodat de promotor over de nodige tijd beschikt om gedegen feedback te geven.”*

In casu is de Raad van oordeel dat verzoeker onvoldoende zelf initiatief heeft genomen om feedback te bekomen. Tijdens het eerste semester heeft hij immers na zijn afspraak op 16 oktober 2014 niet opnieuw contact gezocht met zijn co-promotor. Tijdens het tweede semester heeft verzoeker enkel begin maart 2015, naar aanleiding van het gesprek met de ombudspersoon, zijn co-promotor gecontacteerd. Bovendien heeft hij nooit een tussentijdse versie ingediend.

Verder is de Raad van oordeel dat waar verzoeker stelt dat de ombudsdienst niet zomaar tussenkomt, hij uit dit feit niet zomaar kan afleiden dat dit een rechtstreeks gevolg was van een gebrekkige begeleiding door de (co)promotor. De uitleg van verweerder, met name dat de ombudsdienst verzoeker contacteerde omdat het hoogst uitzonderlijk is dat een student niet slaagt bij de eerste examenkans in een bisjaar voor de masterproef, lijkt de Raad *in casu* overigens aannemelijk.

Daarnaast wil de Raad nog wijzen op de taak van de critici. In zijn verzoekschrift haalt verzoeker immers aan dat *‘de nodige feedback die verzoeker diende toe te laten een slaagcijfer te halen namelijk pas lopende de interne beroepsprocedure [is] geproduceerd. Het betreft dan meer in het bijzonder de feedback van de critici.’*

Verzoeker heeft in maart 2015 tevens “criticus” [T.T.] gecontacteerd, doch deze laatste is niet ingegaan op de vraag van verzoeker om “enkele tips”. De Raad merkt op dat de promotor en co-promotor instaan voor de begeleiding van de student tijdens het maken van zijn masterproef. Dit blijkt overigens ook uit de ECTS-fiche, waarin één van de doelstellingen de volgende is: *“De student is in staat om een onderzoeksproject individueel uit te voeren, onder supervisie van een promotor.”*

Daarnaast wordt dit tevens duidelijk vermeld in het document “Concept van de masterproef”. Daarin staat immers op p. 7 het volgende te lezen:

“De promotor is de eindverantwoordelijke voor de begeleiding van de student tijdens het maken van de masterproef.”

De taak van de criticus is naar het oordeel van de Raad beperkt tot het beoordelen, evalueren van de uiteindelijke masterproef die ingediend wordt door de student. Zijn taak is niet het opvolgen, begeleiden van een student. Aldus kan van een criticus niet verwacht worden dat hij feedback geeft.

Ook dit wordt overigens weergegeven in het document “Concept van de masterproef” (p. 9 – punt 3.5): *“De criticus leest de masterproef voorafgaand aan de mondelinge verdediging, en kent een score (productevaluatie) toe. Hij/zij maakt hierbij gebruik van het beoordelingsformulier. (...) De criticus is aanwezig tijdens de verdediging van de masterproef en zal na afloop van de presentatie van de student een vraaggesprek houden. Na de verdediging wordt er, rekening houdend met de mondelinge presentatie en de verdediging, nogmaals een punt toegekend door de criticus”*.

De rol van de criticus impliceert naar het oordeel van de Raad bijgevolg geen betrokkenheid bij het totstandkomingsproces van de masterproef. Het gebrek aan reactie van de criticus op de vraag om “tips” van de verzoeker, zoals *in concreto* geformuleerd, is voor de Raad *in casu* in redelijkheid niet doorslaggevend voor de al dan niet voldoende mate van begeleiding van verzoeker, nog daargelaten een gebrek aan begeleiding dat van dien aard zou zijn dat zij de rechtmatigheid van de beoordeling in het gedrang zou brengen. Samenlezing van deze vaststelling met de andere elementen van het dossier brengt de Raad niet tot een ander besluit betreffende het beweerde gebrek aan begeleiding.

Dat de opmerkingen van de criticus *in casu* pas voor het eerst bekend zouden zijn geworden lopende de interne beroepsprocedure heeft dan ook geen invloed op het antwoord van de Raad op de vraag of er *in casu* al dan niet sprake is van een gebrekkige begeleiding die de regelmatigheid van de beoordeling in het gedrang zou kunnen brengen. Daarnaast is ook de vraag wanneer de documenten van de critici, zoals aangebracht in de interne beroepsprocedure, zijn opgesteld niet relevant in het licht van voormelde overwegingen.

Waar verzoeker ten slotte aanhaalt dat de promotoren geen nuttige feedback gaven, merkt de Raad op dat de stukken van het dossier dit, tegen de achtergrond van het ter beoordeling voorgelegde werk, niet aannemelijk maken. Het feit dat de co-promotor verzoeker slechts een score van 10/20 voor zijn masterproef had gegeven, geeft volgens de Raad ook een, niet in het

minst voor een masterstudent duidelijke, indicatie dat de co-promotor meent dat er nog veel verbetering mogelijk is.

De Raad is *in casu* aldus van oordeel dat er geen sprake is van een gebrekkige begeleiding, nog daargelaten van een begeleiding waarvan het gebrekkige karakter de regelmatigheid van de beoordeling in het gedrang kan brengen.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 10 maart 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bijzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris
Melissa Thijs

De voorzitter
Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 3 maart 2016

Arrest nr. 2.838 van 3 maart 2016 in de zaak 2016/017

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 18 januari 2016, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 25 november 2015 en de beslissing van de facultaire beroepscommissie van 11 januari 2016 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 maart 2016.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2009-2010 ingeschreven bij verweerder in de opleiding “Bachelor in de handelswetenschappen”

Ingevolge zwakke studievoortgang werd verzoeker bij de start van het academiejaar 2015-2016 initieel niet meer toegelaten om nog in te schrijven aan verweerder.

Verzoeker diende tegen deze weigeringsbeslissing een intern beroep in, dat op 16 oktober 2015 gegrond werd bevonden. Verzoeker schreef zich vervolgens op 25 oktober 2015 opnieuw in aan verweerder voor de opleiding “Bachelor in de handelswetenschappen”.

Op 30 oktober 2015 legde verzoeker vervolgens een curriculumvoorstel voor aan de curriculumcommissie van de faculteit. Aan verzoeker werd echter gemeld dat zijn voorstel niet conform artikel 30 OER was. Op 5 november 2015 legde verzoeker opnieuw een ongewijzigd curriculumvoorstel voor. Op 12 november 2015 laat de trajectbegeleider weten dat dit voorstel niet kan worden goedgekeurd. Op 15 november 2015 bezorgt verzoeker opnieuw een curriculumvoorstel aan de trajectbegeleider. In zijn e-mail laat hij weten dat hij ook het vak ‘[REDACTED]’ wil opnemen. Op 16 november 2015 laat de trajectbegeleider nogmaals weten dat het niet mogelijk is om reeds vakken op te nemen uit de tweede en derde bachelor, als niet alle vakken uit de eerste bachelor worden opgenomen.

Verzoeker antwoordt op 16 november 2015 dat het niet evident is om nu nog vakken uit het eerste semester op te nemen. Hij vraagt nogmaals om in het tweede semester een vak uit tweede bachelor te mogen opnemen, en wijst erop dat wiskunde B niet gevolgd kan worden als je niet geslaagd bent voor wiskunde A. De trajectbegeleider laat verzoeker weten dat dat laatste alvast niet klopt en dat je niet geslaagd moet zijn voor wiskunde A om wiskunde B te kunnen opnemen. Op 17 november laat ze verzoeker vervolgens weten dat hij wel een afwijking kan krijgen van de curriculumregels, mits hij dat duidelijk kan motiveren. Verzoeker dient op 22 november 2015 vervolgens een motivatiebrief in. Op 25 november 2015 wordt verzoeker via zijn mailadres van de onderwijsinstelling meegedeeld dat hem geen afwijking op het GIT-reglement wordt toegestaan.

Op 30 december 2015 vraagt verzoeker aan de trajectbegeleider of er al uitspraak is omtrent zijn motivatiebrief. De trajectbegeleider laat verzoeker op 5 januari 2016 weten dat de beslissing hem reeds ruime tijd geleden werd bezorgd. Op 6 januari 2016 reageert verzoeker vervolgens op de e-mail waarin de beslissing van de curriculumcommissie werd meegedeeld en stelt dat als zijn vraag niet kan worden ingewilligd, hij zich wil uitschrijven.

Verzoeker stelt op datum van 6 januari 2016 tevens een intern beroep in bij de facultaire beroepscommissie.

Bij beslissing van de facultaire beroepscommissie op datum van 11 januari 2016 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat de bepalingen uit het onderwijs- en examenreglement betreffende de studievoortgang, die onder meer inhouden dat de student verplicht alle vakken waarvoor hij in het eerste jaar nog niet geslaagd is in zijn programma moet opnemen, van dwingende aard zijn en op het niveau van de faculteit niet kunnen worden overruled. Aangezien deze bepalingen gekend zijn – het OER is publiek bekendgemaakt – had verzoeker daar volgens de facultaire beroepscommissie in zijn studiegedrag kunnen op anticiperen. Het feit dat verzoeker in de mening verkeerde dat de beslissingen van de curriculumcommissie via een ander adres dan zijn officiële adres van de onderwijsinstelling konden worden gecommuniceerd, is ter zake niet relevant.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 11 januari 2016 aan verzoeker overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 18 januari 2016 diende verzoeker een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij aangetekend schrijven van 3 februari 2016 laat verzoeker aan de dienst studentenadministratie van verweerder weten dat hij zich wenst uit te schrijven. Op 9 februari 2016 wordt hem een bewijs van stopzetting van zijn studies bezorgd.

IV. Ontvankelijkheid - belang

De Raad onderzoekt vooreerst of verzoeker over het rechtens vereiste belang beschikt.

Standpunt van partijen

Verweerder stelt in dit verband dat, voor zover verzoeker met zijn beroep leerkrediet wenst terug te vragen, over zijn verzoekschrift al uitspraak werd gedaan bij arrest van de Raad nr. 2.802 van 27 januari 2016. *Verweerder* stelt verder dat, voor zover verzoeker met zijn beroep een vernietiging wenst te bekomen van de beslissing van de facultaire beroepscommissie van 11 januari 2016, zijn beroep onontvankelijk is. Het beroep van verzoeker is er immers op

gericht om een wijziging van zijn curriculum te bekomen. Vermits verzoeker zijn studies aan verweerder intussen evenwel heeft stopgezet, heeft hij geen belang meer bij zijn beroep. Bij gebrek aan contractuele band met verweerder kan ook geen wijziging van het curriculum meer worden doorgevoerd.

Verzoeker stelt in dit verband dat hij zijn leerkrediet wenst terug te vragen, aangezien hij het niet heeft kunnen gebruiken en geen gebruik heeft gemaakt van het onderwijs of aan de examens heeft deelgenomen. Verzoeker stelt dat hij dit leerkrediet niet nutteloos wenst te verliezen door verzaking van de studentenadministratie.

Beoordeling

De Raad is van oordeel dat ingeval de opname van vakken uit het eerste semester in het curriculum van verzoeker als onregelmatig of onredelijk wordt beschouwd dit belangrijke rechtstreekse gevolgen voor de rechtssituatie van verzoeker heeft, los van de verdere inschrijving bij verweerder en de deelname aan de vakken van het tweede semester. Als het curriculum wordt gewijzigd in de zin dat niet langer de vakken van het eerste semester deel uitmaken van het studiecontract van verzoeker, dan heeft verzoeker daar onmiskenbaar een persoonlijk en direct voordeel bij, meer specifiek wat mogelijke studievoortgangsbewakingsmaatregelen betreft en wat de stand van zijn leerkrediet betreft. Beide aspecten werken bovendien instellings-/opleidingsoverschrijdend, zodat ook ingeval verzoeker - zoals *in casu* - opteert voor een andere instelling/opleiding de genomen curriculumbeslissing onmiskenbaar een impact heeft op zijn studievoortgangssituatie.

Een bestendiging van de toegestane samenstelling van het curriculum berokkent hem een persoonlijk nadeel met rechtstreekse gevolgen wat zijn studievoortgang/leerkrediet betreft en met zelfs een mogelijk weigering van inschrijving in het volgende academiejaar tot gevolg, al dan niet bij verweerder.

Verzoeker beschikt derhalve nog steeds over het rechtens vereiste (persoonlijk en rechtstreeks, zeker, actueel, wettig) belang.

Voor zover het beroep van verzoeker de toelating om nog opleidingsonderdelen in het tweede semester af te leggen betreft, moet de Raad met verweerder vaststellen dat gezien verzoeker niet langer ingeschreven is in de betreffende opleiding en de betreffende studie heeft stopgezet hij niet langer een actueel belang heeft bij dit onderdeel van het beroep. Voor de studiepunten die in zijn studiecontract betrekking hebben op het tweede semester was verzoeker immers tijdig – voor zover de Raad kan vaststellen – uitgeschreven, zodat deze ook geen negatieve impact hebben op de stand van zijn leerkrediet en zijn studievoortgangssituatie.

Het beroep is ontvankelijk in de aangeven mate.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op de schending van de reglementaire bepalingen, in combinatie met de schending van het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat hij op 13 september 2015 werd geweigerd op basis van studievoortgang. Hiertegen ging hij in beroep. Zijn laattijdige inschrijvingsaanvraag werd vervolgens goedgekeurd op 22 oktober 2015. Verzoeker vroeg vervolgens aan de studentenadministratie om in te schrijven als werkstudent voor een geïndividualiseerd traject. Aangezien er al 8 kalenderweken voorbij waren en verzoeker niet kon deelnemen aan het leerproces, had hij gevraagd om te mogen inschrijven in het tweede semester. Het curriculum was nog altijd niet opgesteld en verzoeker was er niet mee akkoord gegaan.

Op 16 november 2015 werd aan verzoeker meegedeeld dat hij toch verplicht zou zijn om in te schrijven voor het eerste semester. Hierop antwoordde hij dat het al bijna het einde van het eerste semester was en dat het geen nut heeft om nu nog voor het eerste semester in te schrijven. Hierbij verwijst verzoeker ook naar het reglement. Op 17 november 2015 kreeg verzoeker vervolgens een e-mail van de studentenadministratie via zijn gmail, met de vraag om zijn aanvraag te motiveren bij de curriculumcommissie. Verzoeker verstuurde vervolgens een motivatiebrief via zijn gmail-adres. Op 25 november 2015 kreeg hij hierop een antwoord,

doch hij zag dit antwoord pas op 5 januari 2016, gezien verzoeker een antwoord verwachtte op zijn gmail-adres. Het antwoord van de curriculumcommissie kwam echter via het interne e-mailadres van de onderwijsinstelling.

Tot zijn verbazing zag verzoeker dat alle studiepunten voor het eerste en ook voor het tweede semester al afgetrokken waren. Het curriculum werd goedgekeurd op 30 november 2015. Verzoeker stelt dat hij niet begrijpt hoe de commissie een beslissing kon nemen die voor hem zo nadelig was: het was al bijna het einde van het eerste semester en nu pas werd hij ingeschreven voor de vakken van het eerste semester, terwijl hij niet had kunnen deelnemen aan het leerproces. Verzoeker kon niet naar de lessen gaan of cursussen en slides voor de lessen downloaden, gezien je eerst ingeschreven moet zijn om Minerva te kunnen raadplegen. Ook had verzoeker geen boeken of cursussen gekocht en heeft hij niet deelgenomen aan de examens van het eerste semester.

Verzoeker vroeg nadien ook waarom de studentenadministratie hem niet kon inschrijven via de ‘laattijdige inschrijvingsprocedure’. Hierop kreeg hij het antwoord dat hij al ingeschreven was in oktober. Dit klopt volgens verzoeker, alleen was zijn curriculum nog in bewerking en was hij nog voor geen enkel vak ingeschreven. Verzoeker vroeg op voorhand om in het tweede semester in te schrijven, gezien het al het einde van het eerste semester was. Hierbij had verzoeker gevraagd om rekening te houden met het feit dat hij als werkstudent wenst in te schrijven, omdat hij ook voltijds werkt en een kleine onderneming heeft. Bovendien heeft hij ook een gezin met twee kinderen. Verzoeker benadrukt dat hem hieromtrent (combinatie werk-studies) geen advies werd gegeven door de studentenadministratie. Er werd enkel dwingend de beslissing uitgevoerd (inschrijving in het eerste semester), zonder rekening te houden met de student en het examenreglement. Er werden ook 29 studiepunten afgetrokken. Hiervan wenst verzoeker 25 studiepunten terug te vorderen. Voor het vak ‘Inleiding bedrijfskunde en management’ heeft de studentenadministratie hem verkeerd ingeschreven, aangezien verzoeker voor dat vak al geslaagd was. Deze studiepunten zouden automatisch moeten teruggegeven worden.

Verzoeker wijst er nog op dat hij de beslissing van 25 november 2015 pas later heeft gezien omdat hij een antwoord op zijn gmail-adres verwachtte en omdat zijn vrouw in december in de laatste maand van haar zwangerschap was. Zijn dochter werd eind december 2015 een maand te vroeg geboren en dus was hij vooral hiermee bezig.

Verweerder wijst er in zijn *antwoordnota* op dat de regels rond het vastleggen van een curriculum vastgesteld zijn in artikel 30 OER 2015-2016 en verder gespecificeerd zijn in het GIT-reglement van de betrokken faculteit. Verzoeker schreef zich in op 25 oktober 2015. Vermits hij nog niet slaagde voor alle opleidingsonderdelen uit het eerste jaar van het modeltraject, diende hij die opleidingsonderdelen hoe dan ook op te nemen. Hij kon een aanvraag tot afwijking indienen. De faculteit is niet verplicht op daarop in te gaan, nu verzoeker geen bijzonder statuut heeft en evenmin het statuut van werkstudent heeft aangevraagd. Dat belet evenwel niet dat de faculteit hem wel een uitzondering kan toestaan. Verzoeker wenste in zijn curriculum bovendien ook al een vak uit het tweede modeltrajectjaar opnemen, wat evenwel enkel mogelijk is indien hij ook alle vakken uit het eerste modeltrajectjaar opneemt. Indien hem dus een uitzondering zou worden toegestaan op die regel, kon hem toelating worden verleend om een tweede bachelorvak op te nemen.

De facultaire beroepscommissie heeft beslist om aan verzoeker geen uitzonderingen toe te staan op de regels met betrekking tot de samenstelling van het curriculum. Deze beslissing is volgens verweerder zeker niet onredelijk. Dat er ondertussen veel tijd was verlopen, is immers in eerste instantie te wijten aan het gedrag van verzoeker zelf. De beslissing van de institutionele beroepscommissie waarbij verzoeker alsnog werd toegelaten om in te schrijven werd hem reeds op 19 oktober meegedeeld en hij schreef zich effectief in op 25 oktober 2015. Vanaf dan kon hij zich aanmelden op de Minerva-sites van de vakken die hij wenste te volgen, ook al was zijn curriculum op dat ogenblik nog niet goedgekeurd. Het OER en het GIT-reglement met daarin de regels rond samenstelling van het curriculum waren ook reeds van voor de aanvang van het academiejaar beschikbaar via het internet, en de trajectbegeleider had verzoeker al onmiddellijk nadat hij voor het eerst een curriculum had voorgesteld via Oasis gewezen op de regels rond de samenstelling van zijn curriculum. Ondanks deze informatie diende verzoeker nog een tweede keer eenzelfde aanvraag in, die niet goedgekeurd kon worden. Pas op 22 november motiveert hij voor het eerst waarom hij een afwijking wenste van de curriculumregels. Verzoeker kreeg reeds op 25 november 2015 een antwoord op zijn aanvraag. De e-mail met de kennisgeving werd verstuurd naar het mailadres van verzoeker aan de onderwijsinstelling, wat het enige officiële elektronische communicatiekanaal is dat bij verweerder wordt gebruikt.

Verzoeker hekelt ook het feit dat in zijn curriculum vakken uit het eerste semester werden opgenomen zonder hij daarmee akkoord ging. Dit is volgens verweerder evenwel niet op onrechtmatige wijze gebeurd. Blijkens artikel 30 OER dient een student vóór 15 november een curriculumvoorstel in te dienen. Verzoeker diende weliswaar op 30 oktober en 5 november al een voorstel in, doch deze werden niet goedgekeurd. Hij diende voor de deadline geen voorstel in dat wel aan de regels beantwoordt, noch een gemotiveerde aanvraag om een afwijking van die regels, zodat toepassing werd gemaakt van artikel 30 § 4, al. 4 OER. Vervolgens werd door de curriculumcommissie een vakkenpakket samengesteld conform artikel 30 § 1 OER, dat alle opleidingsonderdelen bevat uit het eerste modeltrajectjaar van de studie die verzoeker volgt. Verweerder heeft daarmee volledig conform het OER gehandeld.

Verder wijst verweerder erop dat de bepaling in het OER dat bij inschrijving vanaf 15 november geen eerste semestervakken meer mogen worden opgenomen (artikel 15 § 1 al. 2, 1° tweede streepje OER) niet van toepassing is in voorliggend geval. Verzoeker schreef zich immers in op 25 oktober en kon dus wel vakken uit het eerste semester opnemen in zijn curriculum.

Tenslotte stelt verweerder dat hij begrip kan opbrengen voor de moeilijke periode die verzoeker gehad heeft in de loop van december 2015, doch dat dit geen afbreuk doet aan het feit dat verzoeker zeer laks is geweest en alle regels en waarschuwingen naast zich neer heeft gelegd, om dan pas in januari te merken dat zijn aanvragen definitief werden geweigerd.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat hij op de hoogte was van het feit dat hij verplicht was om voor alle vakken uit eerste bachelor te slagen. Daarom stelde hij voor om de resterende vakken van eerste bachelor van het tweede semester op te nemen, behalve wiskunde B, gezien verzoeker niet geslaagd was voor wiskunde A. Verder stelt verzoeker dat hij uitdrukkelijk advies had gevraagd omtrent het statuut van werkstudent, doch hieromtrent werd geen advies gegeven. Verder stelt hij dat hij geen gebruik heeft gemaakt van Minerva of Oasis, gezien dit niet mogelijk is als je niet voor een vak bent ingeschreven.

Beoordeling

1. Verzoeker roept de schending in van de reglementaire bepalingen en de schending van het redelijkheidsbeginsel.

De grief van de verzoeker betreft *in fine* het feit dat hij nooit zijn toestemming heeft gegeven voor een inschrijving voor eerste semestervakken. Door de laattijdigheid van zijn inschrijving en de niet overeenstemming over zijn curriculum kon hij niet tijdig deelnemen aan het leerproces en heeft het geen zin meer om deze opleidingsonderdelen als nog op te nemen.

Voor zover het beroep de grief van verzoeker betreft dat hem niet toegestaan werd om enkel in te schrijven voor de tweede semestervakken is deze zoals hoger aangegeven niet ontvankelijk wegens gebrek aan actueel belang.

2. De Raad maakt vooreerst op basis van voorliggend dossier hiernavolgende feitelijke en juridische overwegingen bij de beoordeling of voorliggende studievoortgangsbeslissing met betrekking tot de eerste semestervakken reglementair is en de toets van de redelijkheid doorstaat:

(1) Een student wordt op basis van artikel 19 §1 van het OER van verweerder (stuk 15 van verweerder) als ingeschreven beschouwd zodra de elektronische of schriftelijke aanvraag tot (her)inschrijving wordt verwerkt in het studenteninformatiesysteem. Bij inschrijving wordt initieel studiegeld gevorderd dat later herrekend kan worden op basis van de dan beschikbare gegevens. *In casu* werd een laattijdige aanvraag van verzoeker op 22 oktober 2015 geregistreerd en goedgekeurd (stuk 3 van verweerder), in toepassing van artikel 15 §1 van het OER.¹ In een tweede fase wordt met een student bekeken welke opleidingsonderdelen in het curriculum worden opgenomen en wordt dus pas definitief het studietraject bepaald, met name: voor welke opleidingsonderdelen een student effectief is ingeschreven. Voor studenten die starten betreft dit het modeltraject. Voor studenten die een geïndividualiseerd traject

¹ Artikel 15,§1 (her) inschrijvingsperiode

1° voor een bacheloropleiding, een master-na-bacheloropleiding, een voorbereidingsprogramma en een schakelprogramma:

- Vanaf 1 oktober 2015 moet de (kandidaat-)student, via de facultaire studentenadministratie, de curriculumcommissie om toelating tot laattijdige inschrijving verzoeken. De curriculumcommissie kan daarbij de student verbieden om bepaalde opleidingsonderdelen in het curriculum op te nemen.
- Vanaf 15 november 2015 moet de (kandidaat-)student, via de facultaire studentenadministratie, de curriculumcommissie om toelating tot laattijdige inschrijving verzoeken, rekening houdend met de beperkende voorwaarde - behalve in het geval van een verandering van opleiding binnen de [onderwijsinstelling] – dat het curriculum in geen geval eerste semestervakken zal kunnen bevatten. De curriculumcommissie kan bovendien de student verbieden om bepaalde opleidingsonderdelen in het curriculum op te nemen.
- Vanaf 1 maart 2016 is inschrijven onmogelijk.

volgen - zoals in *casu* - zijn er bepaalde reglementaire regels vooropgesteld die de inhoud van het curriculum mede kunnen bepalen. De student doet een voorstel dat al dan niet aanvaard wordt door de instelling, waarna het curriculum/studietraject definitief wordt vastgelegd (artikel 30 §4)²;

(2) *In casu* ging verzoeker niet akkoord met het curriculum vastgelegd op basis van de vermelde reglementaire bepalingen. Verzoeker diende op 30 oktober en 5 november al een aangepast voorstel in, doch deze werden niet goedgekeurd. Hij vroeg ook met een motivatiebrief om enkel nog in te schrijven voor bepaalde vakken uit het tweede semester (stuk 5 van verweerder). Deze voorgestelde aanpassing, welke de verwijdering van de eerste semestervakken inhield, werd niet gevolgd door de verweerder en dit werd op 25 november 2015 via het interne emailadres van verzoeker meegedeeld (stuk 6 van verweerder). Het curriculum (met inbegrip van de eerste semestervakken) werd vervolgens op 30 november 2015 in het elektronisch dossier van verzoeker door verweerder geregistreerd als goedgekeurd (stuk 3 van verweerder);

(3) Verzoeker heeft van bij aanvang van zijn inschrijving op 25 oktober 2015 (op 30 oktober en op 5 november en met de vermelde motivatiebrief) duidelijk en verder herhaaldelijk in de loop van de hangende procedure aangegeven dat hij niet akkoord gaat met het voorstel van curriculum waarbij eerste semestervakken werden opgenomen (zie ook o.a. mails van 12 november en 16 november 2015 en 6 januari 2016, opgenomen in de wederantwoordnota van verzoeker);

(4) Verzoeker motiveert op onderbouwde wijze (stukken pagina 5,6,7 en 8 van het administratief dossier van verzoeker) in zijn extern beroepsschrift waarom het voorstel van

² **Artikel 30 §4.** Vastleggen van het curriculum

De student dient een voorstel van curriculum in via OASIS volgens de richtlijnen en deadlines van de faculteit. De curriculumcommissie houdt bij de samenstelling van het curriculum rekening met volgende bepalingen:

...

- Studenten die nog niet voor alle opleidingsonderdelen van het eerste modeltrajectjaar van een bacheloropleiding geslaagd zijn, dienen bij een volgende inschrijving in dezelfde opleiding minstens nog alle resterende opleidingsonderdelen van dat eerste modeltrajectjaar op te nemen in het curriculum, opdat slagen voor het eerste deliberatiepakket van de bacheloropleiding steeds mogelijk zou zijn.

De curriculumcommissie moet uitzonderingen toestaan voor studenten met het bijzonder statuut of werkstudentenstatuut.

Daarnaast kunnen ook individuele gemotiveerde uitzonderingen kunnen worden toegestaan door de directeur Onderwijsaangelegenheden. Bij een afwijzing van een dergelijk individueel verzoek aan de directeur Onderwijsaangelegenheden, dient het gemotiveerd advies te worden ingewonnen van een facultaire onderwijsdirecteur en van een studentenvertegenwoordiger uit de Onderwijsraad, alvorens de definitieve beslissing wordt genomen.

curriculum niet haalbaar is. Hij wijst op het feit dat hij het niet nuttig acht om deze opleidingsonderdelen nog op te nemen gezien de laattijdigheid van zijn inschrijving, waardoor hij de betreffende colleges niet volledig kan volgen. Hij wijst ook op de moeilijke familiale situatie waarin hij zich bevindt en de combinatie van studie en werk. Het hoger vermelde artikel 30 van het OER stelt dat de curriculumcommissie uitzonderingen ‘moet’ toestaan voor studenten met het bijzonder statuut of werkstudentenstatuut. Uit het dossier blijkt echter niet dat verzoeker effectief een aanvraag heeft ingediend om een werkstudentstatuut te verkrijgen;

(5) Verweerder maakt zelf in haar reglementering duidelijk dat een inschrijving voor eerste semestervakken niet veel zin heeft ingeval een student na 15 november start. Studenten die na 15 november nog wensen in te schrijven, zijn ook expliciet uitgesloten voor inschrijving van opleidingsonderdelen uit het eerste semester. Het betreffende artikel 15 van het OER is in de letterlijke betekenis echter niet van toepassing op verzoeker, gezien zijn inschrijving reeds geregistreerd was eind oktober. Hoewel verzoeker in de feiten - gezien de hangende procedure over zijn curriculum dat pas op 30 november werd goedgekeurd door verweerder - nog niet gestart is met zijn opleiding, kan hij zich hierop niet beroepen;

(6) Uit het dossier blijkt dat verzoeker tijdens de hangende procedure op geen enkele wijze heeft geparticipeerd aan het onderwijs in het eerste semester;

(7) Verzoeker is ingeschreven onder bindende voorwaarde (in toepassing van artikel 24 §1 van het OER dient hij 75% van de door hem opgenomen studiepunten uit het eerste deliberatiepakket te verwerven) en moet met de nodige voorzichtigheid zijn studieomvang en inhoudelijk curriculum bepalen, gezien het falen voor een opleidingsonderdeel zware gevolgen heeft met mogelijk een weigering van inschrijving tot gevolg het volgende academiejaar;

(8) De Raad stelt verder vast dat de motivering van de verweerder in zijn brief van 11 januari 2016 (stuk 10 verweerder) in antwoord op het bezwaar dat verzoeker bij brief van 6 januari 2016 heeft ingediend slechts summier vermeldt dat de bepalingen van het OER - op grond waarvan onder meer verplicht wordt alle resterende eerstejaars bachelorvakken op te nemen - van dwingende aard zijn en kan verwacht worden van een student dat hij hier in zijn studiedrag op anticipeert.

3. De Raad komt verder tot de volgende vaststellingen:

Het bestuur en de student sluiten door de inschrijving een toetredingsovereenkomst. Het bestuur bepaalt en wijzigt de algemene voorwaarden, waaronder het onderwijs- en examenreglement van de student (artikel II.273 van de Codex Hoger Onderwijs). Dit houdt onder meer in dat de student door de inschrijving de toepassing van voorgeschreven reglementaire bepalingen aanvaardt.

Het gegeven dat het OER van verweerder expliciet bepaald heeft dat een student die niet geslaagd is voor het eerste bachelorjaar ‘alle’ resterende opleidingsonderdelen dient op te nemen die het eerste bachelorjaar betreffen (artikel 30 § 4 van het OER), ontnemt echter niet de mogelijkheid aan een student die een geïndividualiseerd traject volgt om in voorkomend geval een naar omvang beperkter studieprogramma uit deze eerstejaars bachelorvakken voor te stellen die de combinatie - zoals in voorkomend geval - van werk en studie en een niet eenvoudige familiale situatie toelaat. Het is naar het oordeel van de Raad derhalve mogelijk dat verzoeker een curriculum voorstelt - zoals *in casu* - dat geen eerste semestervakken bevat en niet beantwoordt aan deze voorgeschreven bepalingen. De procedure van artikel 30 § 4 OER bepaalt in die zin ook expliciet dat voor studenten met een specifiek statuut een gevraagde aanpassing van het curriculum moet toegestaan worden en voor andere studenten een gemotiveerde afwijking kan aangevraagd worden, wat *in casu* is gebeurd en waar de verweerder niet is op ingegaan.

De Raad stelt verder vast dat de decreetgever expliciet in de artikelen II.199, II.200 en II.202 van de Codex Hoger Onderwijs heeft bepaald dat over de inhoud van een studiecontract en meer bepaald het studietraject overeenstemming moet worden bereikt, ook ingeval er tijdens het academiejaar aanpassingen gebeuren.³ Deze overeenstemming kan via elektronische weg

³ **Codex Hoger Onderwijs**

Art. II.199. Het instellingsbestuur biedt bij de inschrijving van de student de keuze tussen een creditcontract, een diplomacontract en een examencontract.

De in het eerste lid bedoelde contracten maken onderdeel uit van de toetredingsovereenkomst of worden na de inschrijving gesloten in het raam van de toetredingsovereenkomst. ...

Art. II.200.

§ 1. In het kader van een in artikel II.199, eerste lid, bedoeld contract wordt overeenstemming bereikt over het studietraject op grond waarvan een graad of diploma van een opleiding, respectievelijk een creditbewijs kan worden behaald.

[De overeenstemming kan tot stand komen via elektronische weg.]

en naar het oordeel van de Raad op een vereenvoudigde, meer impliciete wijze uitgewerkt worden zoals *in casu*, maar er moet wel degelijk een instemming uitgaan van de student, zoals decretaal is bepaald. De Raad kan niet voorbijgaan aan het feit dat deze toestemming klaarblijkelijk ontbreekt. Uit de nalatigheden van de student kan geen stilzwijgende toestemming worden afgeleid, gelet op de constante en duidelijke weigering.

Naast de inschrijving, welke de toetredingsovereenkomst tot stand brengt, heeft de decreetgever expliciet bepaald dat over het studietraject dat - zoals *in casu* - in een tweede fase na de inschrijving aan de orde is en waarin onder meer de modaliteiten inzake de studieomvang en de doorloop van het curriculum worden vastgelegd, overeenstemming dient bereikt te worden. De Raad verwijst dienaangaande naar de memorie van toelichting bij de betreffende bepaling II.200 in de Codex Hoger Onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 21-3-2014 - B.S. 15-5-2014).⁴

De toetredingsovereenkomst, met onder meer het OER, doet dienst als raamovereenkomst. Pas na bijkomende inlichtingen wordt het studiecontract afgesloten. Er is sprake van progressief contracteren.

§ 2. Een studietraject bepaalt de modaliteiten inzake studieomvang, deliberatie en studievoortgangsbewaking: 1° bij wijze van modeltraject voor een groep studenten; 2° bij wijze van geïndividualiseerd traject voor een bepaalde student.

De opportuniteit van het doorlopen van een geïndividualiseerd traject wordt op zorgvuldige wijze getoetst op grond van het dossier van de student.

Art. II.202.

[§ 1. Tijdens het academiejaar zijn wijzigingen van het type en de inhoud van het contract mogelijk. Deze wijzigingen kunnen enkel worden doorgevoerd als overeenstemming wordt bereikt tussen het instellingsbestuur en de student.

Ingeval van een modeltraject kan overleg gevoerd worden via de werking van de studentenraad.

§ 2. De instelling bepaalt in het onderwijs- en examenreglement onder welke voorwaarden en volgens welke modaliteiten wijzigingen mogelijk zijn.]

⁴ “Artikel 11

Bij de inschrijving sluiten instellingsbestuur en student een toetredingsovereenkomst. De student kan dan de keuze maken voor een bepaald studiecontract waarin het studietraject en de belangrijkste modaliteiten hiervan worden opgenomen. Het afsluiten van een contract houdt in dat student en instellingsbestuur overeenstemming hebben bereikt over deze elementen. Dit wil zeggen dat in principe beide partijen het contract moeten ondertekenen, alsook elke wijziging die in de loop van het academiejaar wordt aangebracht.

Dit is essentieel om te bewijzen dat de student formeel kennis heeft genomen van de inhoud van zijn contract en hiermee instemt. Het individueel laten ondertekenen van ieder studiecontract via een persoonlijk onderhoud vormt een enorme administratieve last voor de instellingen. Het tot stand komen van de overeenstemming kan ook via andere wegen worden bereikt, onder meer via elektronische weg. De uitdrukkelijke instemming met een wijziging in de loop van het academiejaar voor modeltrajecten kan zoals bepaald in artikel 12 via de studentenraad gebeuren.

De administratieve lasten voor de instellingen worden verminderd doordat niet met elke individuele student een persoonlijk onderhoud moet plaatsvinden voor de uitdrukkelijke instemming met het studiecontract.” (Vlaams parlement Stuk **2399** (2013-2014) – Nr. 1,pg.20)

De vraag rijst vervolgens over welke elementen binnen een studiecontract wilsovereenstemming wordt bereikt m.n. het zgn. studietraject. Het studietraject betreft de wijze waarop een opleidingsprogramma wordt doorlopen.⁵

In casu betreft het geen modeltraject (met een omvang van bv. 60 studiepunten) dat vooraf op eenduidige wijze wordt uitgetekend voor een bepaalde groep studenten, maar het betreft een traject op maat, met name: een geïndividualiseerd traject, dat op grond van het dossier van een student zorgvuldig moet worden opgebouwd. *In casu* gaat het dispuut *in fine* ook niet over de inhoud van het curriculum (het feit dat bij voorrang eerstjaarsbachelorsvakken moeten worden opgenomen, zoals reglementair bepaald is) maar over de doorloop van dit studieprogramma, met name: de al dan niet opname van deze opleidingsonderdelen reeds in het eerste semester gezien de late startdatum. Dit betreft een aspect van het studiecontract dat individueel met een student wordt aangegaan en waarover overeenstemming wordt bereikt.

De Raad stelt verder vast dat *in casu*, in de loop van een procedure over de aanpassing en goedkeuring van het curriculum meermaals door verzoeker op gemotiveerde en manifeste wijze wordt aangegeven, kort na de elektronische registratie van zijn inschrijving en reeds vóór de datum van 15 november, dat hij de opleidingsonderdelen uit het eerste semester niet wil opnemen en dus wenst te verwijderen uit het voorgestelde curriculum. Er werd duidelijk en expliciet door de student kenbaar gemaakt dat hij niet akkoord gaat met het voorliggende studiecontract en het daarin bepaalde studietraject. Verzoeker kan voor de betreffende opleidingsonderdelen waarvoor hij nooit instemming heeft gegeven dan ook niet als ingeschreven worden beschouwd.

De Raad wijst er in dit verband op dat ingeval een student opleidingsonderdelen van het eerste semester niet wenst op te nemen, dit logischerwijze tot gevolg kan hebben dat hij wordt uitgesloten voor het deel van de vakken uit het tweede semester, zoals *in casu*. Dit kan tot gevolg hebben dat zijn inschrijving slechts zeer beperkt of zelfs niet ingevuld kan worden. Dit is het logische gevolg van de keuze die de student in voorkomend geval maakt om zich ‘uit te schrijven’ of ‘niet in te schrijven’ voor bepaalde opleidingsonderdelen.

⁵ Zie memorie van toelichting bij artikel 25 van het Flexibiliseringsdecreet van 30 april 2004 (parlementaire stukken :stuk 2154 (2003-2004) – nr1 pg.19).

De redelijkheid van deze beslissing, waarbij verzoeker niet wordt toegestaan om enkel bepaalde opleidingsonderdelen in het tweede semester te volgen in het licht van de bijzondere procedure die hij heeft gevraagd, is zoals hoger aangegeven bovendien niet langer aan de orde wegens niet ontvankelijk, gezien verzoeker zijn studies in de betreffende opleiding bij verweerder heeft stopgezet.

4. De Raad is op basis van bovenstaande overwegingen en vaststellingen van oordeel dat deze curriculumbeslissing - waarbij de opleidingsonderdelen die betrekking hebben op het eerste semester in het curriculum van verzoeker als opgenomen blijven beschouwd - niet regelmatig is genomen conform artikel II.200 van de Codex Hoger Onderwijs. Verzoeker heeft op geen enkele wijze - ook niet impliciet - instemming gegeven. De overeenstemming over het curriculum komt niet automatisch tot stand doordat verzoeker door de elektronische registratie van zijn inschrijving een toetredingsovereenkomst heeft aangegaan. De decreetgever heeft deze fase van de inschrijving, met name de keuze over het studiecontract en de invulling van het studietraject, expliciet decretaal geregeld met als voorwaarde de instemming van de student.

In casu is er duidelijk geen overeenstemming bereikt over het voorstel van curriculum wat het eerste semester betreft en is er duidelijk geen sprake van een (impliciete) goedkeuring/instemming door verzoeker, die op geen enkele wijze heeft geparticipeerd aan het onderwijs en dit ook op manifeste wijze aangegeven heeft reeds van bij aanvang van de geregistreeerde inschrijving.

Verzoeker kan derhalve niet als ingeschreven beschouwd worden voor de betreffende opleidingsonderdelen uit het voorgestelde curriculum.

De Raad benadrukt dat indien dit tot gevolg heeft dat het studietraject van verzoeker niet kan ingevuld worden op basis van de reglementaire bepalingen, hij in voorkomend geval de gevolgen hiervan moet dragen. ‘Overeenstemming’ in de zin van artikel II.200 Codex Hoger Onderwijs houdt immers in dat beide partijen het studietraject goedkeuren. Verweerder heeft de mogelijkheid om niet in te gaan op het voorstel van verzoeker.

De Raad wijst er tot slot op dat conform artikel 24 van het OER van verweerder⁶ als gevolg van een verwijdering van opleidingsonderdelen uit het curriculum - die op basis van voorgaande overwegingen als terecht wordt beschouwd - de betrokken opleidingsonderdelen uit het eerste semester geen invloed kunnen hebben op de studievoortgangsmaatregelen en dat als gevolg van dit gewijzigd studiecontract ook de stand van het leerkrediet moet aangepast worden. Een dergelijke aanpassing kan zo nodig ook gebeuren via de rechtzettingsprocedure voor melding en behandeling van verzoeken tot rechtzetting van het leerkrediet op grond van artikel IV.93 Codex Hoger Onderwijs bij de onderwijsinstelling.

Het middel is gegrond.

Het beroep is gegrond in de aangegeven mate.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de facultaire beroepscommissie van 11 januari 2016 waarbij het curriculum wordt vastgesteld dat eerste semestervakken omvat.

2. De bevoegde instantie van verweerder zal uiterlijk tegen 18 maart 2016 een nieuwe curriculumbeslissing nemen, rekening houdend met de overwegingen uit voorliggend arrest.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 maart 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint, kamervoorzitter

Jan Geens bijzitter

Daniël Cuypers bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

⁶ OER Artikel 24 (studievoortgangsbewaking)

§4. Voor studenten die hun contract beëindigen (cf. artikel 34) of opleidingsonderdelen uit een vastgelegd curriculum verwijderen (cf. artikel 30) geldt:

- Bij de aanvraag tot wijziging van het curriculum voor 15 november of het beëindigen van het contract voor 1 december tellen de betrokken opleidingsonderdelen niet mee in de berekening;

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.839 van 3 maart 2016 in de zaak 2016/022

In zake:

Tegen:

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 24 oktober 2014, strekt tot nietigverklaring van de weigering tot verdere inschrijving wegens onvoldoende leerkrediet en de beslissing van de interne beroepscommissie van 20 oktober 2014 waarbij het intern beroep van verzoeker onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

De Raad heeft in zijn besluit nr. 2014/474 van 23 december 2014 de bestreden beslissingen vernietigd op basis van volgende overwegingen:

“De Raad stelt vast dat de in artikel II.205 Codex Hoger Onderwijs aan de onderwijsinstelling toegekende discretionaire bevoegdheid inzake inschrijving bij negatief leerkrediet (in casu na het reeds behalen van een masterdiploma) bij elk verzoek tot inschrijving minstens drie opties betreffende de rechtspositie van de student impliceert. De instelling kan de door de student gevraagde inschrijving weigeren. De instelling kan de student zonder meer toelaten. Tenslotte kan de instelling de student tot inschrijving toelaten mits betaling van een hoger inschrijvingsgeld.

In casu blijkt artikel 86 OER 2014-2015 elke discretionaire bevoegdheid uit te sluiten. Naar het oordeel van de Raad stemt dit niet overeen met artikel II.205 Codex Hoger Onderwijs.

De Raad wijst erop dat een hogeronderwijsinstelling bij het uitoefenen van een haar toegekende discretionaire bevoegdheid, zoals uit artikel II.205 Codex Hoger Onderwijs volgt, algemene rechtsbeginselen moet naleven. De Raad wijst erop dat verwerende partij het voorliggende verzoek om inschrijving, in casu van een student met een leerkrediet lager dan of gelijk aan nul, op basis van het dossier (bv. studieverleden, ingeroepen bijzondere omstandigheden, inschrijving met het oog op het bekomen van een bijkomend masterdiploma ...) moet oordelen welk van voormelde drie opties zich opdringen. Meer in het bijzonder moet de instelling oordelen of een inschrijving geweigerd moet worden, dan wel toegestaan. In het laatste geval dient zij te oordelen of een verhoogd studiegeld wordt gevraagd of niet. De instelling moet deze beslissing afdoende motiveren in het licht van de bijzonderheden van het individuele dossier.

Gelet op het feit dat de niet-gemotiveerde beslissing tot weigering steunt op artikel 86 OER 2014-2015, dat niet conform artikel II.205 Codex Hoger Onderwijs wordt uitgevoerd, kan zij thans niet in stand blijven.”

Tegen dit besluit werd cassatieberoep ingesteld bij de Raad van State.

De Raad van State oordeelde in arrest nr. 233.491 van 18 januari 2016 dat het cassatieberoep gegrond was. De Raad van State vernietigde het besluit nr. 2014/474 van 23 december 2014 op grond van volgende overwegingen:

“8. Luidens artikel II.195, eerste lid, van de Codex Hoger Onderwijs schrijft een student zich in aan de instelling van zijn keuze “voor zover hij voldoet aan de decretale en reglementaire voorwaarden”.

Bij artikel II.205, eerste lid, van dezelfde Codex krijgen de instellingen van hoger onderwijs door de decreetgever het recht toegekend om de inschrijving van studenten te weigeren wanneer hun leerkrediet kleiner is dan of gelijk is aan nul. Anders dan de verwerende partij betoogt, gaat die principiële beleidskeuze uit van de decreetgever.

Het grondwettelijk en internationaal gewaarborgd recht op onderwijs impliceert geen onbegrensd recht op inschrijving en staat een reglementering in functie van, onder meer, de financiële mogelijkheden van de gemeenschap niet in de weg. De verwerende

partij toont niet aan dat artikel II.205 een disproportionele beperking vormt van het recht op onderwijs.

9. Verzoekster heeft van het voormelde artikel II.205 toepassing gemaakt bij artikel 86 OER:

“§ 1. Een student of kandidaat-student van wie het leerkrediet lager dan of gelijk aan nul is, wordt niet toegelaten tot de inschrijving of herinschrijving voor een initiële bachelor- of masteropleiding via diplomacontract of voor een opleidingsonderdeel via creditcontract.”

10. De decreetgever laat het aan de betrokken instelling over om de bedoelde studenten te weigeren, toe te laten met verhoogd inschrijvingsgeld of toe te laten zonder meer. Artikel II.205 van de Codex Hoger Onderwijs, gelezen in het licht van de autonomie waarover de instellingen van hoger onderwijs beschikken, verzet zich niet ertegen dat laatstgenoemden die keuze bij algemene beleidsmaatregel vaststellen in een onderwijs- en examenreglement.

11. Door van de tegenovergestelde opvatting uit te gaan, schendt de bestreden beslissing de in het middel aangevoerde bepaling.”

De Raad heeft de zaak vervolgens ambtshalve geregistreerd onder het rolnummer 2016/022.

Verzoekende partij en verwerende partij hebben een toelichtende nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 maart 2016.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Advocaat [REDACTED] (*loco* advocaat [REDACTED]), die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2013-2014 ingeschreven in het voorbereidingsprogramma in geschiedenis.

Het beroep betreft de weigering van inschrijving in de master in de geschiedenis wegens onvoldoende leerkrediet.

Verzoekende partij stelde op datum van 7 oktober 2014 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 20 oktober 2014 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat de interne beroepsinstantie niet bevoegd is om kennis te nemen van beroepen tegen weigeringen op grond van onvoldoende leerkrediet.

De beslissing op intern beroep werd per fax en per aangetekend schrijven van 21 oktober 2014 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 24 oktober 2014 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt vooreerst de vraag of verzoekende partij nog steeds sinds het instellen van het initieel beroepschrift het rechtens vereiste belang heeft.

Standpunt van partijen

Verwerende partij stelt dat het (actueel) belang moet worden bepaald in functie van de concrete gevolgen van de gevorderde vernietiging. *In casu* moet worden vastgesteld dat het beroep van verzoekende partij bij de Raad d.d. 24 oktober 2014 tegen de weigering van inschrijving in de opleiding Master in de Geschiedenis wegens onvoldoende leerkrediet impliciet maar zeker zonder voorwerp is geworden, vermits verzoekende partij inmiddels (met onderscheiding) haar diploma van Master of Arts in de Geschiedenis heeft behaald. In

die omstandigheden kan de vernietiging van de bestreden beslissingen geen voordeel meer aan de verzoekende partij verschaffen, zodat de verzoekende partij niet meer over het rechtens vereiste belang beschikt bij het voorliggende vernietigingsberoep. Dit wordt ook bevestigd in de rechtspraak van de Raad. Nu de vernietiging van de bestreden beslissingen de verzoekende partij geen voordeel meer kan verschaffen, moet het beroep volgens verwerende partij worden afgewezen bij gebrek aan belang.

Verzoekende partij stelt dat er pas sprake kan zijn van enig belang in hoofde van een verzoekende partij indien de verzoekende partij aantoont dat zij schade lijdt en dat een vernietiging haar enig rechtstreeks voordeel verschaft. Van zodra komt vast te staan dat één van de twee bestanddelen (schade en voordeel) niet aanwezig is, verliest de verzoekende partij het belang bij het middel. Als gevolg van de beslissing van de vicerector studentenbeleid op 9 januari 2015, waarbij aan verzoekende partij toestemming werd verleend om zich in te schrijven voor de Masteropleiding Geschiedenis voor het academiejaar 2014-2015, ontbreken beide bestanddelen. Doordat verzoekende partij zich heeft kunnen inschrijven voor de masteropleiding Geschiedenis voor het academiejaar 2014-2015, lijdt zij geen enkel nadeel meer vanwege de initieel bestreden beslissing waarbij haar inschrijving geweigerd werd. Een vernietiging brengt verzoekende partij tevens geen enkel voordeel bij, daar zij ingeschreven was voor het kwestieuze academiejaar en tevens op 16 september 2015 het diploma van Master of Arts in de geschiedenis behaald heeft. Aangezien *in casu* beide bestanddelen ontbreken, is het beroep onontvankelijk wegens gebrek aan belang. Bovendien is het beroep ingesteld door verzoekende partij d.d. 24 oktober 2014 tevens zonder voorwerp, gezien verzoekende partij het diploma van Master of Arts in de geschiedenis inmiddels behaald heeft. Als gevolg van het behalen van het diploma is de initieel bestreden beslissing minstens impliciet opgeheven, aangezien hieruit geen enkel rechtsgevolg meer kan vloeien. Tevens is de beslissing van de vicerector studentenbeleid van 9 januari 2015 een definitieve beslissing, gezien deze niet werd aangevochten. Hetzelfde geldt voor wat betreft de inschrijving op zich in het academiejaar 2014-2015 voor de masteropleiding Geschiedenis.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat op 9 januari 2015 (stuk 8 verwerende partij) de vicerector studentenbeleid beslist heeft om verzoekende partij toe te laten zich alsnog in te schrijven in de masteropleiding Geschiedenis voor het academiejaar 2014-2015.

De Raad stelt verder vast dat verzoekende partij intussen met succes de masteropleiding Geschiedenis heeft afgelegd en op 16 september 2015 het diploma van Master of Arts in de geschiedenis heeft behaald (stuk 5 verwerende partij).

De Raad is van oordeel dat verzoekende partij niet langer een persoonlijk, rechtstreeks en actueel belang tegen de weigeringsbeslissing op grond van onvoldoende leerkrediet heeft doordat zij alsnog werd toegelaten en het betreffende diploma voor de masteropleiding Geschiedenis - waarvoor zij initieel geweigerd werd om nog in te schrijven - intussen heeft verworven. Er is niet langer enig ook maar miniem voordeel in hoofde van verzoekende partij om alsnog een vernietiging te bekomen van de initiële weigeringsbeslissing.

Het voorliggend beroepschrift is niet ontvankelijk wegens gebrek aan actueel belang en is bovendien zonder voorwerp geworden gezien verzoekende partij het betreffende diploma inmiddels heeft behaald.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 maart 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint, kamervoorzitter

Jan Geens bijzitter

Daniël Cuypers bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Karla Van Lint

Zitting van 17 maart 2016

Arrest nr. 2.850 van 17 maart 2016 in de zaak 2016/045

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 12 februari 2016, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 5 februari 2016 waarbij aan de verzoekster een 5 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Stage 2’ en de beslissing van de interne beroepscommissie van 22 februari 2016 waarbij het intern beroep van verzoekster onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 17 maart 2016.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij, [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding “Bachelor in het sociaal werk”.

Voor het opleidingsonderdeel “Stage 2” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 5/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 10 februari 2016 een intern beroep in bij de voorzitter van de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de voorzitter van de interne beroepscommissie op datum van 22 februari 2016 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelt dat aan verzoekster op 10 februari 2016 haar punten werden meegedeeld. Vervolgens tekent zij beroep aan tegen het examenresultaat dat zij behaalde voor haar stage door middel van een aangetekend schrijven per adres [Campus █████]. In artikel 64 § 1 van de Onderwijs- en examenregeling is de interne beroepsprocedure opgenomen. Om een ontvankelijk intern beroep aan te tekenen, moet de student een gemotiveerd schrijven richten aan de interne beroepscommissie. Het intern beroep moet op straffe van niet-ontvankelijkheid aangetekend verstuurd worden naar de algemeen directeur of in tweevoud afgegeven worden op het secretariaat van de algemeen directeur, waar een exemplaar door het secretariaat wordt afgestempeld, ondertekend en terugbezorgd aan de student. Het voorgaande staat ook vermeld op het puntenbriefje van verzoekster. De voorzitter van de interne beroepscommissie stelt vast dat verzoekster haar beroepsschrift niet gestuurd heeft naar het adres van de algemeen directeur, maar naar de [campus █████]. Het correcte adres staat nochtans duidelijk vermeld op haar puntenbriefje.

Verder stelt de voorzitter van de interne beroepscommissie vast dat verzoekster geen beroep aantekent tegen een studievoortgangsbepaling, maar tegen het beleid van de opleiding sociaal werk met betrekking tot stage. Ze motiveert in haar schrijven niet dat ze voldoet aan alle eindcompetenties voor stage. Ze is van mening dat de onderwijsgevers een student zo snel mogelijk moeten informeren wanneer zij vermoeden dat hij/zij niet geschikt zou zijn voor de opleiding. De interne beroepscommissie is echter enkel bevoegd om zich uit te spreken over de gegrondheid van een intern beroep tegen een *studievoortgangsbepaling*. Als intern beroep tegen een studievoortgangsbepaling is het beroepsschrift van verzoekster zonder voorwerp.

De voorzitter van de interne beroepscommissie stelt vast dat verzoekster niet voldaan heeft aan alle vereisten voor het aantekenen van een ontvankelijk beroep. Gelet op het feit dat zij haar intern beroep niet naar het juiste adres heeft gestuurd en gelet op het feit dat de aangetekende bezwaren geen studievoortgangsbepaling betreffen, oordeelt de voorzitter van de interne beroepscommissie dat het beroep onontvankelijk is. Vermits het intern beroep onontvankelijk is, dient niet meer op de grond van het beroep te worden ingegaan.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 23 februari 2016 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 12 februari 2016 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij stelt in haar *antwoordnota* dat het verzoek bij de Raad niet werd voorafgegaan door het doorlopen van de interne beroepsprocedure. Er werd weliswaar een klacht geformuleerd, weze het gericht aan het verkeerde adres, doch het resultaat hiervan werd *niet* afgewacht. Verzoekende partij maakt in haar huidig verzoek melding dat haar beroep tevens gericht zou zijn tegen de interne beroepsbeslissing, doch dit is niet correct. Het is immers een vaststaand gegeven dat op 11 februari 2016 – datum van het opstellen van het huidig verzoek – nog geen beslissing werd genomen door de interne beroepscommissie, laat staan dat verzoekende partij hiervan kennis zou gehad hebben. Het huidig verzoek dient volgens verwerende partij dan ook om deze reden onontvankelijk te worden verklaard.

Verzoekende partij stelt in haar *wederantwoordnota* dat zij bij nader inzien inderdaad niet de correcte procedure heeft doorlopen. Zij heeft het reglement hieromtrent verkeerd geïnterpreteerd en dacht dat zij na de officiële mededeling van haar resultaat voor het betrokken opleidingsonderdeel slechts 5 kalenderdagen had om het intern beroep op te starten en naar de Raad te gaan. Vandaar dat zij deze procedures gelijktijdig gestart heeft en zodoende de interne beroepsbeslissing niet heeft afgewacht. Verzoekende partij stelt dat het iets te simplistisch is en aan de kern van de klacht voorbijgaat om op basis van deze argumenten het verzoek onontvankelijk te verklaren. Ook stelt zij dat in het reglement niet vermeld staat naar welk adres het verzoek moet gestuurd worden.

Beoordeling

De Raad wijst erop dat conform artikel II.285 Codex Hoger Onderwijs het uitputten van het intern beroep een grondvoorwaarde is voor de ontvankelijkheid van het extern beroep bij de Raad. Hoewel verzoekende partij een intern beroep opgestart heeft, heeft zij echter zonder het

resultaat van deze beroepsprocedure af te wachten, en vooraleer de termijn waarbinnen het intern beroepsorgaan een beslissing zou moeten nemen of moeten meedelen wanneer deze dan wel genomen zou worden, verstreken is, tegelijkertijd een extern beroep bij de Raad ingesteld. Het bij de Raad ingestelde beroep is dan ook voorbarig en daarom niet ontvankelijk.

Ten overvloede treedt de Raad verwerende partij bij in de bewering dat het verzoekschrift zeer algemeen en summier is opgesteld, zonder specifieke aanduiding van enige middelen of grieven. Verzoekende partij stelt zelf in haar wederantwoordnota dat het eerder een ‘indirecte klacht’ betreft ten aanzien van het algemeen beleid van de onderwijsinstelling.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 17 maart 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bijzitter
Daniël Cuypers	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.863 van 22 maart 2016 in de zaak 2016/046

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 februari 2016, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van 5 februari 2016 waarbij het intern beroep van verzoekster ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 17 maart 2016.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Mr. [REDACTED], die verschijnt voor de verzoekende partij en Mr. [REDACTED] (*loco* [REDACTED]) en [REDACTED], die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs”.

Voor het opleidingsonderdeel “[REDACTED]” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 3/20. Ze wordt tevens niet geslaagd verklaard voor de opleiding “Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs”.

Verzoekende partij stelde op datum van 15 september 2015 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 21 september 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde vooreerst dat de student voor de tweede examenperiode een werk heeft ingeleverd, zonder afdoende rekening te houden met de uitvoerige werkpunten die in de eerste zittijd werden aangehaald, zoals blijkt uit de commentaren van de beoordelaars in het werk. De interne beroepscommissie benadrukt dat in het evaluatieformulier per competentie uitvoerig werd gemotiveerd waarom de student de betreffende competentie niet behaalt. Ze stelt dat uit het dossier blijkt dat de studente voor het portfolio (50%) een score van 11/20 behaalde, en voor de afstudeeropdracht (50%) een score van 3/20. Ze merkt in dit verband op dat indien één van de deelscores lager is dan 9/20 de laagste score het eindresultaat bepaalt, zodat een eindscore van 3/20 werd vastgesteld.

Verder stelt de interne beroepscommissie dat voor deze student een examencommissie is samengekomen om te onderzoeken of zij uitzonderlijk geslaagd kon worden verklaard, doch dat deze examencommissie heeft besloten dat in het betrokken opleidingsonderdeel competenties worden getoetst die niet even grondig in de andere opleidingsonderdelen zijn beoordeeld en essentieel zijn zodat de studente de doelstellingen van het opleidingsprogramma niet heeft behaald. Ze benadrukt ten slotte dat de onderzoekende houding van de student, die betrekking heeft op de competentie 'De leraar als onderzoeker en innovator', duidelijk niet werd behaald, dat deze basiscompetentie in dit opleidingsonderdeel wordt uitgediept en slechts in beperkte mate aan bod komt tijdens de effectieve stages en dat een student die een diploma behaalt, verondersteld wordt alle basiscompetenties van de leraar op voldoende wijze te beheersen.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 23 september 2015 aan verzoekende partij overgemaakt, doch niet aan haar raadsman bij wie zij voor het intern beroep keuze van woonplaats had gedaan.

Bij aangetekend schrijven van 2 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 2.654 van 26 november 2015 in de zaak 2015/481 vernietigde de Raad de bestreden beslissing op grond van volgende overwegingen:

“Dit eerste middel van de verzoekende partij betreft de totstandkoming van het totaalcijfer van 3/20 voor het opleidingsonderdeel “” (6 stp.).

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn appreciatie over de verdiensten van de verzoekende partij in de plaats te stellen van die van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling. De Raad kan er enkel op toezien dat de bestreden beslissing op regelmatige wijze is tot stand gekomen en niet kennelijk onredelijk is.

Bij de meeste vormen van evaluatie, *in casu* een afstudeeropdracht die bestaat uit een portfolio, eindwerk, en een mondeling examen, is er ruimte voor persoonlijke appreciatie wat de toekenning van de punten betreft, gelet op de veronderstelde deskundigheid van de evaluator. Enkel wanneer blijkt dat de evaluatie niet volgens de vooropgestelde criteria is verlopen of kennelijk onredelijk is, zal de Raad tussenkomen.

In casu betreft de concrete grief van de verzoekende partij enerzijds de werkwijze om de eindscore te berekenen en anderzijds het gebrek aan transparantie wat de deelscores betreft, meer in het bijzonder het deel ‘afstudeeropdracht’, dat bestaat uit een eindwerk en de mondelinge verdediging.

De Raad stelt op basis van de ECTS-fiche (stuk 6 van de verwerende partij) vast dat het betreffende opleidingsonderdeel een enkelvoudig opleidingsonderdeel van 6 studiepunten is met de leerdoelstelling dat studenten moeten bewijzen dat ze in staat zijn tot reflectie en een onderzoekende houding kunnen aannemen. De leerinhoud wordt opgesplitst in een deel zelfreflectie (een portfolio) en een deel eindproject (de afstudeeropdracht). De eindcompetenties ‘reflecteren en onderzoeken’ worden dus getoetst door middel van het indienen van een portfolio en een eindwerk met mondelinge verdediging. Beide delen van het opleidingsonderdeel hebben een gelijk gewicht (50%).

De evaluatiecriteria bepalen dat ingeval voor één van beide delen een score van minder dan 9/20 behaald wordt, deze score het eindcijfer betreft van het opleidingsonderdeel.

Verzoekende partij behaalt in de tweede zittijd voor het portfolio een score van 11/20 en de voor de afstudeeropdracht 3/20. De Raad stelt vooreerst vast dat verwerende partij conform de in de ECTS-fiche geformuleerde voorschriften en vooropgestelde beoordelingsmethode en -criteria een eindresultaat heeft vastgelegd van 3/20. De Raad onderzoekt verder of deze totstandkoming van het eindresultaat aan de noodzakelijke zorgvuldigheidsnormen beantwoordt.

In casu betreft het een enkelvoudig opleidingsonderdeel waarbij aan de hand van twee verschillende toetsingssystemen/examens, met name: een portfolio en een eindwerk met mondelinge verdediging, de eindcompetenties (reflecteren, onderzoeken en communiceren) worden geëvalueerd. Samen geven deze deexamens een beeld van de bereikte competenties. Het eindresultaat wordt uitgedrukt in één cijfer.

In het kader van een opleidingsonderdeel dat bestaat uit deexamens is het gebruikelijk dat een student het gewogen gemiddelde verkrijgt van beide resultaten op de examens, met wel de verplichting dat voor beide resultaten ten minste de helft moet behaald worden om te slagen. Op die wijze vinden beide resultaten op de examens wel duidelijk hun neerslag in het eindresultaat.

In casu past de verwerende partij een systeem toe waarbij van beide examencijfers het laagste cijfer als eindresultaat wordt toegekend (ingeval van een score van minder dan negen). De verwerende partij mildert deze strenge beoordelingswijze door ingeval van een score van 9/20 of meer op beide delen, wel het gewogen gemiddelde in aanmerking te nemen van beide resultaten.

De Raad is van oordeel dat deze berekeningswijze een strenge manier van beoordeling betreft, maar daarom *in se* niet kennelijk onredelijk is, wanneer (1) studenten duidelijk voorafgaandelijk op de hoogte zijn van deze strenge vorm van quoterings, wat *in casu* het geval is, en (2) de deexamens geen gescheiden leerinhoud/competenties toetsen.

In casu stelt de Raad echter vast dat uit de ECTS-fiche het volgende blijkt voor het opleidingsonderdeel “”:

“Leerinhoud

Er zijn 2 duidelijk afgeijnde delen in dit opleidingsonderdeel

Deel reflectie beginnende leerkracht

Reflecteren over verworven [sic!] competenties (algemene competenties, algemene beroepsgerichte competenties, basiscompetenties en beroepshoudingen) en over het afgelegde traject tijdens de opleiding.

Dialogeren over eigen sterktes, zwaktes, mogelijkheden en valkuilen met directies en leerkrachten.

Deel eindproject

Werken aan de basiscompetenties i.v.m. onderzoeken en innoveren.

Formuleren van een onderzoeksvraag en deze in een degelijk theoretisch kader pedagogisch didactisch onderbouwen.

Alleen of in groep uitwerken van een project dat gelinkt is aan/uitgaat van de praktijk en dat inspeelt op concrete noden aan vernieuwing of ondersteuning van het werkveld.”

In het eerste afgelijnde deel (dat een gewicht heeft van 50%) worden de competenties ‘reflecteren en dialogeren’ getoetst aan de hand van een portfolio en in het tweede deel (dat eveneens een gewicht heeft van 50%) worden de competenties i.v.m. ‘onderzoeken en innoveren’ getoetst aan de hand van een eindwerk met mondelinge verdediging.

Op grond van artikel II.225 Codex Hoger Onderwijs verwerft een student een creditbewijs wanneer hij op grond van een examen de competenties, verbonden aan een opleidingsonderdeel, heeft verworven. Een student slaagt voor een opleidingsonderdeel wanneer hij ten minste 10 op 20 behaalt.

De Raad volgt de verzoekende partij in de mate dat het cijfer, dat als beoordeling voor een opleidingsonderdeel wordt gegeven, de weergave moet zijn van de bereikte competenties. De toepassing van het door de verwerende partij gehanteerde systeem heeft *in casu* echter tot gevolg dat de beoordeling van het volgens de ECTS-fiche afgelijnde deel portfolio waarop verzoekende partij een 11/20 behaald heeft voor het verwerven van de competenties ‘reflecteren en dialogeren’ op geen enkele wijze een weergave vindt in het eindresultaat.

Het middelonderdeel is gegrond.”.

In opvolging van het vernietigingsarrest nr. 2.654 d.d. 26 november 2015 in de zaak 2015/481 heeft de interne beroepscommissie op 9 december 2015 een nieuwe beslissing genomen.

De interne beroepscommissie stelde dat ze de redenering zoals ontwikkeld door de Raad in arrest nr. 2.654 volgt en van oordeel is dat de eindscore op de gebruikelijke wijze herberekend moet worden zodat de eindscore via een gewogen gemiddelde een weergave is van alle bereikte competenties, met name: $11/20 + 3/20 = 14/40$ oftewel $7/20$. Verder stelde de interne beroepscommissie dat de overige argumenten van de student op gemotiveerde wijze werden weerlegd door de Raad, en dat ze haar beslissing van 21 september 2015 daarom voor het overige als herbevestigd beschouwt.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 9 december 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 15 december 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 2.805 van 28 januari 2016 in de zaak 2015/684 vernietigde de Raad de bestreden beslissing op grond van volgende overwegingen:

“De Raad stelt op grond van artikel 22.7 van het Onderwijs- en examenreglement van verwerende partij vast dat *in casu* de interne beroepsinstantie volheid van bevoegdheid heeft:

“....De interne beroepsprocedure leidt tot:

a) de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid ervan;

b) een beslissing die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt of herziet.

Indien het beroep ontvankelijk en gegrond wordt verklaard, neemt de interne beroepscommissie in de plaats van de betrokken verantwoordelijke voor het opleidingsonderdeel, examen-, toelatings- of examentuchtcommissie een nieuwe beslissing.....”

Dit impliceert dat de examencommissie in het kader van de procedure van artikel 18.3 van het OER, in uitvoering van artikel II.229 Codex Hoger onderwijs, niet opnieuw

dient samen te komen, maar dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om een eindbeslissing ter zake te nemen. Dit impliceert ook dat deze interne beroepsinstantie de zaak ten gronde opnieuw moet onderzoeken.

De Raad leest in de beslissing van 9 december 2015 dat de interne beroepsinstantie haar eerdere beslissing van 21 september 2015, wat de toekenning van het diploma betreft, heeft herbevestigd. In deze laatste beslissing heeft de interne beroepsinstantie de diplomabeslissing - initieel genomen door de examencommissie op basis van het eindcijfer van 3/20 - hernomen en wordt ook de eerdere motivering van de examencommissie tot de hare gemaakt zonder enige aanpassing of nieuw onderzoek.

De materiële motiveringsplicht houdt in dat een administratieve rechtshandeling op motieven moet steunen die feitelijk door een dossier worden onderbouwd en welke ook in rechte ter verantwoording kunnen worden ingeroepen. Het behoort tot de autonomie van de onderwijsinstelling om te bepalen op basis van welke resultaten en feitelijke gegevens zij zich steunt om een beslissing inzake het geslaagd verklaren van een student zoals bepaald in artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs en artikel 18.3 van het OER te nemen. Het is wel noodzakelijk dat deze eindbeoordeling wordt genomen op basis van alle relevante gegevens die in het dossier voorhanden zijn.

In casu werd door de interne beroepsinstantie de beslissing genomen - in opvolging van het hoger vermelde arrest van de Raad - om voor het betwiste opleidingsonderdeel een cijfer van 7/20 toe te kennen, in plaats van het eerder toegekende cijfer van 3/20. In de beslissing wordt ook expliciet gesteld dat verzoekende partij voor het deel portfolio, dat voor 50% van de punten doorweegt van het betwist opleidingsonderdeel, een 11/20 behaald heeft voor het verwerven van de competenties “reflecteren en dialogeren”. Uit de beslissing van de interne beroepsinstantie blijkt echter niet dat de interne beroepsinstantie met dit nieuw gegeven (een eindscore van 7/20 en een deelscore van 11/20 op het luik portfolio, dat voor 50% in rekening wordt gebracht en derhalve in verhouding voor een studieomvang van drie van de zes studiepunten van het betreffende opleidingsonderdeel doorweegt) rekening heeft gehouden bij het nemen van de deliberatiebeslissing. Uit het dossier blijkt niet dat zij dit gegeven inhoudelijk in haar onderzoek heeft betrokken. Terwijl dit naar het oordeel van de Raad wel degelijk een relevant nieuw gegeven betreft. Door louter te verwijzen naar de eerder genomen

beslissing in dit verband van de examencommissie die werd genomen op basis van een eindcijfer van 3/20 voor het betreffende opleidingsonderdeel, en dit nieuwe relevante gegeven niet mee te nemen in de eindbeoordeling, schendt verwerende partij de motiveringsverplichting.

De Raad wenst in de huidige stand van de procedure nog geen uitspraak te doen over de overige motieven die hebben geleid tot de afwijzing van de deliberatie, maar stelt ten overvloede dat bij het nemen van een beslissing in de zin van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs het volledige afgelegde onderwijstraject van verzoekende partij in het licht van de globale doestellingen van de opleiding in rekening gebracht moet worden, gezien het een “globaal” geslaagd verklaren betreft. Een dergelijke deliberatie heeft geenszins tot gevolg dat verzoekster voor het betreffende opleidingsonderdeel een creditbewijs verwerft.

Het middel is gegrond.”

In opvolging van het vernietigingsarrest nr. 2.805 d.d. 28 januari 2016 in de zaak 2015/684 heeft de interne beroepscommissie op 5 februari 2016 een nieuwe beslissing genomen.

De interne beroepscommissie stelde dat ze het dossier *ab initio* onderzocht heeft aan de hand van het overzicht van de tien domeinspecifieke leerresultaten (DLR) voor de bacheloropleiding ‘Onderwijs: Kleuteronderwijs’ en de manier waarop zij vertaald zijn naar de specifieke leerdoelen per beheersingsniveau, waaraan in de verschillende opleidingsonderdelen van het opleidingsprogramma wordt gewerkt. Deze vertaling is terug te vinden in de toepasselijke ECTS-fiches voor de opleiding.

De eindkwalificaties van elke opleiding moeten voldoen aan de Dublin-descriptoren en aan niveau 6 van de Vlaamse kwalificatiestructuur. De bacheloropleiding ‘Onderwijs: Kleuteronderwijs’ koppelt daarnaast eindkwalificaties en leerdoelen aan de DLR, een door alle Vlaamse opleidingen ‘Onderwijs: Kleuteronderwijs’ opgesteld en door de NVAO gevalideerd domeinspecifiek leerresultatenkader. De Vlaamse kwalificatiestructuur, een vertaling van de Dublin-descriptoren op Vlaams niveau, vermeldt duidelijk welke competenties op niveau 6 moeten behaald worden. De Vlaamse kwalificatiestructuur maakt hierbij een onderscheid tussen beroepskwalificaties en onderwijskwalificaties. Vervolgens geeft de interne

beroepscommissie de omschrijving van niveau 6 in de Vlaamse Kwalificatiestructuur. Dit overzicht toont aan dat het bereiken van de eindcompetenties op bachelorniveau meer omvat dan het louter kunnen functioneren in een beroepssituatie. De leerdoelen van het opleidingsonderdeel “**.....**” situeren zich allemaal op beheersingsniveau 3, namelijk het niveau waarbij kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes geïntegreerd worden in de beroepscontext, dat de student aan het eind van de bacheloropleiding moet bereiken om het bachelordiploma te kunnen behalen.

Vervolgens geeft de interne beroepscommissie een overzicht van de competenties en leerdoelen die per domeinspecifiek leerresultaat binnen dit opleidingsonderdeel worden nagestreefd. Aan de meerderheid van de leerdoelen die in de ECTS-fiche van “**.....**” worden vermeld, wordt enkel gewerkt in dit specifieke opleidingsonderdeel. Dit opleidingsonderdeel speelt een belangrijke rol in het bereiken van het DLR 5 (*‘stuurt zijn functioneren bij en innoveert aan de hand van een systematische, kritische reflectie op de eigen professionele praktijk vanuit relevante theoretische denkkaders en inzichten uit onderzoek’*) op niveau 3. Een belangrijk aandeel van de leerdoelen onder het DLR 5 op beheersingsniveau 3 komt *enkel* aan bod in dit opleidingsonderdeel en meer bepaald in de afstudeeropdracht waarvoor verzoekster een score van 3/20 behaalde. De afstudeeropdracht vormt het sluitstuk in de leerlijn die in de opleiding is ingebouwd om het DLR 5 en dus het functioneel geheel 5 “De leraar als onderzoeker en innovator” te realiseren. Dit wordt ook uiteengezet in het uitgeschreven opleidingsmodel en de leerlijnen binnen de opleiding ‘Onderwijs: Kleuteronderwijs’, waarbij wordt gesteld dat onderzoek ter verbetering van het onderwijs in de eigen klas deel uitmaakt van de opleiding ‘Onderwijs: Kleuteronderwijs’ en dat de basisvaardigheden voor praktijkonderzoek worden aangeboden binnen het opleidingsonderdeel “**.....**” in de verschillende trajectschijven. Bij praktijkonderzoek doorloopt de student een cyclus: in trajectschijf 1 wordt in eerste instantie stil gestaan bij het eerste deel van de cyclus: het leren formuleren van een onderzoeksvraag en het beantwoorden hiervan. In trajectschijf 2 moeten de studenten tijdens een actieonderzoek een verbetervoorstel opstellen, het verbeteringsplan uitvoeren en reflecteren op de verbeteringseffecten. In trajectschijf 3 ten slotte is sprake van een toepassingsgericht onderzoek. In de afstudeeropdracht in trajectschijf 3 staat het ontwerpen van een methode, product of interventie centraal binnen de context van een school of onderwijs gerelateerde instantie.

De interne beroepscommissie kan dan ook enkel besluiten dat verzoekster de doelstellingen van de opleiding niet globaal heeft bereikt en niet geslaagd wordt verklaard voor de opleiding ‘Bachelor in het Onderwijs: Kleuteronderwijs’.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 9 februari 2016 aan verzoekende partij overgemaakt, doch niet aan haar raadsman bij wie zij keuze van woonplaats had gedaan.

Bij aangetekend schrijven van 15 februari 2016 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Verzoekster steunt zich in een eerste middel op een schending van de motiveringsplicht en artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs, de materiële motiveringsplicht en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat op basis van artikel II.229 Codex Hoger Onderwijs het niet geslaagd zijn voor één opleidingsonderdeel geen beletsel uitmaakt om geslaagd verklaard te worden, als de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn. Ze vraagt zich in dit verband af hoe men in een *professionele* bachelor de doelstellingen van het opleidingsprogramma niet verwezenlijkt heeft, terwijl ze een score van 15/20 heeft behaald voor de stage (18 studiepunten). Het antwoord moet blijkbaar gezocht worden in één onderdeel van één opleidingsonderdeel dat in zijn geheel 6 studiepunten binnen de ganse opleiding vertegenwoordigt. Aangezien het onderdeel ‘portfolio’ 50% van dit opleidingsonderdeel vertegenwoordigt, stelt verzoekende partij vast dat reeds louter mathematisch aan haar een diploma wordt geweigerd op basis van 3 studiepunten voor een opleiding van 180 studiepunten.

Veel verder dan een beschrijving van het onderwijslandschap en een kopie van de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel komt verwerende partij niet om hieraan een uitleg te geven. Bovendien tracht zij de reeds verworpen puntentoekening van 3/10 voor het opleidingsonderdeel duidelijk terug op te vissen, door te stellen dat de afstudeeropdracht (waarop de evaluator 3/10 heeft gegeven) nu net datgene is waar al die doelstellingen uit de ECTS-fiche aangaande het gehele opleidingsonderdeel als enige aan bod komen. De beslissing slaagt er enkel in om duidelijk te maken dat verwerende partij weigert om de gehele opleiding, dus de 177 andere studiepunten, in ogenschouw te nemen. In de uiteenzetting van de ECTS-fiche komt verwerende partij niet los van het ene studieonderdeel, eigenlijk de ‘afstudeeropdracht’. Op geen enkele manier worden de domeinspecifieke leerresultaten van de opleiding in de motivering van verwerende partij betrokken. Uit niets blijkt dat verzoekster niet voldoet aan deze leerresultaten op basis waarvan haar een diploma kan toegekend worden.

De kennis en vaardigheden vermeld in de Vlaamse Kwalificatiestructuur dienen niet noodzakelijk in een werkstuk aangetoond te worden, maar kunnen in een professionele bachelor (kwalificatieniveau 6) beoordeeld worden in de praktijkstage. Verwerende partij laat niet enkel de opleidingsdoelstellingen op basis waarvan accreditatie verkregen werd voor de opleiding volledig buiten beschouwing, maar ook de ECTS-fiches (en dus de leerdoelen) van de overige onderdelen van de opleiding.

Vervolgens geeft verzoekende partij een overzicht van de verschillende leerdoelen zoals deze in de bestreden beslissing gekopieerd werden uit de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel “” en de vermeldingen in andere ECTS-fiches, waaruit volgens verzoekende partij duidelijk blijkt dat aan deze doelstellingen niet enkel wordt gewerkt in dit opleidingsonderdeel. Bijna vanzelfsprekend komen de meeste, zo niet alle, competenties die vermeld worden in de nieuwe beslissing terug in het opleidingsonderdeel ‘’. De leerdoelen werden daar ook binnen de stagebeoordeling geëvalueerd. De basiscompetentie ‘De leraar als onderzoeker en innovator’ overschrijdt volgens verzoekende partij duidelijk het opleidingsonderdeel en dient dan ook globaal beoordeeld te worden. Verder stelt verzoekende partij dat het betreffende opleidingsonderdeel geen unieke band heeft met de opleiding, vermits het een samenraapsel betreft van een portfolio, een afstudeeropdracht en een mondeling examen. Volgens haar bestaat een dergelijke unieke band wel tussen de stage en de opleiding. Op de stage was verzoekende partij met glans geslaagd.

In geen enkele motivering die tot op heden voorligt, blijkt volgens verzoekende partij dat met bovenstaande gegevens rekening wordt gehouden. De basiscompetentie ‘De leraar als onderzoeker en innovator’ kwam in de voorbereiding van de lessen, tijdens de praktijk en in de evaluaties meer dan “in beperkte mate” aan bod en is medebepalend voor het slagen van de praktijkstage. De eindcompetenties voor de opleiding zijn volgens verzoekende partij dan ook voldoende verworven.

Verwerende partij benadrukt in haar *antwoordnota* dat elk opleidingsonderdeel zelfstandig geëvalueerd dient te worden, in functie van de verschillende eindcompetenties die geformuleerd worden in de ECTS-fiche per opleidingsonderdeel. Deze eindcompetenties dragen bij tot het behalen van de doelstellingen van het opleidingsprogramma. Naar aanleiding van het arrest nr. 2.805 van de Raad heeft de interne beroepscommissie opnieuw bekeken of verzoekster de doelstellingen van het opleidingsprogramma behaald heeft en derhalve globaal geslaagd kan worden verklaard, ondanks het niet-tolereerbaar tekort van 7/20 voor het opleidingsonderdeel “**[REDACTED]**”. Om te slagen voor de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs’ in zijn geheel dient de student 10 domeinspecifieke leerresultaten (DLR) te behalen. Elk van deze DLR wordt geformuleerd op 3 beheersingsniveaus. De interne beroepscommissie heeft het dossier van verzoekster *ab initio* onderzocht aan de hand van het overzicht van de tien DLR voor de bacheloropleiding ‘Onderwijs: Kleuteronderwijs’ en de manier waarop zij vertaald zijn naar de specifieke leerdoelen per beheersingsniveau, waaraan in de verschillende opleidingsonderdelen wordt gewerkt. Deze vertaling is terug te vinden in de toepasselijke ECTS-fiche.

Het opleidingsonderdeel “**[REDACTED]**”, dat wordt gegeven in het derde en laatste jaar van de opleiding ‘Kleuteronderwijs’, bevat enkel nog eindcompetenties die zich situeren op beheersingsniveau 3 - het niveau waarbij kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes geïntegreerd worden in de beroepscontext. Dit wil zeggen dat deze competenties inderdaad reeds aan bod zijn gekomen in andere opleidingsonderdelen, maar slechts in beperkte mate gezien de student hier in moet groeien gedurende de drie jaren van de opleiding. Vanzelfsprekend doet het gegeven dat een student slaagde voor eerdere opleidingsonderdelen dan ook geen vermoeden ontstaan dat de student dient te slagen voor latere opleidingsonderdelen, ook al maken die deel uit van dezelfde opleiding. Het is immers perfect mogelijk dat een student nog wel slaagt voor de competenties van niveau 1 en 2, maar tekort schiet voor niveau 3. *In casu* heeft het niet slagen voor het opleidingsonderdeel “**[REDACTED]**” tot gevolg dat verzoekster beheersingsniveau 3 van DLR 5 niet behaalde.

Verzoekster is van mening dat zij wel degelijk alle doelstellingen van het opleidingsprogramma behaalde, gezien de basiscompetentie ‘De leraar als onderzoeker en innovator’ het opleidingsonderdeel waarvoor zij geen credit verwierf, overschrijdt. Zij meent dan ook dat zij voor het totaal van de opleiding geslaagd moet worden verklaard. Dit wordt volgens verweerder echter tegengesproken door de stukken die de onderwijsinstelling in dit dossier bijbrengt, en die de interne beroepscommissie grondig onderzocht heeft. Allereerst blijkt uit de competentiematrix voor de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs’ duidelijk welke competenties de student dient te behalen in de tien domeinspecifieke leerresultaten (DLR). Voor DLR 5, niveau 3 zijn er 6 competenties die men enkel en alleen kan behalen in het kader van het opleidingsonderdeel “”. De interne beroepscommissie baseerde zich op deze competentiematrix om tot haar besluit te komen. Gelet op het feit dat het opleidingsonderdeel “” dergelijke belangrijke rol speelt in het bereiken van een algemene opleidingsdoelstelling (meer bepaald DLR 5), kan dit opleidingsonderdeel conform eerdere rechtspraak van de Raad worden uitgesloten van de deliberatie wegens de unieke band met de opleidingsdoelstellingen. Verzoekster was hiervan op de hoogste, vermits er door middel van de ECTS-fiche en het OER reeds ter kennis werd gebracht dat het opleidingsonderdeel afwijkend niet tolereerbaar is. Verder blijkt uit ‘Het opleidingsmodel en de leerlijnen’ voor de lerarenopleiding kleuteronderwijs dat 4 van de 6 competenties die enkel verworven kunnen worden in het opleidingsonderdeel “” getoetst worden in de afstudeeropdracht. Het gaat immers om het element ‘Praktijkgericht onderzoek doen ter verbetering van het onderwijs in de eigen klas’ van de component zelfsturing.

Verzoekster behaalde voor de afstudeeropdracht slechts een cijfer van 3/20. Het werk werd zowel in eerste als in tweede zitting uitvoerig becommentarieerd. Deze afstudeeropdracht vormt het sluitstuk in de leerlijn die in de opleiding is ingebouwd om het DLR 5 en dus het functioneel geheel 5 “De leraar als onderzoeker en innovator” te realiseren. De interne beroepscommissie is voor de beoordeling van het dossier uitgegaan van de competentiematrix, in het bijzonder DLR 5 beheersingsniveau 3, en de bijbehorende toelichting in ‘Het opleidingsmodel en de leerlijnen voor de opleiding Kleuteronderwijs’ om vervolgens, rekening houdende met het dossier van verzoekster, op gemotiveerde wijze tot het besluit te komen dat zij de doelstellingen van het opleidingsprogramma niet heeft kunnen verwezenlijken. Derhalve kan zij niet geslaagd worden verklaard voor de opleiding ‘Bachelor in het Onderwijs: Kleuteronderwijs’. Het behoort tot de autonomie van de onderwijsinstelling om te bepalen op basis van welke resultaten

en feitelijke gegevens zij zich steunt om een beslissing inzake het geslaagd verklaren van een student zoals bepaald in artikel II.229 Codex Hoger Onderwijs en artikel 18.3 OER te nemen. De Raad kan enkel onderzoeken of deze beslissing regelmatig tot stand is gekomen en of ze niet kennelijk onredelijk is. Het behoort daarentegen niet tot haar bevoegdheid om zich in de plaats te stellen van de onderwijsinstelling en een nieuwe studievoortgangsbepaling te nemen. Het door verzoekster aangehaalde arrest nr. 221.394 van de Raad van State van 13 november 2012 betreft volgens verweerder een volstrekt andere casus, zodat de verwijzing ernaar voor dit dossier geen belang heeft.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekende partij dat verwerende partij niet verder komt dan te stellen dat niet naar resultaten van de voorbije jaren mag gekeken worden en dat enkel rekening kan gehouden worden met competenties van niveau 3. De oplijsting die verzoekende partij in het beroepschrift maakte betreft de competenties op niveau 3, dus de volgens verwerende partij relevante competenties. Het past niet te trachten hierover onduidelijkheid te doen ontstaan. Dezelfde leerplandoelen kwamen blijkens dit overzicht op hetzelfde niveau in andere vakken aan bod. Verwerende partij weigert uitdrukkelijk hiermee rekening te houden.

In de uitspraak in zaak 2015/006, waar verwerende partij naar verwijst, merkt de Raad op dat de unieke band tussen het opleidingsonderdeel en de opleiding erin bestaat dat een algemene opleidingsdoelstelling slechts door één enkel opleidingsonderdeel nagestreefd zou worden. Verzoekende partij stelt dat zij echter afdoende heeft aangetoond dat er niets unieks is aan het betwiste opleidingsonderdeel: de opleidingsdoelstellingen komen ook elders aan bod. De stage heeft wel een unieke band met de opleiding, maar daar scoort verzoekende partij zeer goed. Deze stage (18 studiepunten) wordt blijkbaar ondergeschikt gemaakt aan een ander, zeer beperkt opleidingsonderdeel. Een OER heeft niet tot doel her en der “afwijkend niet tolereerbare” vakken in te lassen, dit is enkel mogelijk indien een unieke band tussen het opleidingsonderdeel en de opleiding bestaat.

Verder vraagt verzoekende partij zich af of verwerende partij met ernst kan beweren dat uit het administratief dossier blijkt dat met alle relevante gegevens die voorhanden zijn een beslissing werd genomen. Verzoekende partij verwijst hierbij naar de stageverslagen en de inhoudelijke beoordelingen van de opleidingsonderdelen, en vraagt zich af waar de afweging is betreffende het behalen van de (niet als uniek aan het opleidingsonderdeel te beschouwen) opleidingsdoelstellingen. Verwerende partij lijkt duidelijk te willen maken dat zij *contra legem*

de beoordeling wenst te beperken tot het ene opleidingsonderdeel en “slaagt” daar ook in, wat de bestreden beslissing volgens verzoekende partij bijgevolg ook onwettig maakt. Volgens verzoekende partij is de bestreden beslissing niet regelmatig tot stand gekomen en is deze kennelijk onredelijk. Verzoekende partij stelt dat haar een diploma wordt geweigerd op basis van 3 studiepunten voor een opleiding van 180 studiepunten, zonder dat een bijzondere band tussen deze drie studiepunten en de opleiding wordt aangetoond die niet louter op papier geponeerd wordt, en dit terwijl verzoekende partij heeft aangetoond de opleidingsdoelstellingen in voldoende mate te beheersen.

Beoordeling

1. Het huidig middel van verzoekende partij betreft de kennelijke onredelijkheid van de interne beroepsinstantie om haar niet te delibereren omwille van een tekort van 7/20 op het opleidingsonderdeel “”.

De Raad erkent de autonomie van elke onderwijsinstelling afzonderlijk bij het al dan niet delibereren van studenten, maar ook hier houdt hij toezicht op de redelijkheid en de regelmatigheid van de beslissing.

Dit houdt in dat de Raad – zonder dat hij zijn appreciatie over de waarde van een student in de plaats van de bevoegde instantie kan stellen – daarbij kan nagaan of argumenten die in het beslissingsdebat belangrijk zijn, meegenomen werden en daarbij de verhouding tussen de mogelijke argumenten in het debat kan beoordelen. De Raad kan bepaalde argumenten al dan niet als redelijk kwalificeren¹.

In huidige zaak stelt de Raad in eerste instantie vast dat verweerder gevolg heeft gegeven aan het arrest nr. 2.805 van 28 januari 2016 van de Raad, in de mate dat zij het dossier opnieuw heeft onderzocht en een nieuwe gemotiveerde deliberatiebeslissing heeft genomen en ter kennis heeft gebracht aan verzoekster.

Of de nieuwe deliberatiebeslissing binnen de aangegeven krijtlijnen ook afdoende materieel gemotiveerd werd, regelmatig is en de toets van de kennelijke onredelijkheid doorstaat zal de Raad hierna onderzoeken.

¹ R.Stvb.nr 2013/204

2. De Raad stelt samenvattend vast dat *in casu* de interne beroepscommissie bij haar inhoudelijk onderzoek wat de mogelijkheid tot het globaal geslaagd verklaren van verzoekster betreft, zich heeft laten leiden door volgende argumenten/overwegingen:

(1) Vooreerst wijst de onderwijsinstelling op het feit dat elk opleidingsonderdeel zelfstandig moet geëvalueerd worden in functie van de verschillende eindcompetenties die in de ECTS-fiche zijn geformuleerd en dat deze eindcompetenties bijdragen tot het behalen van de doelstellingen van het opleidingsprogramma;

(2) Zij wijst op de domeinspecifieke leerresultaten (DLR) die om te slagen voor de bacheloropleiding kleuteronderwijs globaal moeten worden behaald (stuk 7 van verzoekster) en in het bijzonder op het DLR 5, dat stelt dat:

“De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs stuurt zijn functioneren bij en innoveert aan de hand van een systematische, kritische reflectie op de eigen professionele praktijk vanuit relevante theoretische denkkaders en inzichten uit onderzoek.”

(3) Deze DLR's worden geformuleerd op 3 beheersingsniveaus, waarbij het litigieuze opleidingsonderdeel wordt gegeven in het laatste opleidingstraject van de opleiding kleuteronderwijs en zich enkel nog situeert op het beheersingsniveau 3 (het niveau waarbij kennis, inzicht en vaardigheden en attitudes geïntegreerd worden in de beroepscontext (stuk 6 – ECTS-fiche);

(4) Verweerder wijst verder op de toepassing van de competentiematrix waaruit blijkt dat voor DLR5 Levenslang leren, niveau 3 er zes competenties zijn die men enkel en alleen kan behalen via het opleidingsonderdeel ‘’ (stuk 17, p. 24):

“- integreert vernieuwende inzichten die zich in de samenleving aandienen in de eigen onderwijspraktijk

- neemt kennis van toegankelijke resultaten van onderzoek die relevant zijn voor de eigen praktijk

- reflecteert over de in de eigen onderwijspraktijk geïntegreerde nieuwe inzichten

- reflecteert over zijn omgang met de kleuters met het oog op een groeibevorderende relatie met elke kleuter

- stuurt de klaspraktijk vanuit reflectie op een onder begeleiding eenvoudig uitgevoerd praktijkonderzoek bij

- voert met ondersteuning van een lector en een externe partner een eenvoudig praktijkonderzoek uit”

(5) Verweerder verwijst verder naar de door verzoekster gekende ECTS-fiche waarin vermeld staat dat er geen tolerantie mogelijk is voor “■■■■■”, “■■■■■”, “■■■■■” en voor het litigieuze opleidingsonderdeel “■■■■■”;

(6) Tot slot wijst verweerder op het belang van het gedeelte ‘Afstudeeropdracht’, waarvoor verzoekster slechts een cijfer van 3/20 behaald heeft. Uit het opleidingsmodel en de leerlijnen blijkt dat 4 van de 6 competenties op beheersingsniveau 3 enkel verworven kunnen worden in het opleidingsonderdeel “■■■■■” getoetst in de afstudeeropdracht.

Het gaat immers om het element ‘Praktijkgericht onderzoek doen ter verbetering van het onderwijs in de eigen klas’ van de component zelfsturing (stuk 18, p.41-44).

Deze afstudeeropdracht vormt het sluitstuk in de leerlijn die in de opleiding is ingebouwd om het DLR5 en dus het functioneel geheel 5 “De leraar als onderzoeker en innovator” te realiseren.

3. Uit het dossier leidt de Raad af dat de kernvraag die verzoekster voorlegt, is: hoe kan men in een professionele bachelor een score van 15/20 behalen voor een opleidingsonderdeel stage en beweren dat men niet voldoet aan de globale doelstellingen van de opleiding?

Verzoekster baseert derhalve haar inhoudelijke argumenten op grond waarvan zij globaal moet geslaagd verklaard worden in eerste instantie door te verwijzen naar haar prestaties voor het opleidingsonderdeel “■■■■■”, waarop zij een score van 15/20 heeft behaald en waarin eveneens de competentie van ‘De leraar als onderzoeker en innovator’ wordt vooropgesteld als doelstelling. Verzoekster wijst meer bepaald op volgende aspecten: levenslang leren; integreert in samenspraak met het schoolteam vernieuwende inzichten die zich in de samenleving aandienen, in zijn onderwijspraktijk; wendt vernieuwende inzichten uit de opleiding in zijn onderwijspraktijk aan (zie verzoekschrift).

Verzoekster stelt ook in dit verband dat de kennis en de vaardigheden in een professionele bachelor waar niveau 6 geldt (anders dan bij een masterproef op niveau 7) wel degelijk ook via een praktijkstage kunnen aangetoond worden en niet noodzakelijk via een werkstuk.

Verzoekster stelt verder dat de verschillende leerdoelen zoals vermeld in de ECTS-fiche bij het litigieuze opleidingsonderdeel wel degelijk ook aan bod komen bij de overige onderdelen. Zij verwijst in dit verband naar de leerdoelen over reflecteren die zelfs in het deelopleidingsonderdeel via de portfolio als verworven worden beschouwd.

Volgens verzoekster toont verweerder dus niet aan dat de afstudeeropdracht een uniek karakter heeft in het licht van de globale leerdoelen die de opleiding vooropstelt.

4. Wat voorligt in huidig dossier betreft de toepassing van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs², met name het geslaagd verklaren van verzoekster op grond van de globale verwezenlijking van de doelstelling van het opleidingsprogramma. De examencommissie heeft in deze een discretionaire bevoegdheid. Ingeval zij een dergelijke deliberatiebeslissing neemt, zoals *in casu*, houdt ze ook rekening met de bijzonderheden eigen aan het dossier. Deze kunnen zowel persoonsgebonden dan wel onderwijs gerelateerd zijn. *In casu* werden geen specifieke persoonsgebonden omstandigheden ingeroepen, zodat deze ook niet dienden onderzocht te worden.

De Raad heeft reeds in eerdere rechtspraak geoordeeld dat het globaal delibereren op grond van het gehele onderwijstraject van een student dient te gebeuren, waarbij zowel kwalitatieve als kwantitatieve elementen in overweging worden genomen.

5. De Raad stelt op basis van voorliggend dossier wat het onderwijstraject van verzoekster betreft vast dat zij voor alle opleidingsonderdelen geslaagd is, met uitzondering van het opleidingsonderdeel “” waarop zij een 7/20 behaald heeft. Dit opleidingsonderdeel heeft een studieomvang van 6 studiepunten. Studenten moeten met dit opleidingsonderdeel bewijzen dat ze in staat zijn tot reflectie en een onderzoekende houding kunnen aannemen (zie stuk 5 van verweerder).

Het opleidingsonderdeel omvat een deel portfolio (11/20) waarbij de competenties ‘reflecteren en dialogeren’ getoetst worden aan de hand van een portfolio en een deel afstudeeropdracht (3/20) waarbij de competenties i.v.m. ‘onderzoeken en innoveren’ getoetst wordt aan de hand van een mondelinge verdediging van een werkstuk.

Uit het dossier blijkt dat verweerder zijn onderzoek heeft toegespitst op het deel ‘Afstudeeropdracht’. Gezien verzoekster op het gedeelte ‘Afstudeeropdracht’ een dermate

² **Art. II.229.** *De student wordt door de examencommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn.*

Het feit dat een student globaal geslaagd wordt verklaard, betekent niet dat hij in aanmerking komt voor een creditbewijs voor die opleidingsonderdelen waarvoor hij niet is geslaagd.

negatief resultaat behaald heeft (waardoor ze niet in aanmerking kan komen voor een credit op het opleidingsonderdeel '.....'), lijkt het de Raad logisch dat bij een onderzoek naar de vraag of verzoekster globaal kan gedelibereerd worden, de nadruk ligt op het betreffende deelopleidingsonderdeel.

De vraag die *in fine* in het kader van het globaal delibereren *in casu* rijst, is: in welke mate kan de opleidingsdoelstelling DLR 5 (het *bijsturen van zijn functioneren en innoveren aan de hand van een systematische, kritische reflectie op de eigen professionele praktijk vanuit relevante theoretische denkkaders en inzichten uit onderzoek*) via andere opleidingsonderdelen dan het vooropgestelde "....." bereikt worden en meer bepaald in welke mate kan het tekort wat de bereikte competenties betreft - dat is vastgesteld bij de evaluatie van de 'afstudeeropdracht' met het oog op het bereiken van het DLR5 - gecompenseerd worden door het bereiken van dezelfde leerdoelstellingen in andere opleidingsonderdelen?

De Raad treedt verweerder vooreerst bij in de bewering dat het *niveau* van het bereikte beheersingsniveau een belangrijk element kan zijn bij het al dan niet delibereren. De Raad stelt echter vast dat wat dit niveau betreft het opleidingsonderdeel '.....' en het deelopleidingsonderdeel Portfolio - waarnaar verzoekster als referentiepunt voor de bereikte opleidingsdoelstelling DLR5 verwijst - zich ook situeren op het hoogste niveau 3, zodat het niveau op zich *in casu* geen doorslaggevend argument is om niet van een compensatie te kunnen spreken.

Verweerder baseert zich ook op het feit dat het betreffende opleidingsonderdeel niet voor *tolerantie* in aanmerking komt en dat dit een gekend gegeven is voor verzoekster, gezien dit vermeld staat in de ECTS-fiche. De Raad is van oordeel dat het al dan niet voor tolerantie in aanmerking komen *in se* geen argument is om niet globaal te delibereren. Dit vergt zoals eerder gesteld een inhoudelijk onderzoek. Het toont *in casu* wel aan dat verweerder een bijzonder belang hecht aan het betreffende opleidingsonderdeel. Hiermee geeft verweerder immers formeel en voorafgaandelijk aan dat de leerdoelstellingen globaal niet bereikt worden indien voor dit opleidingsonderdeel geen credit wordt behaald.

De Raad stelt verder vast dat verweerder concreet in zijn motivering inhoudelijk wil aantonen dat het betreffende opleidingsonderdeel en in het bijzonder het gedeelte 'Afstudeeropdracht' (waarop verzoekster slechts 3/20 behaalt) een uniek karakter heeft in het kader van de globale

doelstellingen van de opleiding. Verzoekster heeft volgens verweerder door het niet slagen voor het betreffende opleidingsonderdeel niet aangetoond het niveau 3 van de DLR5 te bereiken. Verweerder refereert meer specifiek naar een aantal competenties (zie hoger) die enkel kunnen bereikt worden via het betreffende opleidingsonderdeel en meer specifiek de afstudeeropdracht.

De Raad is het met verzoekster eens dat aan het bereiken van het DLR5 gewerkt wordt via verschillende opleidingsonderdelen, waaronder ook de ‘begeleide beroepspraktijk 5-6’ (zie hoger).

De Raad kan evenwel ook niet anders dan vaststellen dat niet alle de leerdoelen binnen het DLR 5 via ‘[REDACTED]’ kunnen bereikt worden.

Voor zover de Raad uit de stukken, die geen puntsgewijze bespreking van de leerdoelen bevatten, vermog af te leiden gaat het om volgende leerdoelen die niet in het opleidingsonderdeel [REDACTED] worden afgedekt:

“- neemt kennis van toegankelijke resultaten van onderwijsonderzoek die relevant zijn voor de eigen praktijk

- stuurt de klaspraktijk vanuit reflectie op een onder begeleiding eenvoudig uitgevoerd praktijkonderzoek bij

- reflecteert over zijn omgang met de kleuters met het oog op een groeibevorderende relatie met elke kleuter

- voert met ondersteuning van een lector en een externe partner een eenvoudig praktijk onderzoek uit”

Ook door het deelopleidingsonderdeel ‘portfolio’ als referentiepunt te gebruiken - waar zoals eerder reeds gesteld de nadruk werd gelegd op het ‘reflecteren en dialogeren’ en niet zoals in de afstudeeropdracht op de competentie ‘onderzoeken en innoveren’- toont verzoekster niet concreet aan hoe dit tekort wordt gecompenseerd. Verzoekster toont ook niet aan dat deze leerdoelen op hetzelfde beheersingsniveau bereikt worden via andere opleidingsonderdelen. Slechts de twee vermelde opleidingsonderdelen worden concreet betrokken in het onderzoek.

De Raad wenst in dit verband wel op te merken dat gezien globale toetsing apart bestaat, deze nog iets anders moet inhouden dan het louter toetsen van afzonderlijke competenties en derhalve volstaat een onvoldoende op één of zoals *in casu* meerdere competenties binnen het

deelopleidingsonderdeel ‘afstudeertraject’ *in se* niet om niet globaal te kunnen delibereren. Dit heeft wel tot gevolg dat bv. *in casu* verzoekster het creditbewijs niet behaald heeft voor het litigieuze opleidingsonderdeel. Globale toetsing betreft per definitie meer dan het behalen van kerncompetenties gelinkt aan de afzonderlijke opleidingsonderdelen.

De Raad is echter van oordeel dat verweerder *in casu* wel een globale toetsing doorvoert, door meer bepaald de link te leggen via de competentiematrix tussen de niet bereikte competenties en het niet realiseren van de doelstellingen van het DLR 5.

Verzoekster stelt ook dat verweerder al te veel belang hecht aan deze onderzoekscompetentie (het uitvoeren van een praktijkonderzoek) en meer bepaald de theoretische invulling hiervan via een opdracht, gezien het een ‘professionele’ bachelor betreft waar de praktijkstage centraal staat om de realisatie van leerdoelen aan te tonen.

De Raad stelt vast dat verweerder inderdaad van deze competentie ‘onderzoeken en innoveren’ een bijzondere opleidingsdoelstelling heeft gemaakt met daaraan verbonden een aantal leerdoelen die in de door hem uitgewerkte competentiematrix niet in een praktijkstage kunnen getoetst worden, maar wel als essentieel worden beschouwd. De Raad is van oordeel dat dit een pedagogische keuze betreft van de onderwijsinstelling die kadert binnen haar autonomie.

De vraag of dit opleidingsonderdeel, de daaraan verbonden leerdoelen en vooral het beheersingsniveau ook effectief noodzakelijk hetzij wenselijk zijn voor de beroepsuitoefening als kleuteronderwijzeres behoort niet tot de bevoegdheid van de Raad, die enkel de wettigheid of de redelijkheid en niet de opportuniteit van de pedagogische keuzes kan beoordelen.

De Raad merkt in dit verband op dat artikel II.141 van de Codex Hoger Onderwijs voor de opleidingen die leiden tot de graad van bachelor in het hoger professioneel onderwijs - naast algemeen beroepsgerichte competenties en het beheersen van beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar - het beheersen van algemene competenties (waaronder het vermogen tot kritische reflectie, het verwerven en verwerken van informatie, een ingesteldheid tot levenslang leren...) vooropstelt als domeinspecifiek leerresultaat. In het licht hiervan is het bijzonder belang dat gehecht wordt aan het praktijkgericht onderzoek ook geen onregelmatige of onredelijke beleidskeuze.

Hoewel ‘de afstudeeropdracht’ slechts een eindpunt betreft van een leerlijn, rijst terecht de vraag waarom een (deel)opleidingsonderdeel dat niet minder dan 4 competenties op zichzelf moet meten op niveau 3 (op een totaal van 60 studiepunten binnen dat onderwijstraject) slechts drie studiepunten omvat.

Dit lijkt *prima facie* disproportioneel in vergelijking met het belang dat verweerder hieraan hecht en is mogelijk misleidend voor een student, maar wordt *in casu* wel opgevangen doordat verweerder het betreffende opleidingsonderdeel als niet tolereerbaar beschouwt (zoals vermeld in de ECTS-fiche) en uit de inhoudelijke beschrijving van de leerresultaten wel degelijk het specifieke belang blijkt in het licht van de opleidingsdoelstellingen als eindpunt van een leerlijn.

6. De Raad concludeert, rekening houdend met bovenstaande overwegingen:

(1) Dat verweerder een bijzonder belang hecht aan het litigieuze opleidingsonderdeel en op basis van de competentiematrix inhoudelijk aantoont dat met het betreffende (deel)opleidingsonderdeel competenties worden getoetst die uniek zijn om de opleidingsdoelstelling (DLR 5) te bereiken op het uiteindelijke beheersingsniveau. De competentiematrix van de onderwijsinstelling steunt trouwens op de eindkwalificaties waaraan elke opleiding moet voldoen aan de Dublin-descriptoren en aan niveau 6 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur;

(2) Dat het litigieuze opleidingsonderdeel in zijn geheel een studieomvang heeft van 6 studiepunten waarvoor verzoekster geen credit heeft behaald, in het bijzonder omdat zij op het deel ‘afstudeeropdracht’ dat gescheiden competenties meet slechts een 3/20 behaald heeft. Dit is een zeer laag cijfer, waarmee wordt aangegeven dat verzoekster de betreffende eindcompetenties duidelijk niet heeft verworven. Uit het dossier blijkt uit diverse opmerkingen die op het ingeleverde werk werden genoteerd dat de tekortkomingen in detail werden gemotiveerd;

(3) Dat de ‘Afstudeeropdracht’ - zoals ook de benaming stelt - als een sluitstuk van een gehele leerlijn kan beschouwd worden;

(4) Dat verweerder een bijzonder belang hecht aan het toegepast praktijkonderzoek waarin getoond wordt dat men een bepaalde theoretische invulling kan geven aan de onderzoeksingesteldheid en een ingesteldheid tot levenslang leren; Dat de invulling van het

curriculum en het gewicht van de verschillende facetten in het bereiken van de opleidingsdoelstellingen binnen de grenzen van het decretaal kader behoort tot de autonomie van elke hoger onderwijsinstelling; Dat het belang dat hieraan gehecht wordt in het kader van artikel II.141 van de Codex Hoger Onderwijs *in se* ook niet als kennelijk onredelijk kan beschouwd worden;

(5) Dat het belang dat door de verweerder gehecht wordt aan het opleidingsonderdeel niet enkel blijkt uit de inhoudelijke invulling, maar ook blijkt uit het feit dat het één van de drie opleidingsonderdelen betreft waarvoor geen tolerantie mogelijk is, zoals vermeld op de ECTS-fiche, gekend door verzoekster. Verzoekster heeft dit belang onvoldoende ingeschat en aan de realisatie van deze afstudeeropdracht niet de nodige aandacht gegeven;

(6) Dat verzoekster niet overtuigend aantoont dat ze al de betreffende leerdoelstellingen eigen aan het DLR5 wel degelijk heeft bereikt via haar stage of het andere deelopleidingsonderdeel ‘portfolio’ waarvoor zij wel slaagde. Het gegeven dat verzoekster wel degelijk voor het belangrijkste opleidingsonderdeel ‘stage’ met een omvang van 18 studiepunten geslaagd is met een zeer goed cijfer van 15/20 en dat de meeste leerdoelen ook effectief in de beroepspraktijk getoetst worden, is naar het oordeel van de Raad *in se* onvoldoende om *in casu* de beslissing van verweerder om niet globaal te delibereren als kennelijk onredelijk te beschouwen. Verzoekster toont de Raad ook niet concreet aan welke andere opleidingsonderdelen op het niveau 3 bijdragen tot het realiseren van het DLR 5 en meer specifiek de vermelde leerdoelen.

7. Op basis van deze overwegingen is de Raad binnen de grenzen van zijn beoordelingsbevoegdheid van oordeel dat verweerder de mogelijkheid om verzoekster al dan niet globaal geslaagd te verklaren voldoende heeft onderzocht en gemotiveerd heeft aan de hand van belangrijke inhoudelijke argumenten en dat het niet delibereren in het licht van deze beschouwingen niet als onregelmatig en als kennelijk onredelijk kan beschouwd worden.

Het middel is niet gegrond.

8. De Raad stelt vast dat ter zitting is gebleken dat er bij verweerder een grote welwillendheid is om naar een oplossing te zoeken die het moet mogelijk maken om het beperkte studieprogramma dat verzoekster nog rest zo snel mogelijk af te werken. In de context van de flexibele organisatie van het hoger onderwijs moet - mits een laattijdige inschrijving tot de

mogelijkheden behoort en ook de wens is van verzoekster - de organisatie van een nieuwe afstudeeropdracht (met een aangepaste invulling en onder een gepaste begeleiding) mogelijk zijn, opdat verzoekster nog tijdens het huidige academiejaar haar diploma kan behalen.

B. Tweede middel

Verzoekster steunt zich in een tweede middel op een schending van het onpartijdigheidbeginsel, met name de (beweerde) vooringenomenheid van de promotor.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stipt aan dat uit de stukken die verwerende partij in de procedure betreffende de beslissing van 21 september 2015 voorbracht, blijkt dat de promotor, dhr. [L.J.], reeds op 1 april 2015 aandringt op een onvoldoende voor verzoekende partij. In een e-mailbericht verwijst de promotor naar de 'Handleiding bij het uitwerken van je eindproject', waarin vermeld wordt dat indien de student geen reactie geeft na contact door de promotor of zelf geen contact neemt met de promotor – uiterlijk in week 4 van het tweede semester – de student een score van 0/20 voor dit opleidingsonderdeel krijgt. In dezelfde e-mail benadrukt de promotor dat het inmiddels al week 8 is van het tweede semester en dat het reglement strikt toegepast moet worden. Verzoekende partij merkt op dat de promotor hierin blijkbaar afgeblokt is. Volgens haar kan een promotor in deze omstandigheden zijn werkzaamheden echter niet zonder vooringenomenheid volbrengen, wat ook blijkt uit het herhaaldelijk verwijzen naar een gebrek aan contact op de evaluatieformulieren, het grote aantal nietszeggende markeringen op het ingediende werk zelf en de onredelijk lage (deel-) scores die uiteindelijk gegeven worden. Ze meent dat de bemerkingen van de promotor naar inhoud en zeker naar vorm blijk geven van een ingesteldheid die niet vereenzelvigd kan worden met deze van een (zelfs zeer) kritisch beoordelaar. Verzoekende partij benadrukt dat ze dit middel, dat in het eerdere arrest van de Raad werd afgewezen als ongegrond, bevestigt.

Verwerende partij merkt in haar *antwoordnota* op dat dit middel reeds werd afgewezen door de Raad in het arrest van 26 november 2015. Gezien de Raad hieromtrent reeds definitief uitspraak heeft gedaan tussen partijen en er geen bewijskrachtige nieuwe elementen worden aangebracht, noch onverenigbaarheden kunnen worden vastgesteld, is het middel onontvankelijk.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekende partij dat ze ervan overtuigd blijft dat de uitgedrukte wil van een promotor om een studente 0/20 toe te kennen hem ongeschikt maakt om zich verder uit te spreken over het werk van deze student wanneer hij in deze opinie afgeblokt wordt.

Beoordeling

De Raad heeft in het arrest nr. 2.654 en het arrest nr. 2.805 van 15 december 2015 uitdrukkelijk het ingeroepen middel betreffende de onpartijdigheid afgewezen op grond van onvoldoende overtuigende bewijzen. Het middel dat verzoekster betreffende de vooringenomenheid van de docent in huidig beroep opnieuw te berde brengt is onontvankelijk gezien de Raad hieromtrent reeds met gezag van gewijsde uitspraak heeft gedaan tussen partijen en er geen bewijskrachtige nieuwe elementen worden aangebracht, noch onverenigbaarheden kunnen worden vastgesteld op grond waarvan het gewijsde kan worden herroepen.

Het middel is niet ontvankelijk.

Het beroep is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 22 maart 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bijzitter
Daniël Cuypers	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris
Freya Gheysen

De voorzitter
Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.849 van 17 maart 2016 in de zaak 2016/051

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 18 februari 2016, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 28 januari 2016 waarbij aan de verzoeker een 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ en de beslissing van de interne beroepscommissie van 12 februari 2016 waarbij het intern beroep van verzoekster ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 17 maart 2016.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

[REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding “Bachelor in het bedrijfsmanagement”.

Voor het opleidingsonderdeel “[REDACTED]” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 30 januari 2016 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 12 februari 2016 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat verzoekster tijdens het feedbackgesprek dat zij na de eerste examenperiode had met de docent van het betrokken opleidingsonderdeel meedeelde dat zij tijdens de lessen geen notities nam, maar wel iedere les aanwezig was. De docent kan inderdaad de aanwezigheid van verzoekster in zijn lessen bevestigen, doch beklemtoont dat de lesnotities zeer cruciaal zijn bij het instuderen van de materie en vooral met het oog op de evaluatie. De docent gebruikt als lesmateriaal uitgebreide powerpointpresentaties die beschikbaar zijn voor de studenten op het online platform en vult deze tijdens de lessen aan met relevante en actuele voorbeelden. Het in de les zijn is overigens geen garantie om geslaagd te zijn. Uiteraard moet het examen zelf met goed gevolg afgelegd worden.

Verwerende partij is niet akkoord met de bewering dat de ene reeks examens “beduidend moeilijker” was dan de andere reeks. Het betreft hier een bewering die niet onderbouwd is en verweerder distantieert zich ervan. Alle studenten werden op het ogenblik van het examen alternerend in een klas gezet en kregen de ‘witte’ of de ‘gele’ reeks. Op die manier werd voorkomen dat er kon worden afgeschreven.

Wat het eerste middel betreft, stelt de interne beroepscommissie dat het aanwezig zijn in een les goed is. Het biedt uiteraard geen garantie om te slagen. Het middel kan niet gevolgd worden.

In het tweede middel wordt door verzoekster in essentie een schending van het gelijkheidsbeginsel opgeworpen. De interne beroepscommissie is van oordeel dat het gelijkheidsbeginsel niet geschonden werd, gezien alle studenten hier op dezelfde manier behandeld werden. Iedereen kreeg reeks 1 of reeks 2. Het middel kan niet gevolgd worden, en het intern beroep van verzoekster wordt bijgevolg verworpen.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 15 februari 2016 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 18 februari 2016 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In de *antwoordnota* werpt verwerende partij op dat Artikel II.294 § 2 Codex Hoger Onderwijs stelt dat het verzoekschrift, om ontvankelijk te zijn, ondertekend moet zijn door de verzoeker of zijn raadsman. Het is vaste rechtspraak van de Raad om een niet-ondertekend verzoekschrift onontvankelijk te verklaren. Verwerende partij stelt vast dat het verzoekschrift voor de Raad niet ondertekend werd, noch werd er enig teken aangebracht die de identiteit van verzoekster kan bewijzen. Het verzoekschrift is bijgevolg onontvankelijk.

Beoordeling

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft met betrekking tot de indiening van een beroep bij de Raad het volgende voor:

“§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.”

De ondertekening van een bij de Raad ingesteld beroep is door de decreetgever uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven.

De Raad stelt vast dat verzoeksters verzoekschrift niet is ondertekend en dat zij niet antwoordt op de ter zake door verwerende partij opgeworpen exceptie.

De exceptie dient dan ook gegrond te worden bevonden.

Het beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 17 maart 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
-----------------	-----------------

Henri Verhaaren	bijzitter
-----------------	-----------

Daniël Cuypers	bijzitter
----------------	-----------

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.851 van 17 maart 2016 in de zaak 2016/055

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 23 februari 2016, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 3 februari 2016 waarbij aan de verzoeker een 9 op 20 werd toegekend voor het deelopleidingsonderdeel '[REDACTED]' van het opleidingsonderdeel '[REDACTED]' en de bepaling van de interne beroepscommissie van 16 februari 2016 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk en gegrond werd verklaard en aan de verzoeker een 9,6 op 20 werd toegekend voor het betreffende deelopleidingsonderdeel.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 17 maart 2016.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding "[REDACTED]".

Voor het deelopleidingsonderdeel '[REDACTED]' van het opleidingsonderdeel '[REDACTED]' bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 8 februari 2016 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 16 februari 2016 werd het intern beroep ontvankelijk en gegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat de opleiding aantoont dat de berekening van de factor van de peer-evaluatie niet beïnvloed wordt door de scores die de groepsleden geven aan de andere studenten. In tegenstelling tot wat verzoeker beweert, leiden lage scores bij de beoordeling van één student niet tot een hogere peer-factor bij zijn medestudenten. De interne beroepscommissie oordeelt dat dit argument ongegrond is.

Verder stelt de beroepscommissie dat aan verzoeker omwille van zijn dyslexie redelijke aanpassingen werden toegekend. De beroepscommissie oordeelt dat ook in een groepswerk rekening moet gehouden worden met een functiebeperking van een groepslid. De beroepscommissie stelt vast dat medestudenten bij verschillende items oordelen dat verzoeker net onder het gemiddelde van de groep functioneert omwille van zijn snelheid van werken. De opleiding argumenteert daarbij dat verzoeker zelf zijn medestudenten kan informeren over zijn functiebeperking. De beroepscommissie oordeelt dat in dit geval onvoldoende rekening werd gehouden met de functiebeperking van de student en dat dit recht op redelijke aanpassingen niet beperkt wordt omdat de student zijn medestudenten hier niet over wenst te informeren. De docenten en coördinator van het opleidingsonderdeel blijven eindverantwoordelijk voor het examenresultaat en moeten ook bij de beoordeling van het groepswerk rekening houden met de functiebeperking van verzoeker. Het argument van verzoeker is gegrond.

De interne beroepscommissie beslist daarom dat bij de peer-evaluatie de scores van medestudenten die uitsluitend gemotiveerd worden op basis van snelheid van werken, opgetrokken worden tot het gemiddelde. Na herberekening verandert de factor ten gevolge van de peer-evaluatie van 0,71 naar 0,75. De groep behaalde 13/20. De score van verzoeker voor dit onderdeel wordt dus $13 \times 0,75 = 9,6/20$.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 19 februari 2016 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 23 februari 2016 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verzoekende partij en verwerende partij hebben geen opmerkingen wat de ontvankelijkheid naar tijdigheid en vorm van het extern beroep betreft. De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

De Raad onderzoekt verder ambtshalve de ontvankelijkheid *ratione materiae*.

De Raad stelt vast dat het voorwerp van het beroep een examenbeslissing betreft aangaande het opleidingsonderdeel ‘.....’ en meer bepaald het deelopleidingsonderdeel ‘.....’. Het evaluatiemoment voor deze afzonderlijke onderwijsleeractiviteit met specifiek bepaalde leerdoelen en werkvorm (welke voor 33% van de totaalscore op het opleidingsonderdeel wordt verrekend) wordt na afsluiting van de eerste examenperiode reeds definitief beoordeeld door de docent en door de examencommissie bekrachtigd en als dusdanig afzonderlijk op het puntenblad vermeld. Er is ook reglementair een mogelijkheid voorzien van behoud van deeltijfers over examenperiodes heen voor afzonderlijke onderwijsleeractiviteiten, zoals *in casu* ingeval een student hiervoor geslaagd is verklaard.

De Raad stelt ambtshalve vast dat de beoordeling van het ‘deelopleidingsonderdeel’ *in casu* een ‘eindoordeel’ over een examen betreft dat definitief is vastgelegd en waarvoor de Raad derhalve bevoegd is op grond van artikel I. 3, 69° a) van de Codex Hoger Onderwijs.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel en het gelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat hij voor het deelopleidingsonderdeel '.....' van het opleidingsonderdeel '.....' met zijn groep een resultaat behaalde van 13/20. Zijn peer-evaluatie gaf hem een factor 0,71, waardoor het eindresultaat van verzoeker 9/20 werd. Na de beslissing van de beroepscommissie, die zijn klacht ontvankelijk en gegrond verklaarde, werd deze factor aangepast naar 0,75. De beroepscommissie gaf aan dat het eindresultaat van verzoeker als volgt wijzigt: $13 \times 0,75 = 9,6/20$. Hoewel de beroepscommissie de factor aangepast heeft, is er volgens verzoeker nog onvoldoende rekening gehouden met zijn andere argumenten. De aanpassing van de factor zelf is bovendien zo klein dat verzoeker ook hier vindt dat er een grotere aanpassing kan gebeuren.

De factor wordt bepaald door de peer-evaluatie over twee groepswerken. Verzoeker had van de docenten de opdracht gekregen om de ene keer een fiets in het centrum van Turnhout te gaan ophalen en om hem de andere keer terug te brengen. Hierdoor kwam verzoeker voor beide groepswerken pas na ongeveer 40 minuten bij de groep om het groepswerk mee te maken. De andere groepsleden waren beide keren al begonnen met het groepswerk. Iemand had de leiding genomen, er waren ideeën, er was overleg en de groep had al vastgelegd wat er moest gebeuren toen verzoeker erbij kwam. Op voorhand had verzoeker aan één van de groepsleden enkele ideeën gegeven om mee te nemen in de bespreking. Bij aankomst in de groep heeft verzoeker ook telkens zijn idee gegeven, maar de groep wilde niet meer van richting veranderen en heeft verzoeker laten weten wat zijn taak was. Verzoeker heeft er toen voor gekozen om die taak uit te voeren en om niet alle groepsafspraken in vraag te stellen, gelet op de tijdsdruk. Verzoeker stelt dat het niet goed is om aan te komen in een groep als de rest van de groep al alle afspraken gemaakt heeft en als de taken verdeeld zijn. Minstens één groepslid vindt dat verzoeker (bijna) niets heeft bijgedragen (hetgeen verzoeker betwist) en volgens verzoeker is dat onder andere om deze reden. Ook voor enkel andere groepsleden was het volgens verzoeker blijkbaar niet duidelijk dat iemand die er nadien bijkomt, moeilijk nog leiderschap, initiatief enz. kan opnemen, gezien de beslissingen al genomen waren. Verzoeker stelt dat hij bovendien wel initiatief heeft genomen door de reflectie van het groepswerk te schrijven, Dat was geen opdracht vanuit de groep, maar het moest wel gebeuren en niemand had dit gedaan.

Wat betreft de aanpassing door de beroepscommissie stelt verzoeker dat er daar geoordeeld is dat alle evaluaties die als commentaar 'snelheid' vernoemen, aangepast worden naar het gemiddelde. Er werd dan blijkbaar door de beroepscommissie aangenomen dat als er niets ingevuld is, er geen negatieve evaluatie omwille van snelheid was. Dat is volgens verzoeker

niet zeker. Hij stelt dan ook dat hier de student het voordeel van de twijfel moet gegund worden. Verzoeker weet niet welke evaluaties aangepast zijn, maar het zijn er volgens hem in ieder geval niet veel. Zelfs met de voorwaarde dat de commentaar ‘snelheid’ diende te vermelden, konden er meer aanpassingen gebeuren. Er waren ook nog twee commentaren die niet ingevuld waren, wat een verplichting was indien het sterk afweek. Deze punten zijn gewoon aanvaard, hoewel ze niet voldoen aan de vraag van de opleiding. Verder zijn er nog enkele commentaren waarbij opvalt dat de groepsleden over het hoofd zien dat verzoeker er niet van bij het begin was en daardoor al heel wat minder inbreng kon hebben. Verzoeker stelt dat hij hier niet op afgerekend mag worden, omdat hij een andere opdracht uitvoerde. Hij stelt dat het ook zo is dat als hij dingen moet opzoeken (d.w.z. lezen), hij zich volledig moet concentreren en dat hij er op dat moment niet zomaar enkele andere dingen (vb. extra creatieve inbreng) kan bijnemen. Gezien hij al tijd tekort had, kon hij het ook nadien niet doen.

Aangezien meerdere groepsleden soms op dezelfde criteria mindere punten gegeven hebben, kreeg verzoeker te horen dat het ook wel aan hem zou liggen. Verzoeker benadrukt evenwel dat hij later in de groep kwam en nadien niet veel meer kon bijdragen aan de opstart. Verder heeft hij inderdaad minder tijd aan het groepswerk besteed omwille van zijn andere opdracht (fiets), waardoor hij waarschijnlijk al geen goede eerste indruk kon maken. Verzoeker herinnert eraan dat hij dyslexie heeft en dat zijn medestudenten geen specialisten zijn in het correct evalueren van personen met leermoeilijkheden. Hij wenst te benadrukken dat de gemaakte aanpassing de invloed van dyslexie op zijn werk wel heel klein inschat. Het is alsof het slechts een klein probleem betreft, wat niet zo veel invloed kan hebben. Volgens verzoeker is het omgekeerde echter waar, ook al zien zijn medestudenten dit niet onmiddellijk en interpreteren ze zijn inspanningen en houding niet op de juiste manier. Bijkomend had hij het nadeel dat hij niet mee van in het begin in de groep zat en op die manier had hij al minder kans om een belangrijke rol in de groep op te nemen. Verzoeker heeft ervoor gekozen om de groep niet op stellen te zetten toen hij erbij kwam en zich te schikken naar de groepsafspraken. Hij vindt dat ook dit getuigt van groepsgeest.

Vanuit de opleiding kreeg verzoeker de boodschap dat deze manier een zeer goede en beproefde manier van evalueren is, en ook de meest eerlijke. Toch heeft één docent verzoeker gezegd dat het hoogstens ongeveer 1 punt kon uitmaken en de opleidingsverantwoordelijke heeft verzoeker meegedeeld dat ze geschrokken is van de impact op de punten (zo kreeg verzoeker een score van 9/20, terwijl een ander groepslid een score van 16/20 kreeg, beide vertrekkende vanuit het

groepspunt van 13/20). Als zelfs de verantwoordelijken de impact van de evaluatie niet goed kunnen inschatten, dan kunnen studenten volgens verzoeker zeker niet met de nodige kennis een juist punt geven aan een ander groepslid.

In zijn *antwoordnota* stelt verweerder dat verzoeker in zijn extern verzoekschrift vraagt dat meer rekening wordt gehouden met zijn bijzondere omstandigheden. Dit is echter een bevoegdheid die niet aan de Raad toebehoort, aangezien de Raad zich niet in de plaats mag stellen van de onderwijsinstelling.

Verder stelt verzoeker dat hij een fiets moest gaan ophalen in Turnhout, waardoor hij later toekwam, op het ogenblik dat de overige groepsleden reeds afspraken hadden gemaakt en reeds taken hadden verdeeld. Verweerder stelt dat dit echter een nieuw middel betreft dat niet werd ingeroepen in de interne beroepsprocedure, zodat het niet ontvankelijk is. Weliswaar heeft verzoeker hier in een oorspronkelijke e-mail naar verwezen, lang voorafgaand aan het intern beroep en heeft hij bij het intern beroep naar voorafgaande e-mails verwezen. Men kan van een interne beroepscommissie echter niet verwachten dat zij zelf op die manier moet gaan uitzoeken wat uit voorafgaande e-mails als middel voor het intern beroep moet gedestilleerd worden. Verder blijkt uit dit middel niet in welke mate deze beweringen bewezen zijn en nog minder in welke mate dit aspect een negatieve invloed zou hebben gehad op de uiteindelijke wegingsfactor. Geen enkele medestudent heeft dit punt als negatief aspect aangegeven in de peer-evaluatie. In de mate waarin het indirect zou hebben meegespeeld bij de factor traagheid die de beoordeling van verzoeker negatief zou hebben beïnvloed, is het wel mee behandeld en opgelost door de interne beroepscommissie.

Verder kan verweerder zich niet in de plaats stellen van de medestudenten van verzoeker, maar kon hij wel vaststellen waar de peer-evaluatie vanwege de medestudenten ten onrechte negatief werd beoordeeld, met name op basis van de snelheid die zij voor bepaalde elementen een rol hebben laten spelen. Het is niet kennelijk onredelijk om in dat geval het resultaat voor dat aspect op te trekken naar het gemiddelde. Het kan evenwel geenszins noodzaken dat de evaluatie voor verzoeker dan meteen voor alle beoordelingscriteria moet opgetrokken worden. Over het algemeen kan men vaststellen dat de medestudenten van het groepswerk van verzoeker niet tevreden waren over de inzet en medewerking die van studenten mag worden verwacht wanneer ze in groepswerk een taak moeten opleveren.

De verschillende scores die door de medestudenten konden worden gegeven waren:

- -1: slechter dan de rest van de groep
- 0: geen hulp voor de groep
- 1: net niet het gemiddelde van de groep
- 2: het gemiddelde van de groep
- 3: beter dan de rest van de groep

Voor criterium 1 ('Toont zich betrokken') hebben drie medestudenten verzoeker een score van 1 gegeven en heeft één student verzoeker een score van 2 gegeven. Medestudent 3 verantwoordde zijn score met de volgende commentaar: '*Bij het opzoeken duurde het soms iets te lang*'. De quoterings van deze student werd door verweerder gewijzigd naar een score van 'het gemiddelde van de groep'. Voor criterium 2 ('Levert een positieve bijdrage aan de groepssfeer') kreeg verzoeker van drie studenten een score 1, terwijl slechts één student hem een score van 2 gaf. Medestudent 3 gaf hierbij de volgende commentaar: '*Het duurde soms lang voordat hij iets bruikbaars had gevonden*'. Opnieuw werd de quoterings van medestudent 3 door verweerder gewijzigd naar een score van 'het gemiddelde van de groep'. Voor criterium 3 ('Neemt initiatief') kreeg verzoeker een zeer slechte quoterings van zijn medestudenten. Eén van de medestudenten gaf verzoeker een 0, twee studenten een 1 en één student een 2. Bij dit criterium werd geen quoterings door verweerder aangepast. Voor criterium 4 ('Is creatief, brengt vernieuwende ideeën in') kreeg verzoeker één quoterings van 0 en drie van 2. Er werden geen commentaren gegeven door de medestudenten. Voor criterium 5 ('Toont zin voor verantwoordelijkheid') kreeg verzoeker één quoterings van 1 en drie van 2. Verweerder heeft geen aanpassingen aangebracht aan de gegeven quoterings van de medestudenten. Voor criterium 6 ('Levert inhoudelijk een goede inbreng') kreeg verzoeker van drie medestudenten een quoterings van 2 en van één medestudent een 1. Verweerder heeft geen aanpassingen aangebracht aan de gegeven quoterings van de medestudenten. Na alle aanpassingen krijgt verzoeker een aangepaste peer-factor van 0,75. Zo krijgt hij een totaalcijfer van $13 \times 0,75 = 9,6/20$.

De globale tendens in de quoterings van verzoeker is dat hij net niet het gemiddelde van de groep behaalt, aangezien zijn inzet en inbreng niet overtuigend waren. De functiebeperking van verzoeker kan dit geenszins volledig verklaren. Verder stelt verweerder dat verzoeker geen enkel inhoudelijk element kan aanhalen waaruit zou blijken dat de scores die door zijn medestudenten werden gegeven, niet overeenstemmen met de werkelijkheid. Verzoeker geeft

enkel een opsomming van de globale commentaren die uit de peer-evaluatie kunnen worden gedestilleerd, met daarop zijn aantekeningen. Dit is echter geen objectieve weergave waarom de score van de medestudenten niet zou kloppen.

Voor zover als nodig, en hoewel verzoeker hierop geen middel heeft gesteund, merkt verweerder op dat verzoeker zich niet kan beroepen op een afronding van het resultaat 9,6 in zijn voordeel. Overeenkomstig artikel 50 van het Onderwijs- en Examenreglement komt enkel het globale opleidingsonderdeel en dus niet een deelevaluatie voor afronding in aanmerking. Als er al wel een afronding zou moeten toegepast worden, *quod non*, voorziet dezelfde bepaling dat bij een score tussen 9 en 10 de docenten mogen beslissen op welke wijze er wordt afgerond.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat hij niet aan de Raad vraagt om zich in de plaats van de onderwijsinstelling te stellen. Hij stelt enkel dat indien de onderwijsinstelling beweert dat er rekening gehouden wordt met functiebeperkingen, dat dan effectief ook zo moet zijn en niet enkel een doekje voor het bloeden. Verzoeker stelt dat de aanpassing voor hem wel kennelijk onredelijk was: slecht 0,4 punten op 20. Als men dit punt apart afrondt, blijft er 0 over. Ook als percentage (2%) is het volgens verzoeker nauwelijks een tegemoetkoming. Verzoeker stelt dat men hier *enkel* rekening heeft gehouden met zijn functiebeperking bij die evaluaties waar de medestudenten expliciet de melding ‘snelheid’ (of iets gelijkaardigs) gebruikt hebben. Met een beetje pech vult geen enkele student een commentaar in en wordt er geen aanpassing gedaan. De aanpassing is volgens verzoeker ook niet structureel (dus daarom ook onregelmatig) en is heel erg afhankelijk van de inspanning die de medestudent wil doen om zijn scores van commentaar te voorzien. Daarom vraagt verzoeker om een structurele en faire aanpassing van de peerevaluatie. De grenzen van de redelijkheid zijn volgens verzoeker wel overschreden, daar men van een student met zijn functiebeperking niet kan verwachten dat hij zich in een groepswerk waar hij veel later toekomt op verschillende gebieden (leider, initiatiefnemer, creatieveling...) kan tonen als hij op zich al onvoldoende tijd heeft om zijn eigen taak af te werken.

Inzake het ophalen van de fiets stelt verzoeker dat hij niet weet waarom dit niet ontvankelijk is en waarom nu plots beweerd wordt dat dit nieuw is. Verzoeker stelt dat dit geen nieuw middel is, gezien het ook aan bod is gekomen voor de interne beroepscommissie. Er is in de e-mail met de beslissing weliswaar niet naar verwezen, maar dat wil volgens verzoeker niet zeggen dat hij het niet heeft aangehaald. Verzoeker stelt dat dit in zijn mails stond die ook voor de interne

beroepscommissie beschikbaar waren. Hij stelt dat hij niet verwacht dat zijn mails ‘uitgevlooid’ worden, wel dat zijn mails en alle bijlagen gelezen worden.

Verder stelt verzoeker dat het invullen van een peerevaluatie door studenten meestal zo snel mogelijk wordt afgewerkt. Het is dan ook te verwachten dat hier niet veel commentaar in staat. Hoewel er *verplicht* commentaar moest ingevuld worden, zeker bij afwijkende scores, is dit niet overal gebeurd. Deze evaluaties telden toch mee. Verzoeker stelt dat hij het niet fair vindt dat er regels worden voorgeschreven die nadien door sommige medestudenten niet gevolgd worden, maar waarvan de negatieve impact voor hem wel blijft gelden. Verzoeker vraagt dan ook dat deze beoordelingen niet meetellen en geneutraliseerd zouden worden.

Verder stelt verzoeker dat hij twijfelt of de peerevaluatie wel een goed instrument is. Volgens de statistieken is dit misschien wel zo, maar verzoeker stelt dat hij daar buiten valt. Hij stelt dat hij niet 1, maar 2 hinderlijke factoren bij het groepswerk heeft moeten overwinnen. Hiermee heeft de opzet van de peerevaluatie geen rekening gehouden, noch de onderwijsinstelling die dit achteraf had kunnen rechtekken. Verzoeker stelt dat dit ook blijkt uit het uiteenlopend bereik van punten die de verschillende medestudenten hem hebben toegekend. Hij stelt dat peer 1 duidelijk andere standaarden had dan de rest. Dit wordt niet door het berekeningssysteem opgevangen, noch is er door de onderwijsinstelling rekening mee gehouden. Verzoeker stelt verder dat de interne beroepscommissie slechts 2 evaluaties heeft opgetrokken naar het gemiddelde, terwijl er minstens nog 2 evaluaties zijn waarbij naar tijd/snelheid wordt verwezen. Verder stelt verzoeker dat veel commentaren op hetzelfde neerkomen: als hij zich 100% moet concentreren om de opdracht mee af te werken, kan hij niet nog even snel multi-tasks en er nog extra dingen bij nemen. Een ander commentaar wijt verzoeker aan verkeerde communicatie.

Verweerder stelt in de antwoordnota dat verzoeker “net niet het gemiddelde van de groep haalt”. Verzoeker stelt dat dit echt niet overeenkomt met een wegingsfactor van 0,75 en al helemaal niet met het herleiden van het totale groepspunt van 13/20 naar 9/20. In dezelfde groep heeft 1 persoon uiteindelijk 16/20 behaald. Dit is een verschil van 7 punten op 20 (ofwel 35%) tussen de hoogste en laagste quoterings, enkel door het gebruik van peerevaluatie. Hier wordt volgens verzoeker nogmaals duidelijk dat deze peerevaluatie onverwachte resultaten geeft. De indruk die de heer [P] - die instaat voor de toekenning van de maatregelen inzake functiebeperking - had dat de puntenaanpassing “waarschijnlijk niet meer dan een punt zou zijn”, is onjuist. Er

werd volgens verzoeker dus een peerevaluatie gebruikt waarvan men de impact niet kende. Hier kan men uit afleiden dat de studenten de impact ervan zeker niet kenden. De waarde van de toekenning van de scores door de medestudenten is volgens verzoeker dan ook twijfelachtig. Verzoeker benadrukt verder dat hij zich wél inzette voor de groep en dat hij het initiatief heeft genomen om een reflectie te schrijven.

Beoordeling

1. Deze zaak betreft een beoordeling over een deelopleidingsonderdeel waarvan de evaluatievorm voor een gedeelte bestaat uit een peerassessment of peerreview, met name een beoordeling door medestudenten.

Verzoeker beroept zich op de schending van het redelijkheidbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel en het gelijkheidsbeginsel.

Binnen de grenzen van zijn appreciatiebevoegdheid - waarbij de Raad zich niet in de plaats kan stellen van de verweerder - kan de Raad onderzoeken of deze examenbeslissing rechtmatig is genomen en binnen de grenzen van de kennelijke redelijkheid valt.

In fine betreft de grief van verzoeker dat een bepaald onderdeel van de evaluatie van het groepswork, met name de peerevaluatie, niet met de nodige zorgvuldigheid is gebeurd en dat er onvoldoende rekening is gehouden met zijn functiebeperking.

2. Vooraleer in te gaan op de specifieke grieven van verzoeker, is het belangrijk in de context van dit dossier vast te stellen dat verzoeker ingevolge zijn functiebeperking (dyslexie) een aantal faciliteiten heeft gekregen (zie toegevoegd stuk neergelegd in de loop van de procedure).

Artikel II.276, §3 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt expliciet dat een student met een functiebeperking ‘recht’ heeft op redelijke aanpassingen. Gezien het aangevraagde en toegekende statuut heeft verzoeker dan ook het recht dat in de context van een evaluatie “*een concrete maatregel, van materiële of immateriële aard, die de beperkende invloed van een onaangepaste omgeving op de participatie van een persoon met een functiebeperking neutraliseert*” wordt genomen.³

³ **Art. II.276 ...** “§3. *Studenten met functiebeperkingen hebben recht op redelijke aanpassingen.*

Verweerder vermeldt dat de aanvraag voor redelijke aanpassingen en de goedkeuring *in casu* van deze faciliteiten *post factum* is gebeurd nadat de Walofi-week heeft plaatsgevonden. In het kader van het intern beroep werd op grond van het intussen toegekend statuut de beoordeling voor het litigieuze deelopleidingsonderdeel aangepast door de interne beroepsinstantie.

3. De Raad bespreekt hierna de diverse concrete grieven die verzoeker inroept.

3.1 Verzoeker beweert dat het doorgevoerde systeem van peerevaluatie niet aan de nodige kwaliteitsvoorwaarden voldoet en dat de impact van de peerevaluatie, waarbij zijn cijfer van 13/20 op het groepswork naar 9,6/20 werd herleid, onredelijk hoog is en dat noch de verantwoordelijken, noch de studenten deze impact correct hebben ingeschat.

De Raad stelt vooreerst vast dat de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel (stuk vier van het administratief dossier van verweerder) bepaalt dat de beoordeling van de groepsopdracht, het groepsproduct en de groepsrapport wordt gecorrigeerd met een wegingsfactor verkregen door peerassessment. *In casu* betekent dit voor verzoeker dat het initieel toegekende cijfer van 13/20 herleid wordt met een factor van 0,71 (0,75 na correctie) en dus tot gevolg heeft - ook na de doorgevoerde aanpassing op basis van zijn functiebeperking - dat hij niet geslaagd is voor het deelopleidingsonderdeel, gezien op deeltijfers geen afrondingsregels worden toegepast.

Vaststaande rechtspraak van de Raad stelt dat er geen principiële bezwaren zijn tegen het gebruik van een peerassessment als evaluatie. Deze vorm van evaluatie, waarbij de beoordeling gebeurt door medestudenten, behoort tot de pedagogische vrijheid van de onderwijsinstelling. De organisatie is echter niet zonder gevolgen wat het zorgvuldigheidsbeginsel betreft en moet voldoende betrouwbaar kunnen zijn als meting. De toepassing stelt met name hoge eisen wat

Studenten met functiebeperkingen zijn studenten met langdurige fysieke, mentale of zintuiglijke beperkingen die hen in wisselwerking met diverse drempels kunnen beletten volledig, effectief en op voet van gelijkheid met andere studenten te participeren aan het hoger onderwijs.

Een aanpassing is een concrete maatregel, van materiële of immateriële aard, die de beperkende invloed van een onaangepaste omgeving op de participatie van een persoon met een functiebeperking neutraliseert. Als een redelijke aanpassing wordt beschouwd, de aanpassing die geen disproportionele belasting betekent. Een beslissing tot weigering van de gevraagde aanpassingen kan gemotiveerd zijn op grond van een door de instelling gemaakte afweging dat de gevraagde aanpassing afbreuk doet aan de mogelijkheid de essentiële leerresultaten van de opleiding te bereiken.

De criteria voor de afweging van disproportionaliteit zijn conform artikel 2, §2 en §3, van het protocol van 19 juli 2007 betreffende het begrip redelijke aanpassingen in België krachtens de wet van 25 februari 2003 ter bestrijding van discriminatie en tot wijziging van de wet van 15 februari 1993 tot oprichting van een Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding."

opvolging betreft door de docent, die de eindverantwoordelijkheid heeft.⁴ Deze eisen liggen bijzonder hoog ingeval de peerevaluatie een doorslaggevende rol speelt bij het al dan niet geslaagd verklaren van een student. De vraag stelt zich zelfs of een dergelijk systeem een doorslaggevende rol ‘*kan*’ spelen bij de beoordeling of een student al dan niet geslaagd is.⁵

In casu stelt de Raad vast dat, als gevolg van de doorgevoerde factor, het groepscijfer van 13/20 voor verzoeker naar een onvoldoende van 9,6/20 wordt herleid en hij derhalve als enig groepslid niet geslaagd is voor het betreffende groepswork, terwijl – volgens de verklaring van verzoeker, hetgeen door verweerder ter zitting niet wordt weerlegd - een medestudent uitgaande van eenzelfde groepscijfer door toepassing van zijn factor 16/20 behaald heeft. Het systeem van peerevaluatie dat door verweerder toegepast wordt, is *in casu* doorslaggevend bij het bepalen of verzoeker al dan niet geslaagd is. Dit knelt des te meer daar verzoeker initieel werd beoordeeld door medestudenten die niet op de hoogte waren van zijn functiebeperking – wat zij overigens niet konden en niet hoefden te zijn - en bovendien als niet-professionele beoordelaars ook niet gekwalificeerd zijn om rekening te houden met het specifieke statuut van verzoeker.

3.2 Verzoeker stelt dat de correctie die door de interne beroepsinstantie is doorgevoerd te beperkt is en willekeurig is gebeurd.

Verweerder erkent naar aanleiding van het intern beroep dat verzoeker wel degelijk recht heeft op redelijke aanpassingen die hem werden toegekend en dat hiermee in de initiële beslissing onvoldoende rekening is gehouden bij de beoordeling van het groepswork. De Raad is samen met verweerder van oordeel dat, ondanks het feit dat verzoeker niet expliciet melding heeft gemaakt van zijn bijzonder statuut aan de medestudenten, het de taak van verweerder als eindverantwoordelijke is om in het kader van een peerevaluatie de noodzakelijke redelijke aanpassingen door te voeren. De interne beroepsinstantie heeft dan ook haar verantwoordelijkheid genomen en de evaluatie in het licht van de vastgestelde functiebeperking en toegekende faciliteiten opnieuw onderzocht.

De Raad neemt mee in deze overweging dat verweerder niet de verplichting had om deze redelijke aanpassingen voorafgaand aan de peerevaluatie op te vangen, gezien het statuut nog

⁴ R.stvb.nr 2008/027 van 20 augustus 2008

⁵ R.stvb.nr. 2011/094 van 18 augustus 2011

niet was toegekend. Zij heeft wel *post factum* de betreffende evaluatie aangepast in functie van de toegekende faciliteiten.

De vraag die zich stelt is of *in casu* met de doorgevoerde correctie aan de peerreview de intussen toegekende redelijke aanpassingen (die het statuut van verzoeker vergen) voldoende zijn opgevangen, of verweerder in voorkomend geval verzoeker op een andere wijze dient te meten om tot een betrouwbare beoordeling van zijn competenties te komen.

De Raad stelt op basis van het dossier vast dat (1) de aanpassing die verweerder heeft doorgevoerd (naar het gemiddelde) is gebeurd bij de toegekende scores waar een commentaar werd gegeven door de medestudenten die gelinkt kan worden aan het ‘trager werken’. In twee gevallen werd bij een persoon, met name peer 3, in die zin een correctie doorgevoerd (zie stuk 5 van verweerder):

‘Bij het opzoeken duurde het soms iets te lang’

‘Het duurde soms lang voordat hij iets bruikbaars had gevonden’

De Raad stelt ook vast dat (2) nog in twee andere gevallen de neergeschreven commentaar van de medestudenten concreet te maken had met het trage werken van verzoeker (zie stuk 5 van verweerder):

‘Werkte mee maar heel traag ...’ (peer 4, score 1 - net niet het gemiddelde van de groep)

‘Het duurde soms iets te lang voordat er progressie was’ (peer 3, score 1 - net niet het gemiddelde van de groep)

De Raad stelt verder vast dat:

(3) In voorkomend geval, zonder daar een afdoende verklaring voor te geven, de betreffende cijfers in deze twee gevallen niet werden gecorrigeerd naar het gemiddelde;

(4) In een aantal gevallen zelfs bij een slechte score geen commentaar werd aangebracht en deze derhalve ook automatisch niet werden gecorrigeerd;

(5) De aangebrachte commentaren (waar voorzien is dat deze 1000 karakters kunnen omvatten) bovendien vaak te summier zijn om een goed begrip te kunnen krijgen van de motivering van de studenten;

(6) De aangebracht correctie voor de Raad op basis van het huidige dossier dan ook niet consequent overkomt.

De doorgevoerde correctie van het peerevaluatiesysteem op basis van de gegeven commentaren komt de Raad als niet voldoende zorgvuldig voor in het licht van de hoge eisen die kunnen gesteld worden aan een dergelijk systeem, de specifieke omstandigheden van verzoeker en de zeer grote, zelfs doorslaggevende impact van de wegingsfactor op de eindscore van verzoeker.

3.3 Verzoeker is verder ook van mening dat bij de beoordeling onvoldoende rekening is gehouden met het feit dat hij met achterstand aan het groepswerk is begonnen (als gevolg van het ophalen en terugbrengen van een fiets op vraag van een docent).

Verweerder stelt dat dit een nieuw middel is, dat niet in het kader van het intern beroep is aangehaald en bijgevolg niet ontvankelijk is. In ondergeschikte orde stelt verweerder dat de beweringen niet bewezen zijn en hij niet inziet in welke mate dit een negatief effect zou hebben gehad op de wegingsfactor.

De Raad stelt vast dat dit aspect, dat *in se* inhoudt dat verzoeker niet op gelijke wijze is behandeld (gezien hij later dan zijn medestudenten kon starten), niet als dusdanig in het intern beroepschrift verwoord is. In het intern beroepschrift, dat de nadruk legt op het feit dat de peerevaluatie niet correct en objectief is gebeurd, wordt wel expliciet verwezen naar bijkomende documenten met email-berichten. In deze berichten kaart verzoeker ook duidelijk het probleem aan van het laattijdig starten en het nadeel dat hij daarvan heeft ondervonden in het licht van zijn functiebeperking, die tot gevolg heeft dat hij trager werkt (zie stuk 2 van verweerder met mail van 26 november 2015). In de interne beroepsbeslissing stelt de voorzitter dat de beroepscommissie op basis van de overhandigde documenten en de verklaringen van verzoeker tot een beslissing is gekomen. Deze grief, in zoverre hij samenhangt met de door verzoeker ingeroepen functiebeperking, werd derhalve wel aangekaart in het kader van het intern beroep en kan niet als ‘nieuw’ worden beschouwd. De Raad begrijpt dat verweerder dit aspect niet heeft willen meenemen bij zijn beslissing de initiële beslissing herbekijken, omdat dit volgens hem niet als een dragend motief werd beschouwd.

Voor zover deze grief echter in samenhang met het onvoldoende rekening houden met de functiebeperking van verzoeker bij de beoordeling kan gelezen worden, neemt de Raad dit element ten gronde mee in overweging. Voor zover verzoeker met dit middel wenst aan te geven dat het late starten op zich een ongelijke behandeling tot gevolg heeft, is het niet ontvankelijk.

De Raad stelt dat de door verzoeker ingeroepen niet-tijdige start op zich niet noodzakelijk leidt tot een onredelijke beoordeling van de medestudenten, maar in het licht van de functiebeperking van verzoeker weegt dit element wel zwaarder door en kan naar het oordeel van de Raad niet ontkend worden dat (gezien zijn door de medestudenten niet gekende functiebeperking) dit onrechtstreeks een impact kan gehad hebben op de prestaties van verzoeker en derhalve ook op de beoordeling door de medestudenten, gezien de minpunten van verzoeker net zijn dat hij trager werkt en onvoldoende daadkrachtig heeft bijgedragen aan het concept. De Raad stelt ook vast dat in het kader van de in het intern beroep doorgevoerde aanpassing met dit middel in samenhang met de functiebeperking op geen enkele wijze rekening werd gehouden, noch een verklaring hiervoor werd voor gegeven.

Het middel is in de aangegeven mate ontvankelijk en gegrond.

5. De Raad is van oordeel dat op basis van de hoger vermelde overwegingen deze peerevaluatie met de doorgevoerde correctie niet voldoende betrouwbaar is - gezien de hoge eisen inzake zorgvuldigheid die kunnen gesteld worden aan een dergelijk systeem - om *in casu* verzoeker met zijn functiebeperking te beoordelen en om een correct beeld te krijgen van de competenties die hij heeft verworven in het licht van de vooropgestelde doelstellingen van het opleidingsonderdeel. Dit temeer daar de peerevaluatie zoals bepaald in de ECTS-fiche een doorslaggevende impact heeft op het resultaat van een student, met *in casu* 'niet geslaagd' tot gevolg. Gezien de specifieke omstandigheden waarin verzoeker zich bevindt, geeft de beoordeling door medestudenten met de doorgevoerde correctie *in casu* geen betrouwbare meting van de competenties van verzoeker.

De door verweerder genomen studievoortgangsbepaling is naar het oordeel van de Raad kennelijk onredelijk, voor zover ze rekening houdt met de doorgevoerde wegingsfactor als gevolg van de peerevaluatie.

Het middel is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepscommissie van 16 februari 2016.

2. De bevoegde instantie van verwerende partij neemt uiterlijk op 31 maart 2016 een nieuwe beslissing, rekening houdend met de bovenstaande overwegingen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 17 maart 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bijzitter
Daniël Cuypers	bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 22 maart 2016

Arrest nr. 2.883 van 14 april 2016 in de zaak 2016/021

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 26 januari 2016, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 21 januari 2016 waarbij aan verzoekster een score van 7 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ en een score van 12 op 20 voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 22 maart 2016.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Mr. [REDACTED], die verschijnt voor de verzoekende partij, en Mr. [REDACTED], die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Bachelor in de verpleegkunde – optie ‘geriatrie’”.

Voor de opleidingsonderdelen “[REDACTED]” en “[REDACTED]” bekomt verzoekende partij telkens een examencijfer van 7/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 11 september 2015 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 2 oktober 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat het praktijkexamen in examenperiode 3 door de verzoekende partij, hoewel zij ingeschreven is op campus [REDACTED] uitzonderlijk afgelegd werd op campus [REDACTED] en beoordeeld werd door een docente verbonden aan campus [REDACTED], aangezien verzoekende partij de mening was toegedaan dat een eerdere interne beroepsprocedure haar door de opleiding (campus [REDACTED]) niet in dank zou zijn afgenomen en dat de opleiding haar sindsdien zou 'viseren'.

Met akkoord van de verzoekende partij vond het praktijkexamen betreffende de [REDACTED] voor de opleidingsonderdelen [REDACTED] plaats op 04/09/2015. Het praktijkexamen werd afgenomen door docente [E.D.] in aanwezigheid van de studiegebieddirecteur [C.D.] en het opleidingshoofd Bachelor Verpleegkunde te [REDACTED] [K.P.]. Voor verzoekende partij was [F.C.] als observator aanwezig.

Wat betreft [REDACTED] werd verzoekende partij gevraagd een geplaatste suprapubische katheter te vervangen en te vernieuwen. De checklist die door docente [E.D.] werd ingevuld en identiek is aan de checklist die door de opleiding te [REDACTED] gebruikt wordt, brengt een heel aantal tekortkomingen aan het licht. Meerdere van deze tekortkomingen hebben betrekking op een aantal basisprincipes, waarvan van een derdejaarsstudente verwacht mag worden dat ze deze principes te allen tijde in acht neemt. De vaardigheid werd uiteindelijk uitgevoerd: de suprapubische sonde werd verwisseld, maar niet op een correcte manier. Tevens verliep de uitvoering van de techniek te traag en werden er steriliteitsfouten gemaakt.

Wat betreft [REDACTED] werd verzoekende partij gevraagd een manuele CVD-meting uit te voeren. De checklist die door docente [E.D.] werd ingevuld en identiek is aan de checklist die door de opleiding te [REDACTED] gebruikt wordt, brengt een aantal tekortkomingen aan het licht, die opnieuw betrekking hebben op een aantal basisprincipes. De docent noteerde dat de CVD-meting niet correct werd uitgevoerd.

Wat betreft de beweerde laattijdige mededeling van de datum van het praktijkexamen, stelt de interne beroepsinstantie vast dat, hoewel verzoekende partij strikt genomen geen 2 weken voor de examenperiode in kennis werd gesteld van de concrete examenregeling, zij op basis van de in de vorige examenperiode behaalde resultaten uiteraard wel wist of minstens behoorde te weten dat ze de ████████ in de derde examenperiode zou moeten hernemen. De vertraging bij het overmaken van de examenregeling kan verklaard worden door het feit dat verzoekende partij – bij wijze van uitzondering – werd toegestaan haar examen af te leggen op campus ████████. Bovendien is de vastlegging van de examenregeling in overleg met verzoekende partij gebeurd. Het examen was immers oorspronkelijk gepland om door te gaan op 27/08/2015, doch omwille van de eerder late mededeling van het examenmoment en de vaststelling dat er in hoofde van verzoekende partij toch nog verwarring bleek te bestaan, werd zij bij e-mail van 26/08/2015 alsnog aangeboden om het examenmoment voor beide OPO's meer dan een week te verlaten naar 07/09/2015. Daarnaast heeft de studiegebieddirecteur in een opvolgende e-mail van dezelfde datum verzoekende partij uitdrukkelijk gevraagd of er nog momenten waren waarop ze wenste te komen oefenen. Op uitdrukkelijk verzoek van verzoekende partij, die reeds andere afspraken bleek te hebben op 07/09/2015 en daarom het examenmoment wenste te verplaatsen naar de eerste week van september, werd het examenmoment uiteindelijk vastgelegd op 04/09/2015. Teneinde misverstanden te vermijden heeft de studiegebieddirecteur uitdrukkelijk de inhouden welke per praktijkexamen bevestigd konden worden opgelijst in een e-mail van 31/08/2015. De interne beroepsinstantie is bijgevolg van oordeel dat de laattijdige mededeling van de concrete examenregeling geen nadelige invloed kan gehad hebben op de examenprestatie van verzoekende partij, die uiteindelijk zelf vragende partij was om het examenmoment een paar dagen te vervroegen. Verzoekende partij heeft op geen enkel ogenblik contact opgenomen met de examen-ombuds om de laattijdige mededeling van de examenregeling aan te kaarten. Evenmin heeft ze de kans die haar geboden werd om voorafgaandelijk aan het examen bijkomend te oefenen in het vaardigheidscentrum te ████████ volledig te baat genomen.

Verder heeft verzoekende partij bij e-mail van 26/08/2015 zich uitdrukkelijk akkoord verklaard om het praktijkexamen voor beide opleidingsonderdelen op 27/08/2015 af te leggen. Vervolgens werd het examenmoment verlaet, eerst naar 07/09/2015 en dan op uitdrukkelijk verzoek van verzoekende partij naar 04/09/2015. De interne beroepsinstantie is van oordeel dat het gelijktijdig afleggen van het praktijkexamen voor beide opleidingsonderdelen geen nadelige invloed heeft gehad op het examenresultaat van verzoekende partij.

Verzoekende partij heeft voor het praktijkexamen in eerste zittijd meer voorbereidingstijd gekregen, omdat zij toen op basis van een patiënten-casus zelf diende te selecteren en te bepalen welke technieken ze zou toepassen om de nodige onderzoeksuitkomst te bekomen. Het spreekt voor zich dat diezelfde voorbereidingstijd niet gegeven wordt wanneer de studenten louter gevraagd wordt een vooraf bepaalde en dus door de docent opgelegde vaardigheid uit te voeren. Op het praktijkexamen heeft de docente opgelegd welke vaardigheid verzoekende partij diende te demonstreren. Verzoekende partij kreeg dus enkel de tijd die nodig was om haar materiaal te verzamelen. Zij heeft zonder enig probleem het nodige materiaal binnen de gevraagde tijd van 10 minuten kunnen verzamelen. Voor de uitvoering van de vaardigheden zelf heeft verzoekende partij ruim de tijd gekregen om de vaardigheden volledig uit te voeren, zonder dat haar enige beperking in tijd werd gegeven.

Verder stelt de docente die de praktijkexamens afnam formeel dat zij de checklist gebruikt heeft die ook in [REDACTED] gebruikt wordt.

Conform artikel 42 van het OER werd aan verzoekende partij de mogelijkheid geboden om een observator uit te nodigen om aanwezig te zijn bij het praktijkexamen. Het spreekt voor zich dat de rol van deze persoon beperkt dient te blijven tot deze van observator tijdens de examenprestatie, zonder dat deze kan deelnemen aan de vaststelling van het examenresultaat. Het is volgens de interne beroepsinstantie dan ook niet meer dan normaal dat deze observator geen checklist, op basis waarvan de evaluatie gebeurde, overhandigd kreeg en dat haar gevraagd werd het examenlokaal te verlaten bij het einde van de examenprestatie.

Verder gaat de beroepsinstantie ook in op de grief van verzoekende partij betreffende de concreet vastgestelde tekortkomingen.

Ook stelt de beroepsinstantie dat het niet is omdat verzoekende partij de theorie in een voldoende mate beheerst, dat ze ook in staat is de aangeleerde technieken/vaardigheden correct uit te voeren op een praktijkexamen. Het stond verzoekende partij bovendien vrij op de nabespreking de punten voor alle onderdelen te vragen.

Verder benadrukt de beroepsinstantie dat de onderliggende reden voor de afwijkende examenregeling tot doel had de verzoekende partij de grootst mogelijke garantie op een

objectieve beoordeling te kunnen bieden. De facebookberichten en gesprekken uit het verleden m.b.t. de stage, waarbij docenten uit ████████ betrokken waren, zijn naar het oordeel van de interne beroepsinstantie niet van aard om de objectiviteit van de beoordeling van het praktijkexamen dat plaatsvond te ████████ in vraag te stellen.

Tenslotte stelt de interne beroepsinstantie dat ze begrip heeft voor het feit dat verzoekende partij teleurgesteld is in het behaalde resultaat, temeer omdat ze reeds een extra jaar heeft moeten opnemen. Dit is echter geen reden om haar toe te laten de betrokken verplichte, niet tolereerbare opleidingsonderdelen te tolereren.

De interne beroepsinstantie is dan ook van oordeel dat het examenresultaat voor de ████████ van de OPO “██████” en “██████” op een objectieve, redelijke, zorgvuldige en gemotiveerde wijze tot stand is gekomen.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 2 oktober 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 7 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 2.686 van 1 december 2015 in de samengevoegde zaken 2015/499 en 2015/519 vernietigde de Raad de bestreden beslissing op grond van volgende overwegingen:

“ (...)

Uit de hierboven weergegeven chronologie van de communicatie tussen verweerder en verzoeker, zoals deze blijkt uit de stukken van het dossier, stelt de Raad vast dat de initiële examendatum zeer laat aan verzoeker, met wie daarenboven was afgesproken dat een observator naar keuze van verzoeker de examens kon bijwonen, was meegedeeld. Dit betekent dat zo verzoeker daadwerkelijk een observator het examen wil laten bijwonen – temeer nu zulks een essentieel onderdeel blijkt van de met de instelling gemaakte afspraken – het tijdsverloop tussen de examendatum en de mededeling ervan de examinandus moet toelaten de aanwezigheid van de observator te organiseren. Deze handelwijze geeft, rekening houdend met het bijzonder karakter van de geschetste context, blijk van onzorgvuldigheid.

De bijzondere omstandigheden van het dossier, zoals zij blijken uit de hierboven door de Raad weergegeven stukken en waarvan sommige tot de in juni 2015 gemaakte afspraken met betrekking tot de examenorganisatie hebben geleid, laten niet toe het argument van verweerder dat sprake is van een uitdrukkelijke akkoordverklaring van verzoeker, waardoor zij niet meer dienstig de laattijdigheid van de examenafspraken zou kunnen opwerpen, bij te treden.

De Raad merkt hierbij op dat verzoeker weliswaar bevestigde aanwezig te zullen zijn op 27 augustus 2015 voor beide examens, doch zich in mailverkeer van 25 augustus 2015 tevens uitdrukkelijk beklagde over de laattijdige mededeling van het examenmoment en bovendien aanstipte dat haar via het leerplatform op 30 juni 2015 voor 1 van de te hernemen examens een andere datum was meegedeeld, namelijk 3 september 2015.

Het verweer dat de verzoeker de ombudspersoon niet heeft gewaarschuwd vermag in het concrete dossier evenmin de handelwijze van de verweerder buiten beschouwing te laten, noch tot een daadwerkelijke instemming van verzoeker te besluiten.

De Raad merkt tenslotte nog op dat verzoeker duidelijk stelt weliswaar bereid te zijn de examens op de haar op 25 augustus 2015 meegedeelde datum – 27 augustus 2015 – te zullen afleggen, doch eveneens dat zij aanstipt dat dit niet was afgesproken.

Wat het door verweerder aangestipte akkoord met de examendatum betreft stipt de Raad, op basis van de hierboven weergegeven lectuur van het mailverkeer, daarenboven aan dat de vastlegging van een tweede, latere, examendatum geen verband houdt met de laattijdigheid van de eerste communicatie van de examendatum, doch met onduidelijkheden betreffende de tijdens de proeven te bevragen vaardigheden.

Tevens zijn de bewoordingen van de uitgewisselde mails, waarbij eerst 7 september 2015 om 13.00 uur wordt voorgesteld en vervolgens – wanneer verzoeker gewag maakt van eerder gemaakte afspraken op deze datum – 4 september 2015 om 13.00u als enig mogelijk alternatief, waarbij “asap” om bevestiging wordt verzocht, niet van aard om een kader te creëren waarin sprake kan zijn van een “akkoord”.

De Raad houdt hierbij ook rekening met het uiterst korte tijdsvenster dat na intrekking van de eerste voorgestelde examendatum – omwille van aangehaalde onduidelijkheden over de te toetsen vaardigheden, die eerst op 31 augustus 2015 lijken te zijn uitgeklaard – over bleef om een tweede examenkans te organiseren. De Raad stelt hierbij vast dat de deliberatiebijeenkomst van de examencommissie heeft plaatsgevonden op 9 september 2015.

Tegen deze achtergrond kan ook de vraag van verzoeker om het examen te organiseren in de eerste week van september niet tot het besluit voeren dat de Raad in het licht van de finale examendatum, 4 september 2015, niet langer zou kunnen oordelen dat verzoeker zich in deze omstandigheden terecht beroept op de laattijdige vastlegging van de examendatum of de te korte tijdspanne tussen de definitieve vastlegging van de examendatum en het examen zelf.

De Raad merkt hierbij op dat de examendatum eerst tijdens de tweedekansexamenperiode is vastgelegd, terwijl het OER voorschrijft dat de examenregeling voor de derde examenperiode voor elke individuele student uiterlijk twee weken voor de aanvang van de examenperiode wordt vastgelegd. Zo er reeds van het door verweerder beweerde akkoord sprake kan zijn, is het, omwille van de merites van het dossier, niet van aard de Raad toe te laten te oordelen dat sprake is van een voldoende zorgvuldig georganiseerde examenkans, in het bijzonder in het licht van de reeds aangehaalde historiek van het dossier die uitmondde in de afspraken van juni 2015.

Deze overwegingen, inzonderheid in zoverre zij het door verweerder beweerde akkoord van verzoeker betreffen, betreft de Raad ook in de beoordeling van het feit dat de praktijkexamens voor twee opleidingsonderdelen op dezelfde dag en onmiddellijk op elkaar aansluitend hebben plaatsgevonden.

Daarbij komt dat de Raad niet ziet op welke grond verweerder het argument steunt dat het gelijktijdig afleggen van het praktijkexamen van beide opleidingsonderdelen, waaromtrent zij de stelling van verzoeker dat zulks in strijd is met het onderwijs- en examenreglement (artikel 43) niet betwist, in alle redelijkheid geen nadelige invloed kan hebben gehad op het door verzoeker behaalde eindresultaat.

Zelfs indien men in deze context zou mogen aannemen dat de op de praktijkexamens uit te voeren handelingen voornamelijk het beschikken over vereiste basisvaardigheden zou testen, kan men niet ontkennen dat verzoeker, door de context waarin de aldus georganiseerde examens (m.i.v. het oefenmoment) plaatsvonden, extra mentaal belast kan zijn hetgeen zijn handelen tijdens de onmiddellijk op elkaar volgende examens kan hebben beïnvloed.

In het licht van het voorgaande is de Raad van oordeel dat de draagwijdte van het door verweerder aangehaalde “overleg” derwijze genuanceerd moet worden dat het niet van aard is het belang van de gebrekkige examenorganisatie zodanig te beïnvloeden dat de Raad dit euvel bij zijn beoordeling buiten beschouwing zou kunnen laten.

De Raad kan verweerder niet bijtreden waar deze in de antwoordnota schrijft dat het een “eerder late” mededeling van de examendatum betreft. In casu heeft de mededeling van de examendatum op een kennelijk onredelijk laat tijdstip plaatsgevonden. Hierbij is niet zonder belang dat verzoeker zich op het examen door een observator mocht laten vergezellen. Om daadwerkelijk van deze mogelijkheid gebruik te kunnen maken, diende verzoeker voldoende tijd gegund te worden.

Er weze hierbij ook aan herinnerd dat het feit dat de verzoeker het examen, georganiseerd in weerwil van het OER (in casu wat het samenvallen van examentijdstippen betreft) daadwerkelijk heeft afgelegd, haar het recht noch het belang ontnemt om voor de Raad de onregelmatigheid van de organisatie ervan aan te voeren.

Het middel is gegrond.

Aangezien het eerste middel gegrond is, dient de Raad de overige middelen niet te onderzoeken vermits zij niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

Artikel II.292, §1, 2° Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat de behandeling van het verzoekschrift door de Raad kan leiden tot de gemotiveerde vernietiging van de onrechtmatig genomen studievoortgangsbeslissing, in welk geval de Raad het bestuur kan bevelen een nieuwe beslissing te nemen, onder de door de Raad te stellen

voorwaarden. Uit a) blijkt dat deze voorwaarden onder meer kunnen inhouden dat een nieuwe examenbeslissing afhankelijk wordt gemaakt van een nieuw examen of een onderdeel ervan. Tevens bepaalt het dat de Raad de termijn en de materiële voorwaarden kan bepalen waaronder deze organisatie moet gebeuren.

De Raad houdt rekening met de specifieke context van de hem voorgelegde betwisting. Hij slaat in het bijzonder acht op de organisatie van de tweede examenkans voor de opleidingsonderdelen waarvoor verzoeker niet slaagde en die tot de betwisting voor de Raad leidde. Hij neemt tevens de elementen die tot het overleg en de afspraken met betrekking tot de tweede examenkans hebben geleid in overweging, alsmede de verhoudingen tussen partijen die de Raad in het dossier ontwaart. De Raad is immers van oordeel dat de betwisting betreffende het tweedekansexamen en de naleving van de afspraken errond in het licht ervan begrepen moet worden. Omwille van de het zeer specifieke dossier op bijzondere wijze kenmerkende gevoeligheden m.b.t. voormelde tweedekansexamen, aan de basis van de betwisting voor de Raad, acht de Raad het onder meer in het, ook tijdens de hoorzitting bevestigde, belang van de partijen bij een onbetwiste examenkans, noodzakelijk aan de nieuwe examenbeslissing de organisatie van een nieuw examen te laten voorafgaan, voor de opleidingsonderdelen “.....” en “.....”. Het examen zal de in de ECTS-fiche beoogde eindcompetenties voor de aan verzoeker bij mail van 31 augustus 2015 meegedeelde vaardigheden toetsen aan de hand van twee nieuwe praktijkexamens in het raam van beide voornoemde opleidingsonderdelen. De totstandkoming van de score voor de tweede examenkans van beide opleidingsonderdelen zal conform de ECTS-fiche gebeuren aan de hand van opdrachten die vergelijkbaar zijn met deze die tot de aangevochten examenbeslissing hebben geleid. De verweerder zal hiertoe op korte termijn de modaliteiten van de nieuwe examenkans vastleggen, waaronder de plaats en het tijdstip van het examen en het oefenmoment, en zowel tijdig als ondubbelzinnig aan de verzoeker meedelen, zodat verzoeker over een redelijke termijn beschikt om zich op de deelname aan deze tweede examenkans te organiseren en zich erop voor te bereiden. Verweerder zal tevens de in juni 2015 in het kader van het overleg tussen verzoeker en verweerder gemaakte afspraken honoreren, zodat eventuele discussies over het faire en transparante karakter van de beoordeling voorkomen worden.”.

In opvolging van het vernietigingsarrest nr. 2.686 van 1 december 2015 in de samengevoegde zaken 2015/499 en 2015/519 heeft de interne beroepsinstantie op 15 december 2015 een nieuwe beslissing genomen.

Met betrekking tot het opleidingsonderdeel '.....', stelde de interne beroepsinstantie dat er in uitvoering van het vernietigingsarrest van de Raad op donderdag 14/01/2016 om 9u30 in Campus een nieuw praktijkexamen zal georganiseerd worden voor verzoekster, waarvan het resultaat zal gelden als nieuwe tweede examenkans voor het praktijkexamen van het van het opleidingsonderdeel '.....'. Verzoekster kan op dinsdag 05/01/2016 van 14 uur tot 16 uur in Campus een zelfstandig oefenmoment benutten om zich op het praktijkexamen voor te bereiden. Docent [S.P.] van Campus zal optreden als examiner. Naar analogie van artikel 42 OER heeft verzoekster de mogelijkheid om een waarnemer het praktijkexamen te laten bijwonen. De waarnemer mag enkel schriftelijke notities nemen en kan geen student zijn die het opleidingsonderdeel in academiejaar 2015-2016 moet afleggen, noch een student zijn die in datzelfde academiejaar voor de betrokken examiner examen aflegt en mag evenmin een bloed- of aanverwant tot de vierde graad zijn. Ook de examiner kan naar analogie van artikel 42 OER een personeelslid van de onderwijsinstelling vragen om als waarnemer op te treden tijdens het praktijkexamen. Behoudens overmacht of belet zal mevrouw [E.V.] optreden als waarnemer. Ook deze waarnemer mag enkel schriftelijke notities nemen. Eén van volgende leerinhouden/vaardigheden zal het voorwerp uitmaken van het praktijkexamen: mondzorg en aspiratie, supra-pubische katheder of spuitpomptherapie. De checklist van de onderscheiden leerinhouden/vaardigheden die zal gebruikt worden bij het nieuwe praktijkexamen is deze die in bijlage 3 aan huidige beslissing wordt gevoegd. Het cijfer 8/20 dat verzoekster eerder behaalde voor permanente evaluatie van het blijft behouden. Het resultaat van het wordt vastgesteld zoals bepaald in de ECTS-fiche 2014-2015 van het betreffende opleidingsonderdeel, conform de wijze die onder 3.1.1. wordt uiteengezet. Het cijfer 15/20 dat verzoekster eerder behaalde voor het blijft behouden. Het eindresultaat van het opleidingsonderdeel wordt vastgesteld zoals bepaald in de ECTS-fiche 2014-2015 van het betreffende opleidingsonderdeel, conform de wijze die onder 3.1.1. wordt uiteengezet.

Met betrekking tot het opleidingsonderdeel '.....', stelde de interne beroepsinstantie dat er in uitvoering van het vernietigingsarrest van de Raad op vrijdag 15/01/2016 om 9u30 in Campus een nieuw praktijkexamen zal georganiseerd worden voor verzoekster, waarvan het resultaat zal gelden als nieuwe tweede examenkans voor het praktijkexamen van het van

het opleidingsonderdeel '.....'. Verzoekster kan op dinsdag 05/01/2016 van 16 uur tot 18 uur in Campus een zelfstandig oefenmoment benutten om zich op het praktijkexamen voor te bereiden. Docent [S.P.] van Campus zal optreden als examiner. Naar analogie van artikel 42 OER heeft verzoekster de mogelijkheid om een waarnemer het praktijkexamen te laten bijwonen. De waarnemer mag enkel schriftelijke notities nemen en kan geen student zijn die het opleidingsonderdeel in academiejaar 2015-2016 moet afleggen, noch een student zijn die in datzelfde academiejaar voor de betrokken examiner examen aflegt en mag evenmin een bloed- of aanverwant tot de vierde graad zijn. Ook de examiner kan naar analogie van artikel 42 OER een personeelslid van de onderwijsinstelling vragen om als waarnemer op te treden tijdens het praktijkexamen. Behoudens overmacht of belet zal mevrouw [E.V.] optreden als waarnemer. Ook deze waarnemer mag enkel schriftelijke notities nemen. Eén van volgende leerinhouden/vaardigheden zal het voorwerp uitmaken van het praktijkexamen: tracheo-zorg, thorax-drainage en manuele cvd-meting/arteriële punctie en poortkatheter. De checklist van de onderscheiden leerinhouden/vaardigheden die zal gebruikt worden bij het nieuwe praktijkexamen is deze die in bijlage 4 aan huidige beslissing wordt gevoegd. Het cijfer 10/20 dat verzoekster eerder behaalde voor permanente evaluatie van het blijft behouden. Het resultaat van het wordt vastgesteld zoals bepaald in de ECTS-fiche 2014-2015 van het betreffende opleidingsonderdeel, conform de wijze die onder 3.1.2. wordt uiteengezet. Het cijfer 10/20 dat verzoekster eerder behaalde voor het blijft behouden. Het eindresultaat van het opleidingsonderdeel wordt vastgesteld zoals bepaald in de ECTS-fiche 2014-2015 van het betreffende opleidingsonderdeel, conform de wijze die onder 3.1.2. wordt uiteengezet.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 15 december 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Middels de studievoortgangsbeslissing d.d. 21 januari 2016 werd aan verzoekster een resultaat van 7/20 toegekend voor het opleidingsonderdeel '.....' en een resultaat van 12/20 voor het opleidingsonderdeel '.....'.

Bij aangetekend schrijven van 26 januari 2016 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

1. *Tijdigheid van het beroep*

Standpunt van partijen

Verwerende partij stelt in haar *antwoordnota* dat het beroep bij de Raad onontvankelijk, want laattijdig is. Verzoekster heeft op 21/01/2016 kennis genomen van de examenbeslissing van verwerende partij, zodat het beroep uiterlijk tegen 26/01/2016 diende te worden ingesteld. Verwerende partij stelt vast dat de omslag en het afgiftebewijs aangetekende zending wel afgestempeld werden op 26/01/2016, maar dat de zending pas op 27/01/2016 om 8u15 manueel aan het loket van het postpunt geregistreerd en gefrankeerd werd en op 28/01/2016 om 8u49 werd verzonden aan verwerende partij. Aangezien de frankering normalerwijze onmiddellijk bij afgifte gebeurt, dient hier volgens verwerende partij uit te worden afgeleid dat het beroep in werkelijkheid pas op 27/01/2016 en bijgevolg laattijdig werd ingesteld.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekende partij dat de beslissing van verwerende partij op 21 januari 2016 via het studievoortgangsdossier raadpleegbaar op het digitaal loket werd aangeboden aan verzoekende partij. Conform artikel II.294, §1, eerste lid Codex Hoger Onderwijs diende het beroep derhalve ten laatste op 26 januari 2016 te worden ingesteld. Het verzoekschrift werd, aldus verzoekende partij, de avond van 26 januari 2016 tijdig en voor sluitingstijd bij Bpost (met name het betrokken postpunt) aangeboden, getuige eveneens de poststempel op zowel de enveloppe als op het bewijs van aangetekende zending die de datum van 26 januari 2016 draagt. Dat deze zending kennelijk pas de volgende ochtend door Bpost werd verwerkt, doet geen afbreuk aan de tijdige aanbieding door verzoekende partij. Het afgiftebewijs van aangetekende zending geldt als datum van indiening van het beroep. Verzoekende partij heeft immers geen invloed op de wijze en snelheid waarop Bpost de zendingen verwerkt. Volgens verzoekende partij is het beroep dan ook ontvankelijk *ratione temporis*.

Beoordeling

De Raad gaat vooreerst na of het verzoekschrift tijdig binnen de beroepstermijn van vijf kalenderdagen is ingediend.

Verzoekende partij diende een beroep in bij de Raad tegen de studievoortgangsbeslissing die, aldus de wederantwoordnota van verzoekende partij, op 21 januari 2016 via het

studievoortgangsdossier raadpleegbaar op het digitaal loket aan verzoekende partij werd aangeboden. De beroepstermijn van vijf kalenderdagen begint te lopen de dag na die van de kennisname van de beslissing, *in casu* vanaf 22 januari 2016, om te verstrijken op 26 januari 2016.

De poststempel op de aangetekende zending draagt als datum 26 januari 2016, terwijl de poststicker als datum 27 januari 2016 vermeldt. Bij haar wederantwoordnota voegt verzoekende partij tevens het afgestempeld bewijs van aangetekende zending (stuk 20 verzoekende partij), dat eveneens als datum 26 januari 2016 draagt. De Raad neemt al deze elementen in acht bij zijn beoordeling van de tijdigheid van het beroep, wat *in se* een feitenkwestie betreft.

De Raad is van oordeel dat de datum vermeld op het afgiftebewijs van de aangetekende zending aan de post, *in casu* 26 januari 2016, doorslaggevend is als datum van verzending. Op de enveloppe zelf werd bovendien een poststempel aangebracht die dezelfde datum vermeldt. Het feit dat de poststicker de (latere) datum van 27 januari 2016 draagt, doet hieraan geen afbreuk. Er moet dan ook worden aangenomen dat het verzoekschrift op 26 januari 2016 aangetekend is verzonden. De verzending van de aangetekende brief op 26 januari 2016 beschouwt de Raad bijgevolg als een tijdige instelling van het extern beroep tegen de aangevochten beslissing.

Het beroep is ontvankelijk *ratione temporis*.

2. Bewarend karakter van het beroep

Standpunt van partijen

Verwerende partij stelt in haar *antwoordnota* tevens dat het beroep, dat als een bewarend beroep diende te worden beschouwd, niet binnen de daartoe voorziene termijn werd aangevuld. Gezien verzoekster nog geen nabespreking had genoten op het ogenblik dat zij haar beroep heeft ingesteld, stelt zij in haar verzoekschrift dat haar beroep als een bewarend beroep zou moeten worden beschouwd, en formuleert ze ook nog voorbehoud bij het verzoekschrift, gezien ze nog geen inzage en/of kopie heeft kunnen krijgen van de schriftelijke voorbereiding die ze maakte. Verzoekster heeft er zelf voor geopteerd om de nabespreking pas te laten plaatsvinden op een ogenblik dat de beroepstermijn reeds zou zijn verstreken en om nog voordat zij deze nabespreking zou hebben genoten, onmiddellijk extern beroep in te stellen. In die omstandigheden (geen intern beroep) was verzoekster er, naar analogie met art. 101, vijfde lid

OER dat van toepassing is op intern bewarend beroep, minstens toe gehouden om binnen de 5 kalenderdagen na neerlegging van haar verzoekschrift een uitgebreidere motivering aan haar beroep te geven, rekening houdende met de elementen die tijdens de nabespreking aan bod zijn gekomen. Verzoekster heeft nagelaten om dit te doen, zodat er geen rekening kan gehouden worden met de eventuele nieuwe middelen en/of middelonderdelen die zij bijkomend in haar wederantwoordnota zou inroepen. Deze dienen dan ook onontvankelijk te worden verklaard.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekende partij dat het verzoekschrift op 26 januari 2016 werd ingediend onder voorbehoud, aangezien de nabespreking met de examinerator pas op 27 januari 2016 zou plaatsvinden en hieruit mogelijk nog nieuwe informatie zou voortkomen. Anders dan wat verwerende partij beweert, heeft verzoekende partij initieel niet zelf geopteerd om de nabespreking op deze latere datum te laten plaatsvinden. Verzoekende partij wenste immers toelichting te krijgen van de heer [S.P.], de examinerator. Dit kon enkel op 27 januari 2016. Dat er op 22 januari 2016 dan nog een bespreking op 26 januari 2016 om 9u00 wordt voorgesteld, komt te laat. De opmerking van verwerende partij dat verzoekende partij naar analogie met het OER het verzoekschrift binnen de vijf dagen na neerlegging ervan had dienen uit te breiden n.a.v. de nabespreking, is ongegrond. Het Besluit Hoger Onderwijs, waarin de procedure voor de Raad wordt bepaald, voorziet nergens in dergelijke uitbreidingsmogelijkheid. Verzoekende partij zal in haar wederantwoordnota hoe dan ook haar middelen blijven handhaven zoals uiteengezet in het verzoekschrift. Dat verzoekende partij hiervoor ook verwijst naar de stukken die tijdens de nabespreking werden overgemaakt, schendt de rechten van verdediging van verwerende partij niet, temeer nu ook verwerende partij zelf deze stukken aanhaalt in haar antwoordnota.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat verzoekende partij nabespreking is aangeboden op 22 januari 2016. De nabespreking zou worden uitgevoerd door [V.H.]. Verzoekster weigert van deze mogelijkheid gebruik te maken aangezien betrokkene als waarnemer en niet als examinerator is aangeduid bij de betwiste evaluatie. Verzoekster geeft tevens aan haar kans op feedback bij de examinerator, [P.], niet door deze inzage te willen hypothekeren, nu haar slechts één inzagemoment wordt geboden. Verzoekster wisselt mails uit met [P.], waaruit blijkt dat de nabespreking op 27 januari 2016, na het verstrijken van de beroepstermijn, zal plaatsvinden. [P.] is niet beschikbaar voor feedback op 22 en op 25 januari 2016. Vervolgens, doch nog vóór het voorgestelde eerste

inzagemoment, wordt verzoekster meegedeeld dat zij ook op 26 januari 2016 feedback kan krijgen van [P]. Aldus zijn verzoekende partij drie inzagemomenten, waarvan twee vóór het verstrijken van de beroepstermijn, geboden. Verzoekende partij weigert op laatstvermeld voorstel in te gaan aangezien er reeds was afgesproken met [P.] de feedback op 27 januari 2016 te laten plaatsvinden.

In het licht van deze omstandigheden, waarbij het voor de verzoekende partij mogelijk was zich met medewerking van de verwerende partij vóór de afloop van de beroepstermijn inzage en feedback te verschaffen betreffende de betwiste examenkans, ziet de Raad niet in waarom het bij de Raad ingediende verzoekschrift als ‘bewarend’ gekwalificeerd dient te worden en waarin de noodzaak voor verzoekende partij bestaat informatie verworven in het kader van de feedback bij het examen na afloop van de termijn voor het indienen van het verzoekschrift aan het verzoekschrift te kunnen toevoegen.

Voor nu de Raad vaststelt dat verzoekende partij de stukken als ‘cruciaal’ aanmerkt in het verzoekschrift, is het voor de Raad onduidelijk waarom verzoekende partij niet is ingegaan op de haar geboden mogelijkheid nog op 26 januari 2016 om 09.00u feedback te krijgen, en dit om de loutere reden dat zij reeds had afgesproken op 27 januari 2016 toelichting te krijgen van [P.].

De Raad zal voormelde overwegingen in acht nemen bij de beoordeling van de ontvankelijkheid van na de indiening van het verzoekschrift voorgebrachte stukken.

3. Voorwerp en belang

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoekster in het kader van haar herinschrijving voor de opleidingsonderdelen “.....” en “.....” in academiejaar 2015-2016 heeft deelgenomen aan het praktijkexamen dat werd georganiseerd in de eerste examenperiode. Verzoekster is hiervoor geslaagd en stelde geen beroep in tegen het behaalde resultaat. Verzoekster is nu dus afgestudeerd. Het beroep is daarmee, aldus verwerende partij, (minstens gedeeltelijk) zonder voorwerp geworden.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekende partij dat zij, doordat bij de start van het academiejaar 2015-2016 de beroepsprocedure tegen de beslissing van de examencommissie en later van de interne beroepsinstantie m.b.t. het vorig academiejaar nog lopende was, vanuit pragmatisch oogpunt heeft besloten zich opnieuw in te schrijven voor de opleidingsonderdelen “” en “”. Verzoekende partij heeft deelgenomen aan het examen “”, aangezien zij hiervoor tijdens de examens georganiseerd door de interne beroepsinstantie na het arrest van de Raad d.d. 1 december 2015 nog niet geslaagd werd verklaard. Op 12 februari 2016 kreeg verzoekende partij bericht dat zij op “” geslaagd was.

Dat verzoekende partij derhalve recht heeft op haar bachelordiploma Verpleegkunde, betekent volgens haar nog niet dat voorliggend beroep zonder voorwerp zou zijn geworden. Verzoekende partij stelt dat zij door het onrechtmatig handelen van verwerende partij een jaar heeft moeten wachten op het diploma waarop zij reeds lange tijd recht had. Het conflict met verwerende partij sleept immers al minstens sinds februari 2015 aan, doordat verzoekende partij toen verkeerde informatie omtrent de interne beroepsprocedure werd meegedeeld m.b.t. het clustervak ‘’. Middels huidig beroep wenst verzoekende partij de verschillende wantoestanden aan te kaarten, waarbij zij steeds geïrriteerd werd. Zij wijst op het verlies van een jaar en de bijbehorende strijd die zij voor haar diploma heeft moeten leveren, zowel m.b.t. de verschillende procedures als m.b.t. de tijd en stress om zich steeds opnieuw voor te bereiden voor dezelfde examens. Door verzoekende partij slechts nu in academiejaar 2015-2016 - en niet bij de vorige nieuwe examenkans die nog betrekking had op het academiejaar 2014-2015 - geslaagd te verklaren, tracht verwerende partij de hele kwestie over te dragen naar het nieuwe academiejaar om zo enige schulderkenning en mogelijke vordering tot schadevergoeding te ontlopen. Het beroep behoudt volgens verzoekende partij in ieder geval zijn voorwerp, aangezien het betrekking heeft op een vorig academiejaar. Verwerende partij heeft verzoekende partij het recht op een diploma voor het academiejaar 2014-2015 onterecht ontnomen.

Beoordeling

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, of het beroep ontvankelijk is wat het voorwerp en het rechtens vereiste belang van verzoekende partij betreft.

Verwerende partij is van oordeel dat, gezien verzoekende partij inmiddels afgestudeerd is, dit ertoe leidt dat voorliggend beroep (minstens gedeeltelijk) zonder voorwerp is. Verzoekende

partij spreekt dit tegen en stelt dat zij door het onrechtmatig handelen van verwerende partij een jaar heeft moeten wachten op haar diploma. Zij wijst op het verlies van een jaar en de bijbehorende strijd die zij voor haar diploma heeft moeten leveren. Het beroep behoudt volgens verzoekende partij zijn voorwerp, aangezien het betrekking heeft op een vorig academiejaar. Verwerende partij heeft haar het recht op een diploma voor het academiejaar 2014-2015 onterecht ontnomen.

De Raad stelt vast dat verzoekster zich in het academiejaar 2015-2016 opnieuw heeft ingeschreven voor de opleidingsonderdelen '.....' en '.....'. In het kader van deze herinschrijving heeft zij in de eerste examenperiode deelgenomen aan het praktijkexamen Op 12 februari 2016 kreeg verzoekende partij vervolgens bericht dat zij geslaagd was voor het opleidingsonderdeel '.....' (stuk 36 verwerende partij). Voor het opleidingsonderdeel '.....' was verzoekende partij op 21 januari 2016 reeds geslaagd voor de nieuwe examenkans georganiseerd in uitvoering van het arrest nr. 2.686 van de Raad van 1 december 2015 (stuk 29 verwerende partij).

De Raad stelt verder vast dat verzoekende partij intussen met succes de opleiding heeft afgerond en recht heeft op het bachelordiploma Verpleegkunde.

Hoewel verzoekende partij in de eerste examenperiode van het academiejaar 2015-2016 voor het opleidingsonderdeel '.....', waarvoor zij zich in het huidige academiejaar opnieuw inschreef, een credit heeft verworven, stelt de Raad vast dat verzoekende partij aanvoert dat haar beroep hoe dan ook zijn voorwerp behoudt. Verzoekende partij wijst hierbij op het feit dat het betrekking heeft op een vorig academiejaar. Verzoekende partij stipt nog aan dat verwerende partij haar het recht op een diploma in het afgelopen academiejaar (2014-2015) heeft ontnomen. Zij stipt tevens aan dat verwerende partij, door verzoekster slechts in het academiejaar 2015-2016 geslaagd te verklaren, de kwestie poogt over te dragen naar het nieuwe academiejaar om zo schulderkenning en een eventuele schadevergoeding te ontlopen.

In het licht van het voorgaande is de Raad van oordeel dat de procedure niet zonder voorwerp is geworden.

De Raad onderzoekt tevens of verzoekende partij in de concrete omstandigheden nog over een persoonlijk, rechtstreeks en actueel belang beschikt bij het verzoek tot vernietiging van de studievoortgangsbepaling d.d. 21 januari 2016.

De Raad stipt in dit kader aan dat verzoekende partij in haar wederantwoordnota niet aanvoert dat zij middels de gevraagde vernietiging alsnog een hoger examencijfer beoogt voor de betrokken opleidingsonderdelen waarvoor zij inmiddels geslaagd is. Verzoekende partij stelt daarentegen dat verwerende partij haar het recht op een diploma voor het academiejaar 2014-2015 heeft ontnomen. Zij beweert door het onrechtmatig handelen van de verwerende partij een jaar te hebben moeten wachten op het diploma waar zij reeds lange tijd recht op had. Hierbij verduidelijkt zij dat het conflict met verwerende partij reeds minstens sinds februari 2015 aansleept, doordat haar toen verkeerde informatie werd verstrekt met betrekking tot de interne beroepsprocedure voor '■■■■■'.

Verzoekende partij geeft tevens aan dat zij door het beroep de wantoestanden wenst aan te kaarten waarbij zij steeds werd geïsoleerd. Als gevolg hiervan, zo beweert verzoekende partij, leverde zij een strijd die haar een jaar kostte en zeer stresserend was. De stress hield verband met de procedures en de examenvoorbereiding.

Uit deze overwegingen blijkt *in casu* geen voldoende rechtstreeks en persoonlijk belang bij de huidige procedure.

Zelfs zo de Raad de aangevochten beslissing mocht vernietigen kan hij verzoekende partij de hierboven gezochte genoegdoening, die niet van het voor de ontvankelijkheid van het beroep vereiste belang blijkt geeft, niet bieden. Inzonderheid wat het in de wederantwoordnota geformuleerde verlies van tijd alvorens te kunnen afstuderen betreft, kan een arrest van de Raad verzoekende partij geen soelaas bieden. De Raad merkt hierbij bovendien op dat de betwisting voor de Raad, met inbegrip van de procedure die tot de vernietiging leidde als gevolg waarvan een nieuwe examenkans is georganiseerd, zich anders dan verzoekende partij te kennen geeft niet over een jaar uitstrekt. Het initiële beroep bij de interne beroepsinstantie van verwerende partij en vervolgens bij de Raad dateert van het najaar van 2015.

Dat verzoekende partij beweerde wantoestanden bij verwerende partij wenst aan te klagen en bij haar geschillen met de verwerende partij en haar examenkansen stress heeft ondervonden, kan de Raad niet als het voor een procedure voor de Raad vereiste belang omschrijven.

Tevens betreft de Raad ook in zijn overwegingen dat de aangevochten studievoortgangsbeslissing niet het karakter van een tuchtmaatregel heeft. De aangevochten beslissing houdt in beginsel geen aantasting in van de reputatie en de goede naam van verzoekende partij. Er is naar het oordeel van de Raad in het voorliggend geschil dan ook geen moreel belang in hoofde van verzoekende partij.

In deze omstandigheden toont verzoekende partij niet aan welk belang of voordeel zij *in concreto* nog heeft om alsnog bij de Raad een vernietiging van de bestreden studievoortgangsbeslissing te bekomen.

Waar verzoekende partij in de wederantwoordnota aanstipt dat verwerende partij door haar in het academiejaar 2015-2016 te laten slagen beoogt een vordering tot schadevergoeding te ontlopen, wil de Raad tenslotte opmerken dat een nietigverklaring – zo de Raad daartoe mocht besluiten – niet *ipso facto* van een fout in de zin van art. 1382 e.v. B.W. blijkt geeft. Zelfs zou de nietigverklaring aan een fout toe te schrijven zijn, volgt daaruit niet noodzakelijk een vergoedingsplicht t.a.v. verzoekende partij. Een vordering tot schadevergoeding behoort volgens de Raad tot de uitsluitende bevoegdheid van de hoven en rechtbanken. De nietigverklaring van de aangevochten studievoortgangsbeslissing zou op een fout *kunnen* wijzen in hoofde van diegene die de betwiste studievoortgangsbeslissing heeft genomen. De Raad merkt trouwens op dat niet zozeer de beoogde nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing zou toelaten een schadevergoedingseis kracht bij te zetten, maar wel het gegrond verklaren van één of meer middel(en) dat/die tot de nietigverklaring zou/zouden hebben geleid. De rechter die gevraagd wordt uitspraak te doen over een eis tot vergoeding van schade kan deze gegrondverklaring desgevallend betrekken in zijn oordeel over de vraag of al dan niet sprake is van een vastgestelde fout van de verwerende partij en zo ja of deze fout in de gegevens omstandigheden tot een plicht tot schadevergoeding ten bate van verzoekende partij voert. In zoverre verzoekende partij haar belang bij de vordering door de verwijzing naar een mogelijke vordering tot schadevergoeding, die verweerder zou pogen te ontlopen, wenst te staven, dient de Raad op te merken dat het aldus beoogde belang een onrechtstreeks karakter heeft dat niet volstaat voor de ontvankelijkheid van het voorliggend beroep.

Nu verzoekende partij het door haar beoogde diploma, weliswaar in het raam van de eerste examenperiode van het academiejaar 2015-2016, heeft behaald, is de examenbeslissing die ertoe leidde dat zij kan afstuderen in de opleiding ‘bachelor in de verpleegkunde’ in de plaats gekomen van de examenbeslissing die tot de betwisting voor de Raad voerde.

Naar eigen zeggen schreef verzoekende partij zich vanuit pragmatisch oogpunt opnieuw in voor [REDACTED] en [REDACTED] en nam zij deel aan het examen [REDACTED], aangezien zij hiervoor tijdens de door de interne beroepscommissie na het arrest van de Raad van 1 december 2015 georganiseerde examens niet geslaagd werd verklaard.

Zo de Raad de betrokken beslissing mocht vernietigen dient de, binnen het raam van het academiejaar 2014-2015 gegeven, evaluatie ter gelegenheid van het door de Raad bevolen nieuwe praktijkexamen te worden overgedaan. De Raad kan hierbij desgevallend eventueel de organisatie van een nieuw evaluatiemoment gelasten.

Verzoekende partij, die tijdens haar studies reeds aan de slag was, zal desgevallend weliswaar de kans krijgen opnieuw geëvalueerd te worden, doch dit zal ertoe leiden dat zij *de facto* niet vroeger afstudeert. Ook zo de nieuwe evaluatie voor verzoekende partij geen nieuw evaluatiemoment impliceert of zo bij een nieuw evaluatiemoment verzoekende partij de eindcompetenties in voldoende mate blijkt te bezitten, zal een andere beslissing zich niet opdringen.

Dat verzoekende partij desgevallend *formeel* kan afstuderen in 2014-2015 is, rekening houdend met de chronologie van het dossier en haar professionele situatie, niet van aard te besluiten dat het verzoek ontvankelijk is. De Raad slaat hierbij acht op de te vermijden stress waarmee de examenkansen, zoals verzoekende partij aanstipt in de wederantwoordnota, gepaard zijn gegaan.

Indien de verzoekende partij bij een vernietigingsbeslissing van de Raad die tot een nieuwe beoordeling voert niet zou slagen, kan zij *de facto* en *formeel* eerst in het academiejaar 2015-2016 slagen, behoudens indien zij de nieuwe examenbeslissing op haar beurt met succes zou aanvechten. Hetzelfde geldt zo de Raad de momenteel voor hem aangebrachte beslissing mocht bevestigen.

Al de voorgaande overwegingen samengenomen is het voorliggend beroep niet ontvankelijk wegens gebrek aan het rechtens vereiste belang.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 14 april 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Henri Verhaaren bijzitter

Jan Geens bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.861 van 22 maart 2016 in de zaak 2016/048

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 16 februari 2016, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 9 februari 2016 waarbij aan de verzoeker een score van 7 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 15 februari 2016 waarbij het intern beroep van verzoeker onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 22 maart 2016.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding “Bachelor Architectuur”.

Voor het opleidingsonderdeel “[REDACTED]” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 7/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 15 februari 2016 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 15 februari 2016 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard wegens laattijdigheid.

De interne beroepsbeslissing stelde dat het verzoek na de voorziene termijn voor intern beroep is ingesteld. Ze benadrukt dat deze periode startte op 10 februari en eindigde op zondag 14 februari om 24 u. Daarnaast merkt de interne beroepsinstantie op dat de studente verwijst naar OneDrive waar zij zelf geen toegang toe heeft zodat ze de inhoud van de klachtenbrief niet kan raadplegen.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 15 februari 2016 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 16 februari 2016 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Voorwerp van het beroep

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de examenbeslissing waarbij aan de verzoekende partij een score van 7 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ (eerste bestreden beslissing) en tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie van 15 februari 2016 (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 25.3 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoeksters beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep ingesteld en uitgeput.

Of de interne beroepscommissie dit beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard, wordt hierna bij de grond van de zaak onderzocht.

V. De middelen

A. Eerste middel

De verwerende partij heeft bij beslissing van 15 februari 2016 het intern beroep onontvankelijk verklaard wegens laattijdigheid. De Raad dient na te gaan of de beslissing van 15 februari 2016 terecht het intern beroep als onontvankelijk heeft verklaard.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat haar aanvraag voor overweging van haar punten niet werd behandeld. Ze benadrukt dat wegens technische problemen het document later verzonden werd, waardoor de commissie haar aanvraag niet wou behandelen. Ze merkt op dat de termijn om in beroep te gaan tussen woensdag 10 februari en zondag 14 februari tot 24 uur was en dat ze het op 15 februari om 01.16 uur heeft gestuurd. Verzoekende partij stipt aan dat zondag een feestdag is, zodat niemand op die dag in zijn mail zal kijken. Zij vindt dan ook dat door dat 1 uur verschil haar aanvraag niet geweigerd kan worden. Verzoekende partij stelt ook dat de ombudsman haar niet heeft geholpen tijdens het proces om de klacht te schrijven. Ten slotte merkt ze op dat deze aanvraag zeer belangrijk is om haar studie Architectuur te kunnen voortzetten, vermits het onderdeel waarvoor ze niet geslaagd is, telt voor twaalf studiepunten.

Verwerende partij merkt in haar *antwoordnota* op dat verzoekende partij het intern beroep niet tijdig heeft ingesteld en dat zij met een heel betoog komt waarom zij dit niet heeft gedaan. Verwerende partij benadrukt dat het tijdig instellen van het intern beroep nochtans een grondvoorwaarde is voor de ontvankelijkheid van het extern beroep bij de Raad.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekende partij dat ze weet dat het een grondvoorwaarde is en daarom kan begrijpen dat haar verzoek niet aanvaard wordt door de commissie. Ze benadrukt dat ze tijd en moeite heeft gestoken in het schrijven van haar tekst en dat ze in het begin tijd nodig heeft gehad om te beslissen of ze een aanvraag voor de commissie wou indienen of niet. Daarnaast meent ze dat de ombudsvrouw haar niet voldoende heeft geïnformeerd over de termijn en werd de mail door technische problemen te laat doorgestuurd. Ten slotte stipt ze aan dat ze een heroverweging wenst omdat het opleidingsonderdeel subjectief wordt beoordeeld.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat uit de op 15 februari 2016 aan verzoekende partij gestuurde mail blijkt dat de interne beroepsinstantie van oordeel is dat het door verzoekende partij ingestelde intern beroep laattijdig is. In betrokken mail wordt erop gewezen dat de periode om intern beroep in te stellen van start is gegaan op 10 februari 2016 en eindigde op 14 februari 2016 om 24.00u.

De Raad stelt vast dat de verzoekende partij hierop in een mailbericht van maandag 15 februari 2016 (13.47u) meldde op de laatste dag van de beroepstermijn technische problemen te hebben ondervonden, waardoor het document te laat is doorgestuurd. Verzoekende partij geeft aan dat dit ook de reden is waarom zij het beroepsschrift via een andere computer heeft verstuurd, waardoor zij het per vergissing via “One drive” heeft gestuurd.

Verzoekende partij verzoekt tevens om de mogelijkheid het via kopie als bijlage van haar mailbericht in te dienen en drukt de hoop uit dat haar “aanvraag” dan nog kan worden behandeld. Zij wijst hierbij op het belang van het beroep om haar architectuurstudie te kunnen voortzetten.

De voorzitter van de examencommissie signaleert verzoekende partij daarop onmiddellijk, met name bij mail van 15 februari 2016 (14.18u), dat haar beroep niet voldoet aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden. Hij verwoordt het als volgt:

“... Er kan altijd iets fout gaan waar we u attent kunnen op maken zodat het kan worden rechtgezet binnen de beroepstermijn. Door echter te wachten tot het allerlaatste ogenblik is het bij tegenslag niet mogelijk om zoals voorzien binnen de termijn beroep in te stellen. Ik kan dus niet op uw vraag ingaan.”

De Raad stelt vast dat verzoekende partij op maandag 15 februari 2016 om 1.16u en 1.17u een mail heeft gericht met als onderwerp “brief voor examencommissie”. De mail is geadresseerd aan [R.P.] en [H.D.V.]. Een kopie van de mail is gestuurd naar [S.D.C.].

De mail luidt als volgt: “Geachte meneer en mevrouw. In dit bijlage kunt u mijn klachtenbrief lezen.”

Dit wordt voorafgegaan door de mededeling: “[verzoekende partij] has shared a OneDrive for Business file with you. To view it, click the link below”. Het wordt gevolgd door “[verzoekende partij] mail ontwerp.docx”.

Op basis van de samenlezing van de stukken uit het dossier dient de Raad aan te nemen dat de inhoud van het beroep is opgenomen in het bestand “[verzoekende partij] mail ontwerp.docx” en dat het document, of een link ernaar, de interne beroepsinstantie, op basis van de stukken uit het dossier, pas op maandag 15 februari 2016 ter kennis is gebracht.

De Raad stelt vast dat verzoekende partij in haar wederantwoordnota aangeeft dat zij haar intern beroep buiten de termijn heeft ingediend.

De Raad leest hieromtrent het volgende: “Het verzoek die ik op 15 februari heb ingediend werd door de commissie onontvankelijk verklaard, omdat ik 1 uur later dan het termijn heb ingediend. Ik weet dat dit een grondvoorwaarde is daarom kan ik begrijpen dat de commissie mijn verzoek niet aanvaard[t]”.

Dat verzoekende partij de latere verzending van haar “document”, waardoor de commissie naar haar zeggen de aanvraag niet wou behandelen, toeschrijft aan technische problemen, kan de Raad *in casu* niet als een omstandigheid kwalificeren die de beslissing van de verwerende partij om het intern beroep niet ontvankelijk te verklaren onrechtmatig of onredelijk maakt.

De bewering dat op de nacht van zondag op maandag niemand in zijn mail zal kijken voert de Raad evenmin tot het oordeel dat de beslissing het beroep niet ontvankelijk te verklaren, niet stand zou kunnen houden. De Raad wijst hierbij op het belang van de strikte naleving van de beroepstermijn teneinde zowel de student als de hoger onderwijsinstelling op korte termijn duidelijkheid te verschaffen met betrekking tot de betwisting.

Ook het door verzoekende partij ontwikkelde argument dat haar intern beroep zeer belangrijk is omwille van het groot aantal studiepunten dat het opleidingsonderdeel telt waarop de betwisting betrekking heeft, laat de Raad niet toe te beslissen dat de verwerende partij het beroep niet terecht onontvankelijk heeft verklaard omwille van zijn laattijdigheid. De Raad overweegt hierbij ten overvloede dat het grote belang dat verzoekende partij toeschrijft aan het beroep haar ook tot zorgvuldigheid bij de beroepsprocedure had moeten aanzetten.

Tenslotte stipt de verzoekende partij een gebrek aan hulp van de ombudspersoon aan om de klacht te schrijven. In het bijzonder zegt zij niet voldoende te zijn geïnformeerd door de ombudspersoon over de beroepstermijn. Uit niets in het dossier blijkt dat verzoekende partij de ombudspersoon om hulp zou hebben verzocht bij de redactie van het intern beroep. In het bijzonder in het licht van deze vaststelling kan de Raad niet oordelen dat het beroep, omwille van het beweerde gebrek aan hulp van de ombudspersoon, onterecht onontvankelijk zou zijn verklaard.

Ook het feit dat de verzoekende partij in haar mail heeft aangegeven dat de laattijdigheid aan technische problemen is toe te schrijven, die *in casu* volgens de Raad geen overmacht uitmaken, en dat zij in het begin van de lopende beroepstermijn tijd nodig had om te beslissen of zij al dan niet een intern beroep zou indienen, brengen de Raad niet tot een ander besluit, temeer daar tijdens de hoorzitting voor de Raad is gebleken dat de feedback reeds daags na de bekendmaking van de resultaten heeft plaatsgevonden.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 22 maart 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Henri Verhaaren, bijzitter

Jan Geens, bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen, secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.873 van 29 maart 2016 in de zaak 2016/053

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing van Naric-Vlaanderen van 20 januari 2016 waarbij het diploma “Titulo de tecnologo en imagenes diagnosticas” niet als volledig gelijkwaardig werd erkend met de Vlaamse graad van “Bachelor in de medische beeldvorming”.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 22 maart 2016.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verzoekende partij, en de heer [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij behaalde in 1997 in Colombia het diploma van “Titulo de Tecnologo en imagines diagnosticas”.

Het beroep betreft de volledige gelijkwaardigheid van het diploma van “Titulo de Tecnologo en imagines diagnosticas” met het Vlaams diploma van “Bachelor in de medische beeldvorming”.

Bij beslissing van Naric-Vlaanderen op datum van 7 juni 2013 werd beslist dat het Colombiaans diploma gelijkwaardig wordt verklaard met het niveau van een Vlaams studiebewijs van “Gegradueerde” – HBO5.

Op 17 november 2015 diende verzoekende partij een aanvraag tot herziening in.

Bij beslissing van Naric-Vlaanderen op datum van 20 januari 2016 werd, in het kader van de herzieningsprocedure, beslist dat het Colombiaans diploma niet volledig gelijkwaardig werd verklaard met het Vlaams diploma van “Bachelor in de medische beeldvorming”.

De erkenningsbeslissing van 20 januari 2016 stelde dat er een substantieel verschil met de bachelor in de medische beeldvorming bestaat omdat het studiebewijs “Titulo de tecnologo en imagines diagnosticas” zich in Vlaanderen situeert op het niveau 5 van de VKS, wat overeenstemt met het niveau van gegradueerde HBO5. Ze benadrukt dat de Vlaamse kwalificatiestructuur (VKS) alle erkende kwalificaties verzamelt op 8 niveaus en dat elk niveau is vastgelegd op basis van 5 elementen. Volgens haar kan de gelijkwaardigheid met de Vlaamse Bachelor in de medische beeldvorming (VKS6) dan ook niet onderzocht worden. De erkenningsinstantie stelt dat indien kan aangetoond worden dat het Colombiaanse diploma zich situeert op het niveau van Licenciado/Titulo profesional of Especialista, hetgeen overeenstemt met het EQF niveau 6, de gelijkwaardigheid met de Vlaamse Bachelor in de medische beeldvorming alsnog onderzocht kan worden. Daarnaast benadrukt ze dat de opleiding “bachelor in de medische beeldvorming” een opleiding is op bachelor niveau en zich niet situeert op het niveau van het hoger beroepsonderwijs zodat de motivering van de beslissing van 7 juni 2013 dus geldig blijft. Ten slotte merkt de erkenningsinstantie nog op dat de aan het dossier toegevoegde werkervaring relevant zou kunnen zijn voor het compenseren van tekorten binnen een bepaald niveau, doch dat zij geen gelijkwaardigheid op een hoger niveau kan verlenen op basis van werkervaring.

De beslissing werd meegedeeld via een schrijven op datum van 20 januari 2016.

Bij aangetekend schrijven van 19 februari 2016 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Verzoekster beroept zich in een eerste middel op de schending van art. 3 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 14 juni 2013 betreffende de voorwaarden en de procedure tot de erkenning van buitenlandse studiebewijzen uitgereikt in het hoger onderwijs, alsook op de schending van de motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat het aan Naric-Vlaanderen is om aan te duiden op welke wijze er een substantieel verschil bestaat tussen het diploma '*Titulo de Tecnologo en imagines diagnosticas*' en het diploma Bachelor Medische Beeldvorming. Volgens haar hebben, minstens op het eerste gezicht, beide opleidingen dezelfde inhoud en streven ze ernaar de studenten dezelfde beroepskwalificaties mee te geven.

Verzoekende partij merkt op dat uit het dossier niet blijkt dat het diploma van verzoekster zich op niveau 5 van de Vlaamse kwalificatiestructuur (VKS) situeert, wel integendeel. Volgens haar blijkt uit het advies van verwerende partij zelf (stuk 4) dat er een substantieel verschil is tussen het hoger beroepsonderwijs HBO en de opleiding die verzoekster gevolgd heeft. Zo heeft ze een pakket van 1200 theoretische lestijden gevolgd (terwijl dat voor een gegradueerde maar 900 lestijden zijn) en heeft ze daarnaast nog 2324 stage-uren gepresteerd.

Verzoekende partij stelt dat er geen vergelijking is gebeurd tussen de twee bestaande opleidingen medische beeldvorming (de Vlaamse en de Colombiaanse) zodat de nu bestreden beslissing niet *in concreto* is genomen. Ze benadrukt dat haar opleiding een theoretische opleiding was van 2,5 jaar, afgesloten met een eindwerk en dat er daarbij nog 12 maanden stage kwamen. Verzoekster merkt op dat de opleiding bachelor medische beeldvorming drie jaar duurt, waarbinnen een aanzienlijk deel als stage wordt georganiseerd. Volgens verzoekende partij zijn er op kennisvlak geen verschillen aangetoond. Ze meent dan ook dat het gaat om

twee gelijke opleidingen met dezelfde doelstellingen die beide leiden tot de mogelijkheid om hetzelfde beroep op een gekwalificeerde manier uit te oefenen.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat de beslissing om het buitenlands diploma van verzoekster niet als volledig gelijkwaardig te verklaren met de Vlaamse graad van bachelor in de medische beeldvorming gebaseerd is op een substantieel verschil wat het element “niveau” betreft. Ze benadrukt dat het EQF niveau 6 (de Vlaamse bachelor) overeenstemt met het Colombiaanse niveau van Licenciado/Título profesional of Especialista. De Título de tecnólogo stemt dan weer overeen met het niveau 5 van de EQF (of VKS). Verwerende partij meent dat deze vaststelling in het verzoekschrift niet wordt weerlegd, maar dat er enkel wordt gesteld dat uit het dossier niet blijkt dat het diploma van verzoekster zich op niveau 5 van de Vlaamse kwalificatiestructuur situeert.

Verwerende partij merkt op dat het onderzoek naar de gelijkwaardigheid van een buitenlands studiebewijs steeds vertrekt van een grondige studie van het onderwijssysteem van het land waar het diploma behaald werd. Ze benadrukt dat ze over diverse internationale bronnen beschikt waarin het Colombiaanse onderwijssysteem uiteengezet wordt. Volgens haar tonen deze bronnen aan dat het diploma van tecnólogo zich hoogstens situeert op EQF-niveau 5.

Tenslotte verwijst verwerende partij naar de uitspraak van de Raad met nummer 2013/149 waarin de Raad van oordeel was dat indien Naric-Vlaanderen de gelijkwaardigheid zou hebben toegekend, dit tot de eigenaardige situatie zou leiden dat verzoekende partij, op grond van hetzelfde diploma in Vlaanderen een mastertitel zou mogen voeren, en in Zwitserland (slechts) de bachelortitel.

In haar *wederantwoordnota* merkt verzoekende partij op dat de bestreden beslissing geen melding maakt van het element leerresultaten, zodat indien hieruit een substantieel verschil zou afgeleid kunnen worden, dit in ieder geval geen deel uitmaakt van de motivering van de bestreden beslissing, die zich beperkt tot een verwijzing naar art. 5, §3, met name het niveau. Volgens haar worden leerresultaten besproken in art. 5, §2 en hebben ze duidelijk een andere betekenis dan hetgeen aan bod komt in de bestreden beslissing. Ze benadrukt dat enkel de in de bestreden beslissing vermelde motieven de grondslag vormen van de beslissing.

Daarnaast stelt verzoekende partij dat het aan verwerende partij is om aannemelijk te maken dat de *Titulo de Tecnologo* zou overeenstemmen met het niveau 5 van de EQF, alsook dat het specifieke diploma van verzoekster, het diploma “*Titulo de Tecnologo en imagines diagnosticas*” zich op dit niveau 5 van de EQF bevindt. Ze wijst erop dat er intussen een volstrekt vergelijkbaar diploma in Vlaanderen is. Ook toont ze duidelijk aan dat er een niveauverschil is met niveau 5 van de EQF.

Vervolgens stipt verzoekende partij aan dat verwerende partij zich blijkbaar op algemene bronnen beroept, die niet gelijkluidend zijn. Volgens haar geeft de Nederlandse tekst zeer duidelijk aan dat het schema slechts een globaal advies is en is de Engelse tekst veel duidelijker. Ze stelt dat daaruit blijkt dat de ‘*Titulo de Tecnologo*’ vergelijkbaar is met een professionele Bachelor. Ze benadrukt dat verwerende partij fout zit bij de beoordeling van niveaugelijkwaardigheid, minstens dat ze er niet in slaagt gegevens aan te brengen om aan te tonen dat er een niveauverschil bestaat.

Tenslotte merkt verzoekende partij op dat de verwijzing naar uitspraak nummer 2013/149 bijzonder weinig relevant is. Ze benadrukt dat *in casu* er geen verklaring is van een Colombiaans equivalent van Naric-Vlaanderen dat een aanduiding geeft van het niveau van het diploma, wat nochtans de basis was voor bovenvermelde uitspraak.

Beoordeling

Het bij de Raad ingediende beroep betreft de beslissing houdende het antwoord van de erkenningsinstantie op het verzoek tot herziening van de beslissing van 7 juni 2013 waarbij het Colombiaans studiebewijs “*Titulo de tecnologo en imagenes diagnosticas*” van verzoekende partij gelijkwaardig werd verklaard met het *niveau* van een Vlaams studiebewijs van “gegradueerde” (HBO5).

De Raad stelt vast dat verwerende partij weliswaar opmerkt dat een herzieningsverzoek binnen de zes maanden na de beslissing ingediend moet worden, doch nu de beslissing van 7 juni 2013 deze termijn niet vermeldt zij het verzoek toch behandelt.

De erkenningsinstantie beslist niet te kunnen ingaan op het verzoek om het aangeboden diploma gelijkwaardig te verklaren met de Vlaamse graad van bachelor in de medische beeldvorming.

De Raad stelt vast dat het Besluit van de Vlaamse Regering van 14 juni 2013 betreffende de voorwaarden en de procedure tot de erkenning van buitenlandse studiebewijzen uitgereikt in het hoger onderwijs bepaalt dat de erkenningsautoriteit elk buitenlands studiebewijs als volledig gelijkwaardig met een Vlaams hogeronderwijsdiploma erkent, tenzij er een *substantieel verschil* is.

Het komt aan de erkenningsautoriteit toe dit substantieel verschil te bewijzen, zo kan de Raad in art. 4 van voormeld Besluit lezen.

De Raad leest in de beslissing van 20 januari 2016 het volgende:

“Naric-Vlaanderen kan echter niet ingaan op het verzoek om de gelijkwaardigheid met de Vlaamse graad van bachelor in de medische beeldvorming te erkennen.

Deze beslissing is gebaseerd op een substantieel verschil in de toepassing van de elementen, vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juni 2013 betreffende de voorwaarden en de procedure tot de erkenning van buitenlandse studiebewijzen uitgereikt in het hoger onderwijs.

Dat substantiële verschil is als volgt gemotiveerd, met toepassing van de elementen die zijn opgenomen in artikel 4 en 5 van het hierboven vermelde besluit:

§ 3. Niveau: Het studiebewijs “Titulo de tecnologo en imagenes diagnosticas” situeert zich in Vlaanderen op het niveau 5 van de VKS wat overeenstemt met het niveau van gegradueerde HBO5. De Vlaamse kwalificatiestructuur (VKS) verzamelt alle erkende kwalificaties op 8 niveaus. Elk niveau is vastgelegd op basis van 5 elementen: kennis, vaardigheden, context, autonomie en verantwoordelijkheid. Voor meer informatie verwijs ik graag naar <http://www.vlaamsekwalificatiestructuur.be/wat-is-vks/kwalificatieniveaus/>.

U begrijpt dat om die reden de gelijkwaardigheid met de Vlaamse bachelor in de medische beeldvorming (VKS6) niet onderzocht kan worden.

Indien u kan aantonen dat het Colombiaanse diploma zich situeert op het niveau van Licenciado/Titulo profesional of Especialista, hetgeen overeenstemt met het EQF niveau 6, kan de gelijkwaardigheid met de Vlaamse Bachelor in de medische beeldvorming alsnog onderzocht worden”.

De Raad stelt vast dat verwerende partij blijkens de antwoordnota van mening is dat uit de beslissing, waaruit de Raad hierboven een uittreksel heeft weergegeven, op voldoende gemotiveerde wijze mag blijken dat er een substantieel verschil is tussen de door verzoekende partij gevolgde opleiding en de professionele bacheloropleiding in de medische beeldvorming.

De Raad ziet echter, in het licht van de elementen die verzoekster in het herzieningsverzoek heeft aangebracht, niet waaruit het afdoende karakter van de motivering in de hierboven vermelde aangevochten beslissing blijkt.

De loutere vermelding in de aangevochten beslissing dat het aangeboden studiebewijs zich in Vlaanderen op het niveau 5 van de kwalificatiestructuur bevindt en dat om die reden de gelijkwaardigheid met de Vlaamse bachelor in de medische beeldvorming niet onderzocht kan worden, behoudens indien verzoekende partij kan aantonen dat het Colombiaanse diploma zich situeert op het niveau van Licenciado/Titulo profesional of Especialista, hetgeen overeenstemt met het EQF niveau 6 verhoudt zich moeilijk met de motiveringsverplichting. Het spoort eveneens niet met de verplichting voor de erkenningsinstantie om het substantieel verschil tussen de vergeleken opleidingen aan te tonen en aldus een werkelijk onderzoek te voeren naar de erkenning van de volledige gelijkwaardigheid van het buitenlands diploma enerzijds en het Vlaams diploma waarmee gelijkwaardigheid wordt beoogd anderzijds.

Art. 5, § 1 van het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de voorwaarden en de procedure tot de erkenning van buitenlandse studiebewijzen uitgereikt in het hoger onderwijs van 14 juni 2013 bepaalt dat het substantieel verschil uitsluitend betrekking kan hebben op vier elementen. Die vier elementen zijn het niveau van het buitenlands studiebewijs, de leerresultaten, de studieomvang en de kwaliteit van de opleiding leidende tot het buitenlands studiebewijs. Art. 5, § 3 verduidelijkt dat met niveau het kwalificatieniveau van het studiebewijs in de kwalificatiestructuur of de opleidingsstructuur van het hoger onderwijs wordt bedoeld. De bepaling bevestigt weliswaar het belang van de plaats van het studiebewijs in de kwalificatiestructuur (hoger onderwijs) bij de bepaling van het al dan niet bestaan van een substantieel verschil, doch ontslaat de erkennende instantie niet van het motiveren van zijn beslissing betreffende de plaats die het aan het studiebewijs in de kwalificatiestructuur *in concreto* heeft verleend en de gevolgen die het eraan verbindt voor de al dan niet erkenning.

Het belang van de onderzoeks- en motiveringsverplichting wordt vooral duidelijk in het licht van de elementen die zijn aangebracht in het herzieningsverzoek. De Raad merkt hierbij ook op dat de overwegingen die zijn opgenomen in de antwoordnota van verwerende partij, hoe pertinent en verhelderend zij ook zouden mogen zijn, niet toelaten gebreken ten aanzien van de motivering van de aangevochten beslissing te verhelpen.

De Raad kan de verwerende instantie bijtreden in de vaststelling dat er in het hoger beroepsonderwijs geen opleiding in de medische beeldvorming wordt georganiseerd en dat de motivering van de beslissing van 7 juni 2013 in die zin geldig blijft. Evenwel ziet de Raad, behoudens het feit dat verzoekende partij in de initiële beslissing van 7 juni 2013 “niveaugelijkwaardigheid” met een HBO5-opleiding is verleend, geen inhoudelijk ontwikkelde argumenten betreffende het substantieel verschil met een professionele bacheloropleiding in de beslissing met betrekking tot de herzieningsaanvraag. Deze vaststelling is in het bijzonder belangrijk omwille van de beroepstoegang.

De studieomvang nog daargelaten, treft de Raad in de aangevochten beslissing in het bijzonder geen motivering aan die concreet betrekking heeft op de vergelijking van de doelstellingen (leerresultaten) van de door verzoekende partij gevolgde opleiding en deze van de professionele bacheloropleiding in de medische beeldvorming, zoals onder meer blijkend uit het

visitatierapport betreffende laatstvermelde opleiding, en de gevolgen ervan voor de plaats van de opleiding in de kwalificatiestructuur.

Wat de verwijzing door verwerende partij naar besluit 2013/149 van 12 september 2013 van de Raad betreft, merkt de Raad op dat verwerende partij niet verduidelijkt in hoeverre de Raad in deze verwijzing een motivering van het aangevochten besluit kan lezen of een concrete indicatie voor het “substantiële verschil” tussen de vergeleken opleidingen. De aangevochten beslissing bevat geen verwijzing naar de inschatting van het concrete ter erkenning aangeboden diploma door een buitenlandse erkenningsinstantie, nog daargelaten in het land waarin het ter erkenning aangeboden diploma is behaald.

Samengelezen voeren de bovenstaande overwegingen de Raad tot het besluit dat het substantiële verschil tussen de door verzoeker gevolgde opleiding en de Vlaamse bachelor in de medische beeldvorming onvoldoende blijkt uit de aangevochten beslissing en haar motieven.

Het eerste middel is gegrond. Aangezien het tweede middel niet tot een verdere vernietiging kan leiden dient het niet te worden onderzocht.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van 20 januari 2016.

2. Verwerende partij zal uiterlijk op 20 april 2016 een nieuwe beslissing nemen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 29 maart 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Jan Geens, bijzitter

Henri Verhaaren, bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen, secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 24 maart 2016

Arrest nr. 2.867 van 24 maart 2016 in de zaak 2015/246

In zake:

tegen:

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 3 september 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van 25 maart 2015 waarbij het studiebewijs van verzoekster niet als volledig gelijkwaardig wordt verklaard met de Vlaamse graad van ‘HBO-5 verpleegkundige’, en van de beslissing van 28 augustus 2015 waarbij de herziening van de beslissing van 25 maart 2015 wordt geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 29 september 2015, waarop de zaak onbepaald werd uitgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 24 maart 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

III. Feiten

Verzoekster beschikt over een diploma ‘Nursing’ dat op 3 maart 2011 is uitgereikt door het Murni Nursing College te Putraya, Maleisië.

Op 9 december 2014 dient verzoekster een aanvraag tot erkenning van dit diploma in.

Aangezien het een diploma van buiten de Europese Unie betreft, werd het dossier doorverwezen naar de commissie Verpleegkunde, die op 21 januari 2015 beslist dat zowel de vakinhouden als

het aantal stage-uren onvoldoende duidelijk was omschreven om een beslissing te kunnen nemen.

Verzoekster werd daarop uitgenodigd op de zitting van de commissie van 25 februari 2015. Daarbij wordt blijkbaar tot het besluit gekomen dat verzoekster over de competenties beschikt die een ‘zorgkundige’ moet beheersen, en dat zij zich tot een onderwijsinstelling kon richten om een individueel traject verpleegkunde HBO-5 te volgen.

Bij beslissing van 25 maart 2015 wordt het buitenlandse studiebewijs van verzoekster gelijkwaardig verklaard met het ‘diploma van secundair onderwijs – beroepssecundair onderwijs Thuis- en bejaardenzorg/zorgkundige’.

De gelijktijdige beslissing om verzoeksters studiebewijs niet volledig gelijkwaardig te verklaren met de Vlaamse graad HBO-5 Verpleegkunde, wordt gemotiveerd als volgt:

“Die negatieve beslissing is gebaseerd op een substantieel verschil in de toepassing van de elementen bepaald in het besluit van de Vlaamse regering van 14 juni 2013 betreffende de voorwaarden en de procedure tot de erkenning van buitenlandse studiebewijzen in het hoger onderwijs.

Dit substantieel verschil is als volgt gemotiveerd in toepassing van de volgende in artikelen 4 en 5 van het bovenvermeld besluit opgenomen elementen:

§2. De leerresultaten

- Uit het dossier valt niet op te maken dat de opleiding voldoet aan richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2006 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties. Deze stelt dat de opleiding tot verantwoordelijke algemeen ziekenverpleger ten minste 3 studiejaar of 4600 uur theoretisch en klinisch onderwijs omvat. Hierbij bedraagt de duur van het theoretisch onderwijs ten minste een derde (1533 uren) en die van het klinisch onderwijs ten minste de helft (2300 uren) van de minimumduur van de opleiding.”

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Een eerste vraag d.d. 27 april 2015 tot heroverweging van deze beslissing wordt afgewezen, omdat het stuk waarop de vraag steunt geen informatie bevat betreffende het aantal stage-uren dat verzoekster heeft volbracht.

Op 6 mei 2015 wordt dan een bijkomend document overgemaakt aan de diensten van verwerende partij, met opgave van 2.400 uren praktijk in de opleiding die verzoekster heeft gevolgd. Er wordt voor de tweede maal om een herziening van de beslissing van 25 maart 2015 verzocht.

De bevoegde commissie is in zitting van 10 juni 2015 van oordeel dat het voormelde stage-attest in tegenstrijd is met het officiële studieprogramma, nu uit dit laatste blijkt dat er 41 weken stage werden gevolgd.

Verwerende partij motiveert in haar beslissing op herziening van 22 juni 2015 het volgende:

“Die negatieve beslissing is gebaseerd op een substantieel verschil in de toepassing van de elementen bepaald in het besluit van de Vlaamse regering van 14 juni 2013 betreffende de voorwaarden en de procedure tot de erkenning van buitenlandse studiebewijzen in het hoger onderwijs.

Dit substantieel verschil is als volgt gemotiveerd in toepassing van de volgende in artikelen 4 en 5 van het bovenvermeld besluit opgenomen elementen:

§2. De leerresultaten

- Het toegestuurd stage-attest is tegenstrijdig met het officiële studieprogramma. Volgens het studieprogramma werden er 41 weken stage gevolgd. Hieruit blijkt niet dat er 2400 stage-uren gevolgd zijn. Het is tevens niet duidelijk waaraan dit verschil kan liggen. Het is ook niet duidelijk of men tijdens de 2400 stage-uren uitsluitend met echte patiënten heeft gewerkt hetgeen de richtlijn 2013/55/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 november 2013 tot wijziging van de richtlijn 2005/36/EG betreffende de erkenning van beroepskwalificaties en vordering (EU) nr. 1024/2012 betreffende de administratieve samenwerking via het Informatiesysteem interne markt (de IMI-verordeningen) voorschrijft. Het zijn bijgevolg uitsluitend de stage-uren en werkzaamheden met echte patiënten die tellen. De commissie heeft beslist dat de beslissing van 25 maart 2015 behouden blijft.”

Op 25 juni 2015 ontvangt verwerende partij een derde vraag tot herziening. Verzoekende partij maakt daarbij een nieuwe verklaring van de Maleisische onderwijsinstelling over, waaruit moet blijken dat de opleiding op het ogenblik dat verzoekster deze volgde, 2.560 stage-uren telde die alle betrekking hadden op prestaties in ziekenhuizen met echte patiënten.

Op 27 juni 2015 wordt ten slotte nog een laatste bijkomend stuk overgemaakt; het betreft een verklaring gedateerd op 16 oktober 2014 waarin wordt gesteld dat verzoekster drie jaar opleiding heeft genoten, in Maleisië is geregistreerd als verpleegster en een goede studente was.

Op 28 augustus 2015 antwoordt verwerende partij dat op het verzoek tot herziening niet kan worden ingegaan:

“Op basis van [de] door u toegevoegde documenten kan NARIC-Vlaanderen evenwel geen herziening starten.

Het toegestuurde document is immers niet gedateerd en geeft geen enkele indicatie aan dat [verzoekster] deze uren klinisch uren heeft doorlopen. Het nieuw toegestuurde stage-attest blijft evenwel tegenstrijdig met het officiële studieprogramma van de school.

Volgens het officiële studieprogramma van de opleiding blijkt dat er 41 weken stage wordt gevolgd. Dit maakt dat het vereiste aantal (2300) stage-uren in de Vlaamse opleiding niet behaald werd. Het is ons nog steeds niet duidelijk hoe het verschil tussen het officiële studieprogramma en het toegestuurde document te verklaren is.

Wij moeten u er ook op wijzen dat het toegestuurde attest tegenstrijdig is met de informatie die [verzoekster] ons meedeelde tijdens het verkennend gesprek met de expertencommissie op 25 februari 2015 waaruit bleek dat ze slechts 2100 stage-uren heeft doorlopen.

De beslissing van 25 maart 2015 blijft dan ook behouden.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Afstand

Verzoekende partij heeft op 7 maart 2016 aan de Raad meegedeeld afstand te doen van haar beroep.

De Raad ziet geen reden om die afstand niet in te willigen.

BESLISSING

De Raad stelt de afstand vast.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 24 maart 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bijzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris
Melissa Thijs

De voorzitter
Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.864 van 24 maart 2016 in de zaak 2016/032

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 5 februari 2016, strekt tot nietigverklaring van de beslissing de beroepsinstantie van 1 februari 2016.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 24 maart 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven in de opleiding [REDACTED].

Tot de opleiding behoort het opleidingsonderdeel '[REDACTED]'.

De studie(deel)fiche voor dit opleidingsonderdeel bevat de volgende omschrijving van de studiedeelopdrachten:

“Opdrachtcategorie en weging in % per onderdeel

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	Examen Mondeling
Weging	30

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	ZELF Paper
Weging	30

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	ZELF Verslag
Weging	40

Opdrachten en wegingsfactor tov opdrachtcategorie

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	Examen Mondeling
Omschrijving opdracht	Verdediging (Verdedigin[g])
Weging in punten	1
Aandeel deelcijfer in eindcijfer	30
Tentamen	Nee
Notities	

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	ZELF Paper
Omschrijving opdracht	Essay (Essay)
Weging in punten	1
Aandeel deelcijfer in eindcijfer	30
Tentamen	Nee
Notities	

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	ZELF Verslag
Omschrijving opdracht	Verslagen (Verslagen)
Weging in punten	1
Aandeel deelcijfer in eindcijfer	40
Tentamen	Nee
Notities	Het examen is een evaluatief gesprek op basis van het essay en de kritische verslagen van de lezingen die de studenten gemaakt [hebben]

Verwerende partij stelt dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen de eerste en de tweede zitting.

In de eerste zitting diende verzoeker de papier niet tijdig in, waardoor hij de notering “AFW” kreeg. In de tweede zitting diende verzoeker de paper wel tijdig in, maar was hij – zonder kennisgeving aan de faculteit of de betrokken docent – afwezig op de mondelinge verdediging. Dit leidde andermaal tot de notering “AFW”.

Op 14 september 2015 neemt verzoeker kennis van het puntenoverzicht. Hij neemt daarop contact met de docent, prof. [T.]:

“Beste,

Ik heb zonet gezien dat ik voor het vak forum mijn punten nog niet heb gekregen (afwezig vermeld).

Heeft u mijn papers nog niet ontvangen? (2 verslagen van de lezing en het museumbezoek verstuurd op 08.06.2015 en paper met thema zee verstuurd op 20.08.2015 naar dit mailadres)

Vg,

[verzoeker]”

De docent antwoordt daarop het volgende:

“Beste [verzoeker], jazeker, maar de bedoeling was dat je ze kwam bediscussiëren en verdedigen: er is wel degelijk een mondeling examen voorzien en daar ben je niet verschenen, geen van de twee keren, in tegenstelling tot alle andere studenten. Het zou niet correct zijn om in jou[w] geval dan een uitzondering te maken, wel? Ik was dus zeer verbaasd dat je nu opnieuw niet verscheen, terwijl je toch uitgenodigd was om aan examen deel te nemen.
[...]”

Hierop repliceert verzoeker dat er sprake is van een misverstand, daar hij ervan uitging dat hij door de docent voor de bespreking zou worden uitgenodigd nadat die de paper had ontvangen. Verzoeker vraagt of hij alsnog de bespreking kan houden. Op die vraag wordt niet ingegaan.

Op 14 september 2015 dient verzoeker intern beroep in tegen de notering “AFW” op het resultatenoverzicht. Hij zet hierbij het volgende uiteen:

“Ik ben ingeschreven in het academiejaar 2014-2015 aan de [REDACTED] voor de opleiding “[REDACTED]” en met dit verzoekschrift stel ik een beroep in bij de interne beroepscommissie van de faculteit Letteren en wijsbegeerte tegen:

- De studievoortgangsbepaling genomen op 14-09-2015.

Ik ben het niet eens met deze beslissing omdat:

- Ik door een geval van overmacht niet aanwezig kon zijn voor de mondelinge verdediging van mijn paper voor het vak Forum ten gevolge van een misverstand in de communicatie met professor [D.T.].

[...]”

Verzoeker voegt bij zijn beroep ook een ‘chronologisch verslag misverstand in de communicatie’.

De interne beroepscommissie behandelt het beroep van verzoeker in zitting van 18 september 2015; zij hoort daarbij verzoeker. De beroepscommissie besluit tot de ongegrondheid van het beroep, en motiveert de beslissing als volgt:

“De LW Beroepscommissie stelt vast dat het ingestelde beroep ontvankelijk is. U haalt in uw schriftelijk beroep aan dat u niet akkoord kan gaan met de manier waarop de titularis van het opleidingsonderdeel (OO) [REDACTED], prof. dr. [D.T.], het examen in de tweede zitting organiseerde. De beroepscommissie heeft de OO-fiche erop nagekeken en blijkt dat er duidelijk vermeld staat dat het examen ook in de tweede zitting bestaat uit een mondelinge verdediging. U schrijft dat u ‘door een geval van overmacht niet aanwezig kon zijn voor de mondelinge verdediging van mijn paper voor het vak Forum ten gevolge van een misverstand in de communicatie met prof. [D.T.]’.

De beroepscommissie stelt vast dat u in eerste en tweede zitting een afwezig (AFW) kreeg voor bovenvermeld OO. Op de vraag van de Voorzitter van de Beroepscommissie waarom u verwachtte dat de professor u uitnodigde voor het mondeling examen en of dat dan niet in de OO-fiche staat, antwoordde u ‘Euh...’. De Voorzitter stipuleerde daarop dat een OO-fiche ‘de wet’ is voor alle studenten. Daarop repliceerde u dat u als werkstudent het jammer zou vinden om dit OO opnieuw te doen wegens uw werk – u vroeg hiervoor loopbaanonderbreking aan – en uw familiesituatie. Het zou in 2015-2016 enkel een ‘thesisjaar’ voor u worden, zo concludeerde u uw betoog.

U sprak in uw betoog over uw familiesituatie maar lichtte dit geenszins verder mondeling toe noch haalde u dit element aan in uw schriftelijk beroep dat uitsluitend handelde over het examen van voornoemd OO.

De commissie erkent dat er misschien een moeilijke persoonlijke [] situatie is maar stelt vast dat u hierover geen stukken ter staving voorlegde. Het is aan u om de universiteit van uw moeilijke situatie tijdig op de hoogte te brengen zodat gepaste maatregelen kunnen getroffen worden. De commissie stelt echter vast dat u geen contact opgenomen heeft met de facultaire administratie, de studietrajectbegeleider of het Studiebegeleidingscentrum om dit te melden.

De Voorzitter leest nog het volgende voor uit een e-mailconversatie tussen de titularis, prof. Dr. [T.] en uzelf:

(e-mailt de titularis op 14 september 2015 om 13:29: ‘Beste [verzoeker], jazeker, maar de bedoeling was dat je ze kwam bediscussiëren en daar ben je niet verschenen, geen van de twee keren, in tegenstelling tot alle andere studenten. Het zou niet correct zijn om in jou geval dan een uitzondering te maken. Ik was dus zeer verbaasd dat je nu opnieuw niet verscheen, terwijl je toch uitgenodigd was om aan examens deel te nemen.’

(repliceert u op 14 september 2015 om 13:41): ‘beste, dan is hier sprake van een misverstand. Ik dacht dat ik na het versturen van mijn paper eventueel door jou uitgenodigd ging worden voor de bespreking ervan. Kan ik alsnog afspreken voor die bespreking?’

Na het aanhoren van de elementen die u schriftelijk en mondeling toelichtte ziet de interne beroepscommissie geen bijkomende elementen en dossierstukken (schriftelijke bewijzen) die uw beweringen kunnen staven om de beslissing van de LW examencommissie te herzien. De beroepscommissie is van oordeel dat het niet kennelijk onredelijk is om het examenresultaat afwezig (AFW) in tweede zitting te bekrachtigen en de initiële beslissing van de examencommissie, zijnde verderzetting studietraject, te behouden.”

Deze beslissing werd door de Raad vernietigd in het arrest nr. 2.661 van 1 december 2015.

Daarbij werd het volgende overwogen:

“Het voorwerp van het geschil is er, zoals blijkt uit de wederantwoordnota, toe beperkt dat verzoeker het resultaat wil kennen, uitgedrukt in een examencijfer op 20, van de beoordelingen die hij kreeg voor de twee schriftelijke subonderdelen van het opleidingsonderdeel, met name de verslagen (40% van het totaal) en het essay (30%).

Verwerende partij heeft het middel aldus ook begrepen en ter zake verweer kunnen voeren. De exceptie *obscuri libelli* wordt in die mate verworpen.

Uit de stukken waarop de Raad vermag acht te slaan, blijkt dat het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ bestaat uit drie onderdelen, die in de opleidingsonderdeelfiche van elkaar worden onderscheiden en die elk een eigen gewicht krijgen in de berekening van het examencijfer voor het opleidingsonderdeel: verslagen (40%), essay (30%) en verdediging van het essay (30%).

Ofschoon verwerende partij in het raam van de onderwijsvrijheid over de bevoegdheid zou kunnen beschikken om te bepalen dat geen examencijfer wordt toegekend wanneer de student niet aan alle subonderdelen heeft deelgenomen, stelt de Raad vast dat een dergelijke bepaling op de opleidingsonderdeelfiche niet voorkomt.

Integendeel: de drie voormelde onderdelen worden afzonderlijk vermeld en gequoteerd. Uit de ‘aanvullende info’ op de fiche blijkt ook niet dat de mondelinge verdediging de punten die zijn gegeven op de schriftelijke werken, nog kan beïnvloeden.

Er bestaat, nog steeds op basis van de fiche, zelfs onduidelijkheid over het voorwerp van de mondelinge verdediging. In de ‘aanvullende info m.b.t. evaluatie’ is immers enerzijds vermeld *“het examen is een evaluatief gesprek op basis van het essay en de kritische verslagen van de lezingen die de studenten gemaakt hebben”* – wat lijkt te doen verstaan dat de kritische verslagen bij de mondeling proef worden betrokken – en anderzijds *“de verslagen staan op 40% van de punten, het essay op zichzelf staat op 30% en de verdediging van het essay op 30% van de punten”* – wat dan weer lijkt te impliceren dat enkel het essay op de mondelinge proef aan bod komt.

Wat er ook van zij, de Raad kan uit de voorliggende stukken niet afleiden dat het niet deelnemen aan de mondelinge proef tot gevolg kan hebben dat de punten die afzonderlijk voor de verslagen en het essay werden toegekend, buiten beschouwing zouden mogen worden gelaten, en de afwezigheid op de mondelinge proef op zich kan volstaan om de vermelding ‘AFW’ te krijgen voor het gehele opleidingsonderdeel.

De stelling van verwerende partij dat verzoeker, al dan niet in toepassing van artikel 137 van het OER geen quoterings kan bekomen omdat hij geen mondelinge proef heeft afgelegd, kan derhalve niet worden gevolgd.

Verzoeker heeft dan ook recht op een examencijfer, waarbij het redelijk lijkt dat de afwezigheid op de mondelinge verdediging daarbij wordt verrekend als een 0, met een gewicht van 30% op het geheel.

Wat het *essay* betreft (30% van de punten): dit blijkt door verzoeker slechts op 20 augustus 2015 voor het eerst te zijn ingediend, zodat er wat deze werkvorm betreft geen discussie kan bestaan over het al dan niet behouden van een quoterings uit een vorige zitting, zoals bedoeld artikel 143 van het OER.

De Raad ziet derhalve geen redenen waarom verzoeker hiervoor geen quoterings zou moeten ontvangen.

In welke mate verzoeker recht heeft om ook de *verslagen* (40% van de punten) bij de berekening van het examencijfer te betrekken, wordt vooreerst bepaald door artikel 143 van het OER. Deze bepaling luidt als volgt:

“Indien in het formeel gedeelte van de opleidingsonderdeelfiche verschillende werkvormen worden aangeduid en deze afzonderlijk worden geëvalueerd of indien uit de fiche blijkt dat het examen uit verschillende onderdelen bestaat, dan wordt in de fiche opgenomen of het mogelijk is de resultaten van deze afzonderlijke evaluaties/onderdelen te behouden in een volgende examenperiode, evenals de voorwaarden waaronder dit kan gebeuren.”

Ofschoon er sprake is van verschillende werkvormen met een afzonderlijke evaluatie, blijft de fiche *in casu* stilzwijgend over de mogelijkheid om resultaten voor die werkvormen te behouden in een volgende examenperiode. In de antwoordnota geeft verwerende partij aan dat uit het gemis aan toelating tot behoud van resultaten, moet worden besloten dat zulks uitgesloten is. Deze interpretatie, die door verzoeker in zijn wederantwoordnota niet wordt tegengesproken, komt de Raad niet kennelijk onjuist voor.

De vraag rijst evenwel of deze bepaling ook betrekking heeft op schriftelijke stukken die worden ingediend. Ten einde daaromtrent geïnformeerd te worden, heeft de Raad aan beide partijen de volgende vraag voorgelegd:

Wanneer een student in de eerste examenzitting de verslagen en de paper heeft ingediend en het mondelinge examen heeft afgelegd, en vervolgens niet geslaagd wordt verklaard:

- dient de student dan én nieuwe verslagen op te stellen (eventueel met een ander onderwerp) én een nieuwe paper in te dienen?
- Is dit afhankelijk van de vraag of de student op een of beide subonderdelen een slaagcijfer behaalde?

Verwerende partij heeft hierop in een e-mail van 30 november 2015 het volgende geantwoord:

“Hieronder vindt u het antwoord op de door u vrijdag jl. gestelde vragen:

- dient de student dan én nieuwe verslagen op te stellen (eventueel met een ander onderwerp) én een nieuwe paper in te dienen?

Nee: de initiële verslagen en paper blijven gelden voor de tweede zitting, maar wel te verstaan: enkel en alleen indien de student geslaagd was op één en/of ander onderdeel/onderdelen - verslagen en paper - in de eerste zitting.

- Is dit afhankelijk van de vraag of de student op een of beide subonderdelen een slaagcijfer behaalde?

Indien een student niet geslaagd was op een onderdeel (bijv. voor de verslagen) dan dient de student deze opnieuw te maken en in te dienen voor de tweede zitting. In dit specifiek geval was verzoeker in de eerste zitting geslaagd voor beide onderdelen - verslagen en paper - maar kwam hij niet opdagen voor de mondelinge examens.”

Eveneens in een e-mail van 30 november 2015, bevestigt verzoeker dat hij in het raam van de twee examenzitting geen nieuwe opdracht voor het opmaken van een verslag heeft gekregen.

De Raad maakt hieruit op, zoals verwerende partij ook letterlijk stelt, dat voor het betrokken opleidingsonderdeel zowel het essay als de verslagen met hun quoterings van de eerste naar de tweede examenperiode worden overgedragen, wanneer de student daarvoor een slaagcijfer behaalde.

Verwerende partij bevestigt dat verzoeker voor de verslagen, ingediend in de eerste examenzittijd, een slaagcijfer behaalde. Zij bevestigt tevens dat verzoeker in de tweede zittijd een slaagcijfer behaalde voor het essay.

De conclusie moet dan ook luiden dat verzoeker voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ recht heeft op een examencijfer, waarbij de toegekende punten voor de verslagen voor 40% meetellen en de toegekende punten voor het essay voor 30%. Indien voor de mondelinge toelichting, die voor 30% meetelt, een nulquotering wordt gegeven wegens afwezigheid, dan is zulks niet kennelijk onredelijk.

Op basis van het aldus te bekomen examencijfer, dient verwerende partij zich opnieuw uit te spreken over de rechtsgevolgen die daaraan dienen te worden verbonden.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond.”

De beroepscommissie heeft zich vervolgens opnieuw over verzoekers beroep uitgesproken.

De beroepscommissie komt daarbij tot de volgende beslissing:

“De LW Beroepscommissie stelt vast dat de bestreden beslissing Afwezig (AFW) als examenresultaat in de tweede zittijd van het academiejaar 2014-2015 voor het opleidingsonderdeel (OO) [REDACTED] inhoudt. De Raad oordeelde dat, rekening houdend met de ingediende verslagen en de paper, een quotering dient te worden toegekend, waarbij het de Raad ‘niet kennelijk onredelijk’ lijkt om voor de mondelinge verdediging het deelcijfer 0/30 (nul op dertig) toe te kennen.

Op basis van redelijke overwegingen oordeelt de LW beroepscommissie [dat] het kennelijk onredelijk zou zijn om het door de titularis initiële toegekende examenresultaat, zijnde ‘AFW’ voor bovenvermeld OO te behouden en herziet ze het examenresultaat naar 07/20. De beslissing van de examencommissie wordt hierdoor niet gewijzigd en blijft ‘verderzetting studietraject’.

(...)”

Deze beslissing werd door de Raad vernietigd in het arrest nr. 2.782 van 19 januari 2016.

De Raad overweegt daarin het volgende:

“Voor het paper ontving verzoeker een score van 24/30.

Verzoeker betwist die score als dusdanig niet. Wel zet verzoeker uiteen dat de aard van de opdracht kwalitatief was, en dat in die gevallen het examen(deel)cijfer niet volstaat voor de motivering van de toegekende quotering.

Deze kritiek treft doel.

De Raad heeft reeds meermaals overwogen dat bij proeven die geen kennisexamen uitmaken, de toegekende punten niet volstaan om het examencijfer te motiveren (zie bv. RvStvb. 7 augustus 2007, nr. 2007/022); er is geen reden om het thans anders te zien.

Spijts wat in artikel II.298, §1 van de Codex Hoger Onderwijs is bepaald met betrekking tot het administratief dossier dat de verwerende partij bij de Raad dient neer te leggen – meer bepaald wat in 2° wordt gesteld met betrekking tot “de examenkopij(en) of het stagerapport” – bevindt de kwestieuze paper zich niet in het administratief dossier.

Evenmin, overigens, een document waarop de score van 24/30 is vermeld, laat staan een onder woorden gebrachte motivering hoe de docent tot die quoterings is gekomen.

In die omstandigheden dient te worden besloten tot een schending van de motiveringsplicht.”

Navolgend neemt de interne beroepscommissie van verwerende partij op 1 februari 2016 een nieuwe beslissing, met daarin een motivering voor het deelcijfer van 24/30.

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Afstand

Met een e-mail van 25 februari 2016 meldt verzoekende partij de Raad dat het beroep wordt ingetrokken.

De Raad beschouwt dit als een afstand.

Niets verzet zich ertegen deze afstand in te willigen.

BESLISSING

De Raad stelt de afstand van het geding vast.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 24 maart 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Piet Versweyvelt	bijzitter
Jean Goossens	bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris
Melissa Thijs

De voorzitter
Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.866 van 24 maart 2016 in de zaak 2016/039

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 10 februari 2016, strekt tot nietigverklaring van de beslissing de beroepsinstantie van 2 februari 2016 waarbij de examentuchtbeslissing van 20 januari 2016 wordt hervormd van de afwijzing van verzoeker tot een uitsluiting van de tweede examenperiode van de eerste zittijd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 24 maart 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

De verzoekende partij en advocaten [REDACTED] en [REDACTED], die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding Bachelor of Science in de toegepaste economische wetenschappen.

Tot het studieprogramma van verzoeker behoren onder meer de opleidingsonderdelen ‘[REDACTED]’ en ‘Bachelorproef’,

Het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ betreft een groepswork.

Nadat wordt vastgesteld dat verzoeker niet aan het ingediende groepswork heeft meegewerkt en zijn medestudente geld had aangeboden om zijn naam toch mee te vermelden, neemt de decaan op 4 december 2015 ten aanzien van verzoeker de volgende tuchtbeslissing:

“De decaan heeft melding gekregen via prof. [L.V.H.] van de volgende feiten in het kader van het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’:

1. U heeft niet meegewerkt aan het groepswork dat u in het kader van dit opleidingsonderdeel diende in te dienen;
2. U verzocht de andere groepsleden om uw naam toe te voegen aan het in te dienen werkstuk alsof u eraan had meegewerkt;
3. Bovendien bood u uw medestudenten geld aan om uw naam te vermelden op het werkstuk.

In toepassing van artikel 118, §4 van het [naam instelling] examenreglement, werd u uitgenodigd tot een hoorzitting met de decaan prof. [J.B.], in aanwezigheid van de ombudspersoon prof. Dr. [K.D.], op vrijdag 4 december 2015. U was niet aanwezig.

Ter vergadering werden de feiten bevestigd op basis van het ter beschikking gestelde bewijsmateriaal. Het vastgestelde gedrag is niet aanvaardbaar, met als extra bezwarende omstandigheid dat geld werd aangeboden om he bedrieglijk gedrag mogelijk te maken.

Overwegende bovenstaande bezwaarlijke bevindingen, en in het bijzonder rekening houdend met de aard van de onregelmatigheid en de intentie om het bedrog te plegen, beslis ik in toepassing van artikel 118 §5 de volgende sanctie uit te spreken:

Uitsluiting examenperiode: geen cijfers toekennen voor alle examens in de betrokken examenperiode (eerste examenperiode eerste zittijd).’’

Tegen deze tuchtbeslissing stelt verzoeker geen beroep in.

De bachelorproef bestaat uit een ‘kritische literatuurstudie en onderzoeksopzet’ opgevat als groepswork dat verzoeker uitvoerde met de heer [E.S.].

Verzoekers bachelorproef, getiteld ‘carpoolingapps’, wordt via het elektronisch leerplatform ingediend op (maandag) 7 december 2015. Dezelfde dag meldt verzoeker per e-mail aan de vaktitularis dat zijn groep uit slechts twee personen bestond en dat medestudent [E.S.] vrijdag (4 december 2015) stelde dat samenkomen onmogelijk was omdat hij zich in het buitenland

bevond. Verzoeker verklaart dat medestudent [E.S.] zijn berichten na de taakverdeling negeerde, zodat hij de taak volledig alleen moest maken.

Bij nazicht van de ingediende tekst stelt de titularis onregelmatigheden vast. Verzoeker zou zonder bronvermelding stukken tekst hebben gekopieerd uit het hiervoor vermelde groepswork dat was ingediend in het raam van het opleidingsonderdeel '.....' was ingediend. De bij dat opleidingsonderdeel vastgestelde onregelmatigheden werden aldus door verzoeker overgenomen in de bachelorproef.

Ook deze onregelmatigheid wordt gemeld aan de decaan, en verzoeker wordt uitgenodigd voor een hoorzitting op 15 januari 2016. Verzoeker deelt op 14 januari 2016 mee dat hij om medische redenen niet aanwezig kan zijn, en laat gelden dat hij over onvoldoende tijd beschikte om de bachelorproef (alleen) af te werken en dat hij "overtuigd werd" om toch iets af te geven.

Op 20 januari 2016 neemt de decaan de volgende beslissing:

"De decaan heeft melding gekregen via prof. [L.V.] van mogelijke onregelmatigheden in de bachelorpaper die u heeft geschreven in de bachelor Toegepaste Economische Wetenschappen.

De volgende feiten werden gerapporteerd:

- U neemt voortdurend tekstfragmenten letterlijk over van andere auteurs, al dan niet vertaald, zonder bronvermelding.

In toepassing van artikel 118, §4 van het [naam instelling] examenreglement, werd u uitgenodigd tot een hoorzitting met de decaan prof. [J.B.], in aanwezigheid van de ombudspersoon prof. [K.D.], op vrijdag 15 januari 2016. U was niet aanwezig.

Ter vergadering werden de feiten bevestigd op basis van het ter beschikking gestelde bewijsmateriaal. Het vastgestelde gedrag is misleidend, en een inbreuk op de regels van citeren en referentiëren zoals ze aan de studenten werden gecommuniceerd.

Een extra bezwarende omstandigheid is dat u in het lopende academiejaar reeds een sanctie kreeg voor een andere onregelmatigheid.

Overwegende bovenstaande bevindingen, en in het bijzonder rekening houdend met de aard en de omvang, de ervaring en de intentie van de onregelmatigheid, beslis ik in toepassing van artikel 118 §5 de volgende sanctie uit te spreken:

Afwijzing: de student kan in het lopende academiejaar niet meer deelnemen aan examens. Hij kan zich ten vroegste inschrijven voor het volgende academiejaar. De afgewezenen verliest alle examencijfers behaald in de betrokken examenperiode.”

Tegen deze beslissing, die aan verzoeker is overgemaakt op 20 januari en door hem is ontvangen op 22 januari 2016, tekent verzoeker op 25 januari 2016 intern beroep aan.

In het verzoekschrift op intern beroep doet verzoeker het volgende gelden:

“Verzoeker is het niet eens met deze beslissing omdat:

- Er waren bij de oorspronkelijke inschrijving van verzoeker vertragingen (o.m. omdat bijkomende aanvragen moesten gebeuren voor de overdracht van punten wiskunde I en II)
Hierdoor werd de inschrijving pas afgerond op 27.10.2015.
- Door de ‘late’ inschrijving werd verzoeker ook laattijdig ingedeeld bij de groepen voor de bachelor proef en onderzoeksmethoden. Dit gebeurde pas op 9.11.2015. Verzoeker werd uiteindelijk ingedeeld in groep 19-Ba13 bij [A.M.] en [E.S.]. De gebruikelijke werkgroepen bestaan uit 4 tot 6 studenten, de werkgroep van verzoeker bestond uit slechts 3 studenten, wat dus sowieso een meerwerk betekende omdat de taken tussen slechts 3 studenten konden verdeeld worden;
- De oorspronkelijke deadlines voor WPO’s waren:
WPO: 12.10.2015
WP1: 3.11.2015
WP2: 7.12.2015
Door de late indeling in werkgroep, kreeg verzoeker een uitstel om WPO en WP1 in te dienen. Hij kreeg volgende persoonlijke deadlines:
WPO: 4.11.2015
WP1: 25.11.2015
WP2: 7.12.2015
- WPO werd door verzoeker tijdig ingediend. Hij behaalde een score van 14/20.
- Voor de WP1 kreeg verzoeker een ‘afwezig’. Aan professor [V.] werd gevraagd of ondanks de score ‘afwezig’ toch kon verder gewerkt worden aan WP2. Hierop werd bevestigend geantwoord.
- Verzoeker had begrepen dat hij voor de WP2 (kritische literatuurstudie) verder kon werken met de WP1 (verkennde literatuurstudie) ingediend door zijn medestudenten [A.] en [E.].
- Toen hij zijn medestudent [E.] op 4.12.2015 contacteerde om samen de taak WP2 af te werken bleek [E.] in het buitenland te verblijven. ER werd over een

taakverdeling van WP2 gecommuniceerd en uitdrukkelijk afgesproken om WP1 verder te gebruiken. Door de afwezigheid van [E.] kon deze niet verder werken aan de WP2.

- Op aanraden van professor [V.] heeft verzoeker het gedeelte van de taak WP2 dat al klaar was op 7.12.2015 ingediend met de uitdrukkelijke vermelding dat de taak nog niet volledig was en met het verzoek om in de loop van dezelfde week de taak vervolledigd in te dienen.
- Na het indienen van de onvolledige versie, zou een bespreking met professor [V.] volgen. Zij meldde op 7.12.2015: *‘Dank ons te informeren over de huidige stand van zaken. Laadt u dit op [platform] samen met uw presentatie? Dan bespreken we daarna hoe verder te gaan’*.
- Er is nooit een verdere bespreking gevolgd en vervolgens werd verzoeker beschuldigd van plagiaat.
- Verzoeker had begrepen dat hij voor de WP2 mocht verder werken met de teksten van de WP1 ingediend door zijn medestudenten [E.] en [A.] en heeft inderdaad tekstblokken hernomen uit hun WP1. Hij heeft op 7.12.2015 een WP2 ingediend die onvolledig was en heeft dit ook uitdrukkelijk vermeld. De ingediende WP2 was onvolledig o.m. wat bronvermeldingen betreft.
- Verzoeker beschikte over 22 dagen minder tijd om de WP2 in te dienen in vergelijking met zijn medestudenten.
- Op de hoorzitting van 15.01.2016 kon verzoeker niet aanwezig zijn om medische redenen. Hij werd recent slachtoffer van gewelddaden, die een heelkundige ingreep noodzakelijk maakten en kon zich ten gevolge daarvan nog niet verplaatsen. Hij had dit ook op 14.01.2016 gemeld.
- Besluit: verzoeker meent in hoofddorde dat hij ten onrechte gesanctioneerd werd wegens plagiaat. Hij heeft een onvolledige taak ingediend en meende dat hij verder kon werken op basis van de WP1 ingediend door zijn medestudenten. Ondergeschikt vraagt verzoeker om de sanctie te milderen.”

De beroepsinstantie van verwerende partij behandelt het intern beroep in zitting van 2 februari 2016, waarbij verzoeker en zijn raadsman worden gehoord. Omtrent de feiten overweegt de beroepsinstantie het volgende:

“ (...)

1. De aard en de omvang van het plagiaat:
Het plagiaat is van een substantiële omvang. In dit geval staat vast dat een aanzienlijk deel van het werkstuk (2 van de 5 pagina's) een letterlijke overname betreft van andere teksten, zonder het gebruik van aanhalingstekens.
2. De intentie om het bedrog te plegen:

De student geeft aan dat het niet zijn intentie is geweest om bedrog te plegen. Artikel 118 van het onderwijs- en examenreglement 2015-2016 bepaalt echter dat plagiaat ook zonder de intentie bedrog te plegen als examenfraude wordt beschouwd. Dit is in lijn met de rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen die hierover reeds het volgende oordeelde: ‘Dat zij bij het plegen van de feiten geen frauduleuze intentie had, doet evenmin afbreuk aan de objectieve vaststelling dat zij lange delen (in vertaling) van een auteur heeft weergegeven zonder bronvermelding, daarmee de indruk gevend dat het haar eigen teksten waren. De enkele vermelding van de auteur in de literatuurlijst is onvoldoende om dit euvel te verhelpen’ (Besluit nr. 2013/095 van 23 juli 2013, overweging 5.2.2).

De commissie beslist dat het niet kennelijk onredelijk is dat een sanctie wordt uitgesproken gelet op de omvang van het plagiaat en de eerder vermelde andere onregelmatigheid.

Rekening houdend met de ter zitting aangehaalde elementen, herziende de IBC niettemin de eerder opgelegde sanctie en legt [verzoeker] volgende sanctie op:

Uitsluiting van de tweede examenperiode van de eerste zitting, t.w. de juni examenperiode: geen cijfers toekennen voor alle examens in de betrokken examenperiode.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Voorafgaand

De Raad stelt vast dat het verzoekschrift van verzoeker een nagenoeg letterlijke overname is – enkele beperkte parafraseringen niet te na gesproken – van het verzoekschrift op intern beroep. Er zij nogmaals herinnerd aan het risico dat een verzoekende partij neemt door een dergelijke werkwijze, die immers doorgaans onvermijdelijk tot een volgende vaststelling

leidt dat de verzoeker nalaat om enige kritiek uit te oefenen op het voorwerp van de procedure voor de Raad, namelijk de beslissing op intern beroep. Zoals de Raad reeds verschillende malen heeft beklemtoond, levert een verzoeker die handelt als verzoeker *in casu* doet zich over aan de goodwill van de Raad (cf. RStvb. 10 september 2015, nr. 2.317; RStvb. 17 november 2015, nr. 2.626).

Verzoeker treft het: verwerende partij toont dezelfde goodwill en is bereid in verzoekers uiteenzetting een beroep op het redelijkheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel te lezen. Alleszins zal verzoeker moeten aanvaarden dat zijn beroep binnen die contouren wordt onderzocht.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat hij had begrepen voor het werk WP2 te mogen verder werken op basis van de teksten die voor WP1 waren ingediend. Toen verzoeker op 4 december 2015 zijn medestudent [E.] contacteerde met het oog op het indienen van het werk op 7 december 2015, bleek dat deze afwezig was.

Op aanraden van prof. [V.] heeft verzoeker dan het gedeelte van WP2 ingediend waarmee hijzelf klaar was. Hij stelt dat uitdrukkelijk werd vermeld dat de taak nog niet volledig was en dat werd verzocht om de mogelijkheid om de taak in de loop van diezelfde week vervolledigd in te dienen. Het betrof bijgevolg, zo stelt verzoeker, een onafgewerkt werk dat niet kon worden beoordeeld.

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij erop dat het werkstuk WP2 letterlijke integrale tekstfragmenten bevat die zijn overgenomen uit andere teksten, zonder het gebruik van aanhalingstekens en bijna steeds zonder bronvermelding. Meer bepaald gaat het om de overname van teksten uit het werkstuk WP1, waaraan verzoeker geen enkele eigen bijdrage heeft geleverd.

Dit is volgens verwerende partij te kwalificeren als plagiaat in de zin van artikel 118, §2 van het onderwijs- en examenreglement. Bovendien is het plagiaat substantieel, nu het ongeveer twee van de in totaal vier pagina's van het werk omvat.

Verwerende partij stelt verder:

“Geconfronteerd met deze feiten, besliste de decaan tot de examentuchtsanctie afwijzing (stuk nr. **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**). Dit houdt conform artikel 118, §5 van het OER (stuk nr. **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**) in dat verzoekende partij in het lopende academiejaar 2015-2016 niet meer kan deelnemen aan examens. Hij kan zich ten vroegste inschrijven voor het academiejaar 2016-2017. Verzoekende partij verliest daarbij alle examencijfers behaald in de januari-examenperiode.

In het kader van het intern beroep besliste de Beroepsinstantie vervolgens dat het niet kennelijk onredelijk is een sanctie uit te spreken op grond van volgende overwegingen (stuk nr. **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**):

- de substantiële omvang van het plagiaat;
- hoewel de student aangeeft geen intentie te hebben gehad plagiaat te plegen, plagiaat ook zonder de intentie bedrog te plegen als examenfraude wordt beschouwd (met aanhaling van een besluit waarin Uw Raad reeds oordeelde);
- de eerder vermelde andere onregelmatigheid begaan door verzoekende partij.

In die omstandigheden heeft de Beroepsinstantie in alle redelijkheid de oplegging van een examentuchtsanctie bevestigd, doch, rekening houdend met de door verzoekende partij in het kader van het intern beroep aangehaalde elementen, werd de door de decaan opgelegde sanctie herzien.

Aldus milderde de Beroepsinstantie de door de decaan opgelegde sanctie naar een uitsluiting van de tweede examenperiode van de eerste zitting.

Deze bestreden beslissing kan bezwaarlijk als onredelijk of onevenredig worden beschouwd, laat staan als kennelijk onredelijk of onevenredig.

Immers, hoewel verzoekende partij het enigszins anders wil laten uitschijnen in zijn verzoekschrift door te stellen dat hij onterecht werd gesanctioneerd voor plagiaat, is het duidelijk dat de feiten en de aard en de omvang ervan vaststaan en ook door verzoekende partij niet worden betwist. Zo geeft verzoekende partij op ontegensprekelijke wijze toe dat *“Verzoeker [...] heeft inderdaad tekstblokken hernomen uit hun WP1. [...] De ingediende WP2 was onvolledig o.m. wat bronvermelding betreft.”*

Verwerende partij kan nog enig begrip opbrengen voor de situatie van verzoekende partij, die laattijdig werd ingeschreven en hierdoor pas laattijdig aansloot bij zijn werkgroep, en verder beweert niet op de hoogte te zijn geweest van het plagiaat begaan in WP1, maar dat vormt vanzelfsprekend geen rechtvaardigingsgrond voor het plagiaat gepleegd door verzoekende partij in het kader van WP2.

Aan het feit dat verzoekende partij slechts laattijdig werd ingeschreven en derhalve over minder tijd beschikte om de diverse werkstukken in het kader van zijn opleiding voor te bereiden, werd reeds tegemoet gekomen door verwerende partij door de toekenning van uitstel om de werkstukken in te dienen. Voor het betrokken werkstuk voor het opleidingsonderdeel “Bachelorproef”, WP2, bleef de oorspronkelijke deadline behouden, maar er moet met verwerende partij worden

vastgesteld dat verzoekende partij redelijkerwijze over voldoende tijd beschikte om dit werkstuk op te maken. Op te merken is bovendien dat verzoekende partij, volgens de door hem zelf bijgebrachte stukken, slechts is aangevangen met de werkzaamheden voor WP2 op 4 december 2015, wat bijzonder laat is gegeven de deadline van 7 december 2015.

Het klopt dat de titularis van het opleidingsonderdeel, prof. dr. [V.], op 7 december 2015 aan verzoekende partij vroeg om te worden geïnformeerd over de stand van zaken, met de vraag het werkstuk op te laden op [elektronisch platform] (zie stuk nr. **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**; e-mail van prof. dr. [V.] d.d. 7 december 2016, 09:58). Het klopt ook dat verzoekende partij voordien aan prof. dr. [V.] had meegedeeld dat hij de taak alleen had dienen te maken, waarvoor hij echter geen tijd had gehad, maar hij voegde daar toen zelf uitdrukkelijk aan toe dat “*hetgeen er gemaakt geweest is, [hij] alleen [heeft] gedaan, [...], hetgeen al gedaan geweest is zit in de bijlage*” (stuk nr. **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**; e-mail van [verzoekende partij] d.d. 7 december 2015, 6:21). In tegenstelling tot wat verzoekende partij beweert, werd daarbij niet vermeld dat het een “niet te beoordelen werk” was. De voor verzoekende partij vervelende vaststelling dat zijn medestudent in de dagen voor de deadline voor indiening klaarblijkelijk niet in de mogelijkheid was medewerking te verlenen aan de opmaak van het werkstuk, verleent verzoekende partij geen vrijgeleide om dan maar teksten over te nemen uit een ander werkstuk.

Verzoekende partij beweert te hebben begrepen dat hij voor WP2 mocht verder werken met de teksten van WP1 ingediend door zijn medestudenten, waarbij hij meent niet op de hoogte te zijn geweest van het in dit WP1 gepleegde plagiaat.

In de eerste plaats wordt door verzoekende partij hieromtrent nergens aangetoond dat hem inderdaad werd toegestaan verder te werken met de (door andere studenten!) ingediende teksten van WP1. En bovendien, zelfs al zou hem die toestemming zijn verleend, *quod non*, dan nog stelt dit verzoekende partij uiteraard niet vrij van zijn zorgvuldigheidsplicht om als normaal, voorzichtige en redelijke student na te gaan of de teksten waarvan hij gebruik maakt correct zijn geredigeerd, met de vereiste nauwkeurige bronvermelding. Verzoekende partij heeft voor WP2 tekstgedeelten zonder meer letterlijk overgenomen uit WP1, zonder te controleren of de betrokken tekstgedeelten wetenschappelijk integer waren. Dat verzoekende partij daarbij het in WP1 reeds gepleegde plagiaat heeft overgenomen is derhalve volledig voor zijn rekening en te wijten aan zijn eigen onzorgvuldigheid.

Verwerende partij brengt trouwens in herinnering dat aan verzoekende partij bij beslissing d.d. 4 december 2015, waartegen hij niet in beroep is gegaan, reeds een sanctie door de decaan werd opgelegd nadat hij had getracht tegen betaling het auteurschap van WP1 op onrechtmatige wijze te verwerven. Verzoekende partij was met andere woorden niet aan zijn proefstuk toe wat betreft inbreuken op de wetenschappelijke integriteit.

Gelet op al het voorgaande, is de vaststelling van een examentuchtsanctie voor de door verzoekende partij begane feiten redelijk en hoegenaamd in geen geval kennelijk onredelijk noch kennelijk onevenredig, des te meer daar de oorspronkelijk toegepaste examentuchtsanctie van de afwijzing reeds in het kader van het intern

beroep werd gemilderd en herleid tot een uitsluiting van de tweede examenperiode van de eerste zittijd.”

In zijn *wederantwoordnota* repliceert verzoeker dat hij niet in een groep van zes personen heeft kunnen werken, dat de taak niet werd aangepast naar de kleinere omvang van de groep en dat hij pas later van start kon gaan met de taken omwille van een probleem met omzetting van punten uit een andere opleiding.

De eerder opgelegde en niet betwiste tuchtsanctie is volgens verzoeker niet relevant, terwijl anderzijds geen rekening wordt gehouden met de moeilijke omstandigheden nadat hij uit de eerste groep werd gesloten.

Verzoeker doet verder gelden dat de bestreden beslissing is genomen in strijd met artikel 118, §1 van het OER omdat deze bepaling hem een hoorzitting waarborgt die hij niet heeft kunnen benutten.

Verder weerspreekt verzoeker nog een aantal feitelijke elementen in het relaas van de verwerende partij; ondergeschikt vraagt hij om de sanctie te milderen naar een 0/20 voor het betrokken opleidingsonderdeel.

Beoordeling

De Raad kan zich als wettigheidsrechter niet in de plaats stellen van de tuchtoverheid, en is derhalve niet bevoegd om een opgelegde tuchtsanctie te hervormen. De Raad kan enkel, wanneer de sanctie onregelmatig tot stand is gekomen of kennelijk onredelijk is, de vernietiging ervan bevelen.

Op de vraag die verzoeker stelt om de sanctie op te heffen (verzoekschrift) of te herleiden (*wederantwoordnota*) kan de Raad derhalve niet ingaan.

Wat de grond van de zaak betreft is de Raad vooreerst van oordeel dat verzoeker bij het indienen van het – beperkte – werkstuk WP2 geen voorbehoud heeft geformuleerd omtrent nog ontbrekende bronvermelding, en dat het niet geloofwaardig is om thans te stellen dat het een onafgewerkt – en dus volgens verzoeker niet te beoordelen – werk betrof.

Uit de antwoordnota van verwerende partij, die ter zake door verzoeker niet wordt tegengesproken, blijkt dat 7 december 2015 de deadline was voor het indienen van WP2. Het ging dus niet om het indienen van een vorderingsverslag of een ‘work in progress’ waarop de student dan feedback kon krijgen, maar om de definitieve indiening van het werk.

Verder merkt verwerende partij terecht op dat verzoeker geen toestemming heeft gekregen om zonder meer voort te werken op de reeds ingeleverde tekst van WP1, om de eenvoudige reden dat verzoeker dat ook nooit heeft gevraagd.

Integendeel luidde de vraag van verzoeker als volgt:

“Ik kreeg een afwezig voor mijn WP1, als ik dat alsnog maak, kan ik daar dan verder op werken?”

Hiermee heeft verzoeker ontegensprekelijk te kennen gegeven dat hij een eigen tekst zou inleveren (WP1) en die dan als basis zou nemen voor WP2.

Dat de tuchtoverheid de feiten zoals hierboven omschreven heeft gekwalificeerd als tuchtfeiten, is naar oordeel van de Raad niet onregelmatig of kennelijk onjuist.

Wat de proportionaliteit betreft, bepaalt artikel 118, §6 van het OER van verwerende partij dat vier tuchtsancties kunnen worden opgelegd, te weten:

- een 0/20 op het examen of werkstuk van het opleidingsonderdeel of onderdeel ervan;
- uitsluiting examenperiode: geen cijfers toekennen voor alle examens in de betrokken examenperiode;
- afwijzing: de student kan in het lopende academiejaar niet meer deelnemen aan examens. Hij kan zich ten vroegste inschrijven voor het volgend academiejaar. De afgewezenen verliest alle examencijfers behaald in de betrokken examenperiode;
- uitsluiting instelling: onmiddellijke stopzetting van de inschrijving in het lopende academiejaar en verbod tot (her)inschrijving in een volgend academiejaar.

Naar aanleiding van de tuchtfeiten met betrekking tot het werk WP1 werd aan verzoeker reeds de tweede voormelde tuchtsanctie opgelegd. Tegen deze beslissing heeft verzoeker geen beroep ingesteld.

Het is niet kennelijk onredelijk om voor de feiten met betrekking tot WP2 niet de laagste tuchtsanctie op te leggen. Evenmin acht de Raad het onredelijk of disproportioneel om verzoeker opnieuw de tweede tuchtsanctie op te leggen, met name uitsluiting voor de tweede examenperiode van de eerste examenzitting.

In zijn verzoekschrift heeft verzoeker wel opgemerkt dat hij gewettigd afwezig was op de tuchthoorzitting, maar daaraan geen schending van zijn rechten van verdediging gekoppeld. Een middel dat ter zake voor het eerst wordt opgeworpen in de wederantwoordnota komt te laat en is onontvankelijk.

Ten overvloede wijst de Raad erop dat verzoeker bij de melding van zijn afwezigheid op de hoorzitting (e-mail van 14 januari 2016) niet heeft gevraagd om die zitting uit te stellen.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 24 maart 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Piet Versweyvelt	bijzitter
Jean Goossens	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris
Melissa Thijs

De voorzitter
Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.865 van 24 maart 2016 in de zaak 2016/052

In zake: ██████████

tegen: ██████████

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 16 februari 2016, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van NARIC-Vlaanderen van 20 januari 2016 waarbij het buitenlands studiebewijs van verzoekende partij niet volledig gelijkwaardig wordt verklaard met het Vlaams studiebewijs ‘Master of Science in de tandheelkunde’, noch met de graad van ‘Bachelor of Science in de tandheelkunde’.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 24 maart 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

De heer ██████████, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is houder van een Albanees diploma ‘Master i shkencave në stomatologji’, uitgereikt door de Albanian University op 19 juli 2012.

Verzoeker dient bij NARIC-Vlaanderen een aanvraag van de gelijkwaardigheidserkenning in.

Bij beslissing van 30 juli 2015 oordeelt NARIC-Vlaanderen dat verzoekers studiebewijs niet als volledig gelijkwaardig wordt erkend met de Vlaamse graad ‘Master of Science in de tandheelkunde’, noch met de Vlaamse graad van ‘Bachelor of Science in de tandheelkunde’.

De beslissing is als volgt gemotiveerd:

“Deze negatieve beslissing is gebaseerd op een substantieel verschil in de toepassing van de elementen bepaald in het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juni 2013 betreffende de voorwaarden en de procedure tot de erkenning van buitenlandse studiebewijzen uitgereikt in het hoger onderwijs:

- De resultaten behaald tijdens de theoretische en praktische proeven bij de [Vlaamse universiteit] waren onvoldoende.

Resultaten [Vlaamse universiteit]:

Theoretische proef	30%
Praktische proef	44%

”

Verwerende partij stelt daarop een verzoek tot herziening van deze beslissing te hebben ontvangen. Een dergelijk verzoek bevindt zich niet in het neergelegde administratief dossier, en evenmin lijkt te kunnen worden voortgegaan op de data die verwerende partij vermeldt in haar antwoordnota, aangezien daarin sprake is van een eerste beslissing op 19 februari 2015 en een verzoek tot herziening op 18 maart 2015, zijnde maanden voordat de initiële beslissing werd genomen.

Wat er ook van zij, blijktbaar is een dergelijk verzoek wel ontvangen, want wat volgt is een nieuw onderzoek en een nieuwe beslissing. Deze laatste is gedateerd op 20 januari 2016, wordt door verzoeker aangeduid als de bestreden beslissing en luidt als volgt:

“Op basis van het schriftelijk gemotiveerd advies van de geconsulteerde universiteit in de Vlaamse Gemeenschap wordt uw diploma uit Albanië ‘Master i shkencave në stomatologji’, op 19 juli 2012 uitgereikt door de Albanian University, **niet** als volledig gelijkwaardig erkend met de Vlaamse graden van ‘Master of Science in de tandheelkunde’ of ‘Bachelor of Science in de tandheelkunde’.
Mijn beslissing van 30 juli 2015 in het dossiernummer 2014/1538/HO1 blijft ongewijzigd.

Die negatieve beslissing is gebaseerd op een substantieel verschil in de toepassing van de elementen bepaald in het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juni 2013

betreffende de voorwaarden en de procedure tot de erkenning van buitenlandse studiebewijzen uitgereikt in het hoger onderwijs.

Dit substantieel verschil is als volgt gemotiveerd in toepassing van de volgende in artikelen 4 en 5 van het bovenvermelde besluit opgenomen elementen:

§2. **De leerresultaten:** er ontbreken essentiële opleidingsonderdelen zoals dermatologie en neus-, keel- en oorkunde, andere zijn minder diepgaand (cariologie, preventie, kindertandheelkunde en bijzondere tandheelkunde). Deze tekorten zien we weerspiegeld in de leerresultaten van de theoretische en praktische proeven.

De resultaten behaald tijdens de theoretische en praktische proeven bij de [Vlaamse universiteit] waren onvoldoende;

Resultaten [Vlaamse universiteit]:

Theoretische proef	28%
Praktische proef	57%

§5. **Kwaliteit:** krachtens art. II.58, §6 van het besluit van de Vlaamse regering tot codificatie van de decretale bepalingen betreffende het hoger onderwijs van 11 oktober 2013, wordt een Vlaamse masteropleiding verplicht afgesloten met een masterproef. Uit uw dossier blijkt dat u geen masterproef geschreven heeft. Er zijn ook onvoldoende elementen in het dossier die het gebrek aan een masterproef zouden kunnen compenseren.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

In haar *antwoordnota* werpt verwerende partij een exceptie inzake de ontvankelijkheid van het beroep op.

Zij stelt dat het verzoekschrift op straffe van onontvankelijkheid moet zijn ondertekend door de verzoekende partij of haar raadsman, en dat er geen schriftelijke machtiging voorligt waarbij verzoeker de heer [J.G.] – die het verzoekschrift heeft ondertekend – ter zake machtiging verleent.

Artikel II.294, §2, tweede lid, van de Codex Hoger Onderwijs, luidt als volgt:

“Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.”

Bij verzoekers beroep is geen volmacht gevoegd die de heer [J.G.] machtigt om het beroep in naam van verzoeker te ondertekenen.

De Raad heeft wat de toepassing van voormelde bepaling betreft, reeds meermaals geoordeeld dat de vertegenwoordiger van een verzoekende partij die niet de hoedanigheid van advocaat of advocaat-stagiair heeft, een schriftelijke volmacht bij het verzoekschrift moet voegen. Het gemis aan dergelijke volmacht vormt een onherstelbaar vormgebrek dat leidt tot de onontvankelijkheid van het beroep (cf. RStvb. 2 september 2014, nr. 2014/146; RStvb. 18 augustus 2015, nr. 2.257; RStvb. 25 augustus 2015, nr. 2.257; RStvb. 3 september 2015, nr. 2.301).

De Raad ziet geen reden om er hier anders over te oordelen.

Zeker in de dossiers met betrekking tot de gelijkwaardigverklaring van buitenlandse diploma's kan de termijn waarbinnen het beroep bij de Raad moet worden ingesteld, niet worden beschouwd als een aanvaardbaar element van overmacht, nu deze beroepstermijn dertig dagen bedraagt.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 24 maart 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Piet Versweyvelt	bijzitter
Jean Goossens	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris
Melissa Thijs

De voorzitter
Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.868 van 24 maart 2016 in de zaak 2016/056

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 22 februari 2016, strekt tot nietigverklaring van de beslissing de interne beroepscommissie van 12 februari 2016 waarbij het beroep tegen de beoordeling voor het opleidingsonderdeel ‘Praktijk SOV’ ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 24 maart 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verzoekende partij, en [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding Bachelor of in het onderwijs: secundair onderwijs. Zij volgt een verkort traject.

Tot het curriculum van verzoekster behoort onder meer het opleidingsonderdeel ‘Praktijk SOV’. Enkel voor dit opleidingsonderdeel behaalde zij geen credit (8/20). Verzoekster stelt dat zij bovendien in een nieuwe, verwante opleiding (schakelprogramma) aan een universiteit reeds

credits behaalde, waarmee haar affiniteit met de inhoud en haar interesse in het onderwerp wordt aangetoond (verzoekster verwijst naar de opleidingsonderdelen '.....' en '.....').

Verzoekster is het niet eens met het examencijfer van 8/20 en tekent hiertegen intern beroep aan.

Het verzoekschrift op intern beroep dat door verzoekende partij werd ingediend, werd door verzoekende partij niet meegedeeld en bevindt zich evenmin in het administratief dossier dat door verwerende partij werd neergelegd.

De interne beroepscommissie behandelt het intern beroep in zitting van 12 februari 2016 en komt daarbij, na het beroep ontvankelijk te hebben bevonden, tot de volgende beslissing:

“Verzoekster verwijst naar de eerste stage van vorig academiejaar, waarin alles goed verliep, tot de stagementor zich negatiever begon uit te laten over verzoekster. Dit beïnvloedde haar scores negatief, nu de stagebegeleider van de [hogeschool] deze teneur overnam. Verzoekster zelf geeft toe dat ze ook wel niet zo tevreden was over haar eigen prestaties, meer in het bijzonder over het deel zinsontleding. Ze behaalde de score 7/20 en diende het opleidingsonderdeel te hernemen. Er waren nog andere tekorten (..... en). Deze examens werden respectievelijk bij het herexamen, en de januari zittijd, met gunstig gevolg afgelegd.

Bij de aanvang van de stage dit academiejaar zijn de 4 vakmentoren allen enthousiast. De stagebegeleider komt pas de tweede week op stagebezoek, omdat er te weinig lesuren waren in de eerste week. Volgens verzoekster verloopt de eerste stageles goed, zij het dat er werkpunten worden meegegeven over uitspraak en werkvormen. Er blijkt evenwel niets alarmerends. Verzoekster is evenwel ongerust en vraagt meteen of ze nu niet geslaagd zal zijn. De stagebegeleider ontkent dit en zegt dat het enkel tips zijn.

Verzoekster vraagt alle verslagen van de vakmentoren op om mee naar huis te nemen, en daaruit blijkt niet dat dit slechts is.

Op de recente feedback meldt de stagebegeleider hierover dat niet alle stagementoren kritisch genoeg zijn.

Er komt wegens tijdsgebrek geen tussentijdse evaluatie.

Op de vraag van verzoekster om feedback te krijgen per mail komt geen antwoord. De stagebegeleider komt pas terug naar de stage in de laatste stageweek. De les over taalbeschouwing blijkt te moeilijk voor de leerlingen. Het verslag van die les duidt niet op inhoudelijke fouten.

Nadien volgt een gesprek met de vakleraar, de stagebegeleider en verzoekster. De begeleider vindt de les onvoldoende. Verzoekster vraagt nadien per mail of die les doorweegt, waarop de stagebegeleider meldt dat alles overwogen wordt.

Verzoekster maakt zelf ook een afweging op basis van de beschikbare informatie. Daaruit blijkt volgens haar dat het niet slagen van verzoekster niet strookt met alle beschikbare informatie. De negatieve evaluatie is gebaseerd op een momentopname van een minder goede les, en niet op alle beschikbare elementen.

Verzoekster meent dat de beslissing kennelijk onredelijk is.

Daarnaast valt het verzoekster op dat de stagebegeleider een reactie op haar reflectiedocument voor de tussentijdse evaluatie in de stagemap heeft gestoken, met opmerkingen die pas na de stage zijn aangebracht, maar alsof ze nog een leereffect konden hebben.

Dit neigt naar een vermoeden dat men zich post factum nog argumenten heeft willen verschaffen.

Verzoekster vraagt de beslissing te hervormen en haar een credit toe te kennen, na haar te hebben gehoord.

Verwerende partij situeert het reilen en zeilen van het opleidingsonderdeel. Verwerende partij legt uit dat verzoekster binnen PR SOV (praktijk studieomvangvermindering) 50 uren stage diende te lopen (6 uren observeren en 44 uren doestage) voor het vak Nederlands in het [secundaire school].

De stageperiode van verzoekster verliep concreet van 26/10/2015 tot en met 27/11/2015. Verzoekster kreeg in het SOV-traject de vrijheid om zelf de stageschool te kiezen. Zij mocht in overleg met de stageschool en de praktijkcoördinatie het aantal uren stage ook zelf spreiden naar keuze in een periode van minimaal 3 weken en maximaal 14 weken (21/9/2015 tot 15/01/2016).

Verzoekster werd over de doelstellingen van de stage op de volgende manieren geïnformeerd:

- Briefing door de praktijkcoördinator [L.O.] (14/09/2015)
- Presentatie bij de briefing, gepubliceerd op de digitale leeromgeving [...] (bijlage 1: SOV, studieomvangvermindering, 14/09/2015)
- ‘Handleiding voor studenten, praktijk studieomvangvermindering, 2015-2016’, gepubliceerd op de elektronische leeromgeving [...] (bijlage 2: Handleiding voor studenten, praktijk studieomvangvermindering, 2015-2016).

Verzoekster schetst in de inleiding van het verzoek de eigen studieloopbaan. Ze verwijst naar quoteringen van andere opleidingsonderdelen en naar behaalde credits aan een andere instelling. Deze doen echter niet ter zake voor wat betreft het tekort op het opleidingsonderdeel praktijk SOV aan de [hogeschool].

Verwerende partij stelt verder dat verzoekster de feiten in een foutieve context schetst. Zo haalt ze in haar verzoekschrift aan dat de stagebegeleider [I.S.] pas de tweede week op bezoek kwam *omdat er te weinig uren les waren in de eerste stageweek*.

In de eerste stageweek krijgen studenten altijd de tijd om kennis te maken en voeling te krijgen met de verschillende klassen en de vakmentoren Nederlands. De stagebegeleider van de hogeschool gaat daarom in de regel pas na de eerste stageweek op bezoek maar is in de eerste stageweek uiteraard wel bereikbaar in geval van problemen of vragen. Op die manier kreeg verzoekster ook de kans om de tips, die ze na elke les van de betrokken vakmentoren gekregen had, toe te passen in de daaropvolgende lessen.

Verzoekster werd tijdens de volledige stageperiode en dus ook tijdens de eerste lesweek, uitgebreid begeleid door de verschillende vakmentoren (bijlage 3: Praktijk SOV Begeleiding vakmentoren). De begeleiding van het opleidingsonderdeel praktijk SOV wordt immers gedragen door de vakmentoren en de stagebegeleider (bijlage 2: Handleiding voor studenten, praktijk studieomvangvermindering, 2015-2016, p. 9).

Verwerende partij wil tegenspreken dat de commentaar die de stagebegeleider tijdens het begeleidingsgesprek na de eerste lesobservatie gaf, misleidend zou zijn

geweest. Na de eerste lesobservatie kreeg verzoekster van de stagebegeleider concrete werkpunten mee voor de verdere stage. Dit begeleidingsgesprek gebeurde aan de hand van het lesbegeleidingsformulier (bijlage 4: Praktijk SOV Begeleiding stagebegeleider) dat de stagebegeleider invulde en na de les met verzoekster besprak in het bijzijn van de vakmentor. Verzoekster was na dat gesprek verontrust en vroeg meteen of ze geslaagd zou zijn. De stagebegeleider [I.S.] antwoordde dat er tijdens de stage tips worden geformuleerd om de stage bij te sturen en te begeleiden. Aangezien de beoordeling van de stage pas op het einde van de stage plaatsvindt, heeft de stagebegeleider verzoekster na een eerste lesbezoek inderdaad zeker geen uitsluitsel gegeven over het al dan niet slagen. Er is dus op geen enkel moment misleidende informatie gegeven omtrent de beoordeling. De werkpunten werden ook schriftelijk (per e-mail) meteen na de lesobservatie verstuurd (bijlage 5: e-mail van de stagebegeleider [I.S.] aan de student).

Verzoekster haalt aan dat ze alle verslagen van de vakmentoren mee naar huis vroeg. Dit is een standaardprocedure binnen de opleiding en verdient dus geen uitzonderlijke vermelding. Verder stelt ze dat uit de begeleidingsverslagen van de vakmentoren (bijlage 3: Praktijk SOV Begeleiding vakmentoren) niet blijkt 'dat dit slechts is'. Uit de begeleidingsverslagen van de vakmentoren blijkt echter duidelijk dat verzoekster van de vakmentoren uitgebreide feedback na de gegeven lessen kreeg, en dat de vakmentoren – onafhankelijk van elkaar – een veelvoud van werkpunten hebben geformuleerd.

Verzoekster haalt aan dat de stagebegeleider in een feedbackgesprek zou hebben laten vallen dat niet alle vakmentoren even kritisch zijn. Dit klopt niet en wordt tegengesproken in de beoordelingsdocumenten van de vakmentoren (bijlage 6: Praktijk SOV beoordeling vakmentoren). Hierin geven de mentoren aan dat de basiscompetenties 'De leraar als begeleider van leer-en ontwikkelingsprocessen' en 'De leraar als inhoudelijk expert' niet bereikt zijn.

Verder stelt verzoekster dat er wegens tijdsgebrek geen tussentijdse evaluatie plaatsvond. Verzoekster kreeg tussentijdse feedback van de vakmentoren (na elke les, bijlage 3: Praktijk SOV begeleiding vakmentoren) en van de stagebegeleider (na elk lesbezoek, bijlage 4: Praktijk SOV Begeleiding stagebegeleider). Die feedback werd zowel mondeling als schriftelijk overgebracht. De formele tussentijdse feedback gebeurt bij praktijk SOV steeds via een door de student in te vullen document dat ze moet mailen naar de stagebegeleider en waarop de stagebegeleider schriftelijke feedback geeft. De studente stuurde een mail maar zonder bijlage (bijlage 5: mail van [verzoekster] aan de stagebegeleider).

Verzoekster schetst verder dat ze via mail feedback heeft gevraagd, en dat hierop geen antwoord kwam. Verzoekster heeft op de eerste lesvoorbereidingen (zie ze per mail heeft doorgestuurd) mondelinge feedback gekregen op de campus door de stagebegeleider [I.S.]. De studente heeft daarna per mail de stagebegeleider nogmaals om feedback gevraagd op een lesvoorbereiding de avond voor ze de les zou geven. De stagebegeleider heeft diezelfde avond nog uitgebreid feedback gegeven op de lesvoorbereiding (bijlage 8: e-mail van docent met feedback op lesvoorbereiding). Verzoekster kreeg van de stagebegeleider tijdens de stage geregeld ondersteuning en feedback.

Verzoekster geeft toe dat de door de stagebegeleider bezochte les (25/11/2015) te moeilijk was voor de leerlingen maar dat de les niet op inhoudelijke fouten wijst. In de lesbegeleidingsdocumenten van zowel de vakmentoren (bijlage 3: Praktijk SOV Begeleiding vakmentoren) als de stagebegeleider [I.S.] (bijlage 4: Praktijk SOV Begeleiding stagebegeleider) staat duidelijk dat verzoekster zoel

vakinhoudelijke als vakdidactische fouten maakt. Dit soort fouten werd bovendien niet enkel in de bezochte lessen aangetroffen maar ook in de andere lessen gemeld door de vakmentoren (bijlage 3: Praktijk SOV Begeleiding vakmentoren).

Verwerende partij haalt aan dat de bewering van verzoekster wanneer ze schrijft dat het niet slagen niet strookt met alle beschikbare informatie, onjuist is. De stagebegeleider bepaalt de eindquotering op basis van de beoordelingen van de vakmentor (bijlage 8: Praktijk SOV beoordeling vakmentoren), de zelfreflecties (bijlage 9: zelfreflecties) en de eigen observaties (bijlage 4: Praktijk SOV Begeleiding stagebegeleider).

In de handleiding voor studenten staat het volgende:

De stagebegeleider uit de opleiding bepaalt de eindquotering op basis van de beoordeling van de vakmentor(en), de zelfreflecties (groeidossier) en de eigen observaties. De evaluatiecriteria zijn opgenomen in de 'Competentiegerichte standaard voor praktijk' ([...]). De stagebegeleider vult hiervoor het document 'SOV Eindbeoordeling stagebegeleider' in. De eindscore is een afweging van de mate waarin je blijk gegeven hebt van het al dan niet bereiken van de verschillende beroepshoudingen en basiscompetenties (competentiegerichte standaard voor praktijk).

Bron: Handleiding voor studenten, praktijk studieomvangvermindering, 2015-2016, p. 9 (bijlage 9: Handleiding voor studenten, praktijk studieomvangvermindering, 2015-2016).

Verzoekster besluit dat de negatieve evaluatie gebaseerd is op een momentopname van een minder goede les en in casu kennelijk onredelijk is. Deze bewering klopt niet. De beoordeling gebeurde – zoals hierboven beschreven – op basis van alle beschikbare beoordelingsdocumenten (bijlage 10: Praktijk SOV eindbeoordeling stagebegeleider) (bijlage 6: Praktijk SOV beoordeling vakmentoren) en conform de richtlijnen in de handleiding (bijlage 2: Handleiding voor studenten, praktijk studieomvangvermindering, 2015-2016).

De competentiegericht[e] standaard voor praktijk (bijlage 11: competentiegerichte standaard voor praktijk) wordt zowel door de vakmentoren al door de stagebegeleider [I.S.] gehanteerd als het uitgangspunt voor de begeleiding en de beoordeling van verzoekster. Alle basiscompetenties vermeld in de standaard moeten bereikt zijn. Zowel uit de beoordeling van de stagebegeleider [I.S.] (bijlage 10: Praktijk SOV eindbeoordeling stagebegeleider) als die van de vakmentoren (bijlage 6: Praktijk SOV beoordeling vakmentor) blijkt dat verzoekster op het einde van de stage de volgende basiscompetenties niet behaald heeft: 'De leraar als begeleider van leer-en ontwikkelingsprocessen' en 'De leraar als inhoudelijk expert'.

Ten slotte haalt verzoekster aan dat de stagebegeleider [I.S.] een reactie op haar reflectiedocumenten in de stagemap heeft gestopt met opmerkingen die pas na de stage zijn aangebracht. In het groeidossier PR SOV (bijlage 12: Groeidossier PR SOV) staat dat de studente dit reflectiedocument moet doorsturen naar de stagebegeleider [I.S.]. De student heeft dit document echter niet correct doorgemailed (mail zonder bijlagen) (bijlage 7: mail van [verzoekster] aan de stagebegeleider). De stagebegeleider heeft bovendien geen vraag tot feedback ontvangen van de studenten tijdens de stage, ook niet toen ze de studenten enkele dagen later bezocht op de stageschool en er uitgebreid tijd werd gemaakt voor begeleidingsgesprekken voor en na de geobserveerde les). De stagebegeleider heeft dit document pas na de stage van verzoekster ontvangen en heeft er dus pas na de stage feedback op kunnen geven.

Beoordeling door de interne beroepscommissie

In een **eerste middel** worden in een aanloop enkele feiten uit het vorige academiejaar geschetst. Verzoekster diende blijkbaar een opleidingsonderdeel bij de stagebegeleider te hernemen. De stagebegeleider zou toen gesuggereerd hebben dat Nederlands ‘niets’ voor verzoekster was. Wat dit toevoegt aan het verzoek is onduidelijk, aangezien verzoekster voor dit opleidingsonderdeel nadien geslaagd is. Er kwam ook nooit enige klacht hierover van verzoekster. In elk geval is een middel dat op een vorig academiejaar betrekking heeft, in elk geval laattijdig. Het middel kan niet worden gevolgd.

In een **tweede middel** wordt gesteld dat de stagebegeleider misleidend zou zijn geweest, nu ze niet gezegd heeft dat verzoekster niet geslaagd was voor de eerste les. De interne beroepscommissie sluit zich aan bij de uitleg van verwerende partij wanneer ze stelt dat een beoordeling van de stage pas op het einde van de stage plaatsvindt. Er is op geen enkel moment misleidende informatie gegeven omtrent de beoordeling. Werkpunten werden schriftelijk (per e-mail) meteen na de lesobservatie verstuurd (bijlage 5: mail van de stagebegeleider [I.S.] aan de student), wat voor verzoekster de kans inhield om bij te sturen. Het middel kan niet gevolgd worden.

In een **derde middel** stelt verzoekster dat ze de verslagen van de mentoren mee naar huis nam, en dat er uit bleek dat die ‘niet slecht’ waren. De interne beroepscommissie is van oordeel dat zowel uit de begeleidings- als uit de beoordelingsverslagen van de mentoren heel wat opmerkingen naar boven kwamen. Ze sluit zich hier aan bij het uitgebreide verweer van verwerende partij, dat gestaafd wordt vanuit verschillende documenten. De mentoren geven aan dat verzoekster de basiscompetenties ‘De leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen’ en ‘De leraar als inhoudelijke expert’ niet bereikte. Het middel kan niet gevolgd worden.

In een **vierde middel** stelt verzoekster dat er geen tussentijdse feedback kwam omwille van tijdsgebrek. Verwerende partij legde uit dat een vormfout van verzoekster hier aan de basis ligt, maar dat er heel wat feedback gegeven werd. De interne beroepscommissie sluit zich hierbij aan. Daarenboven wil ze erop wijzen dat het niet plaatsvinden van een tussentijdse feedback, een negatief resultaat niet kan doen wijzigen in een positief resultaat. Het middel kan niet gevolgd worden.

In een **vijfde middel** stelt verzoekster dat een te moeilijk bevonden les de basis zou zijn voor het tekort. Om dit tekort post factum te versterken zou de stagebegeleider een reactie op haar reflectiedocument voor de tussentijdse evaluatie in de stagemap heeft gestoken, met opmerkingen die pas na de stage zijn aangebracht, maar alsof ze nog een leereffect konden hebben. De interne beroepscommissie is het hier niet mee eens, na kennisname van de overtuigingsstukken die de verwerende partij toevoegt. Voor zover als nodig maakte de interne beroepscommissie ze eigen. Het middel kan niet worden gevolgd.

Het beroep wordt verworpen.

Besluit

De Interne Beroepscommissie van de [hogeschool] beslist na beraadslaging dat het beroep ontvankelijk is, maar ongegrond.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Enig middel

Verzoekende partij steunt – voor zover de Raad kan nagaan, want verzoekster benoemt geen enkele formele rechtsgrond – een enig middel op het redelijkheidsbeginsel, het evenredigheidsbeginsel en op een gebrekkige begeleiding en feedback.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij brengt vooreerst het positieve verloop van het vorige academiejaar in herinnering, waarin ook de eerste stage goed verliep. Spijts het feit dat enkele tekorten werden weggewerkt, heeft de stagebegeleidster volgens verzoekster in de marge van een mondeling examen te kennen gegeven het vermoeden te hebben dat Nederlands ‘niets is voor verzoekster’.

In het academiejaar 2015-2016 zijn volgens verzoekster de sfeer en de beoordeling steeds goed, en zij slaagt voor het mondeling examen Nederlands en voor het onderdeel taalbeschouwing.

Bij aanvang van de stage, zo vervolgt verzoekster, zijn de vier vakmentoren enthousiast. De stagebegeleidster komt pas de tweede week, omdat er in de eerste week te weinig lesuren zouden zijn. Ofschoon de eerste observatieles naar oordeel van verzoekster goed verloopt, zij het met werkpunten over uitspraak en werkvormen, is zij omwille van het vorige academiejaar toch verontrust. Dat de stagebegeleidster de gemaakte opmerkingen als ‘tips’ omschrijft, vindt verzoekster – achteraf gezien – erg misleidend.

Verzoekster stelt verder dat zij alle verslagen van de vakmentoren heeft opgevraagd om ze thuis te bekijken, en dat daaruit is gebleken dat zij ‘niet slecht’ waren. Ter zake zou dan door de stagebegeleidster zijn gesteld dat niet alle vakmentoren voldoende kritisch zijn.

Volgens verzoekster komt er wegens tijdsgebrek geen tussentijdse evaluatie, en een vraag om feedback die per mail werd overgemaakt, blijft onbeantwoord. Dat een bijlage die verzoekster diende over te maken ontbrak, werd haar nooit gemeld.

De stagebegeleidster komt, aldus verzoekster, in de laatste stageweek opnieuw een les bijwonen; deze les (taalbeschouwing) blijkt te moeilijk voor de leerlingen, maar het verslag van die les wijst volgens verzoekster niet op inhoudelijke fouten. In het navolgende gesprek met de vakleerkracht, de stagebegeleidster en verzoekster wordt gesteld dat de les onvoldoende was. Op verzoeksters vraag of deze les doorweegt, stelt zij als antwoord te hebben gekregen dat alles wordt afgewogen. Verzoekster voert aan dat zij op basis van de gemaakte informatie ook een afweging maakte, waaruit zou blijken dat het niet slagen niet strookt met alle beschikbare informatie. Ondanks de tegenargumentatie van verwerende partij, zo stelt verzoekster, blijft de overwegende indruk ontstaan dat alle negatieve evaluatie is gebaseerd op een momentopname van een minder goede les, en niet op alle beschikbare elementen.

Ten slotte voert verzoekster aan dat de stagebegeleidster een reactie op het reflectiedocument voor de tussentijdse evaluatie in de stagemap heeft gestoken, met opmerkingen die pas na de stage zijn aangebracht maar de indruk wekten alsof ze nog een leereffect konden hebben. Dit werd volgens verzoekster door de bestreden beslissing niet weerlegd.

Indien een nieuwe herkansing niet mogelijk is op redelijke termijn, is de impact van de bestreden beslissing naar oordeel van verzoekster ‘buiten proportie schadelijk’.

In haar *antwoordnota* repliceert de verwerende partij vooreerst dat de feiten uit een vorig academiejaar of gegevens met betrekking tot opleidingsonderdelen aan een andere instellingen, niet relevant zijn.

Wat betreft het gemis aan klasbezoek tijdens de eerste stageweek en de feedback door de stagebegeleider naar aanleiding van de eerste bijgewoonde les, stelt verwerende partij dat het verloop van de feiten door verzoekster tendentiekus wordt weergegeven. Zo wijst verwerende partij erop dat de studenten in de eerste stageweek nooit worden bezocht, ten einde hen de tijd te geven om kennis te maken en voeling te krijgen met de verschillende klassen en vakmentoren. De stagebegeleider komt in de regel derhalve pas de tweede week op bezoek, maar is in de eerste stageweek uiteraard wel bereikbaar in geval van vragen of problemen. Essentieel is volgens verwerende partij dat verzoekster tijdens de volledige stageperiode en dus ook tijdens de eerste stageweek wel is begeleid door de verschillende vakmentoren en door de stagebegeleider. Van enige misleiding is verder, nog steeds volgens verwerende partij, geen sprake: integendeel zou het beslissen over het niet slagen na één week stage fout zijn geweest. Na de eerste lesobservatie zijn enkel concrete werkpunten meegegeven voor de verdere stage. Het begeleidingsgesprek verliep aan de hand van het lesbegeleidingsformulier dat de stagebegeleider invulde en na de les besprak met verzoekster in het bijzijn van de vakmentor en de werkpunten werden vervolgens per e-mail aan verzoekster overgemaakt. Of verzoekster na dit gesprek al dan niet verontrust was, voegt voor verwerende partij niets toe aan de discussie.

Wat het opvragen van de verslagen van de vakmentoren betreft, stelt verwerende partij dat dit een standaardprocedure is en dat daaruit geen enkele argument kan worden geput door verzoekster. Dat uit deze verslagen niet zou volgen dat de prestaties van verzoekster onderdoen, kan bovendien volgens verwerende partij niet worden gevolgd. Integendeel blijkt uit de begeleidingsverslagen van de vakmentoren dat verzoekster uitgebreide feedback heeft gegeven en dat de vakmentoren ook – onafhankelijk van elkaar – een veelvoud aan werkpunten formuleerden. De bewering van verzoekster omtrent wat de stagebegeleider zou hebben gezegd over de kritische ingesteldheid van de vakmentoren, is niet bewezen en wordt bovendien tegengesproken door de beoordelingsdocumenten van die vakmentoren.

Wat de tussentijdse evaluatie betreft, stelt verwerende partij dat genuanceerd moet worden geantwoord.

Enerzijds kreeg verzoekster na elke les tussentijdse feedback van de vakmentoren, en na elk lesbezoek van de stagebegeleider. De feedback werd zowel mondeling als schriftelijk overgemaakt.

De formele tussentijdse feedback gebeurt anderzijds via een door de student in te vullen document dat moet worden doorgemailed aan de stagebegeleider en waarop deze laatste dan schriftelijke feedback geeft. Verzoekster zond evenwel een mail zonder bijlage, waarop dus niet kon worden geantwoord. Verwerende partij geeft toe dat zij verzoekster niet attendeerde op de ontbrekende bijlage, maar ook verzoekster zelf controleerde haar mail blijkbaar zelf niet meer. Het blijft nochtans de plicht van verzoekster om haar zaken op orde te hebben. Dat verzoekster ‘vruchteloos is blijven wachten’ kan in dat opzicht naar oordeel van verwerende partij dan ook geen argument zijn. Hoe dan ook is verwerende partij van oordeel dat verzoekster alleszins voldoende feedback heeft gekregen. Zij brengt daarbij ook in herinnering dat verzoekster nog uitgebreide feedback heeft ontvangen op een lesvoorbereiding die zij slechts de avond voor de te geven les aan de stagebegeleider heeft overgemaakt.

Ook met betrekking tot de les van 25 november 2015 die voor de leerlingen te moeilijk was, en de wijze waarop de eindquoting tot stans is gekomen, betwist verwerende partij het relaas van verzoekster. Zij wijst er meer bepaald op dat het niet aan verzoekster toekomt om zichzelf een quoting te geven. Zulks gebeurt door de stagebegeleider, en niet op een willekeurige manier. Uit de lesbegeleidingsdocumenten van zowel de vakmentoren als de stagebegeleider, zo zet verwerende partij uiteen, blijkt dat verzoekster vakinhoudelijke én vakdidactische fouten maakt. Dit werd bij verschillende lessen door de mentoren gemeld. Verwerende partij verwijst naar het beoordelingsmechanisme zoals het in de handleiding is opgenomen. Van een doorwerking van een momentopname naar het geheel van de beoordeling is volgens verwerende partij geen sprake; evenmin is de toegekende quoting kennelijk onredelijk. Overigens moeten alle basiscompetenties bereikt zijn.

Ten slotte repliceert verwerende partij op verzoeksters uiteenzetting met betrekking tot het reflectiedocument. Verwerende partij herhaalt dat verzoekster het reflectiedocument niet heeft doorgezonden en dat de stagebegeleider vervolgens van verzoekster geen enkele vraag tot feedback op dit document heeft ontvangen, ook niet naar aanleiding van een lesbezoek enkele dagen later. Het document werd pas na de stage van verzoekster ontvangen en er werd bijgevolg ook pas na de stage feedback op gegeven.

In haar *wederantwoordnota* herneemt c.q. parafraseert verzoekster grotendeels de tekst van het verzoekschrift.

Op enkele plaatsen wordt weliswaar een woord in de tekst gewijzigd (zo zou het tekort voor Nederlands 1 thans niet meer “deels” maar “volledig” te verklaren zijn door de complexe manier van quoteren), maar daargelaten de relevantie van dit onderdeel van het middel, biedt verzoekster geen enkele nadere verklaring waarom de impact van de manier van quoteren plots anders, en zwaarder, zou moeten worden ingeschat.

In essentie komt verzoeksters repliek in de wederantwoordnota erop neer dat (i) uit het slagen voor het examen Nederlands moet worden afgeleid dat zij de deelcompetentie ‘taalbeschouwing’ heeft verworven en (ii) zij alle opmerkingen en tips van de stagebegeleider in de volgende lessen heeft verwerkt. Verzoekster verwijst ook naar de algemene praktijkgids van verwerende partij, meer bepaald naar wat daar onder 6.2 is weergegeven:

“De ‘competentiegerichte standaard voor praktijk’ vormt ook het uitgangspunt voor de beoordeling binnen praktijk. De evaluatie van praktijk gebeurt op permanente basis, met oog voor het proces dat je meemaakt. De quoterings komt tot stand op het einde van de praktijkervaring en houdt rekening met alle praktijkactiviteiten.”

op grond waarvan verzoekster aanvoert dat met alle elementen rekening moet worden gehouden en het niet de bedoeling kan zijn om verzoekster niet te laten slagen op basis van een tekort voor 2 van de tien basiscompetenties.

Beoordeling

Het heeft er alle schijn van dat verzoekster haar argumenten uit de interne beroepsprocedure herneemt – de Raad kan dat zoals gezegd niet nagaan omdat geen van beide partijen het verzoekschrift op intern beroep neerlegt. De Raad leest in het verzoekschrift van verzoekende partij alleszins geen kritiek die rechtstreeks lijkt te zijn gericht tegen of te kunnen worden betrokken op de bestreden beslissing.

Er zij nogmaals herinnerd aan het risico dat een verzoekende partij neemt door een dergelijke werkwijze, die immers doorgaans onvermijdelijk tot een volgende vaststelling leidt dat de verzoeker nalaat om enige kritiek uit te oefenen op het voorwerp van de procedure voor de Raad, namelijk de beslissing op intern beroep. Zoals de Raad reeds verschillende malen heeft

beklemtoond, levert een verzoekende partij die handelt als verzoekster *in casu*, zich over aan de goodwill van de Raad (cf. RStvb. 10 september 2015, nr. 2.317; RStvb. 17 november 2015, nr. 2.626). De Raad maakt deze opmerking nu sinds geruime tijd, en onvermijdelijk komt eens de dag dat de Raad het niet langer op zich neemt om in de loutere herneming van de middelen die reeds in het intern beroep waren uiteengezet, eigener beweging op zoek te gaan naar grieven die ook op de bestreden beslissing betrokken kunnen worden.

De interne beroepsprocedure staat immers voor de student ter beschikking ten einde hem meer inzicht te verschaffen in de motieven die de instelling tot een bepaalde, voor de student ongunstige beslissing hebben gebracht. Het komt de Raad dan ook voor dat een verzoekende partij ten minste ook moet aantonen – minstens aanvoeren – dat die motieven haar nog steeds niet kunnen overtuigen en waarom dat zo is.

Verzoekster gaat uitvoerig in op het verloop van bepaalde opleidingsonderdelen en examens in het vorig academiejaar.

Het mag als vaste rechtspraak van de Raad worden beschouwd dat resultaten uit een vorig academiejaar noch een recht noch een vermoeden doen ontstaan dat andere – zelf verwante – opleidingsonderdelen in een navolgend jaar gunstig zouden moeten worden beoordeeld. De Raad ziet geen reden om er hier anders over te oordelen.

Dat verzoekster de competenties voor ‘taalbeschouwing’ bezit wordt voor het eerst opgeworpen in de wederantwoordnota en komt dan ook voor als een nieuw en bijgevolg onontvankelijk middel. Overigens weerlegt de bovenstaande bedenking de redenering die verzoekster opzet op grond van een ander examen, en – meest belangrijk nog – steunt de quoterings van 8/20 op andere overwegingen om het tekort te verantwoorden.

Wat de resultaten betreft die verzoekster zou hebben behaald in een verwacht schakelprogramma aan een universiteit geldt dezelfde vaststelling: zij zijn te dezen niet relevant. Bovendien toont verzoekster aan de hand van stukken noch haar inschrijving in dat programma, noch de door haar behaalde resultaten aan.

Wat de begeleiding en feedback aangaat, heeft de Raad al meermaals overwogen dat vastgestelde gebreken in de begeleiding van de student in principe niet tot gevolg hebben dat de toegekende beoordeling daardoor onregelmatig wordt of dat de student recht zou hebben op

een gunstiger quoterings (zie recent o.a. RStvb. 10 november 2015, nr. 2.582; RStvb. 10 november 2015, nr. 2.580; RStvb. 22 december 2015, nr. 2.745). Het is, in beginsel, één zaak of de student bewezen heeft de van hem verlangde kennis en vaardigheden te bezitten en een andere, wanneer hij die kennis en vaardigheden niet blijkt te bezitten, wie daarvoor de schuld draagt. Deze laatste kan diegene zijn die de student op het examen heeft voorbereid door bij die voorbereiding in gebreke te blijven. Een verwijt aan de instelling op het vlak van een gebrekkige begeleiding of communicatie verschuift bijgevolg mogelijk de verantwoordelijkheid voor een slechte prestatie deels naar de instelling, maar in de regel kan dit er niet toe leiden dat de prestatie zelf zonder meer als voldoende moet worden beschouwd. Er kan enkel anders over worden geoordeeld in uitzonderlijke omstandigheden, wanneer het gebrek aan begeleiding het slagen *de facto* onmogelijk heeft gemaakt, bijvoorbeeld doordat essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaande was. Het valt aan de verzoekende partij toe om het bewijs te leveren van de gebreken in de begeleiding die zij aanvoert.

Dit bewijs levert verzoekende partij te dezen niet. De voortdurende begeleiding door de klasmentoren tijdens of na elke stageles wordt door verzoekster niet ontkend (zie ook stuk 3 administratief dossier), evenmin als de schriftelijke feedback door de stagebegeleider (zie ook stuk 4 administratief dossier) of de mondelinge feedback na de bijgewoonde stagelessen.

Ook uit verzoeksters relaas omtrent het opvragen van de verslagen van de vakmentoren valt niets af te leiden uit de kwaliteit van de begeleiding.

Verzoekster toont derhalve niet aan dat er een dermate groot gebrek aan begeleiding was dat zij in de uitzonderlijke omstandigheden verkeerde waarin dit tot de onregelmatigheid van de quoterings kan leiden.

Dat verzoekster zelf tot een andere inschatting van haar competenties komt, of tot een andere mogelijke quoterings, is gewis mogelijk, maar toont op zich niet aan dat de quoterings die door het daartoe bevoegde orgaan van de onderwijsinstelling is gegeven onredelijk of onregelmatig zou zijn. In die geest bedacht de Raad eerder reeds dat het feit dat een student met een eigen scoringssysteem tot een hoger examencijfer komt, de examenbeslissing niet onredelijk of onjuist maakt (RStvb. 1 september 2014, nr. 2014/147).

Het volgende geldt dan ook louter ten overvloede. Gewis had het van meer zorgvuldigheid blijk gegeven indien de stagebegeleider verzoekster erop attent had gemaakt dat haar e-mail niet het reflectiedocument bevatte dat blijkbaar werd beoogd in de zending, maar de Raad kan er moeilijk om heen dat verzoekster vervolgens evenmin nog naar concrete feedback ter zake heeft geïnformeerd, niettegenstaande er kort daarop nog contacten met de stagebegeleider zijn geweest.

In zoverre het middel is gesteund op een gebrek aan begeleiding en feedback, is het niet gegrond.

Verzoekster steunt geen middel op de materiële motiveringsplicht en oefent geen concrete en specifieke kritiek uit op de talrijke vaststellingen en beoordelingen van de vakmentoren en de stagebegeleider. Aldus overtuigt verzoekster niet van haar standpunt dat de quoterings zou steunen op een momentopname, meer bepaald de les van 25 november 2015. De Raad ziet dan ook niet in hoe tot de onredelijkheid van de bestreden beslissing kan worden besloten, in de mate dat deze het examencijfer van 8/20 niet wijzigt.

Dat een tekort voor verzoekende partij vérstrekkende gevolgen kan hebben is mogelijk, maar daargelaten de vaststelling dat verzoekster ook hier in gebreke blijft die gevolgen op enige manier nader te duiden, geldt als principe dat de gevolgen van een examenbeslissing op zich geen relevantie vertonen met de totstandkoming en de redelijkheid ervan.

Ook in dat opzicht wordt het middel verworpen.

Het enig middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 24 maart 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,

voorzitter van de Raad

Piet Versweyvelt bijzitter

Jean Goossens bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.869 van 24 maart 2016 in de zaak 2016/059

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 24 februari 2016, strekt tot nietigverklaring van (i) de examenbeslissing van 29 januari 2016 met betrekking tot het opleidingsonderdeel [REDACTED], (ii) de beslissingen inzake de clustervakken [REDACTED] en [REDACTED], (iii) de studievoortgangsbewakingsmaatregel van 29 januari 2016 en (iv) de beslissing van de interne beroepscommissie van 12 februari 2016.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 24 maart 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij, de heer [REDACTED] en mevrouw [REDACTED], die verschijnen voor de verzoekende partij, en de heer [REDACTED] en mevrouw [REDACTED], die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding Bachelor in het Communicatiemanagement.

Tot het curriculum van verzoekster behoort het opleidingsonderdeel '.....' (7 studiepunten), met als componenten '.....' (4 studiepunten) en '.....' (3 studiepunten).

In de januarizittijd behaalt verzoekster voor het opleidingsonderdeel een examencijfer van 9/20, met als onderliggende deelcijfers respectievelijk 8/20 en 11/20. Verzoekster wordt niet geslaagd verklaard.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Omwille van het voorheen niet slagen voor het opleidingsonderdeel (COM3), kon verzoekster in het academiejaar 2015-2016 ook de daarop aansluitende vakken (COM6) en (COM7) niet opnemen.

Op 25 september 2015 zendt de trajectbegeleider aan verzoekster het volgende bericht:

“Er zijn een aantal zaken die we eerst nog best eens op een rijtje zetten:

- Je hebt ervoor gekozen om op uitwisseling te gaan waarbij een belangrijke voorwaarde was: slagen voor de COM-vakken in 2COM. Dat is niet gelukt want je slaagde niet voor COM 3 (noch voor noch voor)
- Je zal ondertussen al in Canada en ik heb jou ingeschreven voor de vakken waarvoor ja mag/kan worden ingeschreven, (en) is daar niet bij omdat je moet geslaagd zijn voor COM 3 en COM 5 om te kunnen deelnemen aan
Idem voor de BAP, stage en cases: die kan je pas starten nadat je slaagt voor onder andere Dat staat netjes uitgelegd op het document dat je mij doorstuurde. Daarop is de volgtijdelijkheid aangegeven en daar voldoe je niet aan dus kan je die vakken nog niet opnemen.
- Jouw traject ziet er dus voor dit jaar vrij beperkt uit, volgend jaar kan je dan de resterende vakken opnemen, op voorwaarde dat je dit jaar slaagt.
- Wat betreft: dat vak kan in examencontract opgenomen worden. Ik heb dat voor jou al opgemaakt. Een examencontract is een apart contract waarbij je enkel het examen aflegt. Je zal er dus hoe dan ook examen van moeten afleggen nadat je terug bent (ben je tijdig terug dan kan je dat in januari afleggen, ander wordt het automatisch tweede kans).”

Dit was in essentie aan verzoekster reeds meegedeeld bij e-mail van 25 augustus 2015.

Daaropvolgend wordt tussen verzoekster en verwerende partij e-mailverkeer gevoerd met betrekking tot de uitbreiding van de inschrijving met de twee voormelde opleidingsonderdelen. Daarbij wordt ook betrokken, de internationale uitwisseling die verzoekster ondertussen heeft

opgenomen in Canada, en die tot gevolg heeft dat zij geruime tijd niet aanwezig zal zijn en op dat ogenblik ook geen lessen kan volgen.

Blijkbaar worden de opleidingsonderdelen [REDACTED] en [REDACTED] vervolgens ook effectief aan het curriculum van verzoekende partij toegevoegd.

Het opleidingsonderdeel [REDACTED] bestaat uit twee onderdelen: '[REDACTED]' en '[REDACTED]'. Aangezien deze vakken in het eerste semester vallen en verzoekster haar uitwisseling in Canada opneemt, zendt een van de titularissen van [REDACTED] op 11 november 2015 de volgende e-mail aan verzoekster:

“Ik hoorde dat je via een examencontract o.a. COM6 wil doen dit semester. Binnen COM6 geeft ik [REDACTED] en mr. [V.G.] [REDACTED]. Voor beide vakken staat de helft van de punten op het examen en de helft op een overkoepelende taak. Wat het examen betreft zal dat hetzelfde zijn voor alle studenten, dus ook voor jou. Voor [REDACTED] gaat dat door op 6/1/2015 om 8u15. De leerstof bestaat uit alle presentaties die je kan vinden op [link] onder de link [REDACTED] (helemaal rechts).

De taak voor het deel [REDACTED] stuur ik hier mee. Ik heb de taak wel aangepast zodat je hem individueel kan maken. Je hoeft niets echt uit te voeren, maar wel het volledige concept uitdenken en uitschrijven. Ook met je content bij elkaar zoeken en als mooi verhaal vertellen in Storify.

Mr. [V.G.] zal jou ook nog contacteren voor zijn deel van de taak (voor [REDACTED]).

Voor de vakken van COM7 zal je contact moeten opnemen met de lectoren die daarin lesgeven. Aarzel niet te mailen indien je voor [REDACTED] nog vragen hebt. En omdat je zover zit en alles alleen moet doen, hier een kleine extra, op de volgende link vind je werkjes van studenten van vorige jaren. Zij werkten wel in teams van 5 of 6, dus ik verwacht niet dat jou[w] werd zo uitgebreid zal zijn. Ook moesten ze de dingen echt uitwerken, ook dat verwacht ik niet. Maar zo krijg je toch een idee wat ik verwacht wat de taak betreft.”

Met een e-mail van 21 november 2015 zendt de titularis van [REDACTED] op zijn beurt de volgende e-mail aan verzoekster:

“Op mijn beurt stuur ik je graag de nodige richtlijnen om ook het olod '[REDACTED]' in het kader van een examencontract in te vullen.

- De opdracht vind je in bijlage en leunt aan bij de opdracht die je al kreeg voor 'content'
- Voor alle duidelijkheid volstaat het dat je dus ook een 'vakoverschrijdend' dossier indient, dus één dossier (2 exemplaren geprint) voor beide vakken volstaat

- Ook het examen [REDACTED] zal voor jou hetzelfde zijn als voor de andere studenten
- Alle richtlijnen (leerstof boek) en slides vind je op de gebruikelijke wijze via [elektronisch platform]

Wat '[REDACTED]' betreft, brieven [G.C.] en ikzelf je graag volgende wee dinsdag 24 november om 11u30.

Afspraak aan de 'docentenkastjes' voor de glazen deur op het tweede verdiep ten laatste om 11u25.

Gelieve deze afspraak te bevestigen.

Hieronder kan je al situeren binnen welke markt je een nieuw merk zal mogen bouwen:

(...)

Aarzel uiteraard niet voor andere vragen. We blijven paraat ;-)"

De afspraak voor de briefing wordt uiteindelijk bepaald na 15 december 2015.

Voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] behaalt verzoekster blijkbaar – geen van de partijen legt ter zake een puntenlijst neer – een examencijfer van 8/20.

Uit het relaas van verzoekster leidt de Raad af dat zij voor de onderliggende subonderdelen '[REDACTED]' en '[REDACTED]' respectievelijk 9/20 en 8/20 behaalde.

Dit is de tweede bestreden beslissing.

Met een e-mail van 29 januari 2016 wordt aan verzoekster meegedeeld dat de examencommissie – niettegenstaande het voormelde tekort en de geldende volgtijdelijkheden – heeft beslist om verzoekster in het academiejaar 2015-2016 toch toe te laten tot de opleidingsonderdelen Cases en Bachelorproef – dit laatste via een examencontract met het oog op aflegging tijdens de tweede examenzitting.

Het opleidingsonderdeel Stage dient, nog steeds volgens deze beslissing, in het academiejaar 2016-2017 te worden opgenomen.

Aan verzoekster wordt gevraagd om bericht te laten of zij met deze regeling instemt. Tussen verzoekster en verwerende partij ontspint zich tussen 18 februari en 22 februari 2016 mailverkeer met betrekking tot de vraag of verzoekster nu al dan niet is ingeschreven voor het opleidingsonderdeel Cases – wat verzoekster in een e-mail van 22 februari 2016 formeel bevestigt.

Op de examenbeslissing van 29 januari 2016 wordt ook een maatregel van studievoortgangsbewaking meegedeeld, ertoe strekkende dat verzoekster geen studierendement van 20% behaalt en dat wanneer zij na de tweede examenkans nog steeds onder de 20% studierendement blijft, zij de volgende twee academiejaren niet opnieuw zal kunnen inschrijven voor dezelfde opleiding.

Dit is de derde bestreden beslissing.

Verzoekster is het niet eens met het examencijfer van 9/20 en tekent hiertegen op 30 januari 2016 intern beroep aan. Hierin zet verzoekster het volgende uiteen:

“1. M.b.t. Com3:

Het zogenaamde clustervak valt uiteen in een eerste gedeelte en in een tweede gedeelte waarvoor ik respectievelijk een 8 en een 11 op 20 gekregen heb, hetzij 9,5 als gemiddelde, punten die door de school naar beneden werden afgerond. Bij deze betwist ik de afronding naar beneden aangezien mij hierover nooit iets vooraf werd gecommuniceerd en deze afronding voor mij disproportioneel betekent dat ik voor een half punt geslaagd ben of niet. Ook het OER vermeldt daar niets over. In het voordeel van de twijfel verzoek ik daarom aan de commissie om de door mij behaalde punten van 9,5 minstens niet naar beneden af te ronden op de examenpapieren waardoor mijn deliberatiekansen verminderen. Een 9 om te delibereren is iets anders dan een 9,5 en gezien het gebrek aan toelichting of richtlijn ter zake schaadt dit gebrek mijn slaagkansen.

Wat op het eerste zicht een marginaal afrondingsprobleem lijkt, is dat op het tweede gezicht absoluut niet omdat het vak COM3 het vak is met de meest volgtijdelijkheid van de hele opleiding communicatiemanagement. In normale taal wil dit zeggen: niet slagen voor COM3 – zelf een vak met slechts 7 studiepunten – voorkomt dat de student deelneemt aan de bachelorproef (4SP) + Cases (8SP) en last but not least de Stage (17 SP). Het vak COM3 is dermate cruciaal voor de opleiding dat het 29 studiepunten ‘gijzelt’ op een totaal van 60. En dat slechts in het tweede jaar. In het derde jaar worden ook de vakken COM6 (6 SP) en COM7 (7 SP) op dezelfde manier afgesloten.

Samengevat: al of niet slagen voor COM3, zijnde een vak van 7 studiepunten, bepaalt de toegang tot 42 studiepunten terwijl een volledig opleidingsjaar slechts uit 60 studiepunten bestaat.

Binnen deze context is het gebrek aan gepubliceerde afrondingsregels geen kwestie meer van halve punten maar neemt het een disproportioneel overwicht van 75% van mijn slaagkansen.

Het belang van een half punt méér of minder kan dus bezwaarlijk onderschat [bedoeld wordt: 'overschat'] worden. Men kan zich overigens ernstig afvragen of dergelijk 'overgewicht' van één van niet kennelijk onredelijk is op zich. De onderwijsinstelling heeft inderdaad een zekere beslissingsvrijheid maar het is rechtlijniger en doorzichtiger het vak COM3 dan rechtstreeks de studiepunten te geven waar het recht op heeft in verhouding tot het aantal vakken waarvan het aan de basis ligt. Dat is transparanter dan een gefnuikt systeem.

Dàt belang van een half punt wordt nog uitvergroot door het feit dat het afgelegd werd niet onder de vorm van een diplomacontract maar onder examencontract. Dat betekent dat het op zijn eigen verdienste moet beoordeeld worden en niet samen met de andere punten zoals in een diplomacontract het geval is. Het puntenblad houdt daarmee geen rekening door de mogelijkheid van deliberatie slechts toe te laten als de laatste zitting van het academiejaar voorbij is én de student nogmaals het vak COM3 heeft afgelegd, waardoor het in de totaliteit van de examenresultaten wordt beoordeeld maar niet 'an sich'.

Bij deze wijs ik ook op de onregelmatigheden gedurende het examen. Mevr. [V.B.] werd door de studenten bevraagd over welk antwoord zij eigenlijk verwachtte op een open vraag. Daarop luidde het antwoord: 'vul maar iets in, het zal wel juist zijn' en een halve minuut later 'ik weet zelf niet wat ik als antwoord op die vraag zou moeten invullen'. Deze statements zorgden bij de studenten voor heel wat opschudding op het internet.

Daarmee is duidelijk dat de examinerator minstens de modelantwoorden op haar eigen vragen niet vooraf heeft opgesteld waardoor de objectieve beoordeling geschaad wordt.

2. M.b.t. de studievoortgangsbepaling van de examencommissie d.d. 29/01/2016

Uitgaande van de veronderstelling hierboven dat ik o.a. door een negatieve toepassing van de niet gepubliceerde en nergens vooraf geëxpliciteerde afrondingsregels, post factum niet geslaagd ben voor COM3, beslist de examencommissie desalniettemin dat ik binnen hetzelfde academiejaar mag inschrijven voor het vak Cases en voor de Bachelorproef.

Niet echter voor de stage.

Dit roept een aantal vragen op:

- * Zoals hierboven uiteengezet acht de onderwijsinstelling het vak cruciaal voor de kwaliteit van de hele opleiding en dat zonder onderscheid van belangrijkheid tussen Cases, de Stage en de BAP die allen onder dezelfde volgtijdelijkheidsregel vallen. Als dat zo is, dan is het des te onbegrijpelijker dat de Stage nu de uitzondering in plaats van de regel wordt.
- * Als die vakken zoals de onderwijsinstelling beweert, inhoudelijk zo onlosmakelijk geclusterd of verbonden zijn dat ze in een logische opeenvolging moeten worden afgelegd, wat kan dan zo belangrijk zijn dat het vak met de meeste studiepunten, nl. de Stage, daarop een uitzondering vormt? Men zou

geredelijk denken dat het precies in het belang van de kwaliteit van de vakinhoud is dat ook de Stage zo nauw mogelijk aansluit bij COM3 in de tijd. Door de stage met een schooljaar uit te stellen bekomt de examencommissie net het omgekeerde.

Wat de examencommissie nu beslist stemt overigens niet overeen met de beslissing van de afdelingsdirecteur die op 27 oktober 2015 in haar mail nogmaals het belang van de volgtijdelijkheidsregel onderstreept en daarin uitdrukkelijk stelt dat slagen voor COM3 conditio sine qua non is om deel te nemen aan de BAP... De examencommissie oordeelt zonder verdere commentaar het tegendeel maar maakt de regeling voor mij nog strenger en moeilijker door mijn stage naar een volgend schooljaar te projecteren.

En dan schrijft mevr. [S.] op 29 januari dat ik in februari 2016 kan afstuderen.

Begrijpe wie kan...Consistent en redelijk is anders.

De examencommissie schiet in zijn voortgangsbepaling duidelijk tekort aan de motiveringsplicht. Ik mag minstens verwachten dat de onderwijsinstelling de juridische en feitelijke overwegingen mededeelt waarop deze bepaling werd genomen.

Ik zie daarom geen enkele objectieve reden die dit kan verantwoorden en in verhouding staat tot de feiten en al zeker niet in een finaliteitsjaar. Het is altijd de bedoeling van de decreetgever geweest om de studietijd zo kort mogelijk te houden.

Vriendelijk verzoek daarom aan de interne beroepscommissie mij toe te staan ook de stage in februari 2016 af te leggen, naast Cases en de Bachelorproef, reeds toegestaan.

Op verzoek van de trajectbeheerder om mijn akkoord te geven met die bepaling, kan ik bijgevolg voorlopig niet ingaan. Ten eerste is mijn akkoord blijkbaar niet vereist voor een studievoortgangsbepaling.

Ten tweede zou ik daarmee de fouten regulariseren die zijn gebeurd terwijl ik geen beroep meer kan aantekenen tegen dingen die ik zelf heb goedgekeurd.

Overigens begrijp ik niet waar de studievoortgangsbewaker volgende melding vandaan haalt:

‘W20: Je behaalt momenteel geen studierendement van 20%. Opgelet, als je na de tweede examenkans nog steeds onder de 20% studierendement blijft, kan je je niet opnieuw inschrijven voor dezelfde opleiding voor de komende twee academiejaren.’

Ik kan alleen maar vermoeden dat misschien mijn punten van de stage in Canada nog niet zijn toegevoegd maar dat lijkt mij heel eigenaardig omdat ik dit verzoek al aan de afdelingsdirecteur stelde kort na mijn vertrek naar Toronto (oktober 2015). Op dit ogenblik beschik ik dus nog steeds niet over een geactualiseerde stand van zaken m.b.t. al mijn punten.

Daarmee schiet de onderwijsinstelling tekort aan de zorgvuldigheidsplicht.

Op dit ogenblik beschik ik – ondanks herhaaldelijk aandringen – nog steeds niet over een geactualiseerde examenstaat.

3. M.b.t. COM7 [REDACTED] en [REDACTED] van de heren [S.] en [V.G.].

In augustus 2015 wordt mij door de [hogeschool] een (waardevolle) stage toegekend in Ryerson-Canada. Niet mijn fout of verantwoordelijkheid dat ik wegens mijn afwezigheid gedurende 4 maanden het vak [REDACTED] niet heb kunnen volgen. In de plaats werd mij bij mail van 16/12/2015 een taak opgelegd met de volgende omschrijving:

- < [REDACTED] >
- Sector fastfoodketen
 - Leeftijd 18-35 jaar
 - Doelgroep vrouwen
 - Security als motivationeel segment

Rapport uitwerken van max. 20 pagina's vertrekkende vanuit de marktanalyse (concurrenten en positionering) enerzijds en insight in de doelgroep versus de sector anderzijds. Van daaruit een nieuw merk creëren: SWOT, visie, missie waarden, merkdefinitie, etc. Zie slide 16 '[REDACTED]' op [elektronisch platform].>

Voor de rest kon ik mijn plan trekken. In vergelijking met de andere studenten die de taak in groepen van 5 mochten ondernemen, moest ik het alleen doen met veel minder tijd en zonder coaching, begeleiding die hoog in het vaandel van [hogeschool] staat tot puntje bij paaltje komt. [REDACTED] gaat over 25 lesuren.

Op basis van summiere opdrachtgegevens zonder coaching en alleen in plaats van groep behaal ik een resultaat van 9 voor [REDACTED] en een resultaat van 8 voor [REDACTED].

De examenresultaten vermelden in geen enkele bewoording dat de lesgevers ook op maar enige manier hebben rekening gehouden met de discriminerende omstandigheden waarin ik de taak moest afleggen, zijnde alleen en niet in groep, zonder coachen en zonder de gevolgde lesuren daarvoor.

Bijgevolg is het gelijkheidsbeginsel niet gerespecteerd. Alle studenten zijn gelijk voor de wet of het decreet maar de eigen karakteristieken van mijn dossier verantwoorden een aangepaste behandeling en een soepeler beoordeling, die ik verdiende wegens mijn stage in het buitenland.

Zelfs al zouden de lesgevers zich beroepen op het beginsel van onpartijdigheid, dan nog gaan zij voorbij aan het feit dat het moet gaan om studenten die zich objectief in dezelfde situatie moeten bevinden, wat voor mij niet het geval was. Ik zat op stage in Toronto.

De opmerking van dhr. [S.] bij afgifte van mijn taak 'waarom moest daar nu zo'n spel van gemaakt worden' getuigt minstens van vooringenomenheid.

4. Inzagerecht met waarnemer voor de betwiste examens/programma-onderdelen.

Lopende dit interne beroep heb ik mevr. [V.T.], afdelingsdirecteur, op 29 januari verzocht om formeel inzage te krijgen met waarnemer enerzijds de examens [REDACTED] en [REDACTED] van mevr. [V.B.] en anderzijds in de examens / programma-onderdelen [REDACTED] en [REDACTED] van de heren [S.] en [V.G.].

Voor het eerste gedeelte van mevr. [V.B.] heb ik mevr. [L.L.] aangesteld als waarnemer, voor het tweede gedeelte ben ik nog op zoek naar een competente beroepskenner in het vakgebied.

In de mail van 29/1 ondertekend door mevr. [V.T.] maar verzonden door mevrouw [S.S.] (waarin communicatie van mijn examenresultaten) lees ik echter dingen die niet voorkomen in het OER van [hogeschool]:

- Nergens staat bij mijn weten vermeld in het OER dat een student die beroep aantekent moet aanwezig zijn op het feedbackmoment, wat dat ook moge betekenen
- U installeert verwarring tussen enerzijds een door de school georganiseerde feedback en het wettelijk voorziene inzagerecht; feedback is m.i. een informeel moment waarin de student met zijn examinant van gedachten kan wisselen over vragen en antwoorden tijdens het examen. Het inzagerecht daarentegen is een formele en juridische bevraging over de objectiviteit van de beoordeling en de bevraging tijdens het examen die de toets van de openbaarheid van examens moet doorstaan. Dat is totaal iets anders.
- Nergens in uw OER staat vermeld dat er een aanwezigheidslijst moet ondertekend worden en al evenmin dat er een attest van doen zou zijn dat beroep wordt ingediend, reden die mij vreemd is: ofwel wordt er beroep aangetekend ofwel niet met of zonder attest.

Omdat het inzagerecht in examens onvermijdelijk samenloopt met de (korte) termijn voor intern beroep bij de interne beroepscommissie maak ik alle voorbehoud voor de nog te verwachten rapporten van enerzijds mevr. [L.L.] m.b.t. [REDACTED] en [REDACTED] en anderzijds het rapport van de nog aan te stellen waarnemer inzake [REDACTED] en [REDACTED]. Deze zullen de kwaliteit en de inhoud van mijn examenresultaat bespreken.

Ik voeg die nog binnen te komen rapporten toe aan het dossier dat bij gebreke van positieve beslissing van de interne beroepscommissie deel zal uitmaken van het externe beroep.

Zoals uiteengezet in de mail aan mevr. [T.T.] wens ik het inzagerecht uit te oefenen volgens de regels van openbaar bestuur, zoals uitgedrukt in het OER van [hogeschool]. D.w.z. anoniem inzagerecht door mijn waarnemers in de betrokken examenresultaten en hun beoordeling om na te gaan of het gelijkheidsbeginsel niet geschonden is in de verbetering van een bepaalde vraag in vergelijking tussen verschillende studenten en/of mijn examens/taken niet op discriminerende wijze werden verbeterd.

5. Samengevat

Aan de interne beroepscommissie verzoek ik:

* mij als geslaagd te beschouwen voor het individuele examencontract COM3 en dit bij gebreke aan vooraf gepubliceerde afrondingsregels en wegens de wanverhouding tussen 0,5 afrondingspunten die 75% van een studietrajectjaar hypothekeren met volgtijdelijkheid; ik beroep mij op de kennelijke onredelijkheid van deze beslissing

Voor zover de interne beroepscommissie meent dat ik desondanks niet geslaagd zou zijn voor het examencontract COM3 verzoek ik=

* mij toestemming te geven om de Stage desalniettemin in februari 2016 te starten wegens het ontbreken van de motivering van de examencommissie in haar beslissing d.d. 29/01/2016 en de kennelijke onredelijkheid om in een finaliteitsjaar voor een half afrondingspunt mijn stage naar een nieuw schooljaar te verplaatsen.

In derde instantie vraag ik de interne beroepscommissie om de punten van COM7 te corrigeren met een soepeler beoordeling die het gelijkheidsbeginsel tussen de studenten respecteert

Ten vierde verzoek ik dezelfde commissie mij een redelijke termijn te geven om met waarnemers het inzagerecht te realiseren op alle in dit beroepsschrift gevatte examens.”

De interne beroepscommissie behandelt het intern beroep in zitting van 12 februari 2016 en komt daarbij, na het beroep ontvankelijk te hebben bevonden, tot de volgende beslissing:

“Met betrekking tot Com3:

Verzoekster legt uit dat het opleidingsonderdeel uiteen valt in een gedeelte [REDACTED] en een deel [REDACTED]. Ze haalde hiervoor een 8, respectievelijk een 11/20. Gemiddeld komt dit volgens verzoekster neer op 9,5/20, en dit cijfer werd naar 9/20 afgerond. Verzoekster vraagt dit niet naar beneden af te ronden.

Die afrondingsregel is geen marginaal probleem, aangezien het opleidingsonderdeel Com3 het opleidingsonderdeel is met de meeste volgtijdelijkheid.

Niet slagen voor Com3 belet verzoekster deel te nemen aan de Bachelorproef (4 studiepunten), cases (8 studiepunten) en stage (17 studiepunten). In het derde jaar worden ook nog Com6 en Com7 uitgesloten.

Binnen deze context is het gebrek aan gepubliceerde afrondingsregel geen kwestie meer van halve punten maar neemt het een disproportioneel overwicht van 75 % van verzoeksters' slaagkansen.

Daarnaast stelt verzoekster de vraag of een dergelijk overgewicht van één opleidingsonderdeel niet kennelijk onredelijk is.

Verzoekster stelt zich de vraag of de volgtijdelijkheidsregels ook gelden nu het opleidingsonderdeel werd afgelegd onder examencontract en niet onder de vorm van een diplomacontract.

Daarnaast verwijst verzoekster ook naar onregelmatigheden gedurende het examen. Toen aan mevrouw [V.B.] gevraagd werd wat voor antwoord ze verwachtte op de open vraag, zegde ze eerst: “vul maar iets in, het zal wel juist zijn”. Een halve minuut later zei ze: “ik weet zelf niet wat ik als antwoord op die vraag moet invullen”. Volgens verzoekster is het hiermee duidelijk dat de examinerator geen modelantwoorden opgesteld had.

Verwerende partij legt uit dat het opleidingsonderdeel [REDACTED] uit 2 leereenheden bestaat: [REDACTED] (4 studiepunten) en [REDACTED] (3 studiepunten). Verzoekster behaalde voor [REDACTED] een 8/20 en voor [REDACTED] een 11/20. Dat betekent dat het gewogen gemiddelde 9,28/20 bedraagt. Aangezien de ECTS-fiche geen vermelding maakt van een specifieke verrekening van de deelquoteringen van de leereenheden, werd de mathematische afronding toegepast.

Een deliberatie voor dit opleidingsonderdeel kan evenmin, nu Com3 een opleidingsonderdeel van 7 studiepunten betreft. Artikel 84 van het studiecontract 2015-2016 voorziet een deliberatie in het diplomajaar.

Concreet beschikt elke student over het geheel van de studieloopbaan van 180 studiepunten over een marge van 6 studiepunten. Opleidingsonderdelen van 7 studiepunten komen dus niet in aanmerking voor deliberatie.

Op het niveau van het opleidingsonderdeel gaat het over 9,28/20 maar op het niveau van de leereenheid gaat het over een 8/20. Een 8/20 betekent dat de student duidelijk de beoordelingscriteria niet bereikt heeft. Het betreft een ernstig tekort. Bij het bepalen van de scores van de leereenheid [REDACTED] wordt in principe een cesuur van 12/20 gehanteerd. Dat werd ook meegedeeld via de examenopgave.

Als we de deelscores van verzoekster bekijken (zie bijlage 1) en de cesuur toepassen zoals vooraf aangekondigd (cesuur 12/20), dan behaalt verzoekster eigenlijk maar 7/20 (7,25/20). Uiteindelijk werd voor alle studenten de cesuur verlegd naar 11/20, waardoor men voor verzoekster op een 8/20 uitkwam.

De volgtijdelijkheid van het opleidingsonderdeel is ingegeven vanuit de inhoud van het vak. Het bevat inhoudelijk heel wat belangrijke materie die studenten nodig hebben om te gebruiken voor het opleidingsonderdeel Cases (studenten maken een communicatieplan voor een externe opdrachtgever), de bachelorproef en de stage. De volgtijdelijkheid tussen enerzijds COM3 en anderzijds cases, bachelorproef en stage heeft niet te maken met de zwaarte van het vak maar wel met bepaalde inhoud.

Wat de beoordeling op zich betreft, nu er ingeschreven werd via een examencontract, verwijst de opleiding naar artikel 84 in fine van het studiecontract: *“Deze deliberatieregels gelden enkel voor studenten ingeschreven met een diplomacontract of een examencontract met het oog op het behalen van een diploma”*.

De betrokken docent ([E.V.B.]) ontkent verder dat ze zou gezegd hebben dat ze het antwoord op de open vraag niet zou weten. Los van dit alles meent de opleiding dat dit nog niet hoeft te betekenen dat het examen niet objectief zou zijn verbeterd.

De leereenheid [REDACTED] wordt gegeven door drie docenten ([E.V.B.], [G.S.] en [G.B.]). Zij maken samen het examen op en de punten worden ook door hen samen vastgelegd. Dit om de objectiviteit bij het verbeteren en de gelijke behandeling van de studenten te garanderen.

Met betrekking tot de studievoortgangsbepaling van 29 januari 2016

Verzoekster stelt dat de examencommissie besliste om de regels van de volgtijdelijkheid los te laten voor het opleidingsonderdeel Cases en het opleidingsonderdeel Bachelorproef, maar niet voor het opleidingsonderdeel Stage. Als de regels van de volgtijdelijkheid zo cruciaal zijn voor de opleiding, dan is dit voor alle opleidingsonderdelen of voor geen enkel. Verzoekster vraagt zich af waarom het uitgesloten is om deel te nemen aan het opleidingsonderdeel met de meeste studiepunten.

Volgens verzoekster maakt de examencommissie het haar nog strenger door haar stage naar een volgend academiejaar te projecteren.

Verzoekster begrijpt niet waarom mevrouw [S.] schreef dat ze in februari 2016 kan afstuderen.

De examencommissie schiet tekort in haar motiveringsplicht. Verzoekster verwacht minstens de juridische en feitelijke overwegingen te krijgen waarop de beslissing genomen is. Verzoekster vraagt aan de interne beroepscommissie om de stage vanaf februari te mogen afleggen.

Tenslotte vraagt verzoekster waarom de code W20 opgenomen werd in het rapport. Verzoekster vermoedt dat de punten behaald in Canada niet opgenomen werden. In die zin verwijt ze verwerende partij ook een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

Verwerende partij legt uit dat de examencommissie op 28 januari 2016 besliste dat verzoekster uitzonderlijk mocht inschrijven voor Cases en Bachelorproef. Bij een strikte toepassing van de volgtijdelijkheidsregel, zou ze het komende semester noch Stage, noch Cases noch Bachelorproef mogen doen. Zij is immers niet geslaagd voor [REDACTED]. Aangezien verzoekster al ver gevorderd is in haar traject en gelet op haar particuliere situatie de volgtijdelijkheidsregel voor haar betekenen dat zij het komende semester geen vakken kan opnemen. Dit leek de examencommissie niet billijk, vandaar dat een uitzondering werd toegestaan voor Cases en Bachelorproef. Die uitzondering werd niet toegestaan voor de Stage omwille van twee redenen. Vooreerst zou haar programma dan te zwaar zou worden. De combinatie tussen Cases, Bachelorproef en Stage wordt ook niet aan andere studenten toegestaan. Studenten in een modeltraject starten met hun Bachelorproef in het eerste semester en worden hierbij gecoacht. In het tweede semester werken zij hun Bachelorproef af en nemen Cases en Stage op.

Bovendien wordt het opleidingsonderdeel stage beschouwd als een afsluitend project waarbij de student extern moet bewijzen dat hij de noodzakelijke inhouden beheerst. Voor Cases en Bachelorproef is er nog meer coaching vanuit de opleiding. Voor de stage is het daarom nog belangrijker dat studenten minimaal de inhouden van de communicatievakken uit de tweede schijf beheersen (waaronder [REDACTED]).

Bij de bekendmaking van de studievoortgangsbeslissing aan de studente werd inderdaad geen motivering toegevoegd. Deze is haar ondertussen nagestuurd (zie bijlage 2).

Het schrijven van mevrouw [S.] betreft uiteraard een administratieve vergissing. Er werd wel degelijk bedoeld: februari 2017. Deze fout werd ondertussen rechtgezet. De vermelding W20 verschijnt automatisch op alle rapporten van de studenten die de 20%-norm niet gehaald hebben. Aangezien verzoekster in het eerste semester via een examencontract ingeschreven is voor [REDACTED] en zij hiervoor niet geslaagd is, verschijnt deze maatregel automatisch op haar rapport.

Met betrekking tot Com7

Verzoekster voelt zich gediscrimineerd omdat ze voor dit opleidingsonderdeel een vervangende taak moest doen, en dus “haar plan moest trekken”, terwijl haar medestudenten in groepjes van 5 hiervoor mochten samenwerken. Het is volgens verzoekster niet haar schuld dat ze ingevolge afwezigheid 4 maanden de leereenheid [REDACTED] niet kon volgen.

Volgens verzoekster werd het gelijkheidsbeginsel geschonden.

Bij de start van het academiejaar schreef verzoekster zich niet in voor de opleidingsonderdelen [REDACTED] omdat zij niet voldeed aan de volgtijdelijkheidsregels. Zij moet immers geslaagd zijn voor [REDACTED] om te kunnen inschrijven voor [REDACTED] (volgtijdelijkheidsregels). In de loop van het semester beseft ze dat dit betekent dat ze nog een volledig jaar extra zal moeten studeren. Daarop neemt de vader contact op met de opleidingsdirecteur om het dossier van verzoekster te bespreken. Om de studievoortgang te bevorderen en om ervoor te zorgen dat ze geen volledig jaar extra moet doen, wordt voor haar de volgtijdelijkheid doorbroken en krijgt ze de kans om toch in te schrijven voor [REDACTED]. Verzoekster zat toen al in Canada en wist dat de consequentie van deze extra inschrijving was dat ze het vak zelfstandig via opdrachten zou moeten afleggen. Het was haar keuze om deze extra inschrijving onder deze voorwaarden op te nemen.

De docenten hebben haar de opdracht doorgemailed. Zij had wel degelijk de kans om via mail extra uitleg of feedback te vragen. Dat heeft ze niet gedaan.

Voor alle studenten van dit opleidingsonderdeel worden dezelfde beoordelingscriteria gehanteerd. Een soepeler beoordeling zou betekenen dat we voor verzoekster andere criteria hanteren, wat in een systeem van competentiegericht hoger onderwijs uiteraard niet mogelijk is.

Inzagerecht met waarnemer voor de betwiste examens/programmaonderdelen

Verzoekster vraagt inzagerecht met waarnemer voor de examens [REDACTED] en [REDACTED] van mevrouw [V.B.] en anderzijds in de examens/ programma onderdelen van de heren [S.] en [G.].

Volgens verzoekster staat nergens in het OER dat de student die beroep aantekent, verplicht moet aanwezig zijn op het feedbackmoment.

Verzoekster stelt dat de hogeschool verwarring sticht tussen een door de school georganiseerd feedback en het inzagerecht.

Nergens in het OER staat dat er een aanwezigheidslijst moet ondertekend zijn.

Verzoekster baseert zich voor het inzagerecht op het decreet openbaarheid van bestuur.

Verwerende partij is van oordeel dat inzagerecht kan verleend worden voor de examens waar zij een belang kan aantonen. Dit geldt voor de examens van de studenten van haar klasgroep die hetzelfde examen aflegden. De betrokken studenten dienen evenwel de toestemming hiervoor te geven.

Het inkijken van het examen van verzoekster zelf samen met de verbeterleutel vormt uiteraard geen probleem. Op die manier kan ze oordelen of de verbetering van haar examen correct gebeurde. Daarvoor hoeft zij de examens van de andere studenten niet in te kijken. Zij heeft geen argumenten om te vermoeden dat examens

van andere studenten niet correct zouden verbeterd zijn. Indien andere studenten dit vermoeden kunnen zij zelf inzage vragen.

De opleiding betreurt hierbij sterk dat verzoekster niet aanwezig was op de feedbackdag. Indien zij contact had genomen met de betrokken docent dan had die docent toelichting kunnen geven bij haar score en de wijze van verbeteren. Verzoekster was niet aanwezig en toch vermoedt zij, zonder verdere informatie, dat zij op een discriminerende wijze beoordeeld werd. Dit vermoeden is enkel gebaseerd op haar score, wat geen bewijs is noch vermoeden kan opwekken van subjectiviteit.

Verwerende partij vraagt zich af of een student op basis van een vermoeden van subjectiviteit en puur op basis van een score een belang aantoonst om inzage te krijgen in de examens van haar medestudenten.

Besluit van verzoekster

Verzoekster vraagt geslaagd verklaard te worden voor Com3, bij gebrek aan duidelijke afrondingsregels, en de onredelijke gevolgen hiervan, gelet op de volgtijdelijkheidsregels.

Ondergeschikt:

Toestemming om stage 3 te mogen beginnen in februari 2016

Verzoekster vraagt, wat Com 7 betreft, een soepeler beoordeling, die het gelijkheidsbeginsel tussen de studenten respecteert.

Verzoekster vraagt een redelijke termijn om inzage te krijgen over de in het beroepsschrift gevatte examens.

Verwerende partij besluit dat verzoekster 8/20 haalde voor de leereenheid [REDACTED]. Dit toont duidelijk aan dat verzoekster de beoogde competenties voor dit onderdeel niet behaalde. Dit is eveneens de kern van de discussie. Studenten die de competenties niet behaald hebben maken een tragere studievoortgang. Zolang zij die competenties niet behaald hebben kunnen zij niet afstuderen. De opleiding betreurt dat verzoekster verschillende argumenten probeert aan te halen om toch te mogen inschrijven voor stage maar er wordt voorbijgegaan aan het belang van het bereiken van de beoogde competenties.

Beoordeling door de interne beroepscommissie:

Voor wat betreft Com3

De interne beroepscommissie stelt vast dat de ECTS fiche inderdaad een opdeling maakt van 4 studiepunten voor [REDACTED] en 3 studiepunten voor [REDACTED]. Dit komt dan neer op een totaal van 9,28/20, wat mathematisch uiteraard niet naar een 10/20 kan afgerond worden.

Het punt kwam tot stand na de quoterings 8/20 voor de leereenheid [REDACTED] en 11/20 voor [REDACTED]. Die 8/20 is al een gevleid cijfer, nu voor alle studenten de cesuur verlaagd werd van 12/20 naar 11/20.

Het middel kan niet gevolgd worden.

Het klopt inderdaad dat een opleidingsonderdeel met 7 studiepunten, nooit in aanmerking komt voor deliberatie. Verder kan evenmin ingegaan worden op de vraag van verzoekster om het vak op zich te bekijken, gelet op de inschrijving via examencontract.

Artikel 84 van het studiecontract 2015-2016 stelt heel duidelijk dat de deliberatieregels gelden voor studenten die ingeschreven zijn via een diplomacontract, alsook voor studenten die zich inschreven met een examencontract met het oog op het behalen van een diploma.

Het argument kan niet gevolgd worden.

Het al dan niet loslaten van een volgtijdelijkheidsregel voor Com3 houdt geen studievoortgangsbeslissing in waarvoor de interne beroepscommissie bevoegd is.

De interne beroepscommissie stelt vast dat de opleiding deze regel niet te streng toepast, aangezien ze afwijkingen toestond in het voordeel van verzoekster.

Hierdoor werd de studievoortgang niet nodeloos vertraagd. Het is de autonome bevoegdheid van de examencommissie om hier evenwel grenzen aan te stellen, waardoor ze in casu niet toestaat om het opleidingsonderdeel stage 3 te laten volgen.

Het middel kan niet gevolgd worden.

De interne beroepscommissie kan niet achterhalen of een docent nu wel, dan niet uitspraken deed op het examen. Deze kunnen niet verantwoorden dat een negatief cijfer zou kunnen omgebogen worden in een positief resultaat.

Het middel kan niet gevolgd worden.

Het beroep wordt, voor dit opleidingsonderdeel, verworpen.

Voor wat betreft de studievoortgangsbeslissing van 29 januari 2016

Ook hier betreft het voornamelijk een herhaling van de regels rond de volgtijdelijkheid, waarvoor de interne beroepscommissie hierboven reeds een standpunt in nam. Bij nalezing van de motivering stelt de interne beroepscommissie vast dat deze niet willekeurig genomen werd, en dat zoveel als mogelijk werd ingegaan op de particuliere context waarin verzoekster zich bevindt.

Het middel kan niet gevolgd worden.

Het is evident dat de correspondentie van mevrouw [S.] een verschrijving betreft, wat geen recht opent voor verzoekster.

Het argument kan niet gevolgd worden.

Het beroep ingesteld op basis van deze argumenten, wordt verworpen.

Wat betreft Com7

De interne beroepscommissie stelt vast dat verzoekster eerst een afwijking op de regel vraagt, deze verkrijgt, om nadien te stellen dat er in strijd met het gelijkheidsbeginsel gehandeld werd. Het gelijkheidsbeginsel houdt in dat mensen die zich in dezelfde situatie bevinden, op dezelfde manier moeten behandeld worden.

In casu stelde verwerende partij voor om voor dit opleidingsonderdeel een vervangtaak te maken, nu ze in Canada zat voor haar stage.

De interne beroepscommissie ziet hier geen strijdigheid in met het gelijkheidsbeginsel. Integendeel stelt ze vast dat de opleiding getracht heeft verzoekster met deze vervangopdracht verzoekster zoveel als mogelijk te stimuleren in haar studievoortgang.

Een soepelere verbetering kan uiteraard niet. Ook in de vervangopdracht moet verzoekster immers bewijzen dat de competenties bereikt werden.

Het beroep, ingesteld tegen het opleidingsonderdeel Com7, wordt verworpen.

Wat betreft het inzagerecht

De interne beroepscommissie is van oordeel dat het inzagerecht enerzijds, en de feedback anderzijds, twee onderscheiden zaken betreft.

Verzoekster wordt gevraagd om, in het kader van deze procedure, naar het feedbackmoment te komen. Dit staat verwoord in artikel 125 van het studiecontract 2015-2016, en heeft enkel de bedoeling om de student met kennis van zaken te laten beslissen om al dan niet beroep aan te tekenen. Decretaal moet het beroep ingesteld worden binnen een vervaltermijn van vijf kalenderdagen na kennisname van de studievoortgangsbepaling (artikel II. 283 Codex Hoger Onderwijs). Verwerende partij heeft hier geen verwarring gezaaid, aangezien ze verplicht is de door de decreetgever opgelegde regels, evenals deze die neergeschreven werden in het studiecontract 2015-2016, na te leven.

Dit neemt niet weg dat verzoekster daarnaast een inzagerecht behoudt op basis van het decreet openbaarheid van bestuur.

Hoewel het niet de bevoegdheid is van de interne beroepscommissie, meent zij dat de student enkel het eigen examen kan inkijken. Andere examens inkijken, zou een schending van de privacyregels uitmaken, wat uiteraard niet kan. Er kan wel ingegaan worden op de vraag van de betrokkene om dit toch te doen, mits de examens voldoende geanonimiseerd kunnen worden.

Het inzagerecht moet daarom beperkt worden tot de examens van dezelfde klasgroep van verzoekster, omwille van het aan te tonen belang.

Het beroep wordt toegestaan, in die zin dat beperkte inzage dient te worden verleend, in de contouren zoals hierboven geschetst.

Besluit

De Interne Beroepscommissie van de [verwerende partij] beslist na beraadslaging dat het beroep ontvankelijk is, maar ongegrond.

Dit is de vierde bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet evenmin redenen om, onverminderd het onderstaande, zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is vormelijk ontvankelijk.

Verwerende partij maakt, wat de ontvankelijkheid van de middelen betreft, wel volgende algemene opmerking:

“Verwerende partij merkt op dat het verzoekschrift heel wat uitgebreider is dan het initiële verzoekschrift voor de interne beroepscommissie. Het is vaste rechtspraak van de Raad dat een nieuw middel niet op ontvankelijke wijze voor het eerst voor

de Raad kan worden opgeworpen, tenzij het een middel betreft dat is gericht tegen de wijze waarop het intern beroep werd behandeld, het middel betrekking heeft op elementen waarvan de verzoekende partij pas bij inzage van het administratief dossier in de procedure voor de Raad kennis kon nemen, of het middel de openbare orde raakt. (zie o.m. RvStvb. 10 februari 2011, nr.2011/008).”

Deze exceptie zal bij elk middel worden onderzocht in de mate dat verwerende partij de exceptie herneemt of, in voorkomend geval, de Raad van oordeel is ze ambtshalve te moeten opwerpen.

V. De middelen

Eerste middel

Verzoekende partij steunt een eerste middel op het redelijkheidsbeginsel, de motiveringsplicht, machtsafwending en de openbaarheid van bestuur.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert aan dat het kennelijk onredelijk is om aan het opleidingsonderdeel [REDACTED], dat slechts 7 studiepunten vertegenwoordigt, een dermate grote volgtijdelijkheid te koppelen dat bij gemis aan een credit voor dat opleidingsonderdeel, de inschrijving wordt uitgesloten voor de opleidingsonderdelen Bachelorproef (5 studiepunten), Cases (8 studiepunten), Stage (15 studiepunten), [REDACTED] (6 studiepunten) en [REDACTED] (5 studiepunten), zodat – nog steeds volgens de uiteenzetting van verzoekster – een opleidingsonderdeel van 7 studiepunten de studievoortgang voor 39 studiepunten uitsluit.

Verzoekster wijst op de financiële en economische impact van het overdoen van een jaar (studiebeurzen, kindergeld, subsidies, inschrijvingsgelden).

Tevens doet verzoekster gelden dat de bestreden beslissing al te summier op dit argument heeft geantwoord, met name enkel door verwijzing naar de competenties die het opleidingsonderdeel [REDACTED] beoogt. Ter zake stelt verzoekster dat bepaalde aspecten zoals het opstellen van communicatieplannen reeds verworven kunnen zijn via andere opleidingsonderdelen. Zij erkent dat de hogeschool vrij haar leerplan kan organiseren, maar stelt daarnaast dat volgtijdelijkheid ook een instrument kan zijn om de studieduur kunstmatig te verlengen, wat dan machtsafwending zou uitmaken.

Verzoekster wijst er ook op dat zij spijs herhaald aandringen nooit de slaagstatistieken voor dit opleidingsonderdeel heeft bekomen, en dat dit in strijd is met de regels inzake openbaarheid van bestuur.

In haar *antwoordnota* repliceert de verwerende partij wat het eerste middel betreft als volgt:

“Dit middel werd niet als zodanig als middel naar voor gebracht voor de interne beroepscommissie. Wel werd bij de uitwerking van het eerste middel, m.b.t. Com3, door verzoekster gesteld dat het slagen voor Com3, een opleidingsonderdeel van 7 studiepunten, de toegang tot 39 studiepunten bepaalt, terwijl een volledig opleidingsjaar slechts uit 60 studiepunten bestaat.

Voor zover de Raad de uitwerking van dit punt niet als een nieuw middel beschouwt, maar wel als een verbijzonderde argumentatie van een eerder middel, stelt verwerende partij het volgende:

Artikel I.3, 74° van de codex hoger onderwijs formuleert de definitie van volgtijdelijkheid als : “*de door het instellingsbestuur bepaalde regels inzake het gevolgd hebben van of het geslaagd zijn voor een opleidingsonderdeel of opleiding vooraleer een student een examen kan doen over een ander opleidingsonderdeel of een andere opleiding*”

Art. II.201 §1 van dezelfde codex verplicht de onderwijsinstelling dat: *Het diplomacontract omvat ten minste volgende vermeldingen, desgevallend onder verwijzing naar de toepasselijke bepalingen van het onderwijs- en examenreglement: (...)*

3° de opleidingsonderdelen die in het traject moeten of kunnen worden opgenomen en de studieomvang en volgtijdelijkheid van deze opleidingsonderdelen”;

Het is dus zaak van de hoger onderwijsinstelling om zich te organiseren, en niet aan verzoekster, noch enige andere partij. Evenmin is het aan de Raad om zich in de plaats te stellen van de bevoegde onderwijsinstelling. Wel ziet de Raad erop toe of de genomen beslissingen binnen de grenzen van de redelijkheid liggen.

In casu is dit meer dan het geval. Verzoekster toont zelf aan dat de hoger onderwijsinstelling haar volgtijdelijkheidsregel in grote mate losliet in het belang van de student.

Eind oktober 2015 vroeg verzoekster immers reeds een afwijking om zich in te schrijven voor de opleidingsonderdelen Com6 en Com7. Dit werd haar door de opleidingsdirecteur toegestaan zodat verzoekster, wanneer ze in de januarizitting voor COM3 zou slagen, nog dit academiejaar kon afstuderen.

De volgtijdelijkheid werd met andere woorden niet restrictief toegepast en in het voordeel van de student reeds voor een eerste keer losgelaten.

Na het niet slagen voor Com3 in de januari zittijd, kon verzoekster omwille van de volgtijdelijkheidsregels dit academiejaar niet meer afstuderen. In de praktijk kon ze niet meer inschrijven voor de opleidingsonderdelen Cases, bachelorproef en stage.

De opleiding argumenteert de volgtijdelijkheid door te stellen dat het opleidingsonderdeel [REDACTED] inhoudelijk heel wat belangrijke materie bevat die studenten nodig hebben om te gebruiken voor de opleidingsonderdelen Cases (studenten maken een communicatieplan voor een externe opdrachtgever), de bachelorproef en de stage. De volgtijdelijkheid tussen enerzijds COM3 en anderzijds cases, bachelorproef en stage heeft niet te maken met de zwaarte van het vak maar wel met bepaalde inhouden.

Omdat verzoekster al ver gevorderd is in haar traject en de strikte toepassing van de volgtijdelijkheid in haar situatie zou betekenen dat zij het komende semester geen vakken meer kon opnemen, besloot de examencommissie om een uitzondering in het voordeel van verzoekster toe te staan waardoor ze kon inschrijven voor Cases en Bachelorproef. Een semester zonder de mogelijkheid te hebben voortgang te maken vond de examencommissie onredelijk. Die uitzondering werd niet toegestaan voor de Stage, en de opleiding motiveerde dit als volgt:

“Vooreerst zou haar programma dan te zwaar zou worden. De combinatie tussen Cases, Bachelorproef en Stage wordt ook niet aan andere studenten toegestaan. Studenten in een modeltraject starten met hun Bachelorproef in het eerste semester en worden hierbij gecoacht. In het tweede semester werken zij hun Bachelorproef af en nemen Cases en Stage op.

Bovendien zien we stage als een afsluitend project waarbij de student extern moet bewijzen dat hij de noodzakelijke inhouden beheerst. Voor Cases en Bachelorproef is er nog meer coaching vanuit de opleiding. Voor de stage is het daarom nog belangrijker dat studenten minimaal de inhouden van de communicatievakken uit de tweede schijf beheersen (waaronder [REDACTED]).”

Verzoekster beschuldigt verwerende partij van machtsafwending omdat ze niet ingaat op onder meer de vraag om de slaagstatistieken van COM3 te bekomen. Verzoekster meent ons inziens ten onrechte dat het decreet openbaarheid ons zou verplichten haar die informatie te bieden. Er moet altijd nog een belang aangetoond worden alvorens zo’n statistiek moet worden opgemaakt en vrijgegeven. Van belang is dat verzoekster correct behandeld is.

Verzoekster kreeg het aanbod om het eigen examen in te kijken, en kreeg daarbij de modelantwoorden op de vragen. Verzoekster was daar niet in geïnteresseerd. Ten onrechte ging ze ervan uit dat ze, eens het examen had ingekeken, haar verdere inzagerecht definitief uitgeput was. Dit is uiteraard niet het geval.

Besluit:

Verzoekster stelt hier ten onrechte dat de opleiding vasthoudt aan de strikte regels van de volgtijdelijkheid. Hierboven werd aangetoond dat verzoekster reeds tweemaal een afwijking kreeg van de strikte regels van de volgtijdelijkheid.

Verwerende partij houdt enkel vast aan de strikte volgtijdelijkheid, voor wat betreft het opleidingsonderdeel stage. Dit is haar goed recht. Verwerende partij kan moeilijk enige machtsafwending verweten worden. Integendeel stelde ze zich

maximaal soepel op, om de studievoortgang van verzoekster niet nodeloos te verlengen.

Verwerende partij dient niet te motiveren waarom ze haar regels toepast. Verzoekster ondertekende het toetredingscontract. Dit impliceert ook de toepassing van de ECTS regels. Toch geeft de examencommissie duiding bij haar beslissing om de volgtijdelijkheidsregel los te laten in het voordeel van de student. Blijkbaar is dit niet genoeg.

Daarnaast stelt verwerende partij vast dat verzoekster voortdurend woorden verdraait of in haar voordeel uitlegt. De interne beroepscommissie stelt vast dat de cesuur op 11/20 is gebracht in plaats van op de aangekondigde 12/20. Dit is evenwel geen bewijs dat er iets mis zou zijn met het opleidingsonderdeel, of met het personeelslid dat dit opleidingsonderdeel geeft.

Het middel is ongegrond.”

Verzoekster harerzijds bekritiseert in haar *wederantwoordnota* het juridisch verweer van de instelling en stelt dat verwerende partij zelf de onredelijkheid van de volgtijdelijkheid heeft erkend door verzoekster toe te laten bijkomende inschrijvingen te nemen voor verschillende opleidingsonderdelen. Zij betreft daarbij ook haar verblijf in het buitenland (uitwisselingsprogramma) en het bijkomend grievend effect om in die omstandigheden slechts een te beperkt programma te kunnen opnemen.

Het ogenblik waarop verwerende partij de toelating heeft verleend om toch voor bijkomende opleidingsonderdelen in te schrijven, komt volgens verzoekster te laat. Eind september is verzoekster immers reeds een maand in Canada.

Verzoekster zet vervolgens nog het volgende uiteen:

“De trajectbeheerder en de opleidingsdirecteur wéten zeer goed dat de onredelijke toepassing van de volgtijdelijkheidsregels op COM3 voor gevolg heeft dat een student amper 1/3 van zijn SP kan opnemen, lees: de rest van het schooljaar met zijn duimen kan zitten draaien.

Men zou geredelijk denken dat de school dan bij wijze van uitzondering de volgtijdelijkheidsregel zou loslaten. Als je erkent dat de regel een ongewild effect heeft in de studievoortgang is dat logisch.

Méér, in acht genomen mijn feitelijk afwezigheid in de maanden sept-dec 2015 in België, lijkt het even logisch dat de verworven studiepunten voor vakken in Canada worden aangerekend op de vakken COM6 en COM7 die ik niet kan volgen.

Die aanrekening heeft niets met volgtijdelijkheid te zien omdat volgtijdelijkheid vakinhoudelijk is. In het extern beroep voor de Raad bewijs ik onder punt 2.2 m.i. afdoende dat er geen vakinhoudelijk verband bestaat tussen de vakken in Canada

en de vakken in België. De toepassing van de regel van de volgtijdelijkheid faalt daarom in zijn specifieke motiveringsplicht.

Verweerster wil dit vanzelfsprekend als zagezegd nieuw middel uit de debatten verwijderen maar argumenteert zelf in de beslissing van zijn interne beroepscommissie dat de volgtijdelijkheid van COM3 vakinhoudelijk is. Het kan mij als student niet aangerekend worden dat ik op die motivering beroep doe bij deze.

De opleidingsdirecteur heeft m.a.w. de volgtijdelijkheidsregel verkeerd toegepast bij de aanrekening van de in Canada te verdienen studiepunten in België. COM6 en COM7 hadden moeten “vrijgesteld” worden. Zoals dat overigens ook voor andere Canada studenten het geval is. Inzage die de school altijd kan geven.

De opleidingsdirecteur - die per se de orthodoxie van de volgtijdelijkheidsregel wil doordrukken - maakt een tweede fout door een vervangend werkje voor COM7 te verplichten. Vakinhoudelijk kan dit nauwelijks. COM7 is een werkcollege, groeivak waarin de leerkrachten met de leerlingen in groepen van 5 samen een merk ontwikkelen. Reden waarom de leerkrachten zelf dit op afstand niet konden begeleiden en persoonlijk contact met mij wensten om het uit te leggen. De opleidingsdirecteur weet zeer goed dat dit een noodoperatie is pour les besoins de la cause en dat het niet overeenstemt met de motivering als zou [de hogeschool] de studenten zoveel mogelijk ondersteunen opdat ze een voldoende kans op slagen hebben. Dit was in deze onmogelijk en reden te méér om op dat ogenblik reeds de volgtijdelijkheidsregel los te laten, en al zeker als deze op vakinhoudelijkheid is gesteund: het vervangend werkje kan onmogelijk vakinhoudelijk de lessen en het werkcollege vervangen.

Het resultaat is dan ook dat ik niet slaag. Zie in dit verband punt 7.

Dat het loslaten van de volgtijdelijkheidsregels de enige juiste oplossing was, bewijst de afdelingsdirecteur enkele maanden later waar ze de regel onder druk van de omstandigheden loslaat door mij toch toegang te geven tot de vakken Cases en BAP maar niet tot de stage (zie punt 7).

Het kwaad is echter geschied. Door de late en verkeerde reactie van de opleidingsdirecteur kan ik slechts 21 van de beloofde 31 SP opnemen want de inschrijvingen in Ryerson zijn afgesloten sinds 18/9. En had ik voldoende SP mogen opnemen in Canada dan had ik COM6 en COM7 niet hoeven af te leggen en had ik voor COM7 een vrijstelling in plaats van nu een onvoldoende.

De opleidingsdirecteur doet nog een laatste poging om méér SP te bekomen in Canada, maar too little, too late, het dossier is véél te ver gevorderd.

De school stelt in haar antwoord op beroep dat ik met de hele regeling akkoord was. Dit gaat echter om een gedwongen akkoord bij gebrek aan beter en in essentie om belangrijke studievoortgangsbeslissingen waarop de school dan melding moet geven dat ik daarvoor beroep kan indienen, quod non.

Het wordt nog erger...

21 februari 2016 : Ik teken een document waarop de studiepunten die ik in Canada verdienen worden geconverteerd naar SP in België. De conversieregel is x 2 maar wordt voor één van de vakken niet toegepast.

Ik ontdekte dit pas onlangs. In plaats van 21 SP heb ik in Canada 24 SP verdiend. Dit strookte echter niet met de beslissing van de trajectbeheerder en de opleidingsdirecteur die me krachtens de volgtijdelijkheidsregel slechts 21 SP wilden geven.

Omdat verdiende studiepunten nu éénmaal verdiende studiepunten zijn die niet kunnen afgenomen worden (het betreft immers verworven competenties), heb ik ze moeten aftekenen. En dit in weerwil van wat de opleidingsdirecteur mij op 21 oktober 2015 schreef : “als [verzoekster] in Canada credits verworven heeft, dan MOETEN we die toekennen”. Het tegendeel is gebeurd.

Het was zo urgent voor de school dat ik twee keer hetzelfde document heb moeten aftekenen, één op datum hierboven en nog eens hetzelfde op datum van 13.01.2016.

Nogmaals, de betekenis daarvan ontsnapte mij op dat ogenblik. Zie verder punt 7.

Die verdiende SP had ik bv. kunnen “inruilen” voor het opgelegde werkje van COM7, waardoor ik er vrijstelling voor had kunnen vragen. Of het kon toegerekend worden op een ander vak van 3 SP. Niets van : de school gooit de verdiende competenties liever weg op kosten van de student !

Dat dan verplicht laten aftekenen in een document onder dwang miskent de rechten van de verdediging. Via een zogenaamd akkoord onvervreemdbare studiepunten gelijkmaken “zodat de rekening klopt” is andermaal voorkomen dat de Raad rechtmatig zijn toezicht kan uitoefenen op de regelmatigheid van de genomen beslissingen.”

Beoordeling

Middelen die in het intern beroep niet werden opgeworpen kunnen – ten ware zij raken aan de openbare orde, betrekking hebben op de motieven van de bestreden beslissing of steunen op elementen waarvan de verzoeker pas met het administratief dossier kennis kon nemen – niet voor het eerst worden ingeroepen in het verzoekschrift voor de Raad of in de wederantwoordnota.

Verzoekster heeft de impact van het opleidingsonderdeel ████████ in het intern beroep enkel ter sprake gebracht vanuit het perspectief van de afrondingsregels in het algemeen en hun toepassing ten aanzien van verzoekster in het bijzonder. Kritiek op de bestaande voorschriften inzake de volgtijdelijkheid heeft verzoekster in het intern beroep niet geuit. Integendeel heeft verzoekster zich ertoe beperkt op te werpen dat een afronding naar 9/20 omwille van de omvang

van de geldende volgtijdelijkheid aanzienlijke gevolgen heeft voor de mogelijkheden inzake inschrijving en afstuderen. Het feit dat de interne beroepsinstantie op het principe van de volgtijdelijkheid ingaat om te duiden waarom die volgtijdelijkheid is ingesteld, leidt er van de weeromstuit niet toe dat verzoekster geacht kan worden ter zake een middel te hebben opgeworpen.

Het middel is derhalve nieuw en dus onontvankelijk in de mate dat het thans, steunend op het redelijkheidsbeginsel, de motiveringplicht en het verbod op machtsafwending, kritiek inhoudt op de volgtijdelijkheid als dusdanig.

Verder mag het als vaste rechtspraak van de Raad worden beschouwd dat externe gevolgen op persoonlijk (financieel, moreel,...) vlak van studievoortgangsbepalingen voor de verzoekende partij in de regel niet raken aan de regelmatigheid van de totstandkoming van die bepalingen en om die reden ook niet kunnen leiden tot de nietigverklaring ervan.

Wat de openbaarheid van bestuur betreft, geldt in beginsel dat geschillen inzake openbaarheid in de regel geen invloed hebben op de regelmatigheid van de examenbeslissing, maar dat wel moet worden gewaarborgd dat de student zijn rechten afdoende heeft kunnen doen gelden in de interne beroepsprocedure (zie bv. RStvb. 6 augustus 2015, nr. 2.225). Opdat in die geest de rechten van de student zouden zijn gewaarborgd, is vereist dat de student tijdig inzage heeft in alle relevante stukken vooraleer hij in het kader van het intern beroep een standpunt inneemt.

In het eerste middel betreft verzoekende partij de openbaarheid van bestuur op de ‘slagstatistieken van COM3’. Dit aspect komt in het intern beroep van verzoekster niet ter sprake, en evenmin heeft zij bij het instellen van dat intern beroep voorbehoud gemaakt omtrent de kennisname van een dergelijk stuk. In het intern beroep spreekt verzoekster enkel over inzage in de examens [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] en [REDACTED]. Daargelaten de vraag of het door verzoekster beoogde stuk bestaat *c.q.* eenvoudig kan worden aangemaakt en derhalve onder de openbaarheid van bestuur valt, en eveneens daargelaten dat de weg voor een beroep inzake de openbaarheid van bestuur niet loopt via de Raad maar via de daarvoor bevoegde Beroepsinstantie – een weg die verzoekster blijkens haar e-mail van 23 februari 2016 wel degelijk kent – is de grief zoals hij in het verzoekschrift is geformuleerd nieuw en derhalve niet onontvankelijk.

Overigens blijkt verzoekster de mogelijkheid te hebben gehad om haar eigen examens en de verbetering daarvan in te kijken, zodat zij de kans had om eventuele onregelmatigheden wat de verbetering of quoterings betreft, op te werpen. Aangezien de studenten in het hoger onderwijs in beginsel niet in een concurrentiële positie tegenover elkaar staan, is een gebeurlijke soepeler beoordeling die een of meer andere studenten zouden hebben gekregen op zich niet van aard om de regelmatigheid van de beslissing ten aanzien van verzoekende partij aan te tasten.

Het middel wordt verworpen.

Tweede middel

In een tweede middel steunt verzoekende partij zich op het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij betreft dit middel op ‘de toepassing en gevolgen van de volgtijdelijkheidsregels’ op haar dossier. Zij voert aan dat het bestaande systeem van volgtijdelijkheid zeer onbillijk is, en dat verwerende partij dat ook heeft erkend door een aantal opeenvolgende beslissingen die de gevolgen van dat systeem hebben gemilderd ten aanzien van verzoekster.

Verzoekster wijst er ter zake op dat, enerzijds, op 27 oktober 2015 toelating werd gegeven om [REDACTED], [REDACTED], Bachelorproef, Stages en Cases alsnog in het academiejaar 2015-2016 af te leggen mits verzoekster zou slagen voor [REDACTED], en anderzijds dat zij, ofschoon zij opnieuw niet slaagde voor [REDACTED], in januari 2016 toch toelating kreeg om alsnog de opleidingsonderdelen Cases en Bachelorproef op te nemen.

Aldus, zo vervolgt verzoekster, wordt de uitzondering de regel, zonder dat daarvoor tegelijk een motivering wordt opgegeven. Die motivering volgt op 6 februari 2016; zij is voor verzoekster laattijdig en bovendien niet overtuigend. Verzoekende partij bekritiseert de drie motieven die de opleidingsdirecteur aanhaalt waarom een inschrijving voor het opleidingsonderdeel Stage uitgesloten blijft.

Verder in dit tweede middel zet verzoekster uiteen dat de volgtijdelijkheid van [REDACTED] ook los van de daaraan verbonden competenties de normale studievoortgang belemmert. Verzoekende partij stipt aan dat zij in maart 2015 is ingeschreven voor het uitwisselingsprogramma in Canada en dat haar is meegedeeld dat zij, indien zij niet slaagt voor [REDACTED] (academiejaar 2014-2015) zij een totaal van 31 studiepunten moet opnemen in Canada, hetzij 15 tot 16 ‘Canadese studiepunten’ na toepassing van de conversienorm. Zij boekt haar vliegtuigtickets begin augustus en verneemt op 7 september 2015 dat zij bij de tweede examenzittijd niet geslaagd is voor het voormelde opleidingsonderdeel. Verzoekster verwijst, naast een volgens haar onzorgvuldige communicatie met betrekking tot de kinderbijslag, vervolgens naar een bericht van 25 september 2015 waarbij haar in toepassing van de regels inzake volgtijdelijkheid wordt meegedeeld dat zij slechts kan inschrijven voor 21 ‘Belgische’ studiepunten, hetzij 10 ‘Canadese studiepunten’ – een bericht waaraan verzoekster voor haar inschrijving in Canada gevolg geeft. Het is, volgens verzoekster, niet wanneer zij reeds in Canada zit dat moet worden meegedeeld voor hoeveel studiepunten zij kan inschrijven, maar wel in maart 2015 wanneer zij zich voor de uitwisseling inschrijft. Zij stelt dat verwerende partij toen reeds wist dat verzoekster voor [REDACTED] niet geslaagd was.

Er is voor verzoekster bovendien sprake van onredelijkheid omdat er volgens haar noch een inhoudelijke, noch een formele band bestaat tussen de vakken die zij in Canada zou volgen de opleidingsonderdelen die op dat ogenblik aan verwerende partij worden onderwezen. Dat het gemis aan credit voor [REDACTED] een inschrijving voor [REDACTED] uitsluit, kan dan niet worden getransponeerd naar het volgen van vakken in Canada die met deze laatste opleidingsonderdelen geen verband houden. Ter zake wijst verzoekster erop dat zij in Canada de volgende opleidingsonderdelen volgde: ‘[REDACTED]’, ‘[REDACTED]’, ‘[REDACTED]’ en ‘[REDACTED]’, en dat zij daarvoor werd ‘vrijgesteld’ van: ‘[REDACTED]’, ‘[REDACTED]’, ‘[REDACTED]’, ‘[REDACTED]’, ‘[REDACTED]’, ‘[REDACTED]’ en ‘[REDACTED]’. Verzoekster bekritiseert ook de weigering van verwerende partij om haar alsnog toe te laten meer studiepunten op te nemen in Canada.

De gehanteerde conversietabel ten slotte, is volgens verzoekende partij verkeerd (zij verwijst naar het vierde middel) en de volgtijdelijkheid wordt in vraag gesteld aan de hand van de vaststelling dat verzoekster geslaagd is voor [REDACTED].

In haar *antwoordnota* werpt verwerende partij vooreerst op dat het middel niet voorkomt in het intern beroep en derhalve thans niet op ontvankelijke wijze voor het eerst kan worden opgeworpen. Zij herneemt deze exceptie in het bijzonder voor wat verzoekster aanvoert onder

de punten 2.2 (de inschrijving voor het uitwisselingsprogramma, de timing en het gebrek aan inhoudelijke samenhang tussen de interne en de ‘Canadese’ opleidingsonderdelen), 2.3 (de weigering om alsnog meer studiepunten te kunnen opnemen in Canada), 2.4 (de onjuiste conversietabel) en 2.5 van het middel (het bewijs van de competenties aan de hand van de credit voor [REDACTED]).

Ondergeschikt wijst verwerende partij erop dat de examencommissie de volgtijdelijkheid voor vier van de vijf betrokken opleidingsonderdelen heeft opgeheven (enkel niet voor Stage) en dat die beslissing binnen de autonomie van de examencommissie valt en geenszins onredelijk is. Verzoeksters betoog, zo vervolgt verwerende partij, komt er op neer dat zij uitzonderingen op de regel vraagt en dat zij, na die te hebben bekomen, die uitzonderingen aanvoert om te stellen dat zij recht heeft op (nog) meer. Verwerende partij voelt zich aldus gestraft omdat zij zich telkens soepel heeft opgesteld: hoewel verzoekster in de eerste examenzitting geen credit had behaald voor [REDACTED], wou de opleiding de buitenlandse stage niet in de weg staan en de tweede examenkans laten benutten. Wanneer verzoekster dan daarop ook niet slaagt en de trajectbegeleider correct aangeeft wat daarvan de gevolgen zijn, reageert verzoekster onheus.

Vervolgens noemt verwerende partij ook het uitgangspunt van verzoekster verkeerd als zou het opgaan dat studenten in een uitwisselingsprogramma moeten worden vrijgelaten om “ter plaatse hun ding te regelen”. Verzoekster is ingeschreven aan de verwerende partij en haar inschrijving dient dus te vertrekken van de opleidingsonderdelen waarvoor zij zich correct kan inschrijven. Nadien kunnen deze eventueel ingewisseld worden vanuit het uitwisselingsprogramma.

Ten slotte stelt verwerende partij dat het niet loslaten van een volgtijdelijkheidsregel voor [REDACTED] geen studievoortgangsbeslissing inhoudt, en dat noch de interne beroepscommissie noch de Raad daarvoor bevoegd is.

In haar *wederantwoordnota* repliceert verzoekster hierop in essentie zoals reeds is weergegeven bij het eerste middel.

Beoordeling

In het intern beroep heeft verzoekster aan het middel (enkel) de invulling gegeven dat het niet logisch én onvoldoende gemotiveerd is waarom verzoekster wel een ontheffing van de volgtijdelijkheidsregels kon bekomen voor Cases en de Bachelorproef, maar niet voor Stage.

Verwerende partij dient derhalve te worden bijgevalen in haar opmerking dat het middel nieuw en dus onontvankelijk is in de mate dat het steunt op (i) de inschrijving voor het uitwisselingsprogramma, de timing en het gebrek aan inhoudelijke samenhang tussen de interne en de ‘Canadese’ opleidingsonderdelen, (ii) de weigering om alsnog meer studiepunten te kunnen opnemen in Canada, (iii) de onjuiste conversietabel en (iv) het bewijs van de competenties aan de hand van de credit voor ██████████.

Op wat verzoekster aldus in het intern beroep wél heeft opgeworpen, heeft de interne beroepscommissie in de vierde bestreden beslissing als volgt geantwoord:

“Het al dan niet loslaten van een volgtijdelijkheidsregel voor Com3 houdt geen studievoortgangsbeslissing in waarvoor de interne beroepscommissie bevoegd is. De interne beroepscommissie stelt vast dat de opleiding deze regel niet te streng toepast, aangezien ze afwijkingen toestond in het voordeel van verzoekster. Hierdoor werd de studievoortgang niet nodeloos vertraagd. Het is de autonome bevoegdheid van de examencommissie om hier evenwel grenzen aan te stellen, waardoor ze in casu niet toestaat om het opleidingsonderdeel stage 3 te laten volgen. Het middel kan niet gevolgd worden.”

Krachtens artikel I.3, 69°, g) van de Codex Hoger Onderwijs is een studievoortgangsbeslissing:

- het weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het diplomacontract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven;

In haar intern beroep heeft verzoekster voldoende duidelijk aangegeven dat zij in voorgaande communicatie heeft aangedrongen om ook het opleidingsonderdeel Stages te kunnen opnemen in haar curriculum, en dat zij die vraag gestand doet door aan te voeren dat de weigering van de instelling ongemotiveerd en kennelijk onredelijk is.

Verwerende partij spreekt niet tegen dat verzoekster een geïndividualiseerd traject volgt en dat zij het opleidingsonderdeel Stages nooit eerder heeft opgenomen.

Dat verwerende partij zich gestraft voelt doordat verzoekende partij steeds bijkomende eisen blijft stellen, moge dan het geval zijn, het ontnemt aan de weigeringsbeslissing niet de hoedanigheid van studievoortgangsbepaling. Ook het gegeven dat de weigering is gesteund op een volgtijdelijkheidsregel doet daaraan geen afbreuk; de beslissingen inzake de andere principieel uitgesloten opleidingsonderdelen tonen immers aan dat van deze regel kan worden afgeweken. Bijgevolg vermocht de interne beroepsinstantie zich niet onbevoegd te verklaren. Artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs verplicht de hogeronderwijsinstelling immers om te voorzien in een interne beroepsprocedure voor ongunstige studievoortgangsbepalingen, en uit artikel 125 van het studiecontract van verwerende partij blijkt niet dat voor geschillen zoals bedoeld in artikel I.3, 69°, g) van de Codex Hoger Onderwijs binnen de structuren van verwerende partij een ander orgaan dan de interne beroepscommissie bevoegd is.

De motivering die de bestreden beslissing ondergeschikt aanvoert, is niet afdoende. De Raad wijst er bovendien op dat verwerende partij de ECTS-fiches van [REDACTED] en van Stages niet neerlegt, zodat de Raad ook niet in staat is na te gaan hoe de volgtijdelijkheid op reglementaire wijze is uitgewerkt.

De impliciete verwijzing naar het verweer van de opleiding in de interne beroepsprocedure met betrekking tot het opleidingsonderdeel Stage, kan in hoofdte van de interne beroepscommissie zelf niet worden beschouwd als een afdoende motivering die inzicht verschaft in de beweegredenen van de beroepscommissie zelf om het middel van verzoekende partij op dat punt af te wijzen.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

Derde middel

Verzoekende partij steunt een derde middel op het redelijkheidsbeginsel en de principes inzake afronding van examencijfers.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat zij voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] een examencijfer van 9/20 behaalde, gesteund op deelcijfers van 8/20 voor [REDACTED] (4 studiepunten) en 11/20 voor [REDACTED] (3 studiepunten).

Zij stelt dat zij aldus een cijfer van 9,5 behaalde, dat ten onrechte naar beneden werd afgerond tot 9/20 zonder dat daarvoor een rechtsgrond voorhanden is in het onderwijs- en examenreglement, de ECTS-fiche of een andere bron binnen verwerende partij. De toelichting in de bestreden beslissing en de daarin opgenomen verwijzing naar mathematische gemiddelden en gewogen gemiddelden, acht verzoekster verwarrend, zeker in combinatie met een cesuur. De afwezigheid van een concrete regel dient volgens verzoekende partij in haar voordeel te worden uitgelegd.

Verder gaat verzoekster in op de ernst van het tekort van 8/20 voor het onderdeel [REDACTED], de mogelijkheden tot deliberatie, gekoppeld aan het aantal studiepunten voor het globale opleidingsonderdeel en de vermelding ‘beslissing uitgesteld’ op het puntenblad. Ten slotte haalt verzoekster aan dat de interne beroepscommissie geen rekening houdt met het feit dat het “om een finaliteitsjaar gaat met een zeer grote wanverhouding tussen een half punt afronding enerzijds en de maatschappelijke kosten van één jaar bijstuderen”.

Verwerende partij repliceert in de *antwoordnota* als volgt:

“Voor wat dit middel betreft, dienen we vast te stellen dat verweerster de uitleg van de interne beroepscommissie niet begreep.

Het niet slagen van verzoekster voor Com3 is mathematisch aantoonbaar.

De interne beroepscommissie stelde vast dat de ECTS fiche een opdeling maakt van 4 studiepunten voor [REDACTED] en 3 studiepunten voor [REDACTED]. Aangezien verzoekster een 8, respectievelijk een 11 haalt, komt dit neer op een totaal van 9,28/20, wat mathematisch uiteraard niet naar een 10/20 kan afgerond worden.

Verzoekschrift meent dat het gelijkheidsbeginsel geschonden is, en verwijst hiervoor naar een medestudent die een 10/20 behaalde voor [REDACTED], en een 9/20 voor [REDACTED].

Het gewogen gemiddelde voor deze student is evenwel 9,57/20, wat uiteraard resulteert in een 10/20.

Verzoekster bewijst aan de hand van dit voorbeeld dat de eigen regels wel degelijk correct werden toegepast.

Verzoekster verwacht afrondingsregels met deliberatieregels.

De “verklaring opmerking beslissing uitgesteld”, (bijlage 1 verzoekster) luidt als volgt:

“Dit opleidingsonderdeel komt eventueel in aanmerking voor de deliberatie in het diplomajaar (studiecontract art 84). Je bent echter verplicht de eventuele tweede examenkans van dit opleidingsonderdeel te benutten”.

Beslissing uitgesteld, is een standaard formulering van het computerprogramma Bamaflex!. De verklaring onderaan verwijst naar het studiecontract waarmee het de student wil vragen de eventuele debereerbaarheid te controleren. Artikel 84 van het studiecontract (bijlage 7 verzoekster) beperkt de deliberatie tot 6 studiepunten. In casu kan in dit geval dus nooit tot een deliberatie worden overgegaan.

Er kan uiteraard niet ingegaan worden op de vraag van verzoekster om “het vak op zich te bekijken, gelet op de inschrijving via examencontract”.

Artikel 84 van het studiecontract 2015-2016 stelt heel duidelijk dat de deliberatieregels gelden voor studenten die ingeschreven zijn via een diplomacontract, alsook voor studenten die zich inschreven met een examencontract met het oog op het behalen van een diploma.

Uiteraard heeft verzoekster wel alle mogelijkheden om nog te slagen voor dit opleidingsonderdeel bij een volgende examenkans.”

In haar *wederantwoordnota* volgt verzoekende partij nog het volgende toe aan haar betoog:

“De onderwijsinstelling herhaalt de (nutteloze) berekening van gemiddelden uit de interne beroepsbeslissing maar antwoordt fundamenteel niet. Deze regels moeten gepubliceerd zijn in het OER, quod non. Nergens vermeldt [hogeschool] dat ze met soorten gemiddelden werkt en al evenmin hoe ze de punten afrondt.

Het is dan ook gerechtvaardigd om onder gemiddelde te verstaan wat conform het gewone taalgebruik daaronder moet begrepen worden zijnde het getal dat je bekomt door de som te delen door het aantal opgetelde waarden (zie Van Dale woordenboek). Wil de onderwijsinstelling daar iets anders onder verstaan dan moet ze dat vooraf preciseren en publiceren.

Dat volgt ook uit de puntenstructuur van COM3 die gelijkelijk in twee vakken van 20 punten is verdeeld wat de gerechtvaardigde schijn opwekt dat deze evenwaardig zijn. Anders moest men het vak maar verdelen in een vak van 23 punten en een ander van 17. Dat laat dan aan duidelijkheid niets te wensen over.

[Hogeschool] stelt verder dat bv. een 9,57 uiteraard wordt afgerond naar een 10 maar dat is niet relevant. Het gaat om een 9,5. De cijfers na de komma worden overigens niet opgenomen in het puntenblad. Als ze daar niet van tel zijn is het arbitrair om ze in een argumentatie post factum voor te schotelen.

Op het examen staat bovendien niet vermeld dat je voor beide onderdelen moet geslaagd zijn om als cluster te kunnen geslaagd zijn.

De school antwoordt evenmin hoe het komt dat een vroeger clustervak waarvoor ik een gemiddelde van 9,5 haalde op 20, op het puntenblad een 10 bleek te zijn...

Was het afronding, was het deliberatie ? Om het even maar toen was een 9,5 een 10.”

Beoordeling

Er bestaat geen betwisting over dat het opleidingsonderdeel [REDACTED] in totaal 7 studiepunten vertegenwoordigt, en dat het bestaat uit twee subonderdelen [REDACTED] (4 studiepunten) en [REDACTED] (3 studiepunten).

Verzoekende partij behaalde een deelcijfer van 8/20 voor [REDACTED] en een deelcijfer van 11/20 voor [REDACTED].

Het is niet onredelijk – en integendeel eerder gebruikelijk – dat de studiepunten het soortelijk gewicht van de subonderdelen bepalen. Aldus moet verwerende partij worden bijgevalen dat verzoekende partij een examencijfer van 9,25/20 behaalde, en dat dit bij gebreke aan andersluidende afrondingsregels wordt vertaald in een 9/20.

Krachtens artikel 84 van het studiecontract kan een tekort van één punt (een 9/20 dus) worden getolereerd bij een opleidingsonderdeel van 3, 4, 5 of 6 studiepunten. Het tekort van 9/20 op een opleidingsonderdeel van 7 studiepunten verhindert derhalve een ‘deliberatie’; overigens komt dit niet eens *im Frage*, nu verzoekster nog niet alle opleidingsonderdelen heeft afgelegd en de examencommissie zich bijgevolg nog niet kan uitspreken over een deliberatie met betrekking tot de gehele bacheloropleiding.

De beslissing op verzoekster een examencijfer van 9/20 toe te kennen is niet onregelmatig.

Het middel is ongegrond.

Vierde middel

Verzoekende partij steunt een vierde middel op het redelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en een gebrek aan begeleiding en feedback.

Argumenten van partijen

Verzoekster herinnert eraan dat het opleidingsonderdeel [REDACTED] in totaal 5 studiepunten vertegenwoordigt, en bestaat uit twee subonderdelen: [REDACTED] (1 studiepunt) en [REDACTED] (4 studiepunten). Verzoekster behaalde op de subonderdelen respectievelijk 9/20 en 8/20, en 8/20 voor het geheel.

Bij de quoterings hebben de docenten, zo stelt verzoekster, geen rekening gehouden met het gegeven dat het opleidingsonderdeel in groep wordt uitgevoerd met een voortdurende feedback en correctie, welke verzoekster moest ontberen terwijl zij bovendien alleen werkte. Zij is van oordeel dat aldus het gelijkheidsbeginsel is geschonden.

Het standpunt van de interne beroepscommissie, dat verzoekster de mogelijkheid om feedback te vragen te baat had moeten nemen, kan verzoekster niet overtuigen, daar zij door haar verblijf in Canada in de onmogelijkheid verkeerde om de persoonlijke toelichting bij aanvang van het opleidingsonderdeel te krijgen. Dit was pas mogelijk na medio december, terwijl zij de instructies ook pas op 11 november ontving en het werk op 25 januari 2016 moest worden ingediend. Verzoekster is van oordeel dat het vak voortdurende coaching vereist en niet kan worden vervangen door een taak.

Meer nog, verzoekster stelt dat zij voor [REDACTED] en voor [REDACTED] een vrijstelling had moeten krijgen omdat beide opleidingsonderdelen doorgingen op het ogenblik dat zij in het buitenland was, dat zij te weinig studiepunten mocht opnemen in Canada en dat zij bovendien voor de in Canada verworven credits ten belope van 12 studiepunten, te weinig studiepunten omgezet heeft gekregen voor vrijstellingen (met name 21 in plaats van 24). Om nog preciezer te zijn, nog steeds volgens verzoekster, had zij in Canada 32 studiepunten moeten kunnen opnemen.

In haar *antwoordnota* repliceert verwerende partij hierop als volgt:

“Ook hier dient te worden vastgesteld dat dit punt veel uitgebreider is dan wat voor de interne beroepscommissie aan bod kwam. Voor zover verzoekster nieuwe middelen aanhaalt, dienen ze uit de debatten te worden geweerd. Toch wil verwerende partij ten behoeve van de Raad uitleggen welke redenering werd gevolgd.

Basis doorheen de hele procedure lijkt wel dat blijkbaar “een goede daad zelden onbestraft blijft”.

Het feit dat verwerende partij verzoekster toch op het uitwisselingprogramma laat vertrekken, is een eerste gunst.

Door de eerste corrigerende maatregel op de volgtijdelijkheidsregel die de opleidingsdirecteur op 27 oktober gaf, nl. het toelaten om zich in te schrijven voor COM6 en COM7, kon verzoekster theoretisch dit academiejaar nog afstuderen. Ze diende dan wel te slagen voor COM3, wat niet gebeurde.

COM7 is, zoals door verzoekster aangehaald, een opleidingsonderdeel waarin studenten met de docent in groepen van 5 een merk leren ontwikkelen. Het betreft een groeiwerk.

Door het feit dat verzoekster evenwel in Canada zit, kon deze werkwijze de facto niet gevolgd worden. Verzoekster krijgt daarom een vervangopdracht. Dit is een illustratie van de soepelheid van verwerende partij.

Initieel ging verzoekster hiermee akkoord, het was uiteraard in haar voordeel dat ze het opleidingsonderdeel toch nog kon afleggen.

Nu verzoekster niet slaagt voor dit opleidingsonderdeel, wordt de opleiding een schending van het gelijkheidsbeginsel verweten. Uiteraard kan deze redenering niet gevolgd worden. Het gelijkheidsbeginsel houdt in dat iedere student die zich in dezelfde situatie bevindt, ook op dezelfde manier moet worden behandeld. Verzoekster kon niet met medestudenten samenwerken, en kon niet door de docent op dezelfde wijze gevolgd worden, vandaar dat haar een vervangtaak werd toegewezen. Verzoekster ging hiermee akkoord. Verwerende partij kan niets verweten worden.

Het blijft uiteraard aan verzoekster om de nodige competenties te bewijzen.

De berekening van het aantal studiepunten in Canada, het tweede uitgewerkte onderdeel bij dit middel, is nieuw en moet uit de debatten geweerd worden.

Verzoekster vertrekt, zoals hierboven reeds geschetst, van een fout uitgangspunt. Verzoekster blijft uiteraard student aan de [verwerende partij] en kan zich maar inschrijven voor de opleidingsonderdelen van de [verwerende partij]. Hierbij worden, zoals voor alle studenten, de volgtijdelijkheidsregels gerespecteerd. Daarom werd COM7 initieel niet opgenomen in het studietraject. Ook studenten die in België blijven, kunnen niet inschrijven voor COM7 als ze niet geslaagd zijn voor COM3.

Daardoor kwam verzoekster initieel aan een studietraject van 21 studiepunten.

Nadien wordt gekeken welke opleidingsonderdelen hiervoor in Canada genomen kunnen worden (gelet op de 2/1 regeling).

Indien verzoekster 3 opleidingsonderdelen van 3 studiepunten zou opnemen, dan komt ze aan 18 studiepunten bij ons. Dat is te weinig om in overeenstemming te staan met de 21 studiepunten waarvoor ze zich aan de [verwerende partij] kon inschrijven. De interne overeenkomst past de rekenregel x2 niet toe voor één opleidingsonderdeel zodat de rekening klopt. (zie interne overeenkomst).

Bij een interne overeenkomst is het belangrijk dat het totaal aan studiepunten aan de gastinstelling overeenstemt met het aantal studiepunten aan de [verwerende partij]. Aangezien dit mathematisch niet altijd kan kloppen wordt in afspraak met de student gekeken welke opleidingsonderdelen er opgenomen worden en wordt er vooral gekeken naar de effectieve studielast. De opdrachthouder internationalisering waakt erover dat deze in evenwicht is.

De interne overeenkomst werd getekend door de student.

De redenering kan niet omgedraaid worden. Er wordt NIET eerst gekeken wat er in het buitenland allemaal kan gevolgd worden om dan te kijken hoe groot de inschrijving aan de [verwerende partij] moet zijn. Je kan maar uitwisselen voor die vakken waarvoor je mag inschrijven. Er wordt eerst gekeken voor welke vakken de student KAN inschrijven aan de [verwerende partij] (volgens de interne volgtijdelijkheidsregels) om vervolgens te bekijken welke vakken daar in Canada kunnen tegen overstaan.

Het middel kan niet gevolgd worden.”

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekende partij hier nog het volgende tegenover:

“Hoger werd uiteengezet dat het een foute trajectbeslissing was om de verdiende SP in Canada niet aan te rekenen op COM6 en COM7. Ik heb ook gemeld dat het overschot van de studiepunten in Canada had kunnen volstaan om 3 van de 4 vereiste studiepunten van het mij opgelegde “vervangende werkje” vrij te stellen. Het resterende punt – dat wegens een foute trajectinitiatie in Canada niet door nieuwe vakken daar had kunnen aangevuld worden - kon dan eventueel nog in samenspraak met mij en de opdrachthouder internationalisering in een interne overeenkomst geregeld worden, mèt behoud van de verdiende studiepunten in Canada.

Voor zover de Raad van oordeel zou zijn dat desalniettemin toch het vervangend werk diende afgelegd te worden, vraag ik de Raad om het gelijkheidsbeginsel correct toe te passen.

De school (h)erkent immers de discriminatie, nl. enerzijds dat ik het werk alleen moest doen en de andere studenten samen en anderzijds dat ik geen begeleiding kreeg. Het is niet omdat ik daar - noodgedwongen - mijn akkoord voor gaf dat ik moet gediscrimineerd worden. Dat heeft daar niets mee te maken. Het gelijkheidsbeginsel stelt evenzeer dat iemand die in een ongelijke situatie verkeert, ook ongelijk mag behandeld worden.”

Beoordeling

In haar intern beroep heeft verzoekster geen argumenten ontwikkeld met betrekking tot het aantal studiepunten dat zij aan verwerende partij dan wel in Canada had moeten kunnen opnemen *c.q.* hoe de in Canada verworven credits dienden te worden omgezet.

Met recht voert verwerende partij aan dat het middel in dat opzicht onontvankelijk is.

In dat intern beroep deed verzoekende partij enkel gelden dat zij voor [REDACTED] en [REDACTED] alleen moest werken in plaats van in groep, en dat zij slechts summiere instructies kreeg. De examenresultaten bevatten volgens verzoekster geen enkele motivering omtrent de wijze waarop de examinatoren daarmee rekening hebben gehouden, zodat het gelijkheidsbeginsel is geschonden.

De interne beroepscommissie heeft ter zake het volgende overwogen:

“Bij de start van het academiejaar schreef verzoekster zich niet in voor de opleidingsonderdelen [REDACTED] omdat zij niet voldeed aan de volgtijdelijkheidsregels. Zij moet immers geslaagd zijn voor [REDACTED] om te kunnen inschrijven voor [REDACTED] (volgtijdelijkheidsregels). In de loop van het semester beseft ze dat dit betekent dat ze nog een volledig jaar extra zal moeten studeren. Daarop neemt de vader contact op met de opleidingsdirecteur om het dossier van verzoekster te bespreken. Om de studievoortgang te bevorderen en om ervoor te zorgen dat ze geen volledig jaar extra moet doen, wordt voor haar de volgtijdelijkheid doorbroken en krijgt ze de kans om toch in te schrijven voor [REDACTED]. Verzoekster zat toen al in Canada en wist dat de consequentie van deze extra inschrijving was dat ze het vak zelfstandig via opdrachten zou moeten afleggen. Het was haar keuze om deze extra inschrijving onder deze voorwaarden op te nemen.

De docenten hebben haar de opdracht doorgemailed. Zij had wel degelijk de kans om via mail extra uitleg of feedback te vragen. Dat heeft ze niet gedaan.

Voor alle studenten van dit opleidingsonderdeel worden dezelfde beoordelingscriteria gehanteerd. Een soepeler beoordeling zou betekenen dat we voor verzoekster andere criteria hanteren, wat in een systeem van competentiegericht hoger onderwijs uiteraard niet mogelijk is.

(...)

De interne beroepscommissie stelt vast dat verzoekster eerst een afwijking op de regel vraagt, deze verkrijgt, om nadien te stellen dat er in strijd met het gelijkheidsbeginsel gehandeld werd. Het gelijkheidsbeginsel houdt in dat mensen die zich in dezelfde situatie bevinden, op dezelfde manier moeten behandeld worden.

In casu stelde verwerende partij voor om voor dit opleidingsonderdeel een vervangtaak te maken, nu ze in Canada zat voor haar stage.

De interne beroepscommissie ziet hier geen strijdigheid in met het gelijkheidsbeginsel. Integendeel stelt ze vast dat de opleiding getracht heeft verzoekster met deze vervangopdracht verzoekster zoveel als mogelijk te stimuleren in haar studievoortgang.

Een soepelere verbetering kan uiteraard niet. Ook in de vervangopdracht moet verzoekster immers bewijzen dat de competenties bereikt werden.

Het beroep, ingesteld tegen het opleidingsonderdeel Com7, wordt verworpen.”

Eerder reeds heeft de Raad overwogen dat het zorgvuldigheidsbeginsel zich ertegen verzet dat een instelling aan de student een inschrijving toestaat waarvan de instelling *ab initio* dient te weten dat de student nooit aan de evaluatiemodaliteiten zou kunnen voldoen (RStvb. 31 juli 2012, nr. 2012/123).

Te dezen evenwel, blijkt dat verzoekster met nadruk heeft aangedrongen op een inschrijving voor het betrokken opleidingsonderdeel, zich wel bewust van de mogelijke feitelijke omstandigheden, in het bijzonder wat haar verblijf in het buitenland betreft. Het ontgaat de Raad dan ook hoe verzoekster, wetende dat zij op het ogenblik waarop het opleidingsonderdeel dat zij absoluut in het curriculum wou opnemen in het buitenland verbleef, redelijkerwijze verwacht dat de instelling die afwezigheid ‘compenseert’.

De Raad is van oordeel dat verwerende partij aldus niet onredelijk of onzorgvuldig heeft gehandeld; evenmin is het gelijkheidsbeginsel geschonden.

In het licht van wat hierboven reeds is uiteengezet met betrekking tot de contouren van de rechtspraak inzake begeleiding en feedback, overtuigt het middel op dat vlak evenmin. Verzoekster maakt niet geloofwaardig dat zij werkelijk aan haar lot was overgelaten en dat er zij met eventuele vragen nergens terecht kon dan wel dat die vragen onbeantwoord bleven. Integendeel toont verzoekster niet aan concrete vragen om ondersteuning te hebben gesteld.

Het middel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

Vijfde middel

In een vijfde middel steunt verzoekster zich op een schending van de openbaarheid van bestuur.

Argumenten van partijen

Verzoekster voert aan dat zij op 29 januari 2016 om inzage heeft verzocht van enerzijds de examens [REDACTED] en [REDACTED] en anderzijds de examens/programmaonderdelen [REDACTED] en [REDACTED].

De interne beroepscommissie oordeelde vervolgens dat het inzagerecht beperkt werd tot het inkijken van verzoeksters eigen examen en zich niet kon uitstrekken tot de examens van medestudenten. Volgens verzoekster is deze beslissing gesteund op drie overwegingen, te weten: (i) verzoekster was niet aanwezig op het feedbackmoment, (ii) de vermoeden van discriminatie waren subjectief en (iii) er was geen sprake van discriminatie, verzoekster had gewoon slechts punten. Voor het opleidingsonderdeel [REDACTED] stelt verzoekster dat zij zelfs het eigen examen niet mag inkijken.

Verzoekster gaat vervolgens uitgebreid in op de drie voormelde argumenten en stelt dat de bevoegdheid van de Beroepsinstantie inzake de openbaarheid van bestuur de Raad er niet van weerhoudt om een eigen appreciatie te geven.

In haar *antwoordnota* repliceert verwerende partij ter zake als volgt:

“Het inzagerecht is uiteraard een recht waarop verzoekster recht heeft in het kader van het decreet openbaarheid van bestuur. Het is evenwel niet de bevoegdheid van de interne beroepscommissie, noch van de Raad, om hier uitspraak over te doen.

De interne beroepscommissie gaf wel de contouren aan waarin zij dat inzagerecht zelf zag, in de hoop hiermee ontmijnend te kunnen optreden. Het verzoek staat op dit punt wel bol van stemmingmakerij. Zo is het uiteraard niet zo dat een student die beroep aantekent, op een mogelijke tuchtmaatregel kan rekenen. Dit zou een aanfluiting van elke rechtsgang betekenen. “

Verzoekende partij harerzijds repliceert in de *wederantwoordnota* nog als volgt op het aangevoerde verweer:

“Verweerster laat verstaan dat het gaat om voortdurende miscommunicatie en stemmingmakerij. Als dat dan al zo zou zijn, heeft de school dit zelf veroorzaakt. Niets verbiedt noch belet het inzagerecht in mijn dossier uit te voeren door mij kopie van het examen op te sturen met de verbetersleutel. Dat is dan alleszins al een goed begin dat de bereidheid van de onderwijsinstelling onderlijnt. De school kon het zelfs toevoegen aan de stukken.

Dat zou dan alleszins ècht “ontmijnend” zijn in plaats van lippendienst op papier.

Reeds op 29 januari heb ik de opleidingsdirecteur verzocht om formeel inzage te krijgen met een concreet voorstel om met een waarnemer langs te komen op 9 februari 2016, wat door de directie werd afgewezen op grond van het feit dat eerst het interne beroep moest worden uitgesproken zijn, wat totaal irrelevant is.

Ik heb mij een tweede keer aangeboden op 29 februari na duidelijke communicatie en verzoek vooraf om vergelijkende inzage te krijgen.
Dat werd opnieuw geweigerd hoewel voldoende belang werd aangetoond.
Toen was de (drog)reden dat het een héél werk was om de examens blind te maken (nieuw bewijsstuk, vaststelling met deurwaarder).

Mocht de Raad bovenstaande niet beschouwen als obstructie van het inzagerecht, dan zal het de Raad zeker niet ontgaan dat de mogelijke uitoefening van het inzagerecht héél laattijdig is door het talmen van [verwerende partij]. Op die manier verschaft de school zichzelf feitelijk recht en wordt het inzagerecht een schijnrecht.

Om dat te voorkomen ligt een beroepsschrift klaar voor de Beroepsinstantie Openbaarheid dat eerstdaags zal vertrekken.”

en verder:

“De school laat uitschijnen dat ik onzorgvuldig ben omdat ik op het feedbackmoment niet aanwezig was. De achterliggende redenering “eigen schuld, dikke bult” klopt niet.

De opleidingsdirecteur werd op 29 januari, dag zelf van het feedbackmoment door mij verwittigd dat we het inzagerecht met een waarnemer wilden uitoefenen en dat binnen die korte termijn van enkele uren niet meer kon geregeld worden.

Tijdens het feedbackmoment KAN inzage gegeven worden maar de opleidingsdirecteur zelf erkent dat dit informeel feedbackmoment geen formeel inzagerecht is.

De schijn wekken dat de school met het feedbackmoment het inzagerecht respecteert is dan ook verkeerd. Voor het overige verwijs ik in dit wederantwoord naar punt 3 en naar de uiteenzetting van mijn belang om vergelijkend inzage te krijgen. Belang waarop verweerster niet antwoordt, goed wetende dat een halve punt in een vergelijkend onderzoek van de examens die betrekking hebben op studenten die rond de 10/20 hangen in quoterings op open vragen, zéér kritisch is.”

Beoordeling

Uit het proces-verbaal van gerechtsdeurwaarder [REDACTED] d.d. 29 februari 2016 dat verzoekster voorlegt, blijkt dat de examens van de opleidingsonderdelen [REDACTED] en [REDACTED] voor verzoekster ter beschikking lagen om er inzage van te nemen, met inbegrip van de verbeterleutel.

Uit voormeld proces-verbaal blijkt verder dat inzage in de examens van andere studenten op dat ogenblik niet werd aangeboden, enerzijds omwille van de privacy en het omvangrijke anonimiseringswerk en anderzijds omdat verzoekster eerst de eigen examens aan de hand van de verbeter sleutel moest onderzoeken en pas wanneer er twijfel zou blijken over de juistheid van de gegeven antwoorden, de examens van andere studenten in een vergelijking zouden kunnen worden betrokken.

Lezing van de vaststellingen van de gerechtsdeurwaarder leert ten slotte dat verzoekster van de aldus geboden inzagemogelijkheid geen gebruik heeft gemaakt. In die omstandigheden is verzoekster slecht geplaatst om zich over een gebrekkige openbaarheid – wat haar eigen examens betreft – te beklagen.

Wat de examens van de andere studenten betreft, herneemt de Raad wat hij hiervoor reeds heeft overwogen. In beginsel geldt dat geschillen inzake openbaarheid geen invloed hebben op de regelmatigheid van de examenbeslissing, maar dat wel moet worden gewaarborgd dat de student zijn rechten afdoende heeft kunnen doen gelden in de interne beroepsprocedure (zie bv. RStvb. 6 augustus 2015, nr. 2.225). Aangezien de studenten in het hoger onderwijs in beginsel niet in een concurrentiële positie tegenover elkaar staan, is een gebeurlijke soepeler beoordeling die een of meer andere studenten zouden hebben gekregen op zich niet van aard om de regelmatigheid van de beslissing ten aanzien van verzoekende partij aan te tasten. Het valt aan verzoekster toe om voldoende concreet aan te tonen, minstens aannemelijk te maken, hoe zij op grievende wijze ongelijk zou zijn behandeld. Dat bewijs levert verzoekster niet.

Het middel is ongegrond.

Zesde middel

Verzoekster steunt een zesde middel op het zorgvuldigheidsbeginsel en een gebrek aan informatie en consistentie.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert vooreerst aan dat er geen doordacht traject voor de buitenlandse stage in Canada is uitgestippeld, omdat (i) de punten voor [REDACTED] pas worden meegedeeld wanneer

verzoekster reeds is vertrokken, (ii) verwerende partij de daaruit ontstane problemen niet opvolgt en een behoorlijk trajectbeheer tegenwerkt, (iii) uiteindelijk pas na vele inspanningen aan verzoeksters zijde een reactie van de opleiding komt, zij het te laat en (iv) de administratie door dat alles zo complex wordt dat dit onvermijdelijk leidt tot fouten inzake de conversie van de in Canada behaalde punten.

Daarnaast faalt verwerende partij, zo vervolgt verzoekster, in het geven van de juiste informatie met betrekking tot de te volgen studievoortgangstrajecten, wordt gedreigd met tuchtmaatregelen, wordt toegang tot de lessen ontzegd en worden vragen tot inzage genegeerd. Verzoekster beklaagt zich ten slotte over elkaar tegensprekende instanties binnen verwerende partij.

Verwerende partij antwoord hierop in haar *antwoordnota* dat dit middel volledig nieuw is en derhalve onontvankelijk moet worden verklaard.

Verzoekende partij voegt in haar *wederantwoordnota* geen nieuwe elementen toe.

Beoordeling

Voor zover het middel niet samenvalt met wat verzoekster in andere middelen heeft uiteengezet, is het middel niet opgeworpen in de interne beroepsprocedure en derhalve niet ontvankelijk.

De Raad leest in het middel overigens ook geen grieven die de regelmatigheid van één van de bestreden beslissingen in twijfel trekken.

Het middel is niet ontvankelijk.

Zevende middel

Verzoekster steunt een zevende middel op een schending van de openbaarheid van bestuur en de motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij omschrijft haar middel als volgt:

“Ik meen dat de mij toegekende punten niet correct zijn. Om dit te kunnen aantonen is het essentieel dat ik mijn inzagerecht in het examen en de verbeter sleutel kan uitoefenen.

Daar dit tot op heden werd geweigerd, maak ik een voorbehoud om mijn grieven desbetreffend aanvullend aan de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen over te maken lopende deze beroepsprocedure, van zodra ik natuurlijk dit inzagerecht heb mogen uitoefenen.”

Verwerende partij stelt in de *antwoordnota* dat dit middel nieuw is in de huidige procedure en derhalve onontvankelijk, en dat het bovendien door geen enkel feitelijk element wordt gestaafd.

Verder, zo stelt verwerende partij nog, heeft verzoekster nagelaten naar de feedback te gaan of gebruik te maken van het inzagerecht.

Voor zover de Raad kan nagaan, komt verzoekende partij in haar *wederantwoordnota* op dit middel niet terug.

Beoordeling

In het intern beroep heeft verzoekster, wat het opleidingsonderdeel XXXXXXXXXX betreft, enkel aangevoerd dat zij de afronding naar een examencijfer van 9/20 betwist.

Verzoekster heeft de regelmatigheid van het examencijfer als dusdanig, dus los van de afronding, niet betwist.

Het middel is derhalve in de huidige stand van de procedure niet ontvankelijk.

Bovendien heeft verzoekster geen belang bij het middel. Zij stelt de nadere bewijsvoering ter zake immers afhankelijk van het recht op inzage, terwijl hierboven is vastgesteld dat verzoekster de ter zake geboden mogelijkheid niet heeft benut.

Het middel wordt verworpen.

Achtste middel

Een achtste middel wordt gesteund op het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt het volgende:

“De interne beroepscommissie interpreteert dat het loslaten van de volgtijdelijkheidsregels door de examencommissie bij wijze van uitzondering geen studievoortgangsbeslissing is. Dit is een contradictie. De examencommissie laat de volgtijdelijkheidsregels slechts gedeeltelijk los maar het eindresultaat daarvan blijft steeds een bijkomend studiejaar, dat is dan inderdaad geen studievoortgangsbeslissing maar een beslissing tot studiebelemmering. De interne beroepscommissie spreekt van een voordeel voor mij omdat zonder het gedeeltelijk toestaan van de uitzondering, méér vakken naar het bijkomende studiejaar zouden verschoven worden. Maar de vraag is zéér wat het er dan nog toe doet. De toegestane gunstmaatregelen lijken dan eerder een Trojaans geschenk.”

In haar *antwoordnota* stelt verwerende dat het middel niet in de interne procedure werd opgeworpen en derhalve onontvankelijk is.

Zij voegt daar aan toe:

“Daarnaast is het verzoek ook foutief gesteld. Indien verzoekster geslaagd was via het examencontract voor COM3, dan had ze dit academiejaar nog kunnen afstuderen.

Nu ze dit niet deed, wordt de studievoortgang ook nog niet belemmerd met een heel academiejaar. Indien verzoekster slaagt voor de opleidingsonderdelen die haar toegekend werd, kan ze met een bijkomend semester alsnog afstuderen. Mevrouw [S.] liet dit weten, maar schreef 2016 ipv 2017 (zie bijlage).

De opleiding kan alles doen om de studievoortgang te laten voortgaan, maar het is nog altijd aan verzoekster om te slagen. Een creditbewijs moet nog altijd behaald worden! “

Beoordeling

Op de motiveringsplicht inzake de volgtijdelijkheid en de mogelijkheid tot inschrijving is reeds geantwoord bij het tweede middel.

Voor het overige is de argumentatie van verzoekster niet opgeworpen in het intern beroep en dus onontvankelijk. De Raad leest overigens in het middel geen specifieke kritiek tegen één van de bestreden beslissingen. In de mate dat verzoekster zich streng beoordeeld acht, wijst de Raad erop dat hij als wettigheidsrechter een student niet kan beschermen tegen strenge beslissingen, maar enkel tegen onwettige.

Het middel wordt verworpen.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepscommissie van 12 februari 2016 in de hierboven aangegeven mate.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt een nieuwe beslissing en doet zulks uiterlijk op 15 april 2016.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 24 maart 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Piet Versweyvelt	bijzitter
Jean Goossens	bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.